

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 40/2002 vp

Hallituksen esitys valtion talousarvioksi vuodelle 2003

Hallituksen esitys vuoden 2003 talousarvioesityksen (HE 132/2002 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys vuoden 2003 talousarviota koskevan hallituksen esityksen (HE 132/2002 vp) toisesta täydentämisestä

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 20 päivänä syyskuuta 2002 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen valtion talousarvioksi vuodelle 2003 (HE 132/2002 vp).

Lisäksi eduskunta on 26.11.2002 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan talousarvioesitystä täydentävän hallituksen esityksen (HE 249/2002 vp) ja 3.12.2002 hallituksen esityksen talousarvioesityksen toisesta täydentämisestä (HE 253/2002 vp).

Valiokunta on käsitellyt esitykset yhdessä ja antaa esityksistä yhteisen mietinnön.

Talousarvioaloitteet

Valiokunta on käsitellyt esitysten yhteydessä seuraavat 6.11.2002 valtiovarainvaliokuntaan lähetetyt talousarvioaloitteet

- TAA 1/2002 vp — Hannu Aho /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maa- ja puutarhatalouden kansalliseen tukeen (30.12.41)
- TAA 2/2002 vp — Hannu Aho /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen tieosuuden Mär-

sylä—Pönttiö kunnostamiseen Himangalla (31.24.21)

- TAA 3/2002 vp — Hannu Aho /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maantien Perho—Kinnula kunnostamiseen (31.24.21)
- TAA 4/2002 vp — Hannu Aho /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Perhon ja Vimpe-
lin välisen paikallistien kunnostamiseen (31.24.21)
- TAA 5/2002 vp — Hannu Aho /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen tieosuuden Pönttiö—Ainali kunnostamiseen Himangalla (31.24.21)
- TAA 6/2002 vp — Hannu Aho /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kotimaisen energian tukemiseen (32.60.40)
- TAA 7/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen eduskunnan puhelinvaihteen hoitajien palkkauksen korottamiseen (22.02.21)

- TAA 8/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kolmen toimistotyöntekijän palkkaamiseen eduskunnan kansliaan (22.02.21) ehdotetun määrärahan vähentäminen (23.02.21)
- TAA 9/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Kansanedustajien avustajien palkkioihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (22.02.21) — TAA 18/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen uusien esittelijöiden palkkaamiseen oikeuskanslerinvirastoon (23.03.21)
- TAA 10/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Eduskunnan lisätilojen rakentamiseen ehdotetun määrärahan poistaminen (22.02.74) — TAA 19/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Puolutoiminnan tukemiseen ehdotetun määrärahan vähentäminen (23.27.50)
- TAA 11/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Valtiontilintarkastajien toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (22.09.21) — TAA 20/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Kunniamerkkeihin ehdotetun määrärahan poistaminen (23.99.24)
- TAA 12/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kuuden uuden esittelijän palkkaamiseen eduskunnan oikeusasiamiehen kansliaan (22.14.21) — TAA 21/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Ulkoasiainministeriön toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (24.01.21)
- TAA 13/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen uusien virkojen perustamiseen Valtiontalouden tarkastusvirastoon (22.40.21) — TAA 22/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Monenkeskiseen kehitysyhteistyöhön ehdotetun määrärahan poistaminen (24.30.66)
- TAA 14/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Valtiontalouden tarkastusviraston toimintamenoihin (22.40.21) — TAA 23/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Varsinaiseen kehitysyhteistyöhön ehdotetun määrärahan vähentäminen (24.30.66)
- TAA 15/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Eduskuntaryhmien ryhmäkanslioille ehdotetun määrärahan vähentäminen (22.99.21) — TAA 24/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Lähialueyhteistyöhön ehdotetun määrärahan vähentäminen (24.50.66)
- TAA 16/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Miss Maailma-kilpailuun kelvollisen ehdokkaan löytämiseen (23) — TAA 25/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Ulkoasiainministeriön erityisasiantuntijoista aiheutuviin menoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (24.99.23)
- TAA 17/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Valtioneuvoston kanslian toimintamenoihin — TAA 26/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Siviilihenkilöstön kriisinhallintamenojen maksamiseen ehdotetun määrärahan vähentäminen (24.99.25)
- TAA 27/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Suomi-tietoutta lisäävään kampanjaan (24.99.50)

- TAA 28/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen hädänalaisten Suomen kansalaisten auttamiseen (24.99.51)
- TAA 29/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Kansainvälisen yhteistyön jäsenmaksuihin ja rahoitusosuuksiin ehdotetun määrärahan vähentäminen (24.99.66)
- TAA 30/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Ulkoasiainministeriön eräisiin jäsenmaksuihin ja rahoitusosuuksiin ehdotetun määrärahan vähentäminen (24.99.66)
- TAA 31/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen arestirangaistuksen käyttöönoton suunnitteluun (25.01.21)
- TAA 32/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen takuuvellallisten aseman selvittämiseen (25.01.21)
- TAA 33/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen vanginvartijoiden palkkauksen tasokorotukseen (25.01.21)
- TAA 34/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen vankeinhoidon henkilökunnan koulutukseen (25.01.21)
- TAA 35/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen ylivelkaantuneiden asemaa ja auttamismahdollisuuksia koskevaan tutkimukseen (25.01.21)
- TAA 36/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen rikoksen uhrin käsikirjan julkaisemiseen (25.01.51)
- TAA 37/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen rikosvahinkojen korvaamiseen valtion varoista (25.01.51)
- TAA 38/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Silta-Valmennuk-
- sen toiminnan tukemiseen Tampereella (25.01.51)
- TAA 39/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen turkistarhoihin kohdistuneiden vahingontekojen korvaamiseen (25.01.51)
- TAA 40/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen korkeimman oikeuden toimintamenoihin (25.10.21)
- TAA 41/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen muiden tuomioistuinten toimintamenoihin (25.10.23)
- TAA 42/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen todistajapalkkioiden korottamiseen (25.10.29)
- TAA 43/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen oikeusaputoimistojen palvelutason parantamiseen (25.30.21)
- TAA 44/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Yksityisten oikeusavustajien korvauksiin ehdotetun määrärahan vähentäminen (25.30.50)
- TAA 45/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen ulosottolaitoksen toimintamenoihin (25.40.21)
- TAA 46/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen ulosottomiesten jatkokoulutukseen (25.40.21)
- TAA 47/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Ulosottolaitoksen toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (25.40.21)
- TAA 48/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen vanginvartijoiden opintomatkoihin ulkomaille (25.50.21)

- TAA 49/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen vankilapaikkojen ostamiseen venäläisistä vankiloista (25.50.21)
- TAA 50/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Vankeinhoidon toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (25.50.21)
- TAA 51/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Vankeinhoitolaitoksen avolaitostöihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (25.50.74)
- TAA 52/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen syyttäjänvirkojen perustamiseen (25.60.21)
- TAA 53/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Sisäasiainministeriön toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (26.01.21)
- TAA 54/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Lääninhallitusten toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (26.05.21)
- TAA 55/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kihlakunnanvirastojen yhteisiin toimintamenoihin (26.07.21)
- TAA 56/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen avoinna olevien poliisivirkojen täyttämiseen (26.75.21)
- TAA 57/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen erikoisryhmän perustamiseen raiskausrikosten tutkintaan (26.75.21)
- TAA 58/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen huumorikostutkinnan teknisen välineistön hankkimiseen (26.75.21)
- TAA 59/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen keskusrikospoliisin laboratoriolaitteiden hankkimiseen (26.75.21)
- TAA 60/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kolmen helikopterin hankkimiseen poliisille (26.75.21)
- TAA 61/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen liikennevalvontakameroiden hankkimiseen poliisille (26.75.21)
- TAA 62/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen merietsintäkaluston hankkimiseen poliisille (26.75.21)
- TAA 63/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen poliisien opintomatkoihin ulkomaille (26.75.21)
- TAA 64/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen poliisikoirien hankintaan ja koulutukseen (26.75.21)
- TAA 65/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen poliisin autokaluston uusimiseen (26.75.21)
- TAA 66/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen poliisin erityismenoihin (26.75.21)
- TAA 67/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen poliisin palkkauksen kohentamiseen oikeudenmukaisella tavalla (26.75.21)
- TAA 68/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen poliisin toimintamenoihin (26.75.21)
- TAA 69/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen rikoksen kautta menetetyn omaisuuden jäljittämiseen (26.75.21)

- TAA 70/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen siviilipoliisien palkkaukseen kansainvälisissä tehtävissä (26.75.21)
- TAA 71/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen vartijoiden palkkaamiseen keskusrikospoliisin toimitiloihin (26.75.21)
- TAA 72/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen vihjepalkkioiden maksamiseen rikostutkinnassa (26.75.21)
- TAA 73/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen viranomaisradioverkon toimintamenoihin (26.75.23)
- TAA 74/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen pelastushelikoptereiden toimintakuluihin (26.80.22)
- TAA 75/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen rajavartioston toimintamenoihin (26.90.21)
- TAA 76/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen uusien rajavartioiden palkkaamiseen rajavartiostolle (26.90.21)
- TAA 77/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kahden pelastushelikopterin hankkimiseen rajavartiostolle (26.90.70)
- TAA 78/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kuntien valtionosuuksiin (26.97.31)
- TAA 79/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kyläasiamiesten toiminnan tukemiseen (26.97.31)
- TAA 80/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen täysimääräisen indeksikorotuksen tekemiseen kuntien valtionosuuksiin (26.97.31)
- TAA 81/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Kuntien yhdistymisavustuksiin ehdotetun määrärahan poistaminen (26.97.32)
- TAA 82/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraiseen avustamiseen (26.97.34)
- TAA 83/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen maakuntien toiminnan kehittämiseen (26.98.43)
- TAA 84/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ehdotetun määrärahan vähentäminen (26.98.61)
- TAA 85/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuuteen ehdotetun määrärahan vähentämisen sisäasiainministeriön osalta (26.98.62)
- TAA 86/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kevyiden ilmatorjuntaohjusten hankkimiseen puolustusvoimille (27.10.16)
- TAA 87/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen maamiinakannan uusimiseen puolustusvoimissa (27.10.16)
- TAA 88/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Patria Vammas Oy:n tilauskannan tukemiseen (27.10.16)
- TAA 89/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen henkilöstön lisäämiseen sota-arkistossa (27.10.21)
- TAA 90/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kertausharjoitusten lisäämiseen puolustusvoimissa (27.10.21)

- TAA 91/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen varusmiesten päivärahan korottamiseen (27.10.21)
- TAA 92/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Rauhanturvaamistoiminnan kalusto- ja hallintomenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (27.30.22)
- TAA 93/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Suomalaisten rauhanturvajoukkojen ylläpitomenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (27.30.22)
- TAA 94/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen (27.99.50)
- TAA 95/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Valtiovarainministeriön toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (28.01.21)
- TAA 96/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen verotuksen teho-tarkkailuun (28.18.21)
- TAA 97/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Verohallinnon toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (28.18.21)
- TAA 98/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Ahvenanmaan tasoitusmaksuun ehdotetun määrärahan vähentäminen (28.39.30)
- TAA 99/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Ahvenanmaata koskevaan verohyvitykseen ehdotetun määrärahan poistaminen (28.39.31)
- TAA 100/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Arpajaisveron tuoton palauttamiseen Ahvenanmaan maakunnalle ehdotetun määrärahan vähentäminen (28.39.40)
- TAA 101/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen tullilaitoksen palkkausmenoihin (28.40.21)
- TAA 102/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen tullilaitoksen virkojen lisäämiseen (28.40.21)
- TAA 103/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Tilastokeskuksen toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (28.52.21)
- TAA 104/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Lylyn varikon rakennustöihin ja toimintojen uudelleenorganisointiin (28.60)
- TAA 105/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen vankiloiden turvallisuusjärjestelmien kehittämiseen (28.60)
- TAA 106/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen laajan työolosuhteita koskevan tutkimuksen käynnistämiseen valtion virastoissa (28.80.20)
- TAA 107/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen henkilöstön sopeutumisen tukemiseen (28.80.21)
- TAA 108/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen työsuojelun edistämiseen (28.80.23)
- TAA 109/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkaamiseen ehdotetun määrärahan vähentäminen (28.81.01)
- TAA 110/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Postin, Telelaitoksen ja Postipankin avustuskassa Yhteistuen jäsenten saatavien maksamiseksi (28.82)

- TAA 111/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Eläkekassa Tuen takauskorvauksiin ehdotetun määrärahan poistaminen (28.82.41)
- TAA 112/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Euroopan unionille maksettaviin maksu-osuuksiin ehdotetun määrärahan vähentäminen (28.90.69)
- TAA 113/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen verosta vapautuksen johdosta takaisin maksettaviin veroihin (28.99.63)
- TAA 114/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuuteen ehdotetun määrärahan vähentäminen opetusministeriön osalta (29.01.62)
- TAA 115/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Kansainväliseen kulttuuriyhteistyöhön ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.08.25)
- TAA 116/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Opetusministeriön hallinnonalan kansainvälisen yhteistyön avustuksiin ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.08.50)
- TAA 117/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Kansainvälisten järjestöjen rahoitusosuuksiin ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.08.66)
- TAA 118/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen aloituspaikkojen lisäämiseen Tampereen yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa (29.10.21)
- TAA 119/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen lääkärikoulutuksen lisäämiseen Tampereen yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa (29.10.21)
- TAA 120/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen päihdelääketieteen professuurin kehittämiseen Tampereen yliopistossa (29.10.21)
- TAA 121/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Tampereen teknillisen korkeakoulun toimintamenoihin (29.10.21)
- TAA 122/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Tampereen yliopiston toimintamenoihin (29.10.21)
- TAA 123/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Yliopistolaitoksen yhteisiin menoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.10.22)
- TAA 124/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.10.23)
- TAA 125/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Harjoittelukoulujen toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.10.24)
- TAA 126/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen ammattikorkeakoulujen kehittämiseen (29.20.25)
- TAA 127/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kuraattori-vahtimestareiden palkkaamiseksi kouluihin (29.40.21)
- TAA 128/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.40.21)
- TAA 129/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen ajokoulutuksen antamiseen lukioissa ja muissa oppilaitoksissa (29.40.30)

- TAA 130/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen esiopetuksen matkakustannuksiin (29.40.30)
- TAA 131/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Yleissivistävän koulutuksen käyttökustannusten valtionosuuteen ja -avustukseen ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.40.30)
- TAA 132/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen koulujen homehaittojen poistamiseen (29.40.34)
- TAA 133/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Yleissivistävien oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen perustamiskustannusten valtionosuuteen ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.40.34)
- TAA 134/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Järjestöjen valtionavustukseen ehdotetun määrärahan poistaminen (29.40.51)
- TAA 135/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen vammaisten lasten koulutukseen tarvittavien ohjaajien koulutukseen (29.60.21)
- TAA 136/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.60.21)
- TAA 137/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen työssäoppimiseen ja harjoittelutoimintaan (29.60.24)
- TAA 138/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen oppisopimuskoulutuksen lisäämiseen (29.60.31)
- TAA 139/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Kansalaisopistojen käyttökustannusten valtionosuuteen ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.69.30)
- TAA 140/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Kansanopistojen käyttökustannusten valtionosuuteen ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.69.50)
- TAA 141/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen lennonjohdon koulutuksen lisäämiseen (29.69.51)
- TAA 142/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Ammatillisten erikoisoppilaitosten käyttökustannusten valtionosuuteen ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.69.51)
- TAA 143/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n toiminnan tukemiseen (29.69.53)
- TAA 144/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen opintolainojen valtiontakaukseen ja korkotukeen (29.70.52)
- TAA 145/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen opiskelijoiden opintotuen tason korottamiseen (29.70.55)
- TAA 146/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen korkeakouluopiskelijoiden ateriatukeen (29.70.57)
- TAA 147/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Arkistolaitoksen toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.88.22)
- TAA 148/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.88.23)
- TAA 149/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Suomen Akatemian tutkimusmäärärahoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.88.50)

- TAA 150/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Tampereen Ufo-keskus ry:n toiminnan tukemiseen (29.88.54)
- TAA 151/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Taiteen keskustoimikunnan ja taidetoimikuntien toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.90.21)
- TAA 152/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Museoviraston arkeologisiin kaivauksiin (29.90.24)
- TAA 153/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Pälkäneen raunio-kirkon kunnostamiseen (29.90.24)
- TAA 154/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Valtion elokuva-tarkastamon toimintamenoihin (29.90.27)
- TAA 155/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Valtion elokuva-tarkastamon toimintamenoihin (29.90.27)
- TAA 156/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Tampereen Teat-terin toiminnan tukemiseen (29.90.31)
- TAA 157/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen valtionosuuteen ja avustukseen teattereiden ja orkestereiden käyttökustannuksiin (29.90.31)
- TAA 158/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kuntien kulttuuri-toimintaan (29.90.33)
- TAA 159/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen historiallisesti arvokkaiden tanssilavojen kunnostamiseen (29.90.50)
- TAA 160/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Museovirastolle historiallisten kyläyhteisöjen säilyttämiseen (29.90.50)
- TAA 161/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen mustalaisten kult-tuuritoimintojen tukemiseen (29.90.50)
- TAA 162/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Oma-Tupa-nimi-sen kiinteistön kunnostamiseen Ikaalisissa (29.90.50)
- TAA 163/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen pienten pakolais-ryhmien sosiaalisen yhteistoiminnan kehit-tämiseen (29.90.50)
- TAA 164/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Pispalan Moreeni ry:n toiminnan tukemiseen (29.90.50)
- TAA 165/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Ponsila-nimisen seuratalon kunnostamiseen Ikaalisissa (29.90.50)
- TAA 166/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Riitalan Nouseva Voima -nimisen seuran seuratalon kunnosta-miseen (29.90.50)
- TAA 167/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen seuratalojen kun-nostamiseen (29.90.50)
- TAA 168/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Taitelijoiden, kirjailijoiden ja kääntäjien apurahoihin ehdotetun määrärahan vähentä-minen (29.90.51)
- TAA 169/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Ahaa-teatterin tukemiseen Tampereella (29.90.52)

- TAA 170/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen harrastajateattereiden tukemiseen (29.90.52)
- TAA 171/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Haverin kaihoksen kunnostamiseen Viljakalassa (29.90.52)
- TAA 172/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Ivalon huuliharpu-pufestivaalin tukemiseen (29.90.52)
- TAA 173/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen katsomokatoksen rakentamiseen Myllykolun kesäteatteriin (29.90.52)
- TAA 174/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen katsomokatoksen rakentamiseen Pyynikin kesäteatteriin (29.90.52)
- TAA 175/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kirjastojen käyttö-kustannuksiin (29.90.52)
- TAA 176/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Kurun ooppera-yhdistyksen toiminnan tukemiseen (29.90.52)
- TAA 177/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Lenin-museon toi-minnan tukemiseen Tampereella (29.90.52)
- TAA 178/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Mukamas-teat-terin toiminnan tukemiseen Tampereella (29.90.52)
- TAA 179/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Pispalan Sottiisi -musiikkitahtuman tukemiseen (29.90.52)
- TAA 180/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Pyynikin kesäteat-terin tukemiseen Tampereella (29.90.52)
- TAA 181/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Rämsoön Kovan Teknolokian päivien tukemiseen (29.90.52)
- TAA 182/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Sata-Häme soi-juhlien tukemiseen Ikaalisissa (29.90.52)
- TAA 183/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Suomalaisuuden liiton toiminnan tukemiseen (29.90.52)
- TAA 184/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Suomen elokuva-säätiölle (29.90.52)
- TAA 185/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Suomen har-monikkainstituutin toiminnan tukemiseen (29.90.52)
- TAA 186/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Tampereen työ-väen museon toiminnan tukemiseen (29.90.52)
- TAA 187/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Tampereen Työ-väenyhdistyksen Naiskuoro ry:n toiminnan tukemiseen (29.90.52)
- TAA 188/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Tapsan tahdit -musiikkitahtuman tukemiseen (29.90.52)
- TAA 189/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Teatteri Telakan tukemiseen Tampereella (29.90.52)
- TAA 190/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen trokarien muisto-

Johdanto

VaVM 40/2002 vp — HE 132/2002 vp, HE 249/2002 vp,
HE 253/2002 vp

- patsaan pystyttämiseen Tampereelle (29.90.52)
- TAA 191/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Työväen musiikkitapahtuman tukemiseen Valkeakoskella (29.90.52)
- TAA 192/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen vanhanaikaisten mottimestaruuskilpailujen järjestämiseen (29.90.52)
- TAA 193/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Taiteen tukemiseen ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.90.52)
- TAA 194/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Valtion taidemuseon kokoelmien kartuttamiseen (29.90.72)
- TAA 195/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen ulkomaalaisen juoksuvalmentajan palkkaamiseen (29.98.50)
- TAA 196/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen ulkomaalaisen valmentajan palkkaamiseen Suomen jalkapallomaajoukkueelle (29.98.50)
- TAA 197/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen akankannon maailmanmestaruuskisojen valmennusmäärärahaan (29.98.50)
- TAA 198/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Nuorisokasvatuksen tukemiseen ehdotettujen veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarojen vähentäminen (29.99.50)
- TAA 199/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen nuorten työpaja-toiminnan kehittämiseen (29.99.51)
- TAA 200/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (30.01.21)
- TAA 201/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kasvinjalostustoiminnan edistämiseen (30.01.47)
- TAA 202/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (30.02.21)
- TAA 203/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen maatalouden kansainvälisen yhteistyön kehittämiseen (30.04.26)
- TAA 204/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen maa- ja puutarhatalouden kansalliseen tukeen (30.12.41)
- TAA 205/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen maa- ja puutarhatalouden kansalliseen tukeen (30.12.41)
- TAA 206/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen sienikannan keräämiseen ja ulkomaanviennin edistämiseen (30.12.41)
- TAA 207/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Maatalouden ympäristötukeen ehdotetun määrärahan vähentäminen (30.12.45)
- TAA 208/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Maatalouden luopumiskorvauksiin ehdotetun määrärahan vähentäminen (30.13.42)
- TAA 209/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen luomuviljelystä luopumiseen ja siihen liittyvään koulutukseen (30.13.43)

- TAA 210/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen suomalaisten erityistuotteiden markkinointiin maailmalla (30.13.43)
- TAA 211/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Luomutuotannon tukemiseen ehdotetun määrärahan vähentäminen (30.13.43)
- TAA 212/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Pellonmetsitystukeen ehdotetun määrärahan vähentäminen (30.13.47)
- TAA 213/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen valtakunnallisen maatilamatkailun organisointiin (30.14)
- TAA 214/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kotimaisen grillihiilituotannon elvyttämiseen (30.14.61)
- TAA 215/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Leader-ohjelmien kansalliseen lisärahoitukseen (30.14.62)
- TAA 216/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Valtion rahoitusosuudeksi maaseudun kehittämiseen ehdotetun määrärahan vähentäminen (30.14.62)
- TAA 217/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen luontaistaloudessa elämisen mahdollisuuksien tutkimiseen (30.14.63)
- TAA 218/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen maaseudun elinkeinojen kehittämiseen (30.14.63)
- TAA 219/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen maaseudun kehittämiseen (30.14.63)
- TAA 220/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen yrttiviljelyn kehittämiseen (30.14.63)
- TAA 221/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Suomen hevosjalostusseuralle (30.15.44)
- TAA 222/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen metsäistutusten siemenhuoltoon (30.31.25)
- TAA 223/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Metsätalouden edistämis- ja valvontaorganisaatioiden valtionapuun ehdotetun määrärahan vähentäminen (30.31.42)
- TAA 224/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Metsätalouden edistämis- ja valvontaorganisaatiolle ehdotetun valtionavun vähentäminen (30.31.42)
- TAA 225/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Puuntuotannon kestävyys turvaamiseen ehdotetun määrärahan vähentäminen (30.31.44)
- TAA 226/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Metsäntutkimuslaitoksen toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (30.32.21)
- TAA 227/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Metsien perusparannukseen ehdotetun määrärahan vähentäminen (30.32.77)
- TAA 228/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen (30.41.41)
- TAA 229/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen petoeläinten aiheuttamien henkilövahinkojen korvaamiseen (30.41.42)
- TAA 230/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen poronhoidon edistämiseen Pirkanmaalla (30.41.43)

- TAA 231/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen metsästysseuroille peltopyykannan elvyttämiseen (30.41.50)
- TAA 232/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen arvokalojen solumuskasvatustoimintaan (30.41.51)
- TAA 233/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kalanviljelylaitosten ja tutkimusasemien perusparannuksiin (30.41.51)
- TAA 234/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kalatalouden edistämiseen (30.41.51)
- TAA 235/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen valtakunnallisen vesistötutkimuksen aloittamiseen (30.51.22)
- TAA 236/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen syöttövesijohdon rakentamiseen Kangasalan—Pälkäneen tekopohjavesialueelta Tampereelle (30.51.77)
- TAA 237/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen syöttövesijohdon rakentamiseen Kangasalan—Pälkäneen tekopohjavesialueelta Valkeakoskelle (30.51.77)
- TAA 238/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen syöttövesijohdon rakentamiseen välille Evijärvi—Längelmäki (30.51.77)
- TAA 239/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen syöttövesijohdon rakentamiseen välille Häijää—Karkku (30.51.77)
- TAA 240/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen vesijohdon ja jätevesiviemärin rakentamiseen välille Torppakylä—Soininkylä Virroilla (30.51.77)
- TAA 241/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin (30.51.77)
- TAA 242/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen toimintamenoihin (30.71.21)
- TAA 243/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (31.01.21)
- TAA 244/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Aureen paikallistien 14272 kunnostamiseen Parkanossa (31.24.21)
- TAA 245/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Haaralan—Vedenpään paikallistien 16543 kunnostamiseen Mäntässä (31.24.21)
- TAA 246/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen hirviaitojen rakentamiseen kolmostielle Patrakan notkoon Ikaalisissa (31.24.21)
- TAA 247/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Hyynilän—Haukijärven tien peruskorjaukseen Hämeen tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 248/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Häijään eritasoriteyksen rakentamiseen Mouhijärvellä (31.24.21)
- TAA 249/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Höytölän paikallistien 13265 kunnostamiseen Ikaalisissa (31.24.21)
- TAA 250/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Inkulan vanhan

- kivisillan kunnostamiseen Viljakkalassa (31.24.21)
- TAA 251/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Ivalon ja Nelli-min välisen tien peruskunnostukseen (31.24.21)
- TAA 252/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Kallionkielen pai-kallistien 13273 peruskunnostukseen Ikaali-sissa (31.24.21)
- TAA 253/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Kankarin paik-al-listien 13341 kunnostamiseen Kihniössä (31.24.21)
- TAA 254/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Karpanperän pai-kallistien peruskunnostamiseen Ikaalisissa (31.24.21)
- TAA 255/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Vanattaran tielle Lempäälässä (31.24.21)
- TAA 256/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Sikuri—Ikaa-listen keskusta (31.24.21)
- TAA 257/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Kierikkalan pai-kallistien 13131 kunnostamiseen (31.24.21)
- TAA 258/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen tieosuuden Kih-niö—Niskos—Kihniön asema kunnostami-seen (31.24.21)
- TAA 259/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Kilvakkalan ja Jämijärven välisen maantien peruskorjauk-seen (31.24.21)
- TAA 260/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Kivisalmen tien 14017 peruskunnostukseen Hämeen tie-piirissä (31.24.21)
- TAA 261/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Komin—Koivis-tonkylän—Mäihälähden tien peruskunnosta-miseen (31.24.21)
- TAA 262/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Kyröskosken maantiesillan uusimiseen (31.24.21)
- TAA 263/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Leppäsjärven pai-kallistien peruskunnostukseen Ikaalisissa (31.24.21)
- TAA 264/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Marjamäen ja Savon välisen tien 3110 kunnostamiseen Hämeen tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 265/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Martinkylän ja Tulppion välisen tien kunnostamiseen Savu-koskella (31.24.21)
- TAA 266/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Mauri—Heini-järvi-tien kunnostamiseen Hämeenkyrössä (31.24.21)
- TAA 267/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Naarmin ja Kor-husvallin paikallisteiden kunnostamiseen Kihniössä (31.24.21)
- TAA 268/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Palinperän pai-kal-listien 13113 kunnostamiseen Hämeen tie-piirissä (31.24.21)
- TAA 269/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Pertan—Salon

- paikallistien kunnostamiseen Ikaalisissa (31.24.21) — TAA 279/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Stormi—Rämsöö-paikallistien kunnostamiseen (31.24.21)
- TAA 270/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Perämaan paikallistien 13105 kunnostamiseen Mouhijärvelä Hämeen tiepiirissä (31.24.21) — TAA 280/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Suodenniemi—Kilvakkala-tien 2594 perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 271/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Poltin paikallistien kunnostukseen (31.24.21) — TAA 281/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Suvannon kylään johtavan tien kunnostamiseen Pelkosenniemellä (31.24.21)
- TAA 272/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Raivalan—Suomijärven paikallistien 13247 kunnostamiseen Hämeen tiepiirissä (31.24.21) — TAA 282/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Takamaan paikallistien kunnostamiseen Hämeenkyrössä (31.24.21)
- TAA 273/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Riitälän—Kovelahden tien peruskunnostukseen Ikaalisissa (31.24.21) — TAA 283/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Tunkelon paikallistien 14247 kunnostamiseen Lempäälässä (31.24.21)
- TAA 274/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Saarikylien paikallistien kunnostamiseen Kangasalla (31.24.21) — TAA 284/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Urjalan—Huhdin kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Urjalassa (31.24.21)
- TAA 275/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Seitsemisen paikallistien 13287 kunnostamiseen Hämeen tiepiirissä (31.24.21) — TAA 285/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Uurasjärven paikallistien päällystämiseen Ikaalisissa (31.24.21)
- TAA 276/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Sisätön ja Kuruntien välisen tieosuuden 2764 kunnostamiseen Hämeen tiepiirissä (31.24.21) — TAA 286/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Vahojärven paikallistien 13289 peruskunnostukseen Hämeen tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 277/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen sorapintaisten paikallisteiden kesäkunnostukseen (31.24.21) — TAA 287/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Vaskiveden—Mustajärven paikallistien 14339 kunnostamiseen (31.24.21)
- TAA 278/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Sorvajärven paikallistien 14251 kunnostamiseen Hämeen tiepiirissä (31.24.21) — TAA 288/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Vasun paikallis-

- tien 13115 peruskunnostamiseen Hämeen tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 289/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Vatusen ja Vanha-talon (13322 ja 13321) paikallisteiden kun-nostamiseen Parkanossa (31.24.21)
 - TAA 290/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Väinänperä—Kar-he-tien kunnostamiseen Ikaalisten ja Viljak-kalan alueella (31.24.21)
 - TAA 291/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Välikylän paikal-listien 13243 kunnostamiseen Ikaalisissa (31.24.21)
 - TAA 292/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Äänekosken ja Lusin välisen tieosuuden kunnostamiseen nelostiellä (31.24.21)
 - TAA 293/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen yleisten teiden peruskunnostukseen (31.24.21)
 - TAA 294/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Tampereen ohitustien Lakalaiva—Ylöjärvi rakentami-seen (31.24.78)
 - TAA 295/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden kunnossapitoon (31.25.50)
 - TAA 296/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Merenkululaitoksen toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (31.30.21)
 - TAA 297/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen höyrylaiva Tar-janteen sekä väyläverkon kehittämiseen Näsijärvellä (31.30.77)
 - TAA 298/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Pirkanmaan Pyhä-järven laivaliikenteen matkustajasatamien kunnostamiseen (31.32)
 - TAA 299/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Runoilijan reitin matkustajasatamien kunnostamiseen (31.32)
 - TAA 300/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen alikulkutunnelin rakentamiseen Sisättöön, Tampere—Parka-no-rataosuudelle (31.40.21)
 - TAA 301/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Oriveden—Haa-pamäen radan kunnostamiseen (31.40.21)
 - TAA 302/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen rautateiden perus-radanpitoon (31.40.21)
 - TAA 303/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen rautatiesillan uusimiseen tiellä 2761 Mansonieniemi—Rai-vala Ikaalisten Kovelahdessa (31.40.21)
 - TAA 304/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Turku—Uusikau-punki-radan kunnostamiseen (31.40.21)
 - TAA 305/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen haja-asutus-alueiden linja-autoliikenteen tukemiseen (31.60.63)
 - TAA 306/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Merenkurkun lai-vamatkailun tukemiseen (30.60.63)
 - TAA 307/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Maanmittauslaitoksen toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (31.61.21)

- TAA 308/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Sanomalehdistön tukeen ehdotetun määrärahan vähentäminen (31.72.42)
- TAA 309/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Kauppa- ja teollisuusministeriön toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (32.10.21)
- TAA 310/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen työvoima- ja elinkeinokeskusten toimintaan (32.10.22)
- TAA 311/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (32.20.22)
- TAA 312/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen puuosaamisen kehittämiseen Suomessa (32.20.27)
- TAA 313/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Teknologisen tutkimuksen ja kehityksen avustuksiin ehdotetun määrärahan vähentäminen (32.20.40)
- TAA 314/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Teknologisen tutkimuksen ja kehityksen lainoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (32.20.83)
- TAA 315/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Patenti- ja rekisterihallituksen toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (32.30.21)
- TAA 316/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen alueelliseen kuljetustukeen (32.30.44)
- TAA 317/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Joulumaan muutostöihin (32.30.45)
- TAA 318/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen korkotukeen pk-yritysten investointeja varten (32.30.50)
- TAA 319/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen nuorten yrittäjien toimintaan (32.30.50)
- TAA 320/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen haja-asutusalueiden kauppa-autojen investointeihin ja ylläpitämiseen (32.30.62)
- TAA 321/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen maaseudun kyläkauppojen ylläpitämiseen (32.30.62)
- TAA 322/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuuteen KTM:n osalta ehdotetun määrärahan vähentäminen (32.30.62)
- TAA 323/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Kilpailuviraston toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (32.40.21)
- TAA 324/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen tuotantoideoita tuottavaan kansalliseen kilpailuun (32.50)
- TAA 325/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Matkailun edistämiskeskuksen toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (32.50.21)
- TAA 326/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Ulkomaankauppaa edistävien järjestöjen ja Finnpro ry:n avustukseen ehdotetun määrärahan vähentäminen (32.50.41)
- TAA 327/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen energiansäästön sekä uusiutuvan energian käytön tehostamiseen ja energiatiedotukseen (32.60.27)

- TAA 328/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen nestemäisten polttoaineiden kehittelyyn kotimaisesta bio-raaka-aineesta (32.60.27)
- TAA 329/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen puun käytön edistämiseen polttoaineena (32.60.40)
- TAA 330/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Muna Oy Muurahainen -nimisen yhtiön toiminnan tukemiseen (32.70.88)
- TAA 331/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen osake-enemmistön hankkimiseen perustettavasta Muna Oy Muurahainen -nimisestä yhtiöstä (32.70.88)
- TAA 332/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen avioasiamiehen viran perustamiseen (33.01.21)
- TAA 333/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen lapsiasiamiehen viran perustamiseen (33.01.21)
- TAA 334/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (33.01.21)
- TAA 335/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen prostituoitujen sosiaalisen aseman selvittämiseen (33.02.21)
- TAA 336/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Sosiaali- ja terveysalan tutkimuskeskuksen toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (33.02.21)
- TAA 337/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen tarkastuslautakunnan toimintaan (33.04.21)
- TAA 338/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen valtion mielisairaaloiden hankintamenoihin (33.14.21)
- TAA 339/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen valtion mielisairaaloiden toimintamenoihin (33.14.21)
- TAA 340/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen äitiysavustuksen korottamiseen (33.15.51)
- TAA 341/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen lapsilisän maksukärajan nostamiseksi 18 vuoteen (33.15.52)
- TAA 342/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen työttömien peruspäivärahan korottamiseen (33.17.51)
- TAA 343/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen hierojan antaman hoidon sisällyttämiseksi sairausvakuutuskorvauksen piiriin (33.18.60)
- TAA 344/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen sairausvakuutuslain mukaisten matkakustannusten omavastuun alentamiseen (33.18.60)
- TAA 345/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen syöpälääkkeiden Kela-korvauksen laajentamiseen (33.18.60)
- TAA 346/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Viagra-lääkityksen saamiseksi erityiskorvattavien lääkkeiden piiriin (33.18.60)
- TAA 347/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeen pohjaosan palauttamiseen eläkeläisille (33.19.60)

- TAA 348/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen rintamalisän budjettiperusteiseen korottamiseen (33.21.52)
- TAA 349/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen rintamasotilas-eläkelain mukaisten suoritusten korottamiseen (33.21.52)
- TAA 350/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen rintamasotilastunnuksen myöntämiseen vuonna 1926 syntyneille veteraaneille (33.21.52)
- TAA 351/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen ylimääräisen rintamalisän budjettiperusteiseen korottamiseen (33.21.52)
- TAA 352/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen hautausavustuksen maksamiseen veteraanitunnuksen saaneille (33.22.50)
- TAA 353/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen sotilasvammakorvausten korottamiseen (33.22.50)
- TAA 354/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Sotainvalidien laitosten käyttökustannuksiin ehdotetun määrärahan vähentäminen (33.22.50)
- TAA 355/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen sotainvalidien puolisoiden kuntoutukseen (33.22.56)
- TAA 356/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (33.22.59)
- TAA 357/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen partisaanihyökkäysten kohteeksi joutuneiden kuntoutukseen (33.22.50)
- TAA 358/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kotiuttamisrahan maksamiseen asevelvollisille (33.28)
- TAA 359/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen sotilasavustuksen maksamiseen varusmiesten vanhemmille (33.28.50)
- TAA 360/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen köyhyyden ja syrjäytymisen estämiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin (33.32.30)
- TAA 361/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen lapsiin ja nuoriin kohdistuvaan mielenterveystyöhön (33.32.30)
- TAA 362/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen ostopalveluiden rahoittamiseen leikkausjonojen purkamiseksi (33.32.30)
- TAA 363/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen sovittelutoiminnan laajentamiseksi koko valtakuntaan (33.32.30)
- TAA 364/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Pitkäniemen sairaalan peruskorjaukseen Nokialla (33.32.31)
- TAA 365/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Tampereen yliopistollisen sairaalan laitehankintoihin (33.32.31)
- TAA 366/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen HIV-tutkimuksen tehostamiseen (33.32.32)
- TAA 367/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen keliakian syiden ja hoidon tutkimiseen (33.32.32)

- TAA 368/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen kätkytkuoleman syiden tutkintaan (33.32.32)
- TAA 369/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen lääketieteelliseen tutkimukseen (33.32.32)
- TAA 370/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen yliopistollisten sairaaloiden erityisvaltionapuun (33.32.33)
- TAA 371/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen valtion korvaukseen lastensuojelun suurten kustannusten tasausjärjestelmän menoihin (33.32.35)
- TAA 372/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen huumeidenkäyttäjien pakkohoidon toteuttamiseen (33.53.50)
- TAA 373/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen terveystasvatuksen sekä päihtiden käytön ja tupakoinnin vastustamiseen (33.53.50)
- TAA 374/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen vuosilomarahan palauttamiseen yrittäjille (33.57)
- TAA 375/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin (33.57.40)
- TAA 376/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen afasiayhdistysten toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 377/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Aseman Lapset ry:n toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 378/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen ensikotien toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 379/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen huumeuorten hoidon kehittämiseen (33.92.50)
- TAA 380/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Irti Huumeista ry:n toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 381/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Itä-Ikaalisten Kehitys ry:n toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 382/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Kehitysvammaisten Tukiliitto ry:n toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 383/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Munuais- ja siirtopotilaiden liiton toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 384/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Nuorten turvatalon toimintaan Tampereella (33.92.50)
- TAA 385/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Omaiset Mielen-terveystyön Tukena ry:n toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 386/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen omaishoidon tuen lisäämiseen (33.92.50)
- TAA 387/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Opaskoirayhdistys ry:n toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 388/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Pirkanmaan Epilepsia yhdistys ry:n toimintaan (33.92.50)
- TAA 389/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Pirkanmaan Rin-

- tamanaiset ry:n toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 390/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Pirkanmaan Syöpäyhdistyksen toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 391/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen päivittäiseen tilapäisapuun kotona asuville vanhuksille (33.92.50)
- TAA 392/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen sotaveteraanien puolisoitten kuntouttamiseen (33.92.50)
- TAA 393/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Suomen kuurosokeat ry:n toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 394/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Suomen mielen-terveysseuran toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 395/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Suomen Pelastus-armeijan toimintamenoihin (33.92.50)
- TAA 396/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Suomen Punaisen Ristin katastrofirahastolle (33.92.50)
- TAA 397/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen syöpäyhdistysten toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 398/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Tampereen Kuurojen yhdistyksen ja Tampereen Kuurot Urheilijat ry:n toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 399/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Tampereen Seudun Näkövammaiset ry:n toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 400/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Tampereen Sini-nauha ry:n toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 401/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Tampereen Sotaveteraanien Huoltoyhdistys ry:n toimintaan (33.92.50)
- TAA 402/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Tampereen Vanhuspalveluyhdistykselle (33.92.50)
- TAA 403/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Veikko Hurstille vähäosaisten joulutilaisuuden järjestämiseen (33.92.50)
- TAA 404/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta yhteisöille ja säätiöille jaettavien avustusten vähentäminen (33.92.50)
- TAA 405/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Työministeriön toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (34.01.21)
- TAA 406/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Työelämäohjelmien toteuttamiseen ehdotetun määrärahan vähentäminen (34.01.23)
- TAA 407/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen palkkaperusteiseen työllistämistukeen valtionhallinnolle (34.06.02)
- TAA 408/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Valmentavaan työvoimakoulutukseen ja työvoimapalvelujen hankintaan ehdotetun määrärahan vähentäminen (34.06.27)

- TAA 409/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen ehdotetun määrärahan vähentäminen (34.06.29)
- TAA 410/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen palkkaperusteiseen työllistämistukeen kunnille ja kuntayhtymille (34.06.30)
- TAA 411/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Työmarkkinatukeen ehdotetun määrärahan vähentäminen (34.06.52)
- TAA 412/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen itsensä työllistämisestä maksettaviin palkkioihin (34.06.63)
- TAA 413/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen liikkuvuusavustuksen parantamiseen (34.06.65)
- TAA 414/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanottotoimintaan ehdotetun määrärahan vähentäminen (34.07.21)
- TAA 415/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen inkerinsuomalaisen elinolojen kohentamiseen heidän synnyinseuduillaan (34.07.30)
- TAA 416/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Ulkomailta Suomeen saapuvien henkilöiden elinkustannusten korvaukseen ehdotetun määrärahan vähentäminen (34.07.30)
- TAA 417/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen lisävirkojen perustamiseen turvapaikkahakemusten käsittelyyn (34.07.63)
- TAA 418/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Somaliasta saapuneiden elintasopakolaisten palauttamiseen (34.07.63)
- TAA 419/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen palkkaturvaan (34.99.50)
- TAA 420/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Suomen lähialueen ympäristöyhteistyön edistämiseen ehdotetun määrärahan vähentäminen (35.10.67)
- TAA 421/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen happamien järvien kalkitukseen (35.10.77)
- TAA 422/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen saastuneiden maa-alueiden kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 423/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen sihtauslaitoksen rakentamiseen pienten järvien yläjuoksulle (35.10.77)
- TAA 424/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Suomijärven kunnostuksen jatkamiseen Karviassa (35.10.77)
- TAA 425/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Helvetinjärven opastuskeskuksen kehittelyyn ja rakentamiseen Ruovedellä (35.20.22)
- TAA 426/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Luonnonsuojelualueiden hoitoon ja kunnossapitoon ehdotetun määrärahan vähentäminen (35.20.22)
- TAA 427/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen historiallisen latomaiseman kunnostamiseen Pohjanmaalla (35.20.37)
- TAA 428/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen luonnonsuojelualueiden hankkimiseen (35.20.87)

- TAA 429/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen asuinkerrostalojen julkisivujen saneeraukseen (35.30.60)
- TAA 430/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen opiskelija-asuntolan rakentamiseen Tampereelle (35.30.60)
- TAA 431/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen sotaveteraanien asuntojen kunnostukseen (35.30.60)
- TAA 432/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen vuokra-asuntotutannon lisäämiseen (35.30.60)
- TAA 433/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Parkanon luontopäivien tukemiseen (35.40.21)
- TAA 434/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen Pirkanmaan ympäristökeskukselle eräiden pienvesistöjen kalkitsemiseen (35.40.21)
- TAA 435/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk: Määrärahan osoittaminen laajaan linnustotutkimukseen (35.60.21)
- TAA 436/2002 vp — Olavi Ala-Nissilä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen biostatistiikan koulutuksen käynnistämiseen Turussa (29.10.21)
- TAA 437/2002 vp — Olavi Ala-Nissilä /kesk: Määrärahan osoittaminen tieyhteyden Aura—Mynämäki—Mietoinen rakentamiseen (31.24.79)
- TAA 438/2002 vp — Olavi Ala-Nissilä /kesk: Määrärahan osoittaminen ylikäytävän järjestelyihin Turku—Toijala-rataosuu-
della (31.40.21)
- TAA 439/2002 vp — Olavi Ala-Nissilä /kesk: Määrärahan osoittaminen Irti Huumeista ry:n toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 440/2002 vp — Janina Andersson /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Turunmaan saariston pyörätieverkon kehittämiseen (31.24.21)
- TAA 441/2002 vp — Janina Andersson /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen kotihoidon tukeen (33.32.30)
- TAA 442/2002 vp — Janina Andersson /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen uusiutuvien energialähteiden edistämiseen tarkoitettuun energiatukeen (32.60.40)
- TAA 443/2002 vp — Janina Andersson /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen asuntojen energia-avustuksiin (35.30.60)
- TAA 444/2002 vp — Sirkka-Liisa Anttila /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatien 2 kehittämiseen välillä Forssa—Hummala (31.24.79)
- TAA 445/2002 vp — Ulla Anttila /vihr ym.: Jäteveron korottaminen ja laajentaminen koskemaan teollisuuden kaatopaikkoja (11.10.08)
- TAA 446/2002 vp — Ulla Anttila /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen varsinaiseen kehitysyhteistyöhön (24.30.66)
- TAA 447/2002 vp — Ulla Anttila /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen näkövammaisten kirjaston rahoituksen parantamiseen (29.90.25)
- TAA 448/2002 vp — Ulla Anttila /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen vaikeavammaisten henkilökohtaisista avustajista aiheutuviin kustannuksiin (33.18.60)

- TAA 449/2002 vp — Pirjo-Riitta Antvuori /kok ym.: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten psykiatrian palveluihin (33.32.37)
- TAA 450/2002 vp — Maria Kaisa Aula /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen nuorisotyön edistämiseen (29.99.50)
- TAA 451/2002 vp — Maria Kaisa Aula /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Lapin tiepiirille kevyen liikenteen väylän rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 452/2002 vp — Maria Kaisa Aula /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtionavustuksena saamenkielisten sosiaali- ja terveystalveluiden turvaamiseen (33.33.31)
- TAA 453/2002 vp — Maria Kaisa Aula /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen palkkaperusteiseen työllistämistukeen valtionhallinnon ympäristötoihin (34.06.02)
- TAA 454/2002 vp — Tuija Brax /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen terveysliikuntaan (29.98.50)
- TAA 455/2002 vp — Tuija Brax /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen lääkekustannusten korvaamiseen (33.18.60)
- TAA 456/2002 vp — Klaus Bremer /r ym.: Vuosaaren sataman liikenneväylien rakentamiseen ehdotetun määrärahan poistaminen (31.99.78)
- TAA 457/2002 vp — Mikko Elo /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Satakunnan osamiskeskusten toimintaan (26.98.43)
- TAA 458/2002 vp — Merikukka Forsius /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen esiopetuksen kuljetuksen järjestämiseen (29.40.30)
- TAA 459/2002 vp — Merikukka Forsius /vihr: Määrärahan osoittaminen valtionavustukseen aikuisten koulutustason kohottamisohjelmaan (29.69.34)
- TAA 460/2002 vp — Merikukka Forsius /vihr: Määrärahan osoittaminen suunnittelun aloittamiseen junaradan rakentamiseksi Leppävaarasta Espoon keskuksen ja Nummelan kautta Lohjalle (31.40.78)
- TAA 461/2002 vp — Merikukka Forsius /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisyn toimintaohjelman toteuttamiseen (33.01.63)
- TAA 462/2002 vp — Merikukka Forsius /vihr: Määrärahan osoittaminen lapsilisien korottamiseen (33.15.52)
- TAA 463/2002 vp — Merikukka Forsius /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan vähimmäistason korottamiseen (33.18.60)
- TAA 464/2002 vp — Merikukka Forsius /vihr: Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeen korottamiseen (33.19.60)
- TAA 465/2002 vp — Merikukka Forsius /vihr: Määrärahan osoittaminen rintamasotilastunnuksen myöntämiseen vuonna 1926 syntyneille veteraaneille (33.21.52)
- TAA 466/2002 vp — Merikukka Forsius /vihr: Määrärahan osoittaminen tutkimus- ja hoitojonojen purkamiseen (33.32.30)
- TAA 467/2002 vp — Christina Gestrin /r ym.: Määrärahan osoittaminen valaistuksen rakentamiseen kantatielle 51 (31.24.21)
- TAA 468/2002 vp — Christina Gestrin /r ym.: Määrärahan osoittaminen Karjaan läntisen ohitustien rakentamiseen (31.24.79)

- TAA 469/2002 vp — Nils-Anders Granvik /r ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen tielle 17947 Alavetelissä (31.24.21)
- TAA 470/2002 vp — Nils-Anders Granvik /r ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 739 ja paikallistien 17903 peruskorjaukseen Vaasan tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 471/2002 vp — Nils-Anders Granvik /r ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 7430 uuteen tielinjaukseen Vaasan tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 472/2002 vp — Jukka Gustafsson /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rangaistuksen aikaisten kuntoutuspalveluiden oston Silta-Valmennusyhdistykseltä (25.50.21)
- TAA 473/2002 vp — Jukka Gustafsson /sd ym.: Määrärahan osoittaminen ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten ja valtakunnallisten erikoisoppilaitosten toiminta-avustuksen säilyttämiseen vuoden 2002 tasolla (29.69.31)
- TAA 474/2002 vp — Jukka Gustafsson /sd ym.: Määrärahan osoittaminen aikuisten koulutustason kohottamisohjelmaan (29.69.34)
- TAA 475/2002 vp — Jukka Gustafsson /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Viialan kirjaston rakentamiseen (29.90.34)
- TAA 476/2002 vp — Jukka Gustafsson /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työvoimapalveluiden erityismenoihin (34.06.25)
- TAA 477/2002 vp — Tuula Haatainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin investointeihin (33.32.31)
- TAA 478/2002 vp — Tuula Haatainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen syrjäytymisuhan alaisten lasten ja nuorten palveluihin (33.33.32)
- TAA 479/2002 vp — Leena-Kaisa Harkimo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen iltapäiväkerhotoimintaan (29.98.50)
- TAA 480/2002 vp — Satu Hassi /vihr ym.: Energiaveron korottaminen (11.08.07)
- TAA 481/2002 vp — Satu Hassi /vihr ym.: Määrärahan myöntäminen syöttövesijohdon rakentamiseen välille Eväjärvi—Längelmäki (30.51.77)
- TAA 482/2002 vp — Satu Hassi /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen luonnonsuojelualueiden hoitoon ja kunnossapitoon (35.20.22)
- TAA 483/2002 vp — Klaus Hellberg /sd: Määrärahan osoittaminen Eurooppa-tiedotuksen aluepisteen perustamiseen Itä-Uudenmaan maakuntaan (24.99.50)
- TAA 484/2002 vp — Klaus Hellberg /sd: Määrärahan osoittaminen selvitystyöhön valtionhallinnon toimintojen sijoittamiseksi Itä-Uudellemaalle (26.98.43)
- TAA 485/2002 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen ammattikorkeakoulutoiminnan kehittämiseen niissä maakunnissa, joissa koulutustaso on poikkeuksellisen alhainen (29.20.30)
- TAA 486/2002 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpidon parantamiseen Itä-Uudellamaalla (31.24.21)
- TAA 487/2002 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Porvoon itäisen ohitustien rakentamiseen (31.24.78)

- TAA 488/2002 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kilpilahden uuden tieyhteyden rakentamiseen (31.24.79)
- TAA 489/2002 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 perusparannushankkeeseen välillä Koskenkylä—Kouvola (31.24.21)
- TAA 490/2002 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Loviisan laivaväylän syventämiseen (31.30.77)
- TAA 491/2002 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen päiväkotinvestointeihin Etelä-Suomen väestönkasvukunnissa (33.32.31)
- TAA 492/2002 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen vanhusten toimitilojen peruskorjauksiin koti- ja laitoshoidossa (33.32.31)
- TAA 493/2002 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Etelä-Suomen vesistöjen ja Itämeren suojeluun (35.10.63)
- TAA 494/2002 vp — Klaus Hellberg /sd: Määrärahan osoittaminen Vanhan Porvoon rakennusten ja ympäristön säilyttämiseen (35.20.64)
- TAA 495/2002 vp — Esko Helle /vas: Valtion talousarvion pääluokkien järjestyksen muuttaminen
- TAA 496/2002 vp — Esko Helle /vas: Kansanedustajien avustajien määrärahan käyttö-tarkoituksen muuttaminen (22.02.21)
- TAA 497/2002 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen poliisin toimintamenoihin (26.75.21)
- TAA 498/2002 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Köyliön—Haaran paikallistien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 499/2002 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Rahin ja Rihi-maan paikallisteiden päällystyshankkeisiin (31.24.21)
- TAA 500/2002 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Sauvo—Pyhäloukas-tien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 501/2002 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Turun ulomman kehätien rakentamiseen (31.24.79)
- TAA 502/2002 vp — Pertti Hemmilä /kok: Kauppa- ja teollisuusministeriön hanke- ja ohjelmatoiminnan selvitys- ja kehittämismenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (32.20.28)
- TAA 503/2002 vp — Pertti Hemmilä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen alueellisen jätehuollon edistämiseen (35.10.77)
- TAA 504/2002 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Kokkilan—Vartsalan—Halikon siirtoviemärin toteuttamiseen (35.10.77)
- TAA 505/2002 vp — Leea Hiltunen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen Huovinnrinnan varuskunnan muonituskeskuksen rakentamiseen (28.60)
- TAA 506/2002 vp — Leea Hiltunen /kd: Määrärahan osoittaminen moniammatillisen ennalta ehkäisevän kasvatustyön järjestelmän kehittämiseen peruskouluissa (29.40.25)
- TAA 507/2002 vp — Leea Hiltunen /kd: Määrärahan osoittaminen oppisopimuskoulutukseen (29.60.31)

- TAA 508/2002 vp — Leea Hiltunen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen aikuisten koulutustason kohottamisohjelmaan (29.69.34)
- TAA 509/2002 vp — Leea Hiltunen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen opiskelijoiden asumislisän maksamiseen ympärivuotisesti (29.70.55)
- TAA 510/2002 vp — Leea Hiltunen /kd: Määrärahan osoittaminen luonnonmarjojen ja sienten hyödynnettävyyden parantamiseen (30.13.43)
- TAA 511/2002 vp — Leea Hiltunen /kd: Määrärahan osoittaminen Rautajoen eritasoristeyksen rakentamiseen Vammalassa (31.40.78)
- TAA 512/2002 vp — Leea Hiltunen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen tasoristeysten poistamiseen rataosuudella Tampere—Pori (31.40.78)
- TAA 513/2002 vp — Leea Hiltunen /kd: Määrärahan osoittaminen tasoristeysten vähentämiseen ja rataturvallisuuden parantamiseen (31.40.78)
- TAA 514/2002 vp — Leea Hiltunen /kd: Määrärahan osoittaminen adoptiovanhempien perhevapaiden pidentämiseen (33.18.60)
- TAA 515/2002 vp — Leea Hiltunen /kd: Määrärahan osoittaminen neuvostopartisäänin hyökkäysten kohteeksi joutuneiden kuntoutukseen (33.22)
- TAA 516/2002 vp — Leea Hiltunen /kd: Määrärahan osoittaminen neuvolatoiminnan resurssien lisäämiseen (33.32.30)
- TAA 517/2002 vp — Leea Hiltunen /kd: Määrärahan osoittaminen syrjäytymisen ennaltaehkäisyyn (33.32.30)
- TAA 518/2002 vp — Leea Hiltunen /kd: Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen korottamiseen (33.32.30)
- TAA 519/2002 vp — Leea Hiltunen /kd: Määrärahan osoittaminen vammaisten henkilökohtaisten avustajien palkkaamisen (33.32.30)
- TAA 520/2002 vp — Leea Hiltunen /kd: Määrärahan osoittaminen lastensuojelun voimavarojen lisäämiseen (33.32.35)
- TAA 521/2002 vp — Leea Hiltunen /kd: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen parantamiseen (33.32.37)
- TAA 522/2002 vp — Leea Hiltunen /kd: Määrärahan osoittaminen ennalta ehkäisevään huumetyöhön Satakunnassa (33.53.50)
- TAA 523/2002 vp — Leea Hiltunen /kd: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanitunnuksia vailla olevien sodissa palvelleiden kuntoutukseen (33.92.58)
- TAA 524/2002 vp — Leea Hiltunen /kd: Määrärahan osoittaminen pitkäaikaistyöttömien eläke-edellytysten selvittämiseen (34.06.25)
- TAA 525/2002 vp — Leea Hiltunen /kd: Määrärahan osoittaminen palkkaperusteeseen työllistämistukeen kunnille ja kuntayhtymille Satakunnassa (34.06.30)
- TAA 526/2002 vp — Leea Hiltunen /kd: Määrärahan osoittaminen työllisyysperusteisiin investointeihin Satakunnassa (34.06.64)

- TAA 527/2002 vp — Leea Hiltunen /kd: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien asuntojen korjausavustuksiin (35.30.60)
- TAA 528/2002 vp — Rakel Hiltunen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Itämeri-tutkimukseen ja Itämerestä tiedottamiseen (31.81.21)
- TAA 529/2002 vp — Anne Holmlund /kok: Määrärahan osoittaminen kiertoliittymän rakentamiseen Ulvilan keskustaaajamassa (31.24.21)
- TAA 530/2002 vp — Anne Holmlund /kok: Määrärahan osoittaminen maantien 2554 parantamiseen Harjunpään ja Kaasmarkun välillä Ulvilassa (31.24.21)
- TAA 531/2002 vp — Anne Holmlund /kok: Määrärahan osoittaminen paikallistien 12887 parantamiseen ja kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välillä Finnepäkin tie—Massin liittymä Ulvilassa (31.24.21)
- TAA 532/2002 vp — Anne Holmlund /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Porin ja Rauhan väylätöihin (31.30.77)
- TAA 533/2002 vp — Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kajaanin kaupunginteatterin alueteatteritoimintaan (29.90.52)
- TAA 534/2002 vp — Anne Huotari /vas: Määrärahan osoittaminen Vuoreslahden tien korjaamiseen Kajaanissa (31.24.21)
- TAA 535/2002 vp — Anne Huotari /vas: Määrärahan osoittaminen sosiaalisten yritysten toiminnan käynnistämiseen Kainuussa (34.06.63)
- TAA 536/2002 vp — Susanna Huovinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 parantamiseen välillä Kirri—Äänekoski (31.24.79)
- TAA 537/2002 vp — Matti Huutola /vas: Määrärahan osoittaminen Kemnimaan Pöyhön koulun peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 538/2002 vp — Matti Huutola /vas: Määrärahan osoittaminen Saamelaiskulttuurikeskuksen rakentamiseen (29.90.52)
- TAA 539/2002 vp — Matti Huutola /vas: Määrärahan osoittaminen Kemijoen vesistön kalaportaiden rakentamiseen (30.42.21)
- TAA 540/2002 vp — Matti Huutola /vas: Määrärahan osoittaminen Kaukosen sillan rakentamiseen kantatiellä 79 Kittilässä (31.24.21)
- TAA 541/2002 vp — Matti Huutola /vas: Määrärahan osoittaminen maantien 952 perusparannukseen välillä Unari—Meltaus (31.24.21)
- TAA 542/2002 vp — Matti Huutola /vas: Määrärahan osoittaminen Kemi—Tornio-tiehankkeen siltojen rakentamiseen (31.24.77)
- TAA 543/2002 vp — Matti Huutola /vas: Määrärahan osoittaminen Ajoksen satamahankkeen toteuttamiseen (31.30.77)
- TAA 544/2002 vp — Matti Huutola /vas ym.: Määrärahan osoittaminen partisaaniskujen uhrien korvauksiin (33.22)
- TAA 545/2002 vp — Matti Huutola /vas: Määrärahan osoittaminen saamelaisten sosiaali- ja terveyspalveluiden turvaamiseen heidän omalla äidinkielellään (33.33.31)
- TAA 546/2002 vp — Matti Huutola /vas: Määrärahan osoittaminen työttömyyden

alueellisten erojen kaventamiseen (34.06.02) — TAA 547/2002 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen lapsiasiainvaltuutetun viran perustamiseen (22.14.21) — TAA 548/2002 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen hammaslääkäreiden peruskoulutuksen uudelleen käynnistämiseen Turussa (29.10.21) — TAA 549/2002 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden koulumatkatuen laajentamiseen (29.70.59) — TAA 550/2002 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylien rakentamiseen E18-tiellä (31.24.21) — TAA 551/2002 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen tieturvallisuuden parantamiseen valtatiellä 10 (31.24.21) — TAA 552/2002 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen ruoka-allergikkojen erikoisruokavalion korvaamiseen (33.18.60) — TAA 553/2002 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen veteraanitunnuksen omaavien henkilöiden lääkekustannuksiin (33.18.60) — TAA 554/2002 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen omaishoidon kehittämiseen (33.32.39) — TAA 555/2002 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen päihdehaittojen vähentämiseen (33.53.50)	— TAA 556/2002 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Nummen Pitkäjärven kunnostamiseen (35.10.77) — TAA 557/2002 vp — Liisa Hyssälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Pusulanjärven ravinnekuormituksen vähentämiseen (35.10.77) — TAA 558/2002 vp — Jyri Häkämies /kok: Määrärahan osoittaminen tiesuunnitelman laadintaan E18-tien osuudelle Loviisa—Kotka (31.24.79) — TAA 559/2002 vp — Jyri Häkämies /kok: Määrärahan osoittaminen yleissuunnitelman laatimiseen valtatie 15 parantamiseksi välillä Kotka—Kouvola (31.24.79) — TAA 560/2002 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittaminen kestävä luonnonvarojen käytön edistämiseen kehitysmaiden kotitalouksissa (24.30.66) — TAA 561/2002 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittaminen Hennalan kasarmialueen kasarmin 23 peruskorjaukseen (28.60) — TAA 562/2002 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittaminen Heinolassa sijaitsevan Opetusalan koulutuskeskuksen toimintamenoihin (29.69.21) — TAA 563/2002 vp — Timo Ihamäki /kok ym.: Määrärahan osoittaminen energiapuun haketukseen (30.31.44) — TAA 564/2002 vp — Timo Ihamäki /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kantatie 62 parantamiseen (31.24.21) — TAA 565/2002 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittaminen Koitin—Koskenmyllyn maantien kunnostamiseen (31.24.21)

- TAA 566/2002 vp — Timo Ihamäki /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Kopsuontien (mt 3132) peruskorjauksen jatkamiseen (31.24.21)
- TAA 567/2002 vp — Timo Ihamäki /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Levanto—Hämeenkoski-tien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 568/2002 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittaminen Liikolan paikallistien parantamiseen (31.24.21)
- TAA 569/2002 vp — Timo Ihamäki /kok ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.24.21)
- TAA 570/2002 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittaminen Rapalan paikallistien parantamiseen (31.24.21)
- TAA 571/2002 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittaminen Vuorenkylän paikallistien parantamiseen (31.24.21)
- TAA 572/2002 vp — Timo Ihamäki /kok ym.: Määrärahan osoittaminen moottoritien rakentamiseen tieosuudelle Lahti—Heinola (31.24.79)
- TAA 573/2002 vp — Timo Ihamäki /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 kehittämiseen välillä Lusi—Hartola (31.24.79)
- TAA 574/2002 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 kunnostamiseen välillä Lusi—Joutsa (31.24.79)
- TAA 575/2002 vp — Timo Ihamäki /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 kunnostamiseen välillä Vihantasalmi—Mikkeli (31.24.79)
- TAA 576/2002 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen myönnettävään valtionapuun (31.25.50)
- TAA 577/2002 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittaminen Kimolan—Kuusaanlammen sulkujen ja linjauksen toteuttamiseen (31.30.77)
- TAA 578/2002 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittaminen Kymijoen kanavaselvityksen jatkamiseen (31.30.77)
- TAA 579/2002 vp — Timo Ihamäki /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Mäntyharjun kanavahankkeen edistämiseen (31.30.77)
- TAA 580/2002 vp — Timo Ihamäki /kok: Määrärahan osoittaminen terveyden edistämiseen (33.53.50)
- TAA 581/2002 vp — Mikko Immonen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämisrahan vapaasti käytettävän osuuden lisäämiseen (26.98.43)
- TAA 582/2002 vp — Mikko Immonen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Koskenrannan risteysalueen liikenneturvallisuuden parantamiseen paikallistiellä 2294 (31.24.21)
- TAA 583/2002 vp — Mikko Immonen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Nahumäen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Loimaalle (31.24.21)
- TAA 584/2002 vp — Mikko Immonen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 12541 kestopäällystämiseen välillä Heinijoki—Laajoki (31.24.21)
- TAA 585/2002 vp — Mikko Immonen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 12542 kestopäällystämiseen välillä Otsola—Koskenkylä (31.24.21)

- TAA 586/2002 vp — Mikko Immonen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 kunnostamiseen välillä Turku—Mynämäki (31.24.79)
- TAA 587/2002 vp — Mikko Immonen /vas: Määrärahan osoittaminen vajoavan rakennuskannan uudelleen paalutukseen Turussa (35.20.64)
- TAA 588/2002 vp — Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk: Määrärahan osoittaminen kehitysyhteistyöhön (24.30.66)
- TAA 589/2002 vp — Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk: Määrärahan osoittaminen kansallisperinnön digitointiin (29.01.22)
- TAA 590/2002 vp — Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk: Määrärahan osoittaminen opintotuen sitomiseen elinkustannusindeksiin (29.70.55)
- TAA 591/2002 vp — Liisa Jaakonsaari /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rauhantyön edistämiseen (29.90.50)
- TAA 592/2002 vp — Liisa Jaakonsaari /sd: Määrärahan osoittaminen Helsingin saksalaiselle kirjastolle (29.90.52)
- TAA 593/2002 vp — Ulla Juurola /sd ym.: Määrärahan osoittaminen aikuisten koulutustason kohottamisohjelmaan (29.69.34)
- TAA 594/2002 vp — Ulla Juurola /sd ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 167 Otimattila—Myrskylä suunnitteluun (31.24.21)
- TAA 595/2002 vp — Ulla Juurola /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 24 Holma—Kalliola-tiehankkeen suunnitteluun (31.24.79)
- TAA 596/2002 vp — Ulla Juurola /sd: Määrärahan osoittaminen Lahti-Vesivehmaan lentokentän kehittämiseen (31.52.41)
- TAA 597/2002 vp — Jouko Jääskeläinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen tullin huume-koirakoulutukseen (28.40.21)
- TAA 598/2002 vp — Jouko Jääskeläinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen iltapäiväkerhotoiminnan koordinointiin (29.99.50)
- TAA 599/2002 vp — Jouko Jääskeläinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen ennalta ehkäisevään huumevähennykseen (29.99.51)
- TAA 600/2002 vp — Jouko Jääskeläinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen luonnontuotteiden menekien edistämiseen (30.13.43)
- TAA 601/2002 vp — Jouko Jääskeläinen /kd: Määrärahan osoittaminen paluumuuttajien kielitesteihin (34.06.25)
- TAA 602/2002 vp — Jouko Jääskeläinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen Nuuksion kansallispuiston ja Vantaanjoen palvelukeskittymien suunnitteluun ja toteutukseen (35.20.22)
- TAA 603/2002 vp — Timo Kalli /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen elintarvikealan tutkimushenkilöstön palkkaamiseen (29.10.21)
- TAA 604/2002 vp — Timo Kalli /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Rauman sisääntulotien parantamiseen valtatiellä 12 (31.24.79)
- TAA 605/2002 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen sulautettujen järjestelmien tutkimusyksikön toiminnan rahoitukseen Raumalla (29.10.21)

- TAA 606/2002 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen liikuntatoimeen (29.98.50)
- TAA 607/2002 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen Kortelan ja Unajan välisen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Raumalla (31.24.21)
- TAA 608/2002 vp — Reijo Kallio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Lappi—Hinnerjoki-tien parantamiseen (31.24.21)
- TAA 609/2002 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 Kämpän risteyksen liikenneturvallisuuden parantamiseen Eurajoella (31.24.21)
- TAA 610/2002 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen henkilöjunaliikenteen käynnistämiseen rataosuudella Rauma—Kokemäki (31.60.63)
- TAA 611/2002 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen työttömien yhdistysten ja toimintakeskusten avustamiseen (33.92.50)
- TAA 612/2002 vp — Reijo Kallio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kansallispuistohankkeisiin Satakunnassa ja Varsinais-Suomessa (35.20.22)
- TAA 613/2002 vp — Bjarne Kallis /kd ym.: Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeen vähimmäismäärän korottamiseen (33.19.60)
- TAA 614/2002 vp — Erkki Kanerva /sd ym.: Määrärahan osoittaminen lääninhallituksille rikos- ja riita-asioiden sovittelun valtakunnalliseen toteuttamiseen (26.05.21)
- TAA 615/2002 vp — Erkki Kanerva /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rataosuuksien Niirala—Säkäniemi ja Joensuu—Uimaharju—Lieksa—Nurmes sähköistämiseen (31.40.21)
- TAA 616/2002 vp — Erkki Kanerva /sd ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaali- ja terveysministeriölle rikos- ja riita-asioiden sovittelun valtakunnalliseen toteuttamiseen (33.33.32)
- TAA 617/2002 vp — Ilkka Kanerva /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtakunnallisen merimuseon siirtämiseksi Turkuun (29.90.24)
- TAA 618/2002 vp — Seppo Kanerva /kok ym.: Määrärahan osoittaminen sotainvalidien hautausavustukseen oikeutettujen piirin laajentamiseen (33.22.50)
- TAA 619/2002 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen Keski-Suomen koulujen homeongelmien korjaamiseen (29.40.34)
- TAA 620/2002 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen Keski-Suomen perustienpidon rahoitustason nostamiseen (31.24.21)
- TAA 621/2002 vp — Matti Kangas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 (E75) parantamiseen välillä Heinola—Jyväskylä (31.24.79)
- TAA 622/2002 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 parantamiseen välillä Heinola—Äänekoski (31.24.79)
- TAA 623/2002 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen Jyväskylän ja Suolahden välisen raideliikenteen kehittämiseen (31.40.77)
- TAA 624/2002 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen Keski-Suomen

- työsuojelupiiriin toiminnan tukemiseen (33.13.21)
- TAA 625/2002 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen erikoissairaanhoidon työsuhteiden vakinaistamiseen ja lisätyövoiman palkkaamiseen leikkausjonojen lyhentämiseksi (33.32.30)
- TAA 626/2002 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen Keski-Suomen vanhustenhuollon laadun parantamiseen lisähenkilöstöä palkkaamalla (33.32.30)
- TAA 627/2002 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen Kuoreveden ja Jämsän välisen siirtoviemärin ja yhdysvesijohdon rakentamiseen (35.10.77)
- TAA 628/2002 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen Leivonmäen kansallispuistohankkeen toteuttamiseen (35.20.87)
- TAA 629/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen Jyväskylän hovioikeuden perustamiseen (25.10.23)
- TAA 630/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen todistajan palkkioiden korottamiseen (25.10.29)
- TAA 631/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen vapautuvien vankien jälkihoidon järjestämiseen (25.50.21)
- TAA 632/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen syyttäjän virkojen perustamiseen (25.60.21)
- TAA 633/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen poliisin liikennevalvontakameroiden hankkimiseen (26.75.21)
- TAA 634/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen poliisin toimintaedellytysten parantamiseen (26.75.21)
- TAA 635/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraisiin rahoitusavustuksiin (26.97.34)
- TAA 636/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen Toivakan asevarikon kehittämiseen (28.60)
- TAA 637/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen turvallisuuden parantamiseen vankiloissa (28.60)
- TAA 638/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen esikoulukuljetusten järjestämiseen (29.40.30)
- TAA 639/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen oppisopimuskoulutuksen lisäämiseen (29.60.31)
- TAA 640/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen Jyväskylän kristillisen opiston rakennushankkeeseen (29.69.52)
- TAA 641/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen Keuruun Iso Kirja -kansanopiston rakennushankkeeseen (29.69.52)
- TAA 642/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen opintotuen myöntämiseen kaikille alle 20-vuotiaille opiskelijoille (29.70.55)
- TAA 643/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen nuorten työpajatoiminnan kehittämiseen (29.99.51)
- TAA 644/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen maa- ja puu-

<p>tarhatalouden kansalliseen tukeen
(30.12.41)</p> <p>— TAA 645/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen kalatalouden edistämiseen (30.41.51)</p> <p>— TAA 646/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen Kuoreveden—Jämsän siirtoviemärin ja yhdysvesijohdon rakentamiseen (30.51.77)</p> <p>— TAA 647/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen Sumiainen—Tankolampi-maantien parantamiseen (31.24.21)</p> <p>— TAA 648/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen Uurainen—Kintaus-maantien perusparannuksen loppuun saattamiseen (31.24.21)</p> <p>— TAA 649/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.25.50)</p> <p>— TAA 650/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen kyläkauppojen ja kauppa-autojen tukemiseen (32.30.45)</p> <p>— TAA 651/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen energia-tukeen (32.60.40)</p> <p>— TAA 652/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen tarkastuslautakunnan toimintamenoihin (33.04.21)</p> <p>— TAA 653/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen lasten hankinnan edistämiseen alhaisen syntyvyyden kunnissa (33.15)</p> <p>— TAA 654/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen lähetystyötä</p> | <p>tekevien eläketurvan parantamiseen
(33.19.60)</p> <p>— TAA 655/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen HIV:n ja aidsin vastaiseen työhön (33.32.32)</p> <p>— TAA 656/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen huumeiden käyttäjien hoitokustannuksiin (33.32.38)</p> <p>— TAA 657/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan (33.32.39)</p> <p>— TAA 658/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen terveystukseen (33.53.50)</p> <p>— TAA 659/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen palkka-perusteiseen työllistämistukeen kunnille ja kuntayhtymille (34.06.30)</p> <p>— TAA 660/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen työttömien yhdistysten aloitteellisuuden tukemiseen (34.06.63)</p> <p>— TAA 661/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen työllisyysperusteisiin siirtomenoihin investointeja varten (34.06.64)</p> <p>— TAA 662/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen pienten järvien kunnostamiseen (35.10.77)</p> <p>— TAA 663/2002 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen kansainvälisen ympäristövalmiusjoukon perustamiseen (35.99.24)</p> <p>— TAA 664/2002 vp — Saara Karhu /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen</p> |
|---|--|

väylän rakentamiseen välille Urjala—Huhti (31.24.21) — TAA 665/2002 vp — Saara Karhu /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Seitsemisen paikallistien parantamiseen Ikaalisissa (31.24.21) — TAA 666/2002 vp — Kyösti Karjula /kesk: Määrärahan osoittaminen 4H-toimintaan (30.15.45) — TAA 667/2002 vp — Kyösti Karjula /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen perunan-tuotannon tutkimus- ja kehitystyöhön (30.21.21) — TAA 668/2002 vp — Kyösti Karjula /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen kantatielle 63 välillä Kauhava—Oulu (31.24.21) — TAA 669/2002 vp — Kyösti Karjula /kesk: Määrärahan osoittaminen Levonperäntien parantamiseen Reisjärvellä (31.24.21) — TAA 670/2002 vp — Kyösti Karjula /kesk: Määrärahan osoittaminen nuorten projekti- ja yrityshautomoverkostoon (32.30.47) — TAA 671/2002 vp — Kyösti Karjula /kesk: Työttömyyskassojen valtionosuuteen ehdo-tetun määrärahan vähentäminen (33.17.50) — TAA 672/2002 vp — Tanja Karpela /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kouluavus-tajien käyttämiseen lasten iltapäivähoidon järjestämisessä (29.40.30) — TAA 673/2002 vp — Tanja Karpela /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen lasten päivä-hoidon ns. tasarahamallin kokeilua varten (33.32.30) — TAA 674/2002 vp — Juha Karpio /kok ym.: Määrärahan osoittaminen rataosuuden Tam-	pere—Jyväskylä kunnostustöiden nopeutta-miseen (31.40.21) — TAA 675/2002 vp — Marjukka Karttunen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen logo-pediakoulutuksen käynnistämiseen Turussa (29.10.21) — TAA 676/2002 vp — Marjukka Karttunen /kok: Määrärahan osoittaminen Turun lento-aseman ympärivuorokautisen aukiolon tur-vaamiseen (31.52.43) — TAA 677/2002 vp — Marjukka Karttunen /kok: Määrärahan osoittaminen neuvosto-partisaanien uhreille (33.22.50) — TAA 678/2002 vp — Tarja Kautto /sd ym.: Aravahtojen muuttaminen (35.30) — TAA 679/2002 vp — Antero Kekkonen /sd: Määrärahan osoittaminen sotainvalidien hoitokulukorvauksen kehittämiseen (33.22.50) — TAA 680/2002 vp — Antero Kekkonen /sd: Määrärahan osoittaminen sotilasvammalain mukaisen laitoshoidon laajentamiseen kos-kemaan 25 prosentin haaita-asteen sota-invalideja (33.22.50) — TAA 681/2002 vp — Antero Kekkonen /sd: Määrärahan osoittaminen sotainvalidien puolisoien ja leskien kuntoutukseen tarkoi-tetun valtionavun korottamiseen (33.22.56) — TAA 682/2002 vp — Antero Kekkonen /sd: Määrärahan osoittaminen Itämeren ja Suo-menlahden suojelun ja vaarallisten aineiden kuljetusten koulutus- ja harjoituskeskuk-seen (35.10) — TAA 683/2002 vp — Marja-Leena Kemp-painen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen poliisien peruskoulutuksen ja toiminnan tur-vaamiseen (26.75.21)

- TAA 684/2002 vp — Marja-Leena Kempainen /kd: Määrärahan osoittaminen pelastushelikopterien toimintaan (26.80.22)
- TAA 685/2002 vp — Marja-Leena Kempainen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen homevaurioiden peruskoulujen korjaamiseen (29.40.34)
- TAA 686/2002 vp — Marja-Leena Kempainen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen Iso Kirja -kansanopiston liikunta- ja monitoimitilan rakentamiseen (29.69.52)
- TAA 687/2002 vp — Marja-Leena Kempainen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen maatalouden kansallisen tuen maksamiseen (30.12.41)
- TAA 688/2002 vp — Marja-Leena Kempainen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen perustiestön peruskorjaukseen ja kunnostukseen (31.24.21)
- TAA 689/2002 vp — Marja-Leena Kempainen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen lapsiasiainvaltuutetun viran perustamiseen (33.01.21)
- TAA 690/2002 vp — Marja-Leena Kempainen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen vanhusten hoivapalveluihin (33.32.30)
- TAA 691/2002 vp — Marja-Leena Kempainen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen lastensuojelun kustannusten tasausjärjestelmän menoihin (33.32.35)
- TAA 692/2002 vp — Inkeri Kerola /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen esiopetuksessa olevien kuljetukseen (29.40.30)
- TAA 693/2002 vp — Inkeri Kerola /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen rintamasotilastunnuksen myöntämiseen (33.21.52)
- TAA 694/2002 vp — Niilo Keränen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen aluekeskusten kehittämiseen ja valtion virastojen hajasijoitukseen (26.98.43)
- TAA 695/2002 vp — Niilo Keränen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen harvaan asuttujen alueiden lukio-opetuksen tukemiseen (29.40.30)
- TAA 696/2002 vp — Niilo Keränen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 20 parantamiseen tieosuudella Taivalkoski—Jurmu (31.24.79)
- TAA 697/2002 vp — Niilo Keränen /kesk: Määrärahan osoittaminen Kontiomäki—Taivalkoski-radan perusparannukseen (31.40.21)
- TAA 698/2002 vp — Niilo Keränen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kasvatuksen keinoja ja vastuuta kehittävään hankkeeseen (33.02.21)
- TAA 699/2002 vp — Kimmo Kiljunen /sd: Määrärahan osoittaminen velkaneuvonnan järjestämiseen (32.40.31)
- TAA 700/2002 vp — Kimmo Kiljunen /sd: Määrärahan osoittaminen saamenkielisten sosiaali- ja terveystalvelujen turvaamiseen (33.33.31)
- TAA 701/2002 vp — Mari Kiviniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen opintotuen indeksikorotukseen (29.70.55)
- TAA 702/2002 vp — Mari Kiviniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen nuorten metsien hoitoon Etelä-Pohjanmaalla (30.31.42)
- TAA 703/2002 vp — Mari Kiviniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 6921 peruskorjaamiseen välillä Ylivalli—Alavalli Jalasjärvellä (31.24.21)

- TAA 704/2002 vp — Mari Kiviniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden kunnossapitoon Vaasan tiepiirissä (31.25.50)
- TAA 705/2002 vp — Paula Kokkonen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Helsingin poliisin eräiden erityistehtävien rahoittamiseen (26.75, 26.75.21)
- TAA 706/2002 vp — Paula Kokkonen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen sotainvalidiiden puolisoiden ja leskien kuntoutukseen tarkoitetun määrärahan korottamiseen (33.22.56)
- TAA 707/2002 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen ammattikorkeakoulujen aloituspaikkoihin ja sovelta-vaan tutkimukseen Itä-Suomessa (29.20.25)
- TAA 708/2002 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen koulurakennusten perustamiskustannuksiin ja korjauksiin (29.40.34)
- TAA 709/2002 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n toimintaan (29.69.53)
- TAA 710/2002 vp — Katri Komi /kesk: Määrärahan osoittaminen Joroisten Musiikkipäivien järjestämiseen (29.90.52)
- TAA 711/2002 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen luonnonmukaisen tuotannon tuotekehitykseen ja kuluttajaneuvontaan (30.13.43)
- TAA 712/2002 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen luonnonmukaisesti tuotettujen elintarvikkeiden käytön edistämiseen ammattikeittiöissä (30.13.43)
- TAA 713/2002 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen itäsuomalais-ten raviratojen ympäristörakentamistyöhön (30.15.44)
- TAA 714/2002 vp — Riitta Korhonen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kotimaisen energian käytön tukemiseen (32.60.40)
- TAA 715/2002 vp — Juha Korkeaaja /kesk: Määrärahan osoittaminen maataloudessa käytetyn kevyen polttoöljyn valmisteveron palauttamiseen maatalousyrittäjille (11.08.07)
- TAA 716/2002 vp — Juha Korkeaaja /kesk: Määrärahan osoittaminen opintotukiajan pidentämiseen yli 160 opintoviikon laajuisissa tutkinnoissa (29.70.55)
- TAA 717/2002 vp — Juha Korkeaaja /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen puutarhatalouden tutkimustoimintaan Kokemäellä (30.21.21)
- TAA 718/2002 vp — Juha Korkeaaja /kesk: Määrärahan osoittaminen kalavesien kunnossapidon turvaamiseen (30.41.51)
- TAA 719/2002 vp — Juha Korkeaaja /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 2 kehittämiseen (31.24.79)
- TAA 720/2002 vp — Timo E. Korva /kesk: Määrärahan osoittaminen vanhojen metsien suojelukompensatioon (35.20.22)
- TAA 721/2002 vp — Timo E. Korva /kesk: Määrärahan osoittaminen rauhoitettujen harvinaisten eläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen (35.20.63)
- TAA 722/2002 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittaminen kalatalouden edistämiseen (30.41.51)

- TAA 723/2002 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittaminen Ahviontien 3562 perusparannukseen Anjalankoskella (31.24.21)
- TAA 724/2002 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittaminen Jokelan eritasoliittymän rakentamiseen valtatielle 15 (31.24.79)
- TAA 725/2002 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittaminen Kausalan ohikulkutien rakentamiseen valtatielle 12 (31.24.79)
- TAA 726/2002 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittaminen valtatie 26 parantamiseen välillä Summa—Taavetti (31.24.79)
- TAA 727/2002 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittaminen Huhdasjärven—Pärnämäen tiehankkeen maa-alueiden lunastamiseen (31.24.87)
- TAA 728/2002 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittaminen Kimolan ja Voikkaan sulkujen suunnitteluun sekä Pyhäjärven väylän rakentamiseen (31.30.77)
- TAA 729/2002 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittaminen sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan (33.32.39)
- TAA 730/2002 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen sairausvakuutuksen lääkekorvauksien omavastuun vähentämiseen (33.18.60)
- TAA 731/2002 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Yläneen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 732/2002 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 parantamiseen Raisiossa (31.24.79)
- TAA 733/2002 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen perusnormin korottamiseen (33.32.30)
- TAA 734/2002 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan (33.32.39)
- TAA 735/2002 vp — Irina Krohn/vihr ym.: Määrärahan osoittaminen yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin (29.90.30)
- TAA 736/2002 vp — Irina Krohn/vihr ym.: Määrärahan osoittaminen kirjastoille myönnettäviin avustuksiin sekä elokuva-, näyttämö- ja tanssitaiteen edistämiseen (29.90.52)
- TAA 737/2002 vp — Irina Krohn/vihr ym.: Määrärahan osoittaminen rakennusperinnön hoitoon tarkoitettuihin avustuksiin (35.20.64)
- TAA 738/2002 vp — Kalervo Kummola /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Tampereen ja Valkeakosken seudun kuntien vedenhankintaprojektin toteuttamiseen (30.51.31)
- TAA 739/2002 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen vaihtoehtoiseen Eurooppa-tiedotukseen (24.99.50)
- TAA 740/2002 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Puolustusmateriaalihankintojen laatuvaatimusten muuttaminen (27.10.16)
- TAA 741/2002 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Emäkosken ja Koskenmäen koulujen korjaamiseen Nokialla (29.40.34)
- TAA 742/2002 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Pirkkalan Naistenmatkan koulun yläasteen peruskorjaukseen (29.40.34)

- TAA 743/2002 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Valkeakosken uimahallin peruskorjaukseen ja laajennukseen (29.98.50)
- TAA 744/2002 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen haja-asutusalueiden vesihuollon parantamiseen Pirkanmaalla (30.51.31)
- TAA 745/2002 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen syöttövesijohdon rakentamiseen välille Häijää—Karkku (30.51.77)
- TAA 746/2002 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Kuru—Koivistonperän tienhaara (31.24.21)
- TAA 747/2002 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Kuokkala—Nurmi Lempäälässä (31.24.21)
- TAA 748/2002 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Lukonmäen tienhaara — Tykölän tienhaara Valkeakoskella (31.24.21)
- TAA 749/2002 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Pirkkala—lentoasema (31.24.21)
- TAA 750/2002 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen palkkaperusteisiin työllistämistukiin valtionhallinnolle Pirkanmaalla (34.06.02)
- TAA 751/2002 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen palkkaperusteiseen työllistämiseen kunnissa ja kuntayhtymissä Pirkanmaalla (34.06.30)
- TAA 752/2002 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Helvetinjärven kansallispuiston luontokeskuksen rakentamiseen (35.20.22)
- TAA 753/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen aluekeskusten kehittämisohjelmien rahoittamiseen (26.98.43)
- TAA 754/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Vuohijärvi—Utti-raakavesihankkeen suunnitteluun ja aloitukseen (30.51.77)
- TAA 755/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Etelä-Karjalan jätteenkäsittelylaitoksen tieyhteyden rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 756/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Haminan Satamantien uusimiseen (31.24.21)
- TAA 757/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Hillosensalmen sillan uusimiseen (31.24.21)
- TAA 758/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen maantien 3593 tieosuudelle Myllykoski—Jokisilta (31.24.21)
- TAA 759/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen paikallistielle 14832 välille Haukilahti—Pulp (31.24.21)
- TAA 760/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen maantielle 387 välille Mattila—Kuusela (31.24.21)

- TAA 761/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Taavetti—Heimala (31.24.21)
- TAA 762/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen maantien 368 rakenteen parantamiseen Valkealassa (31.24.21)
- TAA 763/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Lammin silan uusimiseen (31.24.21)
- TAA 764/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen meluvallin rakentamiseen valtatielle 7 välille Suurniitty—Karhula (31.24.21)
- TAA 765/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen ohituskais-tan rakentamiseen valtatielle 7 välille Hamina—Vaalimaa (31.24.21)
- TAA 766/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen paikallistien 14547 rakenteen parantamiseen Elimäellä (31.24.21)
- TAA 767/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen paikallistien 14573 rakenteen parantamiseen Kuusankoskella (31.24.21)
- TAA 768/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen paikallistien 14609 Vuohijärven kohdan uusimiseen (31.24.21)
- TAA 769/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen paikallistien 14654 rakenteen parantamiseen Vehkalahdella (31.24.21)
- TAA 770/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Paimenpor-tin tasoliittymän kehittämiseen Kotkassa (31.24.21)
- TAA 771/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 kunnostamiseen Joutsenonkankaan kohdal-la (31.24.21)
- TAA 772/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 15 tieosuuden Kotka (Rantahaka)—Kouvola kehittämiseen (31.24.21)
- TAA 773/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Nuijamaan uuden rajanylityspaikan tiejärjestelyjen ke-hittämiseen (31.24.78)
- TAA 774/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen E18-tien Lo-viisan ja Kotkan välisen moottoritien tie-suunnitteluun (31.24.79)
- TAA 775/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen E18-tien Lo-viisan ja Kotkan välisen Siltakylän ohitus-tien rakentamiseen (31.24.79)
- TAA 776/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Kaakkois-Suomen tieverkoston kehittämiseen (31.24.79)
- TAA 777/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 Lappeenrannan ja Imatran välisen tieosuuden kehittämiseen (31.24.79)
- TAA 778/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 Pukaron ja Elimäen välisen osuuden lop-puun saattamiseen (31.24.79)
- TAA 779/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Kymijoen kanavoinnin jatkosuunnitteluun (31.30.21)

- TAA 780/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Kimolan—Kuusaanlammen sulkujen ja linjauksen rakentamiseen (31.30.77)
- TAA 781/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen rataosuuk-sien Lahti—Kouvola—Vainikkala ja Viipu-ri—Pietari—Moskova saneeraussuunnitte-luun (31.40.78)
- TAA 782/2002 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen oikoradan rakentamiseen Helsingistä Kouvolaan (31.40.78)
- TAA 783/2002 vp — Esko Kurvinen /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 20 kehittä-miseen välillä Oulu—Korvenkylä (31.24.79)
- TAA 784/2002 vp — Lauri Kähkönen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien har-kinnanvaraisiin rahoitusavustuksiin (26.97.34)
- TAA 785/2002 vp — Lauri Kähkönen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Lieksa Enter-prise College -hankkeen toteuttamiseen (29.40.34)
- TAA 786/2002 vp — Lauri Kähkönen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 5224 perusparannukseen välillä Lieksa—Kuhmo (31.24.21)
- TAA 787/2002 vp — Lauri Kähkönen /sd ym.: Työvoimapolitiikan toimeenpanon toteuttamiskriteerien muuttaminen (34.06)
- TAA 788/2002 vp — Kari Kärkkäinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen nuorten en-nalta ehkäisevään huumetyöhön (29.99.51)
- TAA 789/2002 vp — Kari Kärkkäinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen nuorten työ-pajatoiminnan kehittämiseen (29.99.51)
- TAA 790/2002 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen sotainvalidien puolisoiden kuntoutukseen (33.22.56)
- TAA 791/2002 vp — Kari Kärkkäinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen kunnille maksettavaan sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannusten valtionosuuteen (33.32.30)
- TAA 792/2002 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen terveyskeskusten ilta- ja yöpäivystysten lisäämiseen (33.32.30)
- TAA 793/2002 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen perheneuvonnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 794/2002 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen opiskelija-asunto-tuotannon tukemiseen (35.30.60)
- TAA 795/2002 vp — Seppo Kääriäinen /kesk: Määrärahan osoittaminen Karttulan kunnan Pihkainmäen koulun ala-asteen pe-ruskorjaus- ja laajennustöiden aloittamiseen (29.40.34)
- TAA 796/2002 vp — Seppo Kääriäinen /kesk: Määrärahan osoittaminen koulutilo-jen peruskorjaus-, muutos- ja laajennustöi-den aloittamiseen Ylä- ja Pohjois-Savossa (29.40.34)
- TAA 797/2002 vp — Seppo Kääriäinen /kesk: Määrärahan osoittaminen Rautavaa-ran Metsäkartanon harrasterakennukseen (29.99.50)
- TAA 798/2002 vp — Seppo Kääriäinen /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen lii-

- kenteen väylän ja valaistuksen rakentamiseen Siilinjärven rajalta Maaningan keskustan ohi Pielaveden puoleiseen liittymään saakka (31.24.21)
- TAA 799/2002 vp — Seppo Kääriäinen /kesk: Määrärahan osoittaminen paikallistien 16495 päällystämiseen välillä Mäntyjärvi—Losomäki (31.24.21)
 - TAA 800/2002 vp — Seppo Kääriäinen /kesk: Määrärahan osoittaminen Pielavedeltä Pyhäsalmeen vievän seututien perusparantamiseen ja päällystämiseen välillä Saarrela—Pyhäsalmi (31.24.21)
 - TAA 801/2002 vp — Seppo Kääriäinen /kesk: Määrärahan osoittaminen paikallistien 570 parannustöiden aloittamiseen välillä Hankamäki—Säyneinen (31.24.21)
 - TAA 802/2002 vp — Seppo Kääriäinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 5824 perusparannukseen ja päällystämiseen välillä Honkakoskentie—Niemisen tie (31.24.21)
 - TAA 803/2002 vp — Seppo Kääriäinen /kesk: Määrärahan osoittaminen Rautalammen ja Tervon välisen tien perusparannukseen ja ohituskaistojen toteuttamiseen välillä Vehmasmäki—Hankasalmi (31.24.21)
 - TAA 804/2002 vp — Seppo Kääriäinen /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylien rakentamiseen tieosuuksille Peltosalmi—Laidinmäki (563) ja Peltosalmi—Peltoniemi (5640) sekä Joutsenjoen tien parannukseen (31.24.21)
 - TAA 805/2002 vp — Seppo Kääriäinen /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 17 perusparannustöiden toteuttamiseen (31.24.21)
 - TAA 806/2002 vp — Seppo Kääriäinen /kesk: Määrärahan osoittaminen Vuonamsalmen tie- ja siltajärjestelyjen toteuttamiseen Keiteleeseen kunnassa (31.24.21)
 - TAA 807/2002 vp — Seppo Kääriäinen /kesk: Määrärahan osoittaminen Harjamäen yrityskeskukseen (32.30.45)
 - TAA 808/2002 vp — Seppo Kääriäinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen työnantajan sosiaaliturvamaksun alentamiseen Itä-Suomessa (33.18.60)
 - TAA 809/2002 vp — Seppo Kääriäinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutukseen (33.22.59)
 - TAA 810/2002 vp — Seppo Kääriäinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Ylä-Savon vesistöjen kunnostusohjelman mukaisten toimenpiteiden toteuttamiseen (35.10.77)
 - TAA 811/2002 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen lääkäri- ja pelastushelikopteritoiminnan tukemiseen Uudellamaalla (26.80.22)
 - TAA 812/2002 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen Vantaan koulujen homeongelmien korjaamiseen (29.40.34)
 - TAA 813/2002 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen Vantaan koulujen perustamishankkeisiin (29.40.34)
 - TAA 814/2002 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen korjausavustuksiin talousvaikeuksissa oleville vuokratiloille Vantaalla (35.30.60)
 - TAA 815/2002 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen lähiöiden peruskorjaamiseen Vantaalla (35.30.60)

- TAA 816/2002 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Tuloverokertymän arvioidun tuoton lisääminen (11.01.01)
- TAA 817/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Rajavartiolaitoksen toimintamenoihin (26.90.21)
- TAA 818/2002 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Puolustusmateriaalihankintojen perusteiden muuttaminen (27.10)
- TAA 819/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Tohmajärven koulu-keskuksen peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 820/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Uimaharjun koulun peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 821/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Enon kirkonkylän koulu-keskuksen yläasteen peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 822/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Ilomantsin Keskuskoulun peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 823/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen kalatalouden edistämiseen (30.41.51)
- TAA 824/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen hirviesteen rakentamiseen valtatielle 6 välille Nunnanlahti—Ahmovaara (31.24.21)
- TAA 825/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Iiksenjoen paikallistien 15699 peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 826/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen valtatie 6 rinnalle Puhokseen (31.24.21)
- TAA 827/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Kitee—Koivikko (31.24.21)
- TAA 828/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille valtatie 17—Outo-kumpu (31.24.21)
- TAA 829/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kinahmon ja Ruvaslahden välisen tien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 830/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kunnasniemen paikallistien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 831/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kunonniemen—Haarajärven ja Ruppovaaran paikallisteiden peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 832/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Maljasalmen paikallistien peruskorjaukseen Outokummussa (31.24.21)
- TAA 833/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Ohvanan ja Lotokan—Kostamon paikallisteiden peruskorjauksen aloittamiseen (31.24.21)
- TAA 834/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Oravinsalon paikallistien perusparantamiseen Rääkkylässä (31.24.21)
- TAA 835/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen paikallistien Valtimo—Pajukoski—Lotma peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 836/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Polvijärven kirkon-

- kylän ohitustien kevyen liikenteen väylän rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 837/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen tieyhteyden Onkamo—Niirala—valtakunnan raja perusparannukseen (31.24.21)
- TAA 838/2002 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 linjauksen muuttamiseen Pyhäselän kunnan alueella Reijolan taajaman kohdalla (31.24.21)
- TAA 839/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Varmonniemen—Tasapään paikallistien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 840/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Itkonsalon yksityistien rakentamiseen (31.25.50)
- TAA 841/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Mertalammen yksityistien peruskorjaukseen Liperissä (31.25.50)
- TAA 842/2002 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kymijoki—Mäntyharju-kanavan suunnittelun jatkamiseen (31.30.77)
- TAA 843/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen kalasatamien rakentamiseen (31.32)
- TAA 844/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen rataosuuden Niirala—Joensuu—Kontiomäki peruskorjaukseen (31.40.21)
- TAA 845/2002 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen lapsilisien indeksitarkistusten budjettiperusteiseen toteuttamiseen (33.15.52)
- TAA 846/2002 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kuntoutuksen työtoiminnan ylläpitokorvauksen korottamiseen (34.06.52)
- TAA 847/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen työllisyysperusteisena valtionapuna peruskoulujen korjausinvestointeihin (34.06.64)
- TAA 848/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen työttömien liikkumisen edistämiseen Valtionrautateilla (34.06.65)
- TAA 849/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Palovaara—Luhtapohja-maantien peruskorjauksen loppuun saattamiseen (34.06.77)
- TAA 850/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan TE-keskuksen työvoimaosaston käyttöön (34.06.77)
- TAA 851/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen öljyvahingoista aiheutuvaan vesijohtoverkoston rakentamiseen (35.10.27)
- TAA 852/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan ympäristökeskukselle saastuneiden maa-alueiden kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 853/2002 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Tohmajärven kunnassa sijaitsevan Tohmajärven veden laadun parantamiseen (35.10.77)
- TAA 854/2002 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen Kuivasensaarentien 14777 perusparannukseen (31.24.21)
- TAA 855/2002 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen Muurikkalan pai-

- kallistien 14745 parantamiseen välillä Muurikkala—Hurtta—Saivikkala (31.24.21)
- TAA 856/2002 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen paikallistien 14736 parantamiseen välillä Pitkäkoski—Saivikkala (31.24.21)
 - TAA 857/2002 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 26 rakentamiseen välillä Taavetti—Summa (31.24.21)
 - TAA 858/2002 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen heikkokuntoisten paikallisteiden kunnon parantamiseen (31.24.21)
 - TAA 859/2002 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden valtionapuihin (31.25.50)
 - TAA 860/2002 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen rintama-avustukseen eräille ulkomaalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille (33.22.57)
 - TAA 861/2002 vp — Reijo Laitinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Laukaan van-
kilaan suljetun yksikön perustamiseen (28.60)
 - TAA 862/2002 vp — Reijo Laitinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Keiteleen ka-
navasiltojen ja -väylien kunnostukseen (31.30.77)
 - TAA 863/2002 vp — Annika Lapintie /vas ym.: Määrärahan osoittaminen PRO Saaris-
tomeri -ohjelman toteuttamiseen (35.10.67)
 - TAA 864/2002 vp — Markku Laukkanen /kesk: Määrärahan osoittaminen puutuote-
alan osaamiskeskushankkeen aloittamiseen Kymenlaaksossa (29.20.25)
 - TAA 865/2002 vp — Markku Laukkanen /kesk: Määrärahan osoittaminen Ahviontien perusparannuksen loppuun saattamiseen Anjalankoskella (31.24.21)
 - TAA 866/2002 vp — Markku Laukkanen /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 369 Jaala—Tuohikotti parantamiseen (31.24.21)
 - TAA 867/2002 vp — Markku Laukkanen /kesk: Määrärahan osoittaminen henkilöju-
naliikenteen palveluiden turvaamiseen Hil-
losensalmen asemalla (31.60.63)
 - TAA 868/2002 vp — Markku Laukkanen /kesk: Määrärahan osoittaminen haja-asu-
tusalueiden vähittäiskaupan investointeihin (32.30.45)
 - TAA 869/2002 vp — Markku Laukkanen /kesk: Määrärahan osoittaminen Repoveden kansallispuiston ulkoilureittien kunnostami-
seen ja luontokeskuksen suunnitteluun (35.20.87)
 - TAA 870/2002 vp — Jouni Lehtimäki /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Niinisalon varuskunnan keskusvaraston rakentamiseen (28.60)
 - TAA 871/2002 vp — Jouni Lehtimäki /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 rakentamiseen välillä Pori—Söörmarkku (31.24.21)
 - TAA 872/2002 vp — Paula Lehtomäki /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen perustien-
pitoon Kainuussa (31.24.21)
 - TAA 873/2002 vp — Jari Leppä /kesk: Mää-
rärahan osoittaminen huumausaineiden maahantuonnin estämiseen (28.40.21)

- TAA 874/2002 vp — Jari Leppä /kesk: Määrärahan osoittaminen seurantaloiden entistämisen- ja korjaustöihin (29.90.50)
- TAA 875/2002 vp — Jari Leppä /kesk: Määrärahan osoittaminen Koirakiven—Pertunmaan paikallistien 15076 parantamiseen (31.24.21)
- TAA 876/2002 vp — Jari Leppä /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 419 kehittämiseen Mäntyharjulla (31.24.21)
- TAA 877/2002 vp — Jari Leppä /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 4143 perusparantamiseen Heinolassa (31.24.21)
- TAA 878/2002 vp — Jari Leppä /kesk: Määrärahan osoittaminen paikallistien 4474 Haukivuori—Porsaskoski perusparannukseen ja päällystämiseen (31.24.21)
- TAA 879/2002 vp — Jari Leppä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 parantamiseen Mikkelin eteläpuolella (31.24.21)
- TAA 880/2002 vp — Jari Leppä /kesk: Määrärahan osoittaminen Kymijoki—Mäntyharju-kanavan suunnitteluun (31.30.77)
- TAA 881/2002 vp — Jari Leppä /kesk: Määrärahan osoittaminen sotilasvammakorvauksiin (32.22.50)
- TAA 882/2002 vp — Jari Leppä /kesk: Määrärahan osoittaminen nuorisoyrittäjyyslainajärjestelmän perustamiseen ja nuorisoyrittäjyyslainojen kirkotuksiin (32.30.42)
- TAA 883/2002 vp — Jari Leppä /kesk: Määrärahan osoittaminen jätevesiasetuksen vaatimiin haja-asutusalueiden kiinteistöjen jätevesien puhdistusjärjestelmien kustannuksiin (35.10.63)
- TAA 884/2002 vp — Johannes Leppänen /kesk: Määrärahan osoittaminen Viitasaaren ja Saarijärven välisen maantien parantamiseen (31.24.21)
- TAA 885/2002 vp — Mika Lintilä /kesk: Määrärahan osoittaminen Keski-Pohjanmaan maakunnan alemmanasteisen tiestön kunnostamiseen (31.24.21)
- TAA 886/2002 vp — Mika Lintilä /kesk: Määrärahan osoittaminen Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskuksen Kokkolan palvelupisteen toiminnan turvaamiseen (32.10.22)
- TAA 887/2002 vp — Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maaseudun paikallisten toimintaryhmien taloudellisten toimintaedellytysten turvaamiseen (30.14.63)
- TAA 888/2002 vp — Eero Lämsä /kesk: Määrärahan osoittaminen Ruutana—Haapajärvi-tien päällystämiseen (31.24.21)
- TAA 889/2002 vp — Eero Lämsä /kesk: Määrärahan osoittaminen Saikarin tien päällystämiseen (31.24.21)
- TAA 890/2002 vp — Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden valtionapuun (31.25.50)
- TAA 891/2002 vp — Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maatalousyrittäjien lomituspalvelujen turvaamiseen ja lomaoikeuden laajentamiseen (33.57.40)
- TAA 892/2002 vp — Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen viljelijöiden tukihenkilöverkoston toimintaan (33.92.50)
- TAA 893/2002 vp — Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen erityisen

- työllisyysohjelman toteuttamiseen vaikeim-
milla työttömyysalueilla (34.06.77)
- TAA 894/2002 vp — Eero Lämsä /kesk:
Määrärahan osoittaminen Ylä-Savon vesis-
töjen kunnostukseen (35.10.77)
 - TAA 895/2002 vp — Pehr Löfv /r ym.: Mää-
rärahan osoittaminen perustienpitoon
(31.24.21)
 - TAA 896/2002 vp — Pehr Löfv /r ym.: Mää-
rärahan osoittaminen lapsilisien indeksitar-
kistukseen (33.15.52)
 - TAA 897/2002 vp — Pehr Löfv /r ym.: Mää-
rärahan osoittaminen rintamaveteraanien
kuntoutukseen (33.92.59)
 - TAA 898/2002 vp — Hannes Manninen
/kesk: Määrärahan osoittaminen saamelais-
ten kielilain toimeenpanoon (25.01.51)
 - TAA 899/2002 vp — Hannes Manninen
/kesk ym.: Määrärahan osoittaminen saa-
melaisten kulttuurikeskuksen suunnitteluun
ja rakentamiseen (29.90.50)
 - TAA 900/2002 vp — Hannes Manninen
/kesk: Määrärahan osoittaminen porokuo-
lemien korvaamiseen (30.41.43)
 - TAA 901/2002 vp — Hannes Manninen
/kesk: Määrärahan osoittaminen kalatalous-
alan neuvontajärjestöjen tukemiseen
(30.41.51)
 - TAA 902/2002 vp — Hannes Manninen
/kesk: Määrärahan osoittaminen lohentutki-
mustoiminnan tehostamiseen Utsjoella
(30.42.21)
 - TAA 903/2002 vp — Hannes Manninen
/kesk: Määrärahan osoittaminen Tornion-
joen tulvasuojeluun (30.51.77)
 - TAA 904/2002 vp — Hannes Manninen
/kesk: Määrärahan osoittaminen Könölän
paikallistien 19567 perusparannukseen ja
päälylystämiseen (31.24.21)
 - TAA 905/2002 vp — Hannes Manninen
/kesk: Määrärahan osoittaminen maantien
970 perusparannukseen välillä Nuvvus—
Ailigas (31.24.21)
 - TAA 906/2002 vp — Hannes Manninen
/kesk: Määrärahan osoittaminen maantien
9401 kunnostamiseen Äkäslompolossa
(31.24.21)
 - TAA 907/2002 vp — Hannes Manninen
/kesk: Määrärahan osoittaminen paikallis-
tien 19621 tiejärjestelyihin Ylitornion kir-
konkylän taajamassa (31.24.21)
 - TAA 908/2002 vp — Hannes Manninen
/kesk: Määrärahan osoittaminen Simojoen
pohjoispuolisen maantien 9241 perusparan-
nukseen välillä Malininkangas—Jokikylä
(31.24.21)
 - TAA 909/2002 vp — Hannes Manninen
/kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valta-
tien 21 Kemin ja Tornion välisen moottori-
tien kustannusarvion tarkistamiseen
(31.24.77)
 - TAA 910/2002 vp — Hannes Manninen
/kesk: Määrärahan osoittaminen yksityis-
teiden valtionapuun Lapin tiepiirissä
(31.25.50)
 - TAA 911/2002 vp — Hannes Manninen
/kesk: Määrärahan osoittaminen veteraa-
nien kuntoutustoimintaan (33.92.59)
 - TAA 912/2002 vp — Markku Markkula /kok
ym.: Määrärahan osoittaminen asuntopoliit-
tisten toimenpiteiden kohdentamiseen
(35.30)

- TAA 913/2002 vp — Hanna Markkula-Kivisilta /kok ym.: Tuloverokertymän arvioidun tuoton vähentäminen kotitalousvähennyksen laajentamisen vuoksi (11.01.01)
- TAA 914/2002 vp — Rauha-Maria Mertjärvi /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen opettajien täydennyskoulutukseen (29.69.22)
- TAA 915/2002 vp — Rauha-Maria Mertjärvi /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Helsingistä pohjoiseen johtavan pääradan välityskyvyn ja palvelutason parantamiseen (31.40.77)
- TAA 916/2002 vp — Rauha-Maria Mertjärvi /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen koulupsykologipalvelujen parantamiseen (33.32.30)
- TAA 917/2002 vp — Rauha-Maria Mertjärvi /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Tuusulanjärven kunnostussuunnitelman toteutukseen (35.10.63)
- TAA 918/2002 vp — Rauha-Maria Mertjärvi /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen nuorten mielenterveyskuntoutujien tuettuun asumiseen (35.30.60)
- TAA 919/2002 vp — Jukka Mikkola /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Turun seudun vesihuoltoon (30.51.77)
- TAA 920/2002 vp — Kari Myllyniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen poliisipalveluiden saatavuuden turvaamiseen (26.75.21)
- TAA 921/2002 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen pelastushelikopteritoiminnan avustamiseen (26.80.22)
- TAA 922/2002 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen Oulun yliopiston rakentamistekniikan osaston uudelleen käynnistämiseen (29.10.21)
- TAA 923/2002 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen Oulun läänin perustienpitoon (31.24.21)
- TAA 924/2002 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 20 muuttamiseen nelikaistaiseksi välillä Oulu—Kiiminki (31.24.78)
- TAA 925/2002 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen rautateiden eritasoristeyksien rakentamiseen (31.40.78)
- TAA 926/2002 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen vähävaraisten rintamaveteraanien eläkkeiden korottamiseen ja asumistukeen (33.21.52)
- TAA 927/2002 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen talvi- ja jatkosodan partisaanihyökkäyksissä vammautuneille (33.22.50)
- TAA 928/2002 vp — Kari Myllyniemi /kesk: Määrärahan osoittaminen sotaveteraanien kuntoutuksen laajentamiseen (33.22.59)
- TAA 929/2002 vp — Tero Mölsä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen huumerikostorjuntaan ja ennalta ehkäisevään toimintaan (26.75.21)
- TAA 930/2002 vp — Tero Mölsä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Sotilasmusiikkimuseon ylläpitoa varten perustettavan säätion peruspääomaan (29.90.32)
- TAA 931/2002 vp — Tero Mölsä /kesk: Määrärahan osoittaminen Porvoonjoen kehittämiseen virkistys- ja kalastusjokena (30.51.22)

- TAA 932/2002 vp — Tero Mölsä /kesk: Määrärahan osoittaminen Hämeen tiepiirille paikallisteiden korjaamiseen (31.24.21)
- TAA 933/2002 vp — Tero Mölsä /kesk: Määrärahan osoittaminen Pukkilan taajaman tieparannukseen (31.24.21)
- TAA 934/2002 vp — Tero Mölsä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Lahti—Heinola-moottoriliikennetien muuttamiseen moottoritieksi (31.24.79)
- TAA 935/2002 vp — Tero Mölsä /kesk: Määrärahan osoittaminen Lahden ratapihan uudistamiseen (31.40.21)
- TAA 936/2002 vp — Tero Mölsä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikennepalvelujen ostamiseen (31.60.63)
- TAA 937/2002 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen huumerikollisuuden kasvun pysäyttämiseen (26.75.21)
- TAA 938/2002 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen opintorahan tasokorotukseen (29.70.55)
- TAA 939/2002 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen opintotuen asumislisän maksamiseen ympärivuotisesti (29.70.55)
- TAA 940/2002 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen korkeakouluopiskelijoiden ateriatuen korottamiseen (29.70.57)
- TAA 941/2002 vp — Petri Neittaanmäki /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Äänekosken ja Haapajärven välisen radan kunnostamiseen (31.40.21)
- TAA 942/2002 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen ympäristöteollisuuden kehittämiseen (32.20.40)
- TAA 943/2002 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen huumevalistukseen (33.53.50)
- TAA 944/2002 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen (27.99.50)
- TAA 945/2002 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Mikkelin ammatikorkeakoulun tutkimustoimintaan (29.20.30)
- TAA 946/2002 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Suomen Järviskalastusmuseon toiminnan aloittamiseen (30.41.77)
- TAA 947/2002 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Heinäveden ja Polvijärven pohjavedenottamon rakentamiseen (30.51.77)
- TAA 948/2002 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Jäppilän kirkonkylän ja Karkkolan välisen maantien 4520 peruskorjaamiseen (31.24.21)
- TAA 949/2002 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Koirakivi—Pertunmaa-paikallistien 15076 parantamiseen (31.24.21)
- TAA 950/2002 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Kolkonpää—Sulkava-tieosuuden 4371 parantamiseen (31.24.21)
- TAA 951/2002 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Koskenmylly—Koitti-maantien perusparantamiseen (31.24.21)

- TAA 952/2002 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Mikkeli—Puumala-tien perusparannukseen (31.24.21)
- TAA 953/2002 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Mäntyharjun keskusta—valtatie 5 -yhteyden parantamiseen (31.24.21)
- TAA 954/2002 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Puumala—Ristina-tien 4323 päällystämiseen (31.24.21)
- TAA 955/2002 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 Koira-kivi—Karankamäki-osuuden parantamiseen (31.24.21)
- TAA 956/2002 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 Mäntysenlampi—Toivola-osuuden parantamiseen (31.24.21)
- TAA 957/2002 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Voikosken tien peruskunnostuksen loppuun saattamiseen (31.24.21)
- TAA 958/2002 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Mikkelin seudun tieverkoston kehittämiseen (31.24.21)
- TAA 959/2002 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Sarvikummuntien loppuosan parantamiseen (31.24.21)
- TAA 960/2002 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Mikkelin ja Seinäjoen lentokentille (31.52.41)
- TAA 961/2002 vp — Olli Nepponen /kok: Sotilasilmailun valmiustehtävien hoidon korvaaminen Mikkelin ja Seinäjoen lentokentille (31.52.43)
- TAA 962/2002 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutukseen (33.22.59)
- TAA 963/2002 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen saimaannorpan suojeluun (35.20.22)
- TAA 964/2002 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen hyljetutkimukseen (30.42.21)
- TAA 965/2002 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen Kokkolan satamatien rakentamiseen (31.24.79)
- TAA 966/2002 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen ohikulkutien rakentamiseen E8-tielle Sepänkylässä (31.24.78)
- TAA 967/2002 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen Seinäjoen pohjoisen ohikulkutien rakentamiseen (31.24.78)
- TAA 968/2002 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen rataosan Vaasa—Seinäjoki sähköistämisen suunnitteluun (31.40.78)
- TAA 969/2002 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen Seinäjoen lentoaseman investointimenoihin (31.52.41)
- TAA 970/2002 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen Ilmatieteen laitoksen säätutkan rakentamiseen Kauhavalle (31.80.21)
- TAA 971/2002 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen arvokkaiden rakennusten korjaamiseen Kristiinankaupungissa (35.20.64)

- TAA 972/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen maakuntien kehittämisrahaan ja aluekeskusten toimintaan (26.98.43)
- TAA 973/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yliopistojen ja korkeakoulujen tutkintojen aloituspaikkojen lisäämiseen Etelä-Savossa (29.10.21)
- TAA 974/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen oppilaitosten perustamishankkeiden rahoitukseen (29.40.34)
- TAA 975/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen maa- ja puutarhatalouden kansallisen tuen korottamiseen (30.12.41)
- TAA 976/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen metsämuseo ja metsätietokeskus Luston koneellisen metsätalouden tallennushankkeeseen (30.31.50)
- TAA 977/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Suomen järvikalastusmuseon toiminnan ja rakentamisen tukemiseen (30.41.77)
- TAA 978/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Enonkoski—Karvila-paikallistien parantamiseen (31.24.21)
- TAA 979/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Hanhijärvi—Paakkunala-tieosuuden kunnostukseen Enonkoskella (31.24.21)
- TAA 980/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Heinävesi—Viljolahti-maantiesuuden parantamiseen (31.24.21)
- TAA 981/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Ihamaniemi—Heinävesi-paikallistien kunnostamiseen (31.24.21)
- TAA 982/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Juvan ja Puumalan välillä olevalle Järvenpää—Kaskii-maantiesuudelle (31.24.21)
- TAA 983/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Kauvonniemi—Kirjavala-maantien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 984/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Kolkonpää—Sulkava-maantiesuuden parantamiseen (31.24.21)
- TAA 985/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Kumpuran paikallistien kunnostukseen Kerimäellä (31.24.21)
- TAA 986/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Purujärven ja Punkaharjun välisen maantien parantamiseen (31.24.21)
- TAA 987/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Rönkönsvaaran paikallistien kunnostamiseen Savonrannalla (31.24.21)
- TAA 988/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Sarvikummun ja Lepikkomäen välisen Petroman paikallistien kunnostamiseen Heinävedellä (31.24.21)
- TAA 989/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Savonlinna—Koli-matkailutiehen kuuluvan Sarvikummun tien loppuosan parantamiseen (31.24.21)

- TAA 990/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Simanala—Kinnaraho-maantiesuuden parantamiseen Kerimäellä (31.24.21)
- TAA 991/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Simanala—Oravi-maantien kunnostamiseen (31.24.21)
- TAA 992/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Särkilah-
ti—Lohikoski-maantiesuuden parantami-
seen (31.24.21)
- TAA 993/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Tunnilan
maantien parantamiseen välillä Kolkon-
pää—Sulkava (31.24.21)
- TAA 994/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Tuusmäen-
tien ja Pahakkalantien välisen tieosuuden
parantamiseen Rantasalmella (31.24.21)
- TAA 995/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Vaaran pai-
kallistien parantamiseen Punkaharjulla
(31.24.21)
- TAA 996/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valta-
tien 5 parantamistyön käynnistämiseen
välillä Mikkeli—Juva (31.24.21)
- TAA 997/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Veh-
maskyläntien loppuosan peruskorjaukseen
ja päällystykseen välillä Soutjoki—Narilan
tienhaara (31.24.21)
- TAA 998/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Sa-
vonlinnan liikennejärjestelyjen rakennus-
työn aloittamiseen (31.24.78)
- TAA 999/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yksi-
tyisteiden valtionapujen lisäämiseen
(31.25.50)
- TAA 1000/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Sa-
vonlinna—Huutokoski-rataosuuden perus-
korjaukseen (31.40.21)
- TAA 1001/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yritys-
toiminnan vahvistamiseen ja rahoituksen
turvaamiseen Etelä-Savossa (32.30.62)
- TAA 1002/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen sairaus-
vakuutuslaista johtuvien menojen valtion-
osuuden lisäämiseen geriatrisessa kuntou-
tuksessa (33.18.60)
- TAA 1003/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Polvijär-
ven vedenottamon ja kirkonkylälle vedettä-
vän runkojohdon rakentamishankkeeseen
Heinävedellä (35.10.77)
- TAA 1004/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Kerimäen
Hytermän luonnonsuojelu- ja museosaarten
ylläpitoon (35.20.22)
- TAA 1005/2002 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Ranta-
salmen ympäristökasvatusinstituutin perus-
rahoituksen turvaamiseen (35.99.65)
- TAA 1006/2002 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen Rajavartiolaitok-
selle (26.90.21)
- TAA 1007/2002 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen Lahden yliopisto-
keskuksen maisteriohjelmaan (29.10.22)

- TAA 1008/2002 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Sotilaslääketieteen museon investointi- ja käyttömenoihin (29.90.32)
- TAA 1009/2002 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen teatteri- ja tanssiryhmien toimintaan (29.90.52)
- TAA 1010/2002 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen Suomen Kylätointimintaryllylle (30.14.63)
- TAA 1011/2002 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen kalastusmuseon toimintaan (30.41.50)
- TAA 1012/2002 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Käkisalmen sillan rakentamiseen Asikkalassa (31.24.21)
- TAA 1013/2002 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen maantien 295 parantamiseen välillä Marttila—Levanto (31.24.21)
- TAA 1014/2002 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 2 kehittämiseen välillä Vihti—Pori (31.24.79)
- TAA 1015/2002 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen Lahden ratapihan kunnostamiseen (31.40.21)
- TAA 1016/2002 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen rataosuuden Lahti—Kouvola—Luumäki perusparannukseen (31.40.21)
- TAA 1017/2002 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Kaarisilta ry:n vammaisten lasten taide- ja työtoiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 1018/2002 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen LE-invalidit ry:n toimintaan (33.92.50)
- TAA 1019/2002 vp — Tuija Nurmi /kok: Euroopan rakennerahastojen ohjelmien toteutukseen ehdotetun määrärahan vähentäminen (34.05.62)
- TAA 1020/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen erikoispoliisikoirien koulutukseen (26.75.21)
- TAA 1021/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen kansainvälisen miinanraivauskeskuksen perustamiseen Keuruulle (27.01.74)
- TAA 1022/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Haapamäen van- kilan suunnitteluun ja rakennustöiden aloit- tamiseen (28.60)
- TAA 1023/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen lääkärikoulutuk- sen lisäämiseen (29.10.21)
- TAA 1024/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Haapamäen elokuvalukion toimintaan Keuruulla (29.40.30)
- TAA 1025/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen kyläkoulujen säi- lyttämiseen (29.40.30)
- TAA 1026/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Haapamäen van- han yhteiskoulutalon kunnostamiseen Keu- ruulla (29.90.75)
- TAA 1027/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen urheilu- ja liikun- taseurojen toimintaan (29.98.50)

- TAA 1028/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylien rakentamiseen valtatie 23 yhteyteen Keuruulla (31.24.21)
- TAA 1029/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välillä Karklahti—Kissankulma ja Kuhmoisten keskusta—Nuutinrinne (31.24.21)
- TAA 1030/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Kivijärven ja Perhon välisen tien kunnostamiseen (31.24.21)
- TAA 1031/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Lehtomäen paikallistien 16853 perusparantamiseen Karsulan ja Soinin kuntien alueella (31.24.21)
- TAA 1032/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 261 Keuruu—Liesjärvi perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 1033/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen paikallistien 16775 perusparantamiseen välillä Pajupuro—Sahrajärvi (31.24.21)
- TAA 1034/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Saarijärven ja Viitasaaren tieyhteyden parantamiseen välillä Riihipelto—Kumpu (31.24.21)
- TAA 1035/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Suomenselkätien rakennus- ja parannustöihin (31.24.21)
- TAA 1036/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen tiepiireille maanteiden perusparantamiseen ja päällystämiseen Keski-Suomessa (31.24.21)
- TAA 1037/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 24 perusparantamiseen välillä Kuhmoisten Keski-senkangas—Etelä-Suomen läänin raja (31.24.21)
- TAA 1038/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Jyväskylän—Vaasan valtatie 18 rakennustöiden jatkamiseen välillä Multia—Ähtäri (31.24.79)
- TAA 1039/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden kunnossapitoon (31.25.50)
- TAA 1040/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen joukko-liikenteen palvelujen ostoon (31.60.63)
- TAA 1041/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Suomen Höyryveturit -nimisen säätiön museorakennusten saneeraukseen (31.99.40)
- TAA 1042/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen talous- ja velkaneuvonnan järjestämiseen (32.40.31)
- TAA 1043/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen eläkkeen maksamiseen sodan ajan lottapalveluksessa olleille lotille (33.21.52)
- TAA 1044/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen laitospoika- ja kotihoidossa olevien lasten, vanhusten ja vammaisten hoito- ja hoivatyön tukemiseen (33.32.30)
- TAA 1045/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen lääkäreiden yöpöytätyön ja terveyskeskusten palvelutason turvaamiseen (33.32.30)

- TAA 1046/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen täysimääraisten indeksikorotusten tekemiseen kunnille maksettaviin valtionosuuksiin (33.32.30)
- TAA 1047/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen raittiin ja päihtetön elämäntavan edistämiseen (33.53.50)
- TAA 1048/2002 vp — Lauri Oinonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen rintamasotilastunnusten myöntämiseen (33.92.59)
- TAA 1049/2002 vp — Kirsi Ojansuu /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen käsi- ja taide-teollisuusjärjestöille (29.69.53)
- TAA 1050/2002 vp — Kirsi Ojansuu /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen opintotuessa huomioon otettavan vuokraton korottamiseen (29.70.55)
- TAA 1051/2002 vp — Kirsi Ojansuu /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen opintotukiajan pidentämiseen tutkinnon pituutta vastaavaksi ajaksi (29.70.55)
- TAA 1052/2002 vp — Kirsi Ojansuu /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen toimintamenoihin (32.20.22)
- TAA 1053/2002 vp — Kalevi Olin /sd ym.: Määrärahan osoittaminen avustuksiin seurantaloiden korjaustoihin, korjaustoimintaan liittyvään selvitys- ja tarkastustyöhön sekä valistus- ja neuvontatyöhön (29.90.50)
- TAA 1054/2002 vp — Kalevi Olin /sd ym.: Määrärahan osoittaminen tiejakson Jyväskylä—Äänekoski ensimmäisen vaiheen rakentamiseen Jyväskylästä pohjoiseen välillä Jyväskylä—Kirri (31.24.79)
- TAA 1055/2002 vp — Heli Paasio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen taajamajunaliikenteen käynnistämiseen välillä Turku—Salo (31.60.63)
- TAA 1056/2002 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen opetustoimen valtionosuuksien indeksitarkistuksiin (29.40.30)
- TAA 1057/2002 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen opintotukiajan pidentämiseen 180 opintoviikon tutkinnoissa (29.70.55)
- TAA 1058/2002 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maa- ja puutarhatalouden kansalliseen tukeen (30.12.41)
- TAA 1059/2002 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitomäärärahan lisäämiseen (31.24.21)
- TAA 1060/2002 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.24.21)
- TAA 1061/2002 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.25.50)
- TAA 1062/2002 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen teknologiarahoituksen tason parantamiseen (32.20.40)
- TAA 1063/2002 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen lapsilisten indeksitarkistuksiin (33.15.52)
- TAA 1064/2002 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan vähimmäistason korottamiseen (33.18.60)

- TAA 1065/2002 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen veteraanien rintamalisän tasokorotukseen (33.21.52)
- TAA 1066/2002 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kotihoidon tukeen (33.32.30)
- TAA 1067/2002 vp — Mauri Pekkarinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien valtionosuuksien indeksitarkistusten suorittamiseen täysimääräisinä (33.32.30)
- TAA 1068/2002 vp — Pirkko Peltomo /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraisiin rahoitusavustuksiin (26.97.34)
- TAA 1069/2002 vp — Pirkko Peltomo /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Satakunnan alueelliseen korkeakouluopetukseen (29.10.21)
- TAA 1070/2002 vp — Pirkko Peltomo /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Satakunnan lastenkulttuurikeskuksen perustamiseen (29.90.50)
- TAA 1071/2002 vp — Pirkko Peltomo /sd ym.: Määrärahan osoittaminen yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin lisäämiseen (33.92.50)
- TAA 1072/2002 vp — Margareta Pietikäinen /r: Määrärahan osoittaminen opettajakoulutukseen (29.10.21)
- TAA 1073/2002 vp — Margareta Pietikäinen /r: Määrärahan osoittaminen homekoulujen korjaamiseen (29.40.34)
- TAA 1074/2002 vp — Margareta Pietikäinen /r ym.: Määrärahan osoittaminen Lepävaaran kaupunkiradan jatkamiseen (31.40.77)
- TAA 1075/2002 vp — Margareta Pietikäinen /r ym.: Määrärahan osoittaminen Karjaan ja Hangon välisen henkilöjunaliikenteen ylläpitämiseen (31.60.63)
- TAA 1076/2002 vp — Margareta Pietikäinen /r ym.: Määrärahan osoittaminen lapsiasiainvaltuutetun viran perustamiseen (33.01.21)
- TAA 1077/2002 vp — Sirpa Pietikäinen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen YK-pohjaisten kansalaisjärjestöjen toiminnan tukemiseen (24.99.50)
- TAA 1078/2002 vp — Sirpa Pietikäinen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Maa-seutuviraston sijoituspaikan selvittämiseen (30.05.21)
- TAA 1079/2002 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen Lapinlahden kirkonkylän koulukeskuksen rakentamiseen (29.40.34)
- TAA 1080/2002 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen Nivan ala-asteen peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 1081/2002 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen Rautavaaran kirkonkylän koulukeskuksen peruskorjaushankkeen toteuttamiseen (29.40.34)
- TAA 1082/2002 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen Sonkajärven koulukeskuksen laajennus- ja peruskorjaushankkeen toteuttamiseen (29.40.34)
- TAA 1083/2002 vp — Iivo Polvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen tavoite 1 -ohjelman kansallisiin EAKR-vastinvaroihin (30.14.62)

- TAA 1084/2002 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen paikallisteiden perusparantamiseen Iisalmessa (31.24.21)
- TAA 1085/2002 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen Rautavaaran ja Juankosken välisen maantien 570 parantamiseen (31.24.21)
- TAA 1086/2002 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen valtatie 17 parantamiseen Tulisalmen alueella (31.24.78)
- TAA 1087/2002 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen työttömien yhdistysten toiminnan tukemiseen (34.06.63)
- TAA 1088/2002 vp — Osmo Puhakka /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen pohjoisen ulottuvuuden taloudellisen ja teknologisen tutkimuskeskuksen rahoittamiseen (24.50.66)
- TAA 1089/2002 vp — Osmo Puhakka /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Kymenlaakson ammattikorkeakoululle (29.20.30)
- TAA 1090/2002 vp — Osmo Puhakka /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen Merimieskirkko ry:lle Lontoon merimieskirjon peruskorjaukseen (29.05.50)
- TAA 1091/2002 vp — Osmo Puhakka /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.24.21)
- TAA 1092/2002 vp — Osmo Puhakka /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 rakentamiseen välillä Pukaro—Mustila (31.24.79)
- TAA 1093/2002 vp — Osmo Puhakka /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 Lappeenrannan ja Joutsenon välisen tieosuuden parantamiseen (31.24.79)
- TAA 1094/2002 vp — Osmo Puhakka /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 15 parantamiseen välillä Kotka—Kouvola (31.24.79)
- TAA 1095/2002 vp — Osmo Puhakka /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Kouvolan ja Kotkan välisen rautatien henkilöliikenteen jatkamiseen (31.60.63)
- TAA 1096/2002 vp — Osmo Puhakka /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Repoveden luonnonsuojelualueen investointeihin (35.20.22)
- TAA 1097/2002 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen koulujen homevaurioiden korjaamiseen Satakunnassa (29.40.34)
- TAA 1098/2002 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kankaanpään liittymän rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 1099/2002 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen tieosuuden Humpvila—Huittinen riista-aitojen rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 1100/2002 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Haapamäki—Pori-rautatien käyttöönoton perusselvityksen tekemiseen (31.40.21)
- TAA 1101/2002 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Pori—Porin satama -radan sähköistyksen suunnitteluun (31.40.78)
- TAA 1102/2002 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kansallisen terveystietoprojektin toteuttamiseen (33.32.30)
- TAA 1103/2002 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen palkkaperus-

- teiseen työllistämistukeen kunnille ja kuntayhtymille Satakunnassa (34.06.30)
- TAA 1104/2002 vp — Virpa Puisto /sd ym.: Määrärahan osoittaminen demokratiakeskuksen perustamiseen Turkuun (29.88.53)
- TAA 1105/2002 vp — Erkki Pulliainen /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen harmaan talouden vastaisten toimien tehostamiseen (11.01.01)
- TAA 1106/2002 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen (26.97.34)
- TAA 1107/2002 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen teattereiden ja orkestereiden valtionosuuteen ja -avustuksiin (29.90.31)
- TAA 1108/2002 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen (30.41.42)
- TAA 1109/2002 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylien kehittämiseen (31.24.21)
- TAA 1110/2002 vp — Erkki Pulliainen /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen (31.60.63)
- TAA 1111/2002 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen alueelliseen kuljetustukeen (32.30.44)
- TAA 1112/2002 vp — Erkki Pulliainen /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen luonnon-suojelualueiden hankkimiseen (35.20.87)
- TAA 1113/2002 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen ammattikeittiöiden valtakunnalliseen ja pohjoismaiseen luomutoimintaan (30.13.43)
- TAA 1114/2002 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen 4H-toiminnan tukemiseen (30.15.45)
- TAA 1115/2002 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen Kylätoiminta ry:lle maaseudun kehittämistyöhön (30.14.63)
- TAA 1116/2002 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen Harjurannan tien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 1117/2002 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen Jäppiläntien kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Niittypurontie—Lintulantie Savo-Karjalan tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 1118/2002 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen Maaningan kevyen liikenteen väylän rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 1119/2002 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen maantien 570 parantamiseen välillä Säyneinen—Hankamäki Juankosken ja Rautavaaran kunnissa (31.24.21)
- TAA 1120/2002 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen paikallistien Kortteinen—Losomäki loppuosan korjaamiseen (31.24.21)
- TAA 1121/2002 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.24.21)
- TAA 1122/2002 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen Puurtilantien ke-

- vyen liikenteen väylän rakentamiseen välille valtatie 23—Kopolaanniemi (31.24.21)
- TAA 1123/2002 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen Vuonamonsalmen tie- ja siltajärjestelyihin Keiteleellä (31.24.21)
- TAA 1124/2002 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen tieverkon kehittämiseen (31.24.78)
- TAA 1125/2002 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 kehittämiseen välillä Joroinen—Varkaus (31.24.79)
- TAA 1126/2002 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 kehittämiseen välillä Päiväranta—Vuorela (31.24.79)
- TAA 1127/2002 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 kehittämiseen välillä Siilinjärvi—Pöljä (31.24.79)
- TAA 1128/2002 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen valtatie 9 perusparannukseen (31.24.79)
- TAA 1129/2002 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen valtatie 17 kehittämiseen välillä Kuopio—Riistavesi (31.24.79)
- TAA 1130/2002 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden kunnossapitoon (31.25.50)
- TAA 1131/2002 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Savon kanavan suunnitteluun (31.30)
- TAA 1132/2002 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen (31.60.63)
- TAA 1133/2002 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavien hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen (31.99)
- TAA 1134/2002 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen erikoissairaanhoidon kustannuksiin (33.32.30)
- TAA 1135/2002 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen sosiaali- ja terveysalan järjestöjen lähialueyhteistyöhön (33.92.50)
- TAA 1136/2002 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaalisen yrityksen itäsuomalainen malli (SYIS) -projektille (34.06.02)
- TAA 1137/2002 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen kuntoutuksen työtöiminnan toteuttamiseen (34.06.31)
- TAA 1138/2002 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työttömien yhdistysten toiminnan turvaamiseen (34.06.63)
- TAA 1139/2002 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen vesihuolto- ja ympäristöhankkeisiin (35.10.77)
- TAA 1140/2002 vp — Jussi Ranta /sd ym.: Määrärahan osoittaminen alueellisille taide-toimikunnille (29.90.21)
- TAA 1141/2002 vp — Jussi Ranta /sd ym.: Määrärahan osoittaminen omaishoittoon ja siinä tarvittavien apuvälineiden hankintaan (33.32.30)
- TAA 1142/2002 vp — Jussi Ranta /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rikoksen uhrien

- aseman parantamiseen muun muassa Rikosuhripäivystyksen muodossa (33.92.50)
- TAA 1143/2002 vp — Jussi Ranta /sd ym.: Määrärahan osoittaminen saimaannorpan suojelemiseen ja norppakannan hoitoon (35.20.22)
 - TAA 1144/2002 vp — Antti Rantakangas /kesk: Määrärahan osoittaminen maatalouden investointeihin (30.14.62)
 - TAA 1145/2002 vp — Antti Rantakangas /kesk: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Pohjanmaan metsäkeskukselle kansallisen metsäohjelman toteuttamiseen (30.31.44)
 - TAA 1146/2002 vp — Antti Rantakangas /kesk: Määrärahan osoittaminen Metsäntutkimuslaitoksen Muhoksen yksikön peruskorjaus- ja uudisrakentamishankkeeseen (30.32.74)
 - TAA 1147/2002 vp — Antti Rantakangas /kesk: Määrärahan osoittaminen Siikalatvan siirtoviemäreiden ja yhteispuhdistamon rakentamiseen (35.10.77)
 - TAA 1148/2002 vp — Antti Rantakangas /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien Haapavesi—Pulkkila kunnostamiseen (31.24.21)
 - TAA 1149/2002 vp — Antti Rantakangas /kesk: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon Oulun tiepiirin alueella (31.24.21)
 - TAA 1150/2002 vp — Antti Rantakangas /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Lehtoselän paikallistien 18649 kunnostamiseen Muhoksella (31.24.21)
 - TAA 1151/2002 vp — Antti Rantakangas /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 20 kehittämiseen välillä Oulu—Kiiminki (31.24.79)
 - TAA 1152/2002 vp — Antti Rantakangas /kesk: Määrärahan osoittaminen EU:n tavoitealueiden ulkopuolisten alueiden yritys-hankkeisiin (32.30.45)
 - TAA 1153/2002 vp — Aulis Ranta-Muotio /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien vapaaehtoiseen yhteistyöhön perustuvien investointi- ja kehittämishankkeiden tukemiseen (26.97.32)
 - TAA 1154/2002 vp — Aulis Ranta-Muotio /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen opintotuen asumislisän vuokraton korottamiseen (29.70.55)
 - TAA 1155/2002 vp — Aulis Ranta-Muotio /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maatalouden ympäristötukeen (30.12.45)
 - TAA 1156/2002 vp — Aulis Ranta-Muotio /kesk: Määrärahan osoittaminen Jurvan ja Kurikan välisen maantien 689 peruskorjaukseen (31.24.21)
 - TAA 1157/2002 vp — Aulis Ranta-Muotio /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 44 Kauhajoki—Äetsä peruskorjaamiseen (31.24.21)
 - TAA 1158/2002 vp — Aulis Ranta-Muotio /kesk: Määrärahan osoittaminen paikallistien 17273 kunnostamiseen välillä Norinkylä—Polvenkylä Vaasan tiepiirissä (31.24.21)
 - TAA 1159/2002 vp — Aulis Ranta-Muotio /kesk: Määrärahan osoittaminen seututien 687 perusparannukseen välillä Teuva—Karijoki (31.24.21)
 - TAA 1160/2002 vp — Aulis Ranta-Muotio /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen rintamalisän korottamiseen (33.21.52)

- TAA 1161/2002 vp — Aulis Ranta-Muotio /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen varusmiesten kotiuttamisrahaan (33.28)
- TAA 1162/2002 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen erityisopettajien kouluttamiseen (29.10.21)
- TAA 1163/2002 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen lääkärikoulutuspaikkojen lisäämiseen ja maahanmuuttajalääkäreiden lisäkoulutukseen (29.10.21)
- TAA 1164/2002 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen opettajien koulutukseen (29.10.21)
- TAA 1165/2002 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen puheterapeuttikoulutuksen aloituspaikkojen lisäämiseen (29.10.21)
- TAA 1166/2002 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen koululaisten terveyden turvaamiseen ja syrjäytymisen ehkäisemiseen (29.40.30)
- TAA 1167/2002 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen (29.40.30)
- TAA 1168/2002 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen koulurakennusten peruskorjauksiin ja uudisrakentamiseen (29.40.34)
- TAA 1169/2002 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen työssäoppimisen ja opiskelijoiden harjoittelun ohjaamiseen ammatillisessa koulutuksessa (29.60.30)
- TAA 1170/2002 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen kansanopistojen käyttökustannuksiin (29.69.50)
- TAA 1171/2002 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen vapaan sivistystyön ylläpitoinvestointeihin (29.69.52)
- TAA 1172/2002 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen opintorahan budjettiperusteiseen korottamiseen ja vanhempien luona asuvien opiskelijoiden ikärajan poistamiseen (29.70.55)
- TAA 1173/2002 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen maahanmuuttajien omien kotoutumista edistävien yhdistysten toiminnan tukemiseen (29.90.50)
- TAA 1174/2002 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen Tampereen Kristillisen Teatterin toimintaan (29.90.52)
- TAA 1175/2002 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen elintarvikevalvonnan lisäämiseen (30.72.21)
- TAA 1176/2002 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen Lempäälä—Vesilahti-tien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 1177/2002 vp — Leena Rauhala /kd ym.: Määrärahan osoittaminen Stormi—Rämsöö-maantien parantamiseen Vesilahdella (31.24.21)
- TAA 1178/2002 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen Suodenniemi—Sävi-maantien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 1179/2002 vp — Leena Rauhala /kd ym.: Määrärahan osoittaminen lapsilisien korottamiseen (33.15.52)
- TAA 1180/2002 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen kolmannen polven psyykenlääkkeiden saamiseksi erityiskorvattavuuden piiriin (33.18.60)

- TAA 1181/2002 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen erityistä tukea tarvitsevien lasten palveluihin (33.32.30)
- TAA 1182/2002 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten psykiatrisen hoidon kehittämiseen (33.32.30)
- TAA 1183/2002 vp — Leena Rauhala /kd ym.: Määrärahan osoittaminen lasten kotihoidon tukeen (33.32.30)
- TAA 1184/2002 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen psykiatrisen avohoidon resurssien lisäämiseen (33.32.30)
- TAA 1185/2002 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen vanhusten kotipalveluiden kehittämiseen (33.32.30)
- TAA 1186/2002 vp — Pekka Ravi /kok: Määrärahan osoittaminen Itä-Suomen metsäkone- ja maaseutuopetuskeskuksen opiskelija-asuntolan peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 1187/2002 vp — Pekka Ravi /kok: Määrärahan osoittaminen Akkalan kylän paikallisteiden peruskorjaukseen Tohmajärvellä (31.24.21)
- TAA 1188/2002 vp — Pekka Ravi /kok: Määrärahan osoittaminen Nurmijärvi—Kuhmo-maantien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 1189/2002 vp — Pekka Ravi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Viinijärvi—Kompero-tien parantamiseen Pohjois-Karjalassa (31.24.78)
- TAA 1190/2002 vp — Pekka Ravi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Joensuun kehätien liittymien parantamiseen (31.24.78)
- TAA 1191/2002 vp — Juha Rehula /kesk: Määrärahan osoittaminen urheiluseuratoiminnan kehittämiseen (29.98.50)
- TAA 1192/2002 vp — Juha Rehula /kesk: Määrärahan osoittaminen Koskimyllyn paikallistien 14033 parantamiseen Hollolassa (31.24.21)
- TAA 1193/2002 vp — Juha Rehula /kesk: Määrärahan osoittaminen Taulun liittymän uudelleenjärjestelyihin Padasjoella (31.24.21)
- TAA 1194/2002 vp — Juha Rehula /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Orimattilan ohitustien suunnitteluun (31.24.79)
- TAA 1195/2002 vp — Juha Rehula /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeiden tasokorotukseen (33.19.60)
- TAA 1196/2002 vp — Juha Rehula /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaali- ja terveydenhuollon perustamishankkeisiin (33.32.31)
- TAA 1197/2002 vp — Juha Rehula /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen ympäristökeskuksen projektitoimintojen siirtämiseen Päijät-Hämeeseen (35.60.21)
- TAA 1198/2002 vp — Ola Rosendahl /r ym.: Määrärahan osoittaminen pohjavesiselvityksiin ja pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien tekemiseen (30.51.22)
- TAA 1199/2002 vp — Ola Rosendahl /r ym.: Määrärahan osoittaminen paikallisen tieverkoston kunnossapitoon ja kevyen liikenteen väylien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 1200/2002 vp — Ola Rosendahl /r: Määrärahan osoittaminen valtatie E18 parantamiseen osuudella Loviisa—Kotka (31.24.78)

- TAA 1201/2002 vp — Ola Rosendahl /r: Määrärahan osoittaminen Sköldvikin uuden tieyhteyden rakentamiseen (31.24.79)
- TAA 1202/2002 vp — Ola Rosendahl /r ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 perusparannushankkeeseen välillä Koskenkylä—Kouvola (31.24.79)
- TAA 1203/2002 vp — Ola Rosendahl /r ym.: Määrärahan osoittaminen maatalousyrittäjien lomituspalveluihin (33.57.40)
- TAA 1204/2002 vp — Ola Rosendahl /r: Määrärahan osoittaminen Liljendalin Sävträsketin ja Hopomträsketin sekä Lapinjärven kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 1205/2002 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Kaavin kunnan koulukeskuksen ja liikuntahallin peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 1206/2002 vp — Markku Rossi /kesk: Määrärahan osoittaminen Karttulan Pihkainmäen koulun perusparannukseen ja laajentamiseen (29.40.34)
- TAA 1207/2002 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Pielaveden lukion peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 1208/2002 vp — Markku Rossi /kesk: Määrärahan osoittaminen Rautavaaran kunnan yläasteen perusparannukseen (29.40.34)
- TAA 1209/2002 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kansainvälisen kurssi- ja leirikeskus Metsäkartanon majoitustilojen rakentamiseen (29.69.53)
- TAA 1210/2002 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen tavoite 1 -ohjelman kansalliseen rahoitusosuuteen (30.14.62)
- TAA 1211/2002 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Kaavin kunnan taajaman liikennejärjestelyjen parantamiseen (31.24.21)
- TAA 1212/2002 vp — Markku Rossi /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Siilinjärven kunnan rajan ja Maaningan kunnan taajaman välille (31.24.21)
- TAA 1213/2002 vp — Markku Rossi /kesk: Määrärahan osoittaminen Luvelahti—Särkinen-maantien perusparannukseen Savo-Karjalan tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 1214/2002 vp — Markku Rossi /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 570 Hankamäki—Säyneinen perusparannukseen Savo-Karjalan tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 1215/2002 vp — Markku Rossi /kesk: Määrärahan osoittaminen Saikarin tien peruskorjaukseen ja päällystämiseen Sisä-Savossa (31.24.21)
- TAA 1216/2002 vp — Markku Rossi /kesk: Määrärahan osoittaminen Vuonamonsalmen kevyen liikenteen sillan rakentamiseen Keiteleellä (31.24.21)
- TAA 1217/2002 vp — Markku Rossi /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 9 liikenteen sujuvuuden parantamiseen (31.24.78)
- TAA 1218/2002 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Vesannon sairaalan peruskorjaukseen (33.32.31)
- TAA 1219/2002 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Työllisyyden parantaminen Itä- ja Pohjois-Suomessa (34.06.64)
- TAA 1220/2002 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Eko-asumi-

- sen projektin aloittamiseen Tuusniemen kunnassa (35.99.22)
- TAA 1221/2002 vp — Mirja Ryyänen /kesk: Määrärahan osoittaminen yliopistojen oppimiskeskushankkeiden tukemiseen (29.10.21)
 - TAA 1222/2002 vp — Mirja Ryyänen /kesk: Määrärahan osoittaminen yli 160 opintoviikon laajuisten tutkintojen opintorahan tukiajan pidentämiseen (29.70.55)
 - TAA 1223/2002 vp — Mirja Ryyänen /kesk: Määrärahan osoittaminen kirjastojen asiakaspäätkehankkeeseen (29.90.30)
 - TAA 1224/2002 vp — Mirja Ryyänen /kesk: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Savon metsänhoitotöiden rahoituksen turvaamiseen (30.31.42)
 - TAA 1225/2002 vp — Mirja Ryyänen /kesk ym.: Sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksien laskentaperusteiden muuttaminen (33)
 - TAA 1226/2002 vp — Päivi Räsänen /kd: Määrärahan osoittaminen lääkäriskoulutukseen (29.10.21)
 - TAA 1227/2002 vp — Päivi Räsänen /kd: Määrärahan osoittaminen maksullisena palvelutoimintana järjestettävään aikuiskoulutukseen (29.69.31)
 - TAA 1228/2002 vp — Päivi Räsänen /kd: Määrärahan osoittaminen syrjäytymistä ehkäisevän nuorten työpajatoiminnan tukemiseen (29.99.51)
 - TAA 1229/2002 vp — Päivi Räsänen /kd: Määrärahan osoittaminen Häme-lippu-kokeilun käynnistämiseen (31.60.63)
 - TAA 1230/2002 vp — Päivi Räsänen /kd: Määrärahan osoittaminen lapsilisien maksamiseen 17-vuotiaille (33.15.52)
 - TAA 1231/2002 vp — Päivi Räsänen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen lääkekorvausten omavastuusuuden korotuksista luopumiseen (33.18.60)
 - TAA 1232/2002 vp — Päivi Räsänen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen vanhempainrahaan (33.18.60)
 - TAA 1233/2002 vp — Päivi Räsänen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen vanhempien osa-aikatyön tukemiseen (33.18.60)
 - TAA 1234/2002 vp — Päivi Räsänen /kd: Määrärahan osoittaminen partisaanien siviiliuhrien kuntoutukseen (33.22.50)
 - TAA 1235/2002 vp — Päivi Räsänen /kd: Määrärahan osoittaminen päihdeäitien vieroitushoidon toteuttamiseen (33.32.38)
 - TAA 1236/2002 vp — Päivi Räsänen /kd: Määrärahan osoittaminen Lahden Diakoniasäätiön Löydä timantit -projektiin päihdeperheiden lasten ja nuorten tukemiseen (33.92.50)
 - TAA 1237/2002 vp — Päivi Räsänen /kd: Määrärahan osoittaminen omaishoitajia tukevaan järjestötoimintaan sekä syrjäytymistä ehkäisevään vapaaehtoiseen lähimmäis- ja ystävätoimintaan (33.92.50)
 - TAA 1238/2002 vp — Päivi Räsänen /kd: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (33.92.59)
 - TAA 1239/2002 vp — Päivi Räsänen /kd: Määrärahan osoittaminen siirtoviemärihankkeen toteutukseen ja pohjavesialueiden suojelemiseen Hausjärvellä (35.10.77)

- TAA 1240/2002 vp — Tero Rönni /sd ym.: Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tehtävien ja kiinteistöomaisuuden säilyttäminen (28.60)
- TAA 1241/2002 vp — Tero Rönni /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Ikaalisten sisääntulotien parantamiseen (31.24.21)
- TAA 1242/2002 vp — Tero Rönni /sd ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 2622 Mauri—Heinijärvi parantamiseen Hämeenkyrössä (31.24.21)
- TAA 1243/2002 vp — Tero Rönni /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työsuojelupiireille lisähenkilökunnan palkkaamiseen (33.13.21)
- TAA 1244/2002 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Karjaan ohikulkutien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 1245/2002 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpidon rahoitukseen Uudenmaan tiepiirin alueella (31.24.21)
- TAA 1246/2002 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valaistuksen ja hirviaidan rakentamiseen valtatielle 1 välille Veikkola—Lohjanharju (31.24.21)
- TAA 1247/2002 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 25 peruskorjaukseen tieosuudella Mustio—Meltola (31.24.21)
- TAA 1248/2002 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen henkilöliikenteen turvaamiseen rataosuudella Hanako—Karjaa (31.60.63)
- TAA 1249/2002 vp — Mauri Salo /kesk ym.: Arpajaisveron tuoton vähentäminen (11.10.06)
- TAA 1250/2002 vp — Mauri Salo /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Somerolla sijaitsevan kosteusongelmista kärsivän Joensuu koulun perusparantamiseen (29.40.34)
- TAA 1251/2002 vp — Mauri Salo /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Mynämäki—Vehmaa—Vinkkilä-tien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 1252/2002 vp — Mauri Salo /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Nummi-Pusulan Koijärven ja Someron välisen tien rakentamiseen ja peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 1253/2002 vp — Mauri Salo /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Turun tiepiirille alemman tieverkon parantamiseen ja uusien pyöräteiden rakentamiseen haja-asutusalueilla (31.24.21)
- TAA 1254/2002 vp — Mauri Salo /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Turun tiepiirille kahden risteysalueen rakentamiseen Someron kaupungin keskustassa (31.24.21)
- TAA 1255/2002 vp — Mauri Salo /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Varsinais-Suomen ulomman kehätien rakentamisen loppuun saattamiseen (31.24.78)
- TAA 1256/2002 vp — Mauri Salo /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen pk-yritysten puuosaamisen kehittämispalveluihin (32.10.22)
- TAA 1257/2002 vp — Mauri Salo /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen TE-keskusten järjestämään koulutukseen pk-yrittäjille (32.30.45)
- TAA 1258/2002 vp — Mauri Salo /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen puun käyttötukeen erillisessä kaukolämmön tuotannossa (32.60.40)

- TAA 1259/2002 vp — Mauri Salo /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen huumeriippuvaisten henkilöiden hoitopalvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin Länsi-Suomen läänissä (33.53.50)
- TAA 1260/2002 vp — Ismo Seivästö /kd: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen Varsinais-Suomessa (26.97.34)
- TAA 1261/2002 vp — Ismo Seivästö /kd: Määrärahan osoittaminen Kuusiston linnan entisöinnin loppuun saattamiseen (29.90.75)
- TAA 1262/2002 vp — Ismo Seivästö /kd: Määrärahan osoittaminen Kustavin ja Lokalahden välisen Lehmänkurkun tieyhteyden rakentamiseen (31.24.79)
- TAA 1263/2002 vp — Ismo Seivästö /kd: Määrärahan osoittaminen Turku—Helsinki-radon turvallisuuden parantamiseen (31.40.77)
- TAA 1264/2002 vp — Ismo Seivästö /kd ym.: Määrärahan osoittaminen kevytkalustokeiluun Turku—Uusikaupunki-radalla (31.60.63)
- TAA 1265/2002 vp — Ismo Seivästö /kd: Määrärahan osoittaminen sosiaali- ja terveydenhuollon perustamishankkeisiin Varsinais-Suomessa (33.32.31)
- TAA 1266/2002 vp — Ismo Seivästö /kd: Määrärahan osoittaminen huumehoitoon Varsinais-Suomessa (33.32.38)
- TAA 1267/2002 vp — Arto Seppälä /sd ym.: Määrärahan osoittaminen pelastushelikopteritoiminnan tukemiseen (26.80.22)
- TAA 1268/2002 vp — Arto Seppälä /sd ym.: Määrärahan osoittaminen nuorten työpajatoiminnan kehittämiseen (29.99.51)
- TAA 1269/2002 vp — Arto Seppälä /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Juvalla sijaitsevan Siikakosken paikallistien 15151 kunnostamisen loppuun saattamiseen (31.24.21)
- TAA 1270/2002 vp — Arto Seppälä /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylien rakentamiseen maantielle 717 Vähäkyrössä (31.24.21)
- TAA 1271/2002 vp — Arto Seppälä /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 perusparantamiseen (31.24.78)
- TAA 1272/2002 vp — Timo Seppälä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Lahden yliopistokeskuksen kehittämiseen (29.10.22)
- TAA 1273/2002 vp — Timo Seppälä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen (VTT) kemiantekniikan alueryhmän perustamiseen Päijät-Hämeeseen (32.20.22)
- TAA 1274/2002 vp — Anni Sinnemäki /vihr ym.: Määrärahan vähentäminen puolustusmateriaalihankinnoista (27.10.16)
- TAA 1275/2002 vp — Anni Sinnemäki /vihr ym.: Vuosaaren sataman liikenneväylien rakentamiseen ehdotetun määrärahan poistaminen (31.99.78)
- TAA 1276/2002 vp — Anni Sinnemäki /vihr ym.: Myöntämisvaltuuden osoittaminen uusiutuvan energian tuotannon demonstraatiohankkeille (32.60.40)
- TAA 1277/2002 vp — Anni Sinnemäki /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen siviilipalvelusmiesten asumiskustannusten korvaamiseen (34.99.23)
- TAA 1278/2002 vp — Anni Sinnemäki /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen valtakunnallisten ympäristö-, luonnonsuojelu- ja eläin-

- suojelutyötä tekevien järjestöjen avustuksiin (30.04)
- TAA 1279/2002 vp — Juhani Sjöblom /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Kehä II:n ja Kehä IV:n suunnittelun jatkamiseen (31.24.79)
 - TAA 1280/2002 vp — Jouko Skinnari /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Tilastokeskuksen haastattelu- ja tutkimuspalveluiden sijaintipaikan vaihtoa koskevaan suunniteluun (28.52.21)
 - TAA 1281/2002 vp — Jouko Skinnari /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen sijaintipaikkaa koskevaan selvitystyöhön (30.42.21)
 - TAA 1282/2002 vp — Sakari Smeds /kd ym.: Määrärahan osoittaminen varsinaiseen kehitysyhteistyöhön (24.30.66)
 - TAA 1283/2002 vp — Sakari Smeds /kd: Määrärahan osoittaminen Jad Hasmona -moshavin toimintaan (24.99.66)
 - TAA 1284/2002 vp — Sakari Smeds /kd: Määrärahan osoittaminen liikennevalvontaan (26.75.21)
 - TAA 1285/2002 vp — Sakari Smeds /kd: Määrärahan osoittaminen varuskuntien Internet-yhteyksien parantamiseen (27.10.21)
 - TAA 1286/2002 vp — Sakari Smeds /kd: Määrärahan osoittaminen maahanmuuttajien kielikoulutukseen (29.40.30)
 - TAA 1287/2002 vp — Sakari Smeds /kd: Määrärahan osoittaminen petoeläinvahinkojen korvaamiseen (30.41.42)
 - TAA 1288/2002 vp — Sakari Smeds /kd: Määrärahan osoittaminen "Päihteiden elämä" -kampanjaan (33.53.50)
 - TAA 1289/2002 vp — Sakari Smeds /kd: Määrärahan osoittaminen palkkaperusteiseen työllistämistukeen valtionhallinnolle (34.06.02)
 - TAA 1290/2002 vp — Sakari Smeds /kd: Määrärahan osoittaminen vajaakuntoisten työllistämisen tukemiseen (34.06.02)
 - TAA 1291/2002 vp — Sakari Smeds /kd: Määrärahan osoittaminen työttömien yhdistysten toiminnan tukemiseen (34.06.63)
 - TAA 1292/2002 vp — Sakari Smeds /kd: Määrärahan osoittaminen ympäristötoihin (35.10.77)
 - TAA 1293/2002 vp — Osmo Soininvaara /vihr ym.: Ylimääräinen veronalennus pienituloisten palkansaajien työllisyyden parantamiseen (11.01.01)
 - TAA 1294/2002 vp — Osmo Soininvaara /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen valtionosuusjärjestelmän laskentaperusteiden rakenteen muuttamisesta aiheutuviin lisämenoihin (26.97.31)
 - TAA 1295/2002 vp — Osmo Soininvaara /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen partisaanien uhrien korvauksiin (33.22.50)
 - TAA 1296/2002 vp — Osmo Soininvaara /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen syrjäytymisuhan alaisten lasten ja nuorten palveluihin (33.33.32)
 - TAA 1297/2002 vp — Marjatta Stenius-Kaukonen /vas: Määrärahan osoittaminen kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (33.32.30)
 - TAA 1298/2002 vp — Marjatta Stenius-Kaukonen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Vesilahden terveyskeskuksen ja vanhainkodin rakentamiseen (33.32.31)

- TAA 1299/2002 vp — Marjatta Stenius-Kaukonen /vas: Määrärahan osoittaminen sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan (33.32.39)
- TAA 1300/2002 vp — Marjatta Stenius-Kaukonen /vas: Määrärahan osoittaminen kunnille syrjäytymisuhan alaisten lasten ja nuorten palveluihin (33.33.32)
- TAA 1301/2002 vp — Katja Syvärinen /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen alikulun rakentamiseen valtatielle 12 Turajärventien ja Naarjoentien risteykseen (31.24.21)
- TAA 1302/2002 vp — Katja Syvärinen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Satakunnan Järviokeskuksen rahoittamiseen (35.10.63)
- TAA 1303/2002 vp — Säde Tahvanainen /sd: Määrärahan osoittaminen harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen Pohjois-Karjalan kunnille (26.97.34)
- TAA 1304/2002 vp — Ilkka Taipale /sd ym.: Määrärahan osoittaminen sanakirjaprojektiin (29.90.50)
- TAA 1305/2002 vp — Ilkka Taipale /sd ym.: Määrärahan osoittaminen tietokirjallisuuden kääntämiseen suomen kielelle (29.88.53)
- TAA 1306/2002 vp — Ilkka Taipale /sd ym.: Määrärahan osoittaminen arboretumin ylläpitoon (30.31.50)
- TAA 1307/2002 vp — Hannu Takkula /kesk: Määrärahan osoittaminen Lapin kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen (26.97.34)
- TAA 1308/2002 vp — Hannu Takkula /kesk: Määrärahan osoittaminen kalateiden rakentamiseen Kemijoen voimalaitosten kunnostustöiden yhteydessä (30.41.77)
- TAA 1309/2002 vp — Hannu Takkula /kesk: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon Lapin läänissä (31.24.21)
- TAA 1310/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen Lapin kunnille (26.97.34)
- TAA 1311/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen arktisen kaukokartoituksen osaamiskeskukseen (26.98.43)
- TAA 1312/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Lapin kyläasiamiehen palkkaamiseen (26.98.43)
- TAA 1313/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Keminmaan koulukeskuksen ja Pölhön koulun peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 1314/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Rovaniemen maalaiskunnan ja kaupungin yhteistyönä toteutettavaan Ylikylän koulun laajennukseen (29.40.34)
- TAA 1315/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Utsjoen Karigasniemen koulun liikuntahallin rakentamiseen (29.40.34)
- TAA 1316/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen opintotuen asumislisän laajentamiseen ympärivuotiseksi (29.70.55)
- TAA 1317/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Lapin läänin kirjastoja yhdistävän tietoverkon luomiseen (29.90.30)

- TAA 1318/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Lappia-talon peruskorjaukseen ja laajennukseen (29.90.50)
- TAA 1319/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen poro-tukeen (30.12.41)
- TAA 1320/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen hakkuujät-teen saattamiseen hyötykäyttöön (30.31.24)
- TAA 1321/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Ivalo—Nel-lim-tien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 1322/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kemi-järven—Vikajärven tieosuuden peruskor-jaukseen (31.24.21)
- TAA 1323/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen lii-kenteen väylän rakentamiseen Vanttauskos-kelle (31.24.21)
- TAA 1324/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Könkään ja Tepaston välisen tien parantamiseen Kitti-lässä (31.24.21)
- TAA 1325/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Martti—Tulppio-tien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 1326/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen perustien-pitoon Lapin läänissä (31.24.21)
- TAA 1327/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Ranuan Suhangon kaivosalueen tieyhteyksiin (31.24.21)
- TAA 1328/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Simon Asema—Alaniemi-tien kunnostukseen (31.24.21)
- TAA 1329/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Sodan-kylän ja Meltauksen välisen tien peruskor-jaukseen (31.24.21)
- TAA 1330/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Tervolan kir-konkylän uuden sisääntulotien rakentami-seen (31.24.21)
- TAA 1331/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Tornion AvestaPolaritiin johtavan tien leventämi-seen (31.24.21)
- TAA 1332/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Utsjoen kir-konkylän ja Nuorgamin välisen tien perus-korjaukseen (31.24.21)
- TAA 1333/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen uuden sillan rakentamiseen Kittilän Kaukosessa (31.24.21)
- TAA 1334/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 liikennejärjestelyihin Sodankylässä (31.24.21)
- TAA 1335/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen valtatie 21 parantamiseen Pellon ja Tornion välillä (31.24.21)
- TAA 1336/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen valtatie 21 peruskorjaukseen välillä Palojoensuu—Kil-pisjärvi (31.24.21)

- TAA 1337/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Venetti—Venejärvi—Vaattojärvi—Sieppijärvi-tien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 1338/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Kemin—Tornion moottoritien puuttuvien siltojen rakentamiseen (31.24.77)
- TAA 1339/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Ylläs-tunturin maisematien rakentamiseen (31.24.78)
- TAA 1340/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen rataverkon jatkamiseen Kolarista Kittilään (31.40.78)
- TAA 1341/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Utsjoen Sulaojan YVA-selvitykseen (32.30.47)
- TAA 1342/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen palkkaperusteiseen työllistämistukeen valtionhallinnolle Lapin läänissä (34.06.02)
- TAA 1343/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen palkkaperusteiseen työllistämistukeen kunnille ja kuntayhtymille Lapin läänin työttömyyden helpottamiseksi (34.06.30)
- TAA 1344/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yhdistelmätukeen sisältyvän työllistämistuen korottamiseen (34.06.30)
- TAA 1345/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Ajoksen sataman kehittämiseen (34.06.64)
- TAA 1346/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen investoin-
teja tukeviin työllisyysperusteisiin siirtome-
noihin (34.06.64)
- TAA 1347/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen työllisyysavustukseen Kittilän lentoaseman laajentamiseksi (34.06.64)
- TAA 1348/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Vuotos-alueen metsänhoitotöihin (34.06.77)
- TAA 1349/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Pyhä-Luoston vesihuoltohankkeeseen (35.10.63)
- TAA 1350/2002 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Kemijärven säännöstelystä aiheutuvien haittojen korjaamiseen (35.10.77)
- TAA 1351/2002 vp — Marja Tiura /kok ym.: Määrärahan osoittaminen laajempaa korkeakoulututkintoa suorittavien opintotukikuukausien lisäämiseen (29.70.55)
- TAA 1352/2002 vp — Marja Tiura /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Pälkäneen rauniokirkon kunnostamiseen (29.90.50)
- TAA 1353/2002 vp — Marja Tiura /kok ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 13720 ja 13721 rakentamiseen Kylmäkosken taajamaan (31.24.21)
- TAA 1354/2002 vp — Marja Tiura /kok ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 13736 Viialan taajamajärjestelyjen korjaamiseen (31.24.21)
- TAA 1355/2002 vp — Marja Tiura /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Urjalan ja Huhdin välisen tien 284 kunnostamiseen ja Urjalankylän kevyen liikenteen väylän rakentamiseen tielle 230 (31.24.21)

- TAA 1356/2002 vp — Marja Tiura /kokym.: Määrärahan osoittaminen Valkeakoski—Pälkäne-tien parantamiseen (31.24.21)
- TAA 1357/2002 vp — Martti Tiuri /kokym.: Määrärahan osoittaminen Suomen Akatemian tutkimusmäärärahoihin (29.88.50)
- TAA 1358/2002 vp — Martti Tiuri /kokym.: Määrärahan osoittaminen Tekesille teknologiseen tutkimukseen (32.20.27)
- TAA 1359/2002 vp — Martti Tiuri /kokym.: Määrärahan osoittaminen Tekesille teknologisen tutkimuksen ja kehityksen avustuksiin (32.20.27)
- TAA 1360/2002 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen ympäristöteknologian osaamiskeskuksen perustamiseen Kaakkois-Suomeen (26.98.43)
- TAA 1361/2002 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen Haukkavuoren koulun saneeraukseen Kotkassa (29.40.34)
- TAA 1362/2002 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen Kyminlinnan linnituksen kunnostustöiden jatkamiseen Kotkassa (29.90.75)
- TAA 1363/2002 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen kalateiden rakentamiseen Kymijoen Koivukoskeen (30.41.77)
- TAA 1364/2002 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen Ahviontien perustamiseen Anjalankoskella (31.24.21)
- TAA 1365/2002 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen Vilniemen paikallisten jalankulku- ja pyörätien rakentamiseen Vehkalahdella (31.24.21)
- TAA 1366/2002 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen Loviisa—Kotkatien kehittämiseen nykyistä tielinjausta noudattavana moottoriliikennetienä (31.24.78)
- TAA 1367/2002 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen E18-tien liikenneturvallisuuden parantamiseen tieosuudella Hamina—Vaalimaa (31.24.79)
- TAA 1368/2002 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen Kouvola—Parikkalan rataosuuden nykyaikaistamiseen (31.40.77)
- TAA 1369/2002 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen tasoristeysten poistamiseen rataosuudella Lahti—Imatra (31.40.77)
- TAA 1370/2002 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen henkilöliikenteen jatkamiseen Kouvola—Kuopion radalla ja Hillosensalmen pysäkin säilyttämiseen (31.60.63)
- TAA 1371/2002 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen rintamasotilastunnuksen myöntämiseen vuonna 1926 syntyneille (33.21.52)
- TAA 1372/2002 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan sairaanhoitopiireille (33.32.30)
- TAA 1373/2002 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen Suomenlahden suojeluun fosforikuormitusta vähentämällä (35.10.67)
- TAA 1374/2002 vp — Pentti Tiusanen /vasym.: Määrärahan osoittaminen lintuvesien kunnostamiseen Kymenlaaksossa (35.20.22)

- TAA 1375/2002 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen Suur-Saimaan kansallispuiston suunnitteluun ja perustamiseen (35.20.87)
- TAA 1376/2002 vp — Irja Tulonen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen ammattikorkeakoulujen aloituspaikkojen lisäämiseen (29.20.25)
- TAA 1377/2002 vp — Irja Tulonen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen yhdysvesijohdon ja siirtoviemärin rakentamiseen välillä Killinkoski—Virrat (35.10.77)
- TAA 1378/2002 vp — Pertti Turtiainen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Saarikylien paikallistien parantamiseen Kangasalla (31.24.21)
- TAA 1379/2002 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittaminen ulkopuolisten selvitysmiesten palkkaamiseen eri uskontokuntien välisen kriisin selvittämiseksi Israelissa (24.99.25)
- TAA 1380/2002 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittaminen kuntien avustamiseen (26.97)
- TAA 1381/2002 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittaminen kuntien yleisiin valtionosuuksiin (26.97.31)
- TAA 1382/2002 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen (26.97.34)
- TAA 1383/2002 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittaminen Kuopion yliopistolle vaihtoehtoiseen kansanparannustieteeseen ja tutkimustoimintaan (29.10.21)
- TAA 1384/2002 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen lääkärikoulutukseen (29.10.21)
- TAA 1385/2002 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittaminen opinto-keskusten käyttökustannuksiin (29.69.55)
- TAA 1386/2002 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittaminen Snellman-instituutin tutkimustoimintaan Kuopiossa (29.88.53)
- TAA 1387/2002 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Teknologian kehittämiskeskusten toiminnan tehostaminen Itä-Suomessa (32.20.26)
- TAA 1388/2002 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukemiseen kansallisin varoin (32.30.45)
- TAA 1389/2002 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittaminen kotihoidon tukeen (33.32.30)
- TAA 1390/2002 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittaminen syöpätutkimukseen istukkahoidon avulla (33.32.32)
- TAA 1391/2002 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittaminen nuorille yrittäjille yritysten perustamiseen liittyvien kustannusten kattamiseen (34.06.63)
- TAA 1392/2002 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittaminen Kuopion turveterveyshoitolan perustamiseen (34.06.77)
- TAA 1393/2002 vp — Marja-Liisa Tykkyläinen /sd: Määrärahan osoittaminen asuntojen korjausavustuksiin (35.30.60)

- TAA 1394/2002 vp — Kari Uotila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kosteus- ja home-ongelmaisten oppilaitosten peruskorjaamiseen (29.40.34)
- TAA 1395/2002 vp — Kari Uotila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen liikenneturvallisuuden parantamiseen (31.24.21)
- TAA 1396/2002 vp — Kari Urpilainen /sd: Määrärahan osoittaminen Eurooppalainen Suomi ry:n toiminnan tukemiseen (24.99.50)
- TAA 1397/2002 vp — Kari Urpilainen /sd: Määrärahan osoittaminen aluekeskusten kehittämistyöhön (26.98.43)
- TAA 1398/2002 vp — Kari Urpilainen /sd: Määrärahan osoittaminen korkeakouluopintojen laajentamiseen Kokkolassa (29.10.21)
- TAA 1399/2002 vp — Kari Urpilainen /sd: Määrärahan osoittaminen 4H-toiminnan tukemiseen (30.15.45)
- TAA 1400/2002 vp — Kari Urpilainen /sd: Määrärahan osoittaminen Huopana—Aholanmäki-tien perusparantamiseen Viitasaaressa (31.24.21)
- TAA 1401/2002 vp — Kari Urpilainen /sd: Määrärahan osoittaminen Kokkolan satamatien rakentamiseen (31.24.79)
- TAA 1402/2002 vp — Raija Vahasalo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen perusopetuksen ryhmäkoon pienentämiseen (29.40.30)
- TAA 1403/2002 vp — Raija Vahasalo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 51 Kivenlahti—Kirkkonummi-osuuden ensimmäiseen rakennusvaiheeseen (31.24.79)
- TAA 1404/2002 vp — Raija Vahasalo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen erikoissai-
- raanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteistoiminnan kehittämiseen erityisesti sydänpotilaiden hoidossa Uudellamaalla (33.32.30)
- TAA 1405/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Raahen teknologiakeskuksen Brain Centerin rakentamiseen (29.10.21)
- TAA 1406/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen keskuskoulun peruskorjaukseen Pyhäjoella (29.40.34)
- TAA 1407/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen keskuskoulun rakentamisen toiseen vaiheeseen Kärämäellä (29.40.34)
- TAA 1408/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Ollinsaaren alasteen peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 1409/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Pattasten homekoulun korjaamiseen Pattijoella (29.40.34)
- TAA 1410/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Raahen ammattioppilaitoksen metalliosaston laajennukseen ja peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 1411/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Raahen kirjaston peruskorjaukseen ja laajentamiseen (29.40.34)
- TAA 1412/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Ruukin maaseutuoppilaitoksen Hitech-navetan rakentamiseen (29.40.34)
- TAA 1413/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Vihannin kunnan liikuntahallin rakentamiseen (29.40.34)

- TAA 1414/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen 4-tien eteläisen liikenneympyrän kevyen liikenteen liikennejärjestelyihin Kärämäellä (31.24.21)
- TAA 1415/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Ketunperäntien peruskorjaukseen Raahessa (31.24.21)
- TAA 1416/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen alikulun rakentamiseen Parhalahdelle Haalaran—Pietiläntien risteykseen (31.24.21)
- TAA 1417/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Olkijoki—Siikajoki (31.24.21)
- TAA 1418/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Sikapaari—Sattumäki Ylivieskassa (31.24.21)
- TAA 1419/2002 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Koskenkaantien perusparantamiseen välillä Ruukki—Huumola (31.24.21)
- TAA 1420/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Louhua—Ylipää—Heinolanperä-paikkalistien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 1421/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen maantien 7891 perusparantamiseen Pyhäjoella (31.24.21)
- TAA 1422/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Oulun läänin haja-asutusalueiden tieverkon kunnossapitoon ja peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 1423/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Pyhäjoen—Vihannin maantien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 1424/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Raudaskylän—Sievin maantien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 1425/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Siikajoen ja Revonlahden välisen tien päällystämiseen (31.24.21)
- TAA 1426/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Ylivieska—Pulkila-tien kehittämiseen (31.24.21)
- TAA 1427/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 perusparantamiseen Mettalanmäen kohdalla Raahessa (31.24.79)
- TAA 1428/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Tauvon sataman uusimiseen Siikajoella (31.30.77)
- TAA 1429/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Raahen kaupungin satamaan menevän radan sähköistykseen (31.40.21)
- TAA 1430/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Raahen seutukunnan metallialan verkosto-osaamiskeskus-ohjelmaan vuosina 2003—2006 (32.20.27)
- TAA 1431/2002 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Kalajoen Hiekksärkkien matkailualueen ympäristövaurioiden hoitoon ja reitistöjen rakentamiseen (35.10.77)
- TAA 1432/2002 vp — Anu Vehviläinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yleisivistävien ja ammatillisten oppilaitosten

- sekä ammattikorkeakoulujen perustamiskustannuksiin Pohjois-Karjalassa (29.40.34)
- 17541 peruskorjaamiseen Soinin ja Alajärven kunnissa (31.24.21)
- TAA 1433/2002 vp — Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittaminen opintotukiasiamiehen viran perustamiseen (29.70)
 - TAA 1434/2002 vp — Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittaminen karjalankielisen kirjallisuuden ja karjalan kieltä edistävien järjestöjen tukemiseen (29.90.50)
 - TAA 1435/2002 vp — Anu Vehviläinen /kesk: Määrärahan osoittaminen nuorten yrittäjälainajärjestelmän perustamiseen (32.30.42)
 - TAA 1436/2002 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Etelä-Pohjanmaan Opiston pienen auditorion ja luokkatilojen rakentamiseen (29.69.52)
 - TAA 1437/2002 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Siirtolaismuseon perustamiseen Peräseinäjoelle (29.90.32)
 - TAA 1438/2002 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittaminen Itäkylä—Huopana-paikallistien peruskorjaamiseen Lappajärvellä (31.24.21)
 - TAA 1439/2002 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 7091 peruskorjaamiseen välillä Niemisvesi—Kukko Vaasan tiepiirissä (31.24.21)
 - TAA 1440/2002 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittaminen paikallistien 17027 peruskorjaamiseen Vanhakylän ja Kärjenkosken välillä Isojoen kunnassa (31.24.21)
 - TAA 1441/2002 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittaminen paikallistien
 - TAA 1442/2002 vp — Jukka Vihriälä /kesk: Määrärahan osoittaminen tien rakentamiseen välillä Rengonkylä—Honkakylä Ilmajoen kunnassa (31.24.21)
 - TAA 1443/2002 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen haja-asutusalueiden vähittäiskaupan palveluiden kehittämiseen (32.30.45)
 - TAA 1444/2002 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen lievävammaisten sotainvalidien avopalvelujen laajentamiseen (33.22.50)
 - TAA 1445/2002 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (33.92.59)
 - TAA 1446/2002 vp — Pia Viitanen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen vapaan sivistystyön suuntaviivapäätösten mukaiseen koulutukseen sekä opintokerhotoimintaan (29.69.55)
 - TAA 1447/2002 vp — Pia Viitanen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen laajempaa korkeakoulututkintoa suorittavien opintotukikausien lisäämiseen (29.70.55)
 - TAA 1448/2002 vp — Pia Viitanen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen harrastajamusii-kin tukemiseen (29.90.52)
 - TAA 1449/2002 vp — Pia Viitanen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen eläinsuojelujärjestöjen tukemiseen (30.04)
 - TAA 1450/2002 vp — Pia Viitanen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylien kehittämiseen (31.24)

- TAA 1451/2002 vp — Pia Viitanen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen nuorten yrittäjälainajärjestelmän perustamiseen (32.30.42)
- TAA 1452/2002 vp — Pia Viitanen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen alueellisten ympäristökeskusten toimintamenoihin (35.40.21)
- TAA 1453/2002 vp — Pekka Vilkuna /kesk: Määrärahan osoittaminen partisaanien tuhoamissa kylissä hyökkäyksen kohteiksi joutuneille rajaseudun ihmisille ja heidän omaisilleen aiheutettujen kärsimysten korvaamiseen (33.22.50)
- TAA 1454/2002 vp — Pekka Vilkuna /kesk: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (33.22.59)
- TAA 1455/2002 vp — Lasse Virén /kok: Määrärahan osoittaminen yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin (30.51.31)
- TAA 1456/2002 vp — Lasse Virén /kok: Määrärahan osoittaminen Itä-Uudenmaan alemman tieverkon ja kevyen liikenteen väylien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 1457/2002 vp — Lasse Virén /kok ym.: Määrärahan osoittaminen terveydenhuollon rakenteiden uudistamiseen ja kehittämiseen Uudellamaalla (33.32.36)
- TAA 1458/2002 vp — Lasse Virén /kok: Määrärahan osoittaminen nuorten huumausaineongelmien ehkäisemiseen ja torjuntaan (33.53.50)
- TAA 1459/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen poliisin talousrikostutkinnan tehostamiseen (26.75.21)
- TAA 1460/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen koulujen home- ja kosteusvaurioiden ja -haittojen poistamiseen ja ehkäisyyn (29.40.34)
- TAA 1461/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen maatalousyrittäjän ammatinvaihdoksesta johtuvasta opintotuen takaisinperinnästä luopumiseen (29.70.55)
- TAA 1462/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen luonnontuotteiden varastointitukeen (30.12.41)
- TAA 1463/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen turkistarhojen suojaus- ja turvajärjestelyihin (30.14)
- TAA 1464/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen kalatalouden edistämiseen (30.41.51)
- TAA 1465/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen kalaportaan rakentamiseen Pyhäjoen Haapakosken ja Venetpalon voimalaitoksiin (30.41.77)
- TAA 1466/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen alikulkujen, kevyen liikenteen väylien ja automaattisen nopeusvalvontalaitteiston rakentamiseen valtatielle 4 Kärämäen taajamaan (31.24.21)
- TAA 1467/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen Hautakylän tien peruskorjaamiseen Soinissa (31.24.21)
- TAA 1468/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen Jokikylän tien kunnostamiseen Evijärvellä (31.24.21)
- TAA 1469/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen Kalliojärven tien peruskorjaukseen Vetelissä (31.24.21)
- TAA 1470/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen Leppälän tien 17469 perusparannukseen ja muihin liikenneturvallisuutta lisääviin toimiin Kuortaneella (31.24.21)

- TAA 1471/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen liikenneturvallisuuden parantamiseen valtatie 16 ja kantatien 68 risteyksessä Alajärvellä (31.24.21)
- TAA 1472/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen maanteiden Hallaaho—Koivumäki ja Koivumäki—Uusikylä perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 1473/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen maantien 7056 kunnostamiseen välillä Autionmäki—Katteluskylä (31.24.21)
- TAA 1474/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen maantien 7071 Rantatöysä—Virtala perusparannus- ja päällystystöihin Vaasan tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 1475/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen maantien 7210 peruskorjaukseen välillä Vöyri—Tuurala (31.24.21)
- TAA 1476/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen maantien 7411 peruskorjaamiseen välillä Purmojärvi—Kuoppa-aho (31.24.21)
- TAA 1477/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen maantien 17541 peruskorjaamiseen välillä Laasala—Jokivarso (31.24.21)
- TAA 1478/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen maantien 17613 peruskorjaamiseen välillä Hanhikoski—Malkamäki (31.24.21)
- TAA 1479/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen maantien Niinimaa—Hynnä kunnostamiseen Vaasan tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 1480/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen paikallisteiden 17847 ja 17849 perusparantamiseen Lappajärvellä (31.24.21)
- TAA 1481/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen paikallistien 15911 peruskorjaamiseen ja päällystämiseen Nurmeksessa (31.24.21)
- TAA 1482/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen Porasen paikallistien 17803 kunnostamiseen Perhossa (31.24.21)
- TAA 1483/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen Ruonan ja Menkijärven välisen tien kunnostamiseen Kuortaneella ja Alajärvellä (31.24.21)
- TAA 1484/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen Soinin ja Karsulan välisen Lehtomäen paikallistien 16853 peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 1485/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen Sydänmaan paikallistien 18447 peruskorjauksen aloittamiseen (31.24.21)
- TAA 1486/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen paikallistien Sykäräinen—Rahkonen peruskorjaamiseen Ullavan ja Toholammin kuntien alueella (31.24.21)
- TAA 1487/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.25.50)
- TAA 1488/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen pienlentokenttien rakennus- ja perusparannushankkeisiin (31.52.41)

- TAA 1489/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen lääkärin määräämän hieronnan sairausvakuutuskorvauksiin (33.18.60)
- TAA 1490/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen rintamasotilastunnuksen ja rintamalisän myöntämiseen vuonna 1926 syntyneille veteraaneille (33.21.52)
- TAA 1491/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen partisaanien uhrien korvauksiin (33.22.50)
- TAA 1492/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen lapsettomien sotaleskien kuntoutukseen (33.22.56)
- TAA 1493/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen avustuksiin yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen (33.92.50)
- TAA 1494/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen työttömyyden torjumiseksi käynnistettäviin investointeihin (34.06.77)
- TAA 1495/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen Alajärven kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 1496/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen Lappajärven rehevöitymisen ehkäisyyn (35.10.77)
- TAA 1497/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen Niskoslammen, Niskosjoen ja Viinamäenlahden kunnostamiseen Kihniöllä (35.10.77)
- TAA 1498/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen Räyringinjärven kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 1499/2002 vp — Raimo Vistbacka /ps: Määrärahan osoittaminen turkistarhojen siirtämisavustuksiin pohjavesialueilla (35.10.77)
- TAA 1500/2002 vp — Matti Vähänäkki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Haminan kaupunginmuseon peruskorjaukseen (29.90.52)
- TAA 1501/2002 vp — Matti Vähänäkki /sd: Määrärahan osoittaminen Haminan satamatie rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 1502/2002 vp — Matti Vähänäkki /sd: Määrärahan osoittaminen Kannusjärven paikallistien peruskunnostukseen Vehkalahdella (31.24.21)
- TAA 1503/2002 vp — Matti Vähänäkki /sd: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen valtatie 26 varteen Vehkalahdella (31.24.21)
- TAA 1504/2002 vp — Matti Vähänäkki /sd: Määrärahan osoittaminen valtatie E18 perusparannukseen välillä Hamina—Vaali-maa (31.24.78)
- TAA 1505/2002 vp — Matti Vähänäkki /sd: Määrärahan osoittaminen valtatie 26 parantamiseen välillä Taavetti (Luumäki) — Summa (Vehkalahti) (31.24.79)
- TAA 1506/2002 vp — Matti Vähänäkki /sd: Määrärahan osoittaminen Haminan meri-väylän syventämiseen (31.30.77)
- TAA 1507/2002 vp — Matti Vähänäkki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen eteläisen rannikko-HELI-radon suunnitteluun (31.40.78)
- TAA 1508/2002 vp — Matti Väistö /kesk: Määrärahan osoittaminen rajavartiolaitoksen toimintamenoihin (26.90.21)

- TAA 1509/2002 vp — Matti Väistö /kesk: Määrärahan osoittaminen Värtsilän rajavartiolaitoksen parantamiseen (26.90.74) tien peruskorjaukseen Seinäjoella (31.24.21)
 - TAA 1510/2002 vp — Matti Väistö /kesk: Määrärahan osoittaminen valtion rahoitusosuuden lisäämiseen EU:n osaksi rahoittamassa maaseudun kehittämisessä Pohjois-Karjalassa (30.14.62)
 - TAA 1511/2002 vp — Matti Väistö /kesk: Määrärahan osoittaminen puuntuotannon kestävyys turvaamiseen Pohjois-Karjalassa (30.31.44)
 - TAA 1512/2002 vp — Matti Väistö /kesk: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden kunnossapitoon Pohjois-Karjalassa (31.25.50)
 - TAA 1513/2002 vp — Matti Väistö /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen palvelujen ostoon (31.60.63)
 - TAA 1514/2002 vp — Matti Väistö /kesk: Määrärahan osoittaminen kotimaista energiaa käyttävien lämpölaitosten investointeihin Pohjois-Karjalassa (32.60.40)
 - TAA 1515/2002 vp — Harry Wallin /sd: Määrärahan osoittaminen Lehtimäen opiston toimintaan (29.69.50)
 - TAA 1516/2002 vp — Harry Wallin /sd: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välillä Seinäjoen Heikkilänmäki—Kiikun risteys (31.24.21)
 - TAA 1517/2002 vp — Harry Wallin /sd: Määrärahan osoittaminen maantien 7594 peruskorjaukseen välillä Yli-Lesti—Reisjärvi (31.24.21)
 - TAA 1518/2002 vp — Harry Wallin /sd: Määrärahan osoittaminen Ämmälänkylän
 - TAA 1519/2002 vp — Jaana Ylä-Mononen /kesk: Määrärahan osoittaminen Virtain lukion ja yläasteen tilojen peruskorjaukseen (29.40.34)
 - TAA 1520/2002 vp — Jaana Ylä-Mononen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maantien Kihniö—Niskos—Kihniön aseman parantamiseen (31.24.21)
 - TAA 1521/2002 vp — Jaana Ylä-Mononen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Tampereen läntisen kehätien rakentamiseen (31.24.78)
 - TAA 1522/2002 vp — Jaana Ylä-Mononen /kesk: Määrärahan osoittaminen Pirkanmaan ympäristökeskukselle Hauhuu-Uurasjärven ja Vermasjärven kunnostukseen (35.10.77)
 - TAA 1523/2002 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Turkistarhojen vahinkojen korvaamiseen ehdotetun määrärahan poistaminen (30.01.49)
- Sekä eduskunnan 4.12.2002 valtiovarainvaliokuntaan lähettämän talousarvioaloitteen

Lausunnot

Eduskunnan työjärjestyksen 38 §:n 3 momentin mukaan kukin erikoisvaliokunta voi omasta aloitteestaan antaa toimialaansa koskevan lausunnon talousarvioesityksestä valtiovarainvaliokunnalle kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä, kun esitys on lähetetty valtiovarainvaliokuntaan.

Vuoden 2003 talousarvioesityksestä ovat määrääjässä lausunnon antaneet

- lakivaliokunta LaVL 19/2002 vp
- liikennevaliokunta LiVL 18/2002 vp
- maa- ja metsätalousvaliokunta MmVL 15/2002 vp

- puolustusvaliokunta PuVL 3/2002 vp
- sivistysvaliokunta SiVL 8/2002 vp.
- sosiaali- ja terveysvaliokunta StVL 12/2002 vp
- talousvaliokunta TaVL 15/2002 vp
- tulevaisuusvaliokunta TuVL 3/2002 vp
- työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunta TyVL 18/2002 vp

- ympäristövaliokunta YmVL 20/2002 vp
- Määräajan jälkeen on lisäksi lausunnon antanut
- hallintovaliokunta HaVL 25/2002 vp.

Jaostokäsittely

Asia on valmisteltu asiayhteyden mukaisesti valtiovarainvaliokunnan kaikissa jaostoissa.

YLEISPERUSTELUT

Valtion talousarvioesitys on laadittu kansainvälisestä taloudesta johtuvan epävarmuuden valitessa. Kansainvälisen talouden ja euroalueen oletetaan kehittyvän suotuisasti vuonna 2003, vaikka riskit ovat edelleen huomattavat. Talouspolitiikan pää tavoitteeksi esityksessä on asetettu työllisyyden parantaminen. Työllisyyden kohentamisella ja valtiontalouden vahvistamisella pyritään varautumaan väestön ikääntymisestä aiheutuviin julkisen talouden rahoitus- ja menopaineisiin.

Kansainvälisen talouden epävarmuustekijät liittyvät esimerkiksi USA:n velkaantuneen kotitaloussektorin käyttäytymiseen. Mahdollinen sota Irakissa on toinen merkittävä riskitekijä. Euroopassa kasvu- ja vakaussopimuksen alijäämärajan ylittäminen eräissä keskeisissä maissa on muodostumassa ongelmaksi.

Talousarvioesityksen perusteluissa vuoden 2003 kokonaistuotannon kasvuksi oletetaan 2,8 prosenttia. Kasvun arvioidaan perustuvan edelleen yksityiseen kulutukseen, sillä vuositasolla ulkomaankaupan kasvuvaikutus jää vielä pieneksi ja investoinnit supistuvat. Työttömyysasteen arvioidaan kohoavan kuluvan vuoden 9,2 prosentista ensi vuonna 9,4 prosenttiin. Keskimääräinen työllisyysaste on ennusteen mukaan 67,5 prosenttia vuonna 2003. Talouskasvun ja työllisyyskehityksen osalta talousarvioesityksen taustalla olevaan ennusteeseen ei ole nähty muutostarpeita myöskään tässä vaiheessa.

Esityksen mukaan valtiontalouden neljä vuotta jatkunut ylijäämäisyys päättyisi vuonna 2003. Suomen vakausohjelman tarkistuksessa on todettu, että vakausohjelmakaudella ollaan jäämässä selvästi jälkeen hallituksen tavoittelemasta valtiontalouden ylijäämästä (1,5—2 prosenttia BKT:sta). Vakausohjelman tarkistuksessa todetaan myös, että vaikka sovittu eläkeuudistus vahvistaa julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä selvästi, heikompi lähtökohtatilanne varauduttaessa väestön ikääntymisestä aiheutu-

viin menopaineisiin korostaa pidättävän menolinjan sekä julkisen sektorin toimintaa tehostavien uudistusten tärkeyttä. Heikentyvästä rahoitustilanteesta huolimatta Suomi kuitenkin täyttää lähivuosina vakaus- ja kasvusopimuksen lähellä tasapainoista tai ylijäämäistä julkista taloutta koskevat velvoitteet eläkerahastojen ylijäämäisyyden ansiosta.

Työllisyysasteen tuntuva nostaminen ja työttömyyden vähentäminen on hallituksen esityksessä todettu välttämättömiksi, jotta nykyiset hyvinvointijärjestelmät voidaan säilyttää vaarantamatta julkisen talouden kestävyyttä. Työllisyysastetta pyritään kohottamaan lyhentämällä työttömyyden kestoja, aikaistamalla työmarkkinoille tuloa ja parantamalla työvoiman ammatillisen ja alueellisen kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa.

Valtiovarainvaliokunta on jo aiemmissa yhteyksissä (esim. VaVM 3/2002 vp valtiontilintarkastajain kertomuksen johdosta) todennut myönteisestä työllisyyskehityksestä huolimatta työllisyyden ja työttömyyden alueellisten erojen kasvaneen. Yksi kehitykseen vaikuttanut tekijä on ollut se, että laman jälkeinen muuttoliike on ollut odotettua voimakkaampi. Työttömyyden alueellisen eriytymisen ohella rakenteellisen työttömyyden pitkittyminen on vakava ongelma, jonka seurauksena osa työnhakijoista on vaarassa syrjäytyä kokonaan työmarkkinoilta. Tyypillistä viime vuosille on ollut myös työttömyyden, työvoimapoliittisten toimenpiteiden ja lyhytaikaisten työsuhteiden vuorottelu. Edellä todetut ongelmat korostavat jatkossa eri sektoreiden yhteistoimintaa. Finanssipolitiikalla, veropolitiikalla ja yrittäjyyden edellytyksiin vaikuttavilla toimenpiteillä tulee työvoimapoliittisten toimenpiteiden ohella pyrkiä työllisyysasteen nostamiseen. Työllistämisen sivukulujen alentaminen on myös osa keinovalikoimaa.

Valtiovarainvaliokunta toteaa, että työmarkkinoiden keskusjärjestöjen saavuttama tulo-

poliittinen sopimus luo hyvän pohjan talous- ja työllisyyspolitiikan pitkäjänteiselle kehittämiselle lähivuosina. Hyvän työllisyyskehityksen ja ostovoiman kasvun tukemiseksi verotusta ehdotetaan kevennettäväksi vuoden 2003 talousarvioesityksessä ehdotetun lisäksi vuositasolla 120 miljoonalla eurolla. Tulopoliittisen sopimuksen johdosta antamassaan täydentävässä talousarvioesityksessä hallitus on esittänyt myös eräitä muita työllisyyttä edistäviä toimia.

Jo ennen tulopoliittisen sopimuksen johdosta annettua täydentävää talousarvioesitystä hallitus antoi yhden täydentävän esityksen talousarvioon liittyen. Muun ohella tässä ehdotettiin veikkauksen ja raha-arpapeliä tuottoarvion alentamista hallituksen varsinaisessa talousarvioehdotuksessa esitetystä, mihin valiokunta on kiinnittänyt huomiota myös pääluokan 29 luku-ryhmäperusteluissa. Eduskunta on useissa yhteyksissä kiinnittänyt huomiota siihen, että Oy Veikkaus Ab:lle viime vuosina asetetut tuottotavoitteet ovat olleet huomattavasti yhtiön omaa arviota korkeampia. Valtiovarainvaliokunta pitääkin välttämättömänä, että hallitus ryhtyy pikaisiin toimenpiteisiin Veikkauksen tuottoarvion oikeellisuuden parantamiseksi ja voittovaroista rahoitettavien toimintojen turvaamiseksi. Valiokunnan mielestä kirjastojen lakisääteisten valtionosuuksien siirtämistä yleisillä budjettivaroilla rahoitettaviksi tulee nopeuttaa.

Valtion tukeman asuntotuotannon tavoitteet eivät toteutuneet kuluvana vuonna, ja tuotannon käynnistymisen arvioidaan olevan huonoa myös ensi vuonna. Syynä tuotannon vähäisyyteen ovat

aravalainaehtoihin liittyvät epäkohdat, mm. korkeat korot ja inflaatiota nopeammin kasvava vuosimaksu. Näiden seurauksena lainanhoitokustannukset tulevat kalliiksi ja asumiskustannukset nousevat. Eduskunta on useaan kertaan vaatinut aravalainojen ehtojen muuttamista sellaisiksi, että eduskunnan asettamat valtion tukeman asuntotuotannon tuotantotavoitteet saadaan toteutetuksi ja olemassa oleva asuntokanta säilytetyksi kunnossa. Nykyisillä lainaehtoilla aravalainajärjestelmä johtaa sosiaalisen asuntotuotannon näivettymiseen. Valiokunta katsoo, että ilman tuntuvia lisätoimenpiteitä kielteinen kehitys ja tuotantotavoitteiden jälkeenyttäminen jatkuvat myös tulevina vuosina.

Vuoden 2003 talousarvioesityksen käsittelyssä myös kuntatalous on noussut keskeisesti esille. Kuntien taloudellinen tilanne on heikkenevässä; kunnissa on syntymässä alijäämää ja painetta kunnallisveroprosentin nostamiseen. Tätä ei voida pitää pitkällä tähtäyksellä kestäväenä toimintalinjana. Sisäasiainministeriön pääluokan kohdalla valiokunta painottaakin tarvetta luoda vähintäänkin vaalikauden kattava, kuntien ja valtion yhteinen, koordinoitu sekä kuntien eri tehtävät ja erilaiset olosuhteet huomioon ottava, kokonaisvaltainen kuntopolitiikkaa koskeva linjaus.

Yhtenä yksityiskohtana valiokunta on kiinnittänyt huomiota kaikille hallinnonaloille tehtyyn toimintamenosäästöön, joka on 10 prosenttia suhteutettuna matkakustannuksiin. Valiokunta toteaa, että tällä on haitallisia seurauksia erityisesti niillä hallinnonaloilla, joilla matkustaminen liittyy kiinteästi varsinaiseen toimintaan.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 22

EDUSKUNTA

Kansliatoimikunta teki 2.5.2002 eduskunnan virkamiehiä koskevan työaikapäätöksen asiaa valmistelleen toimikunnan ehdotuksen pohjalta. Päätöksessä tarkoitettu työaika koskee kaikkia eduskunnan virastojen palveluksessa olevia.

Päätöksellä yhtenäistettiin eduskunnan virastojen virkamiesten ja työsuhteisten työntekijöiden työaikoja. Käytännössä päätös merkitsi virkamiesten työajan pidennystä — kuitenkin siten, että 30.4.2002 palveluksessa ollut henkilökunta säilytti nykyisen työaikansa. Henkilöllä, joka vapaaehtoisesti ja asianomaisen viraston suostumuksella siirtyy uuteen työaikaan, on oikeus työajan pidennystä vastaavaan täysimääräiseen korvaukseen, joka annetaan vapaaaikana, rahana tai näiden yhdistelmänä.

Työaikapäätöstä tehtäessä sen rahoitus jätettiin avoimeksi. Pidennetyn työajan korvaaminen 30.4.2002 palveluksessa olleelle henkilökunnalle ei sisälly myöskään talousarvioesitykseen.

Valtiovarainvaliokunta lähtee siitä, että mikäli halukkuutta siirtyä pidempään työaikaan ilmenee työaikapäätöksessä tarkoitetuilla ehdoilla, tämän korvaamiseen tulee löytyä tarvittava rahoitus.

Tässä yhteydessä valiokunta kiinnittää huomiota myös riittäviin henkilöstöresursseihin. Esimerkiksi tuleva lisärakennus saattaa edellyttää lisähenkilöstön palkkaamista. Myös valittavilla tietoteknisillä ratkaisuilla on vaikutuksensa henkilöstön määrään.

40. Valtiontalouden tarkastusvirasto

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille on ehdotettu 9 569 000 euroa, missä lisäystä edelliseen vuoteen on 7,8 prosenttia. Tähän sisältyy VTV:n vuokramenojen 29 prosentin nousu.

Valtiovarainvaliokunta kiinnittää huomiota Valtiontalouden tarkastusviraston resurssitilanteeseen. Palkkausmäärärahojen niukkuudesta johtuen osa viroista on jouduttu pitämään viime vuosina avoimina. Nyt esitetyllä määrärahalta voidaan saadun selvityksen mukaan nostaa virkojen täyttöastetta kahdella henkilötyövuodella, jolloin 145:stä virasta voidaan täyttää 137. Määrärahassa on otettu huomioon myös 2,5 prosentin palkantarkitusmahdollisuus, mutta se ei sisällä uuden palkkausjärjestelmän käyttöönotosta aiheutuvia menoja. Tätä koskevat neuvottelut ovat edelleen kesken.

Valtiontalouden tarkastusviraston uusi asema eduskunnan yhteydessä ja sen seurauksena lisääntyneet tehtävät ovat samalla nostaneet viraston työlle asetettavaa vaatimustasoa. VTV:n henkilöstön palkkauksen jälkeenjääneisyys ja siitä aiheutunut henkilöstön huomattava vaihtuvuus vaarantavat laadukkaiden palveluiden tarjoamisen eduskunnalle, valtioneuvostolle ja muille hallinnon ohjaustahoille.

Valiokunta katsoo, että palkkaus on tärkeä kilpailutekijä, millä on merkitystä erityisesti pätevän henkilöstön rekrytoinnissa muualta hallinnosta. Paremmalla palkkauksella voidaan motiivoida myös nykyistä henkilöstöä entistä parempiin työsuorituksiin. Tässäkin mielessä valtiova-

**VaVM 40/2002 vp — HE 132/2002 vp, HE 249/2002 vp,
HE 253/2002 vp**

Pääluokka 22

rainvaliokunta pitää Valtiontalouden tarkastusviraston palkkausjärjestelmän kehittämistä tärkeänä.

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Eurooppa-tiedotuksen ensimmäinen aluepiste perustettiin Helsinkiin vuonna 1993. Loput 18 aluepistettä perustettiin kevään 1994 aikana maakunnallisiin pääkaupunkeihin. Toimipistettä ei perustettu Itä-Uudellemaalle. Päätöksen lähtökohtana oli se, että Itä-Uudenmaan maakunnallinen asema poikkesi muista maakunnista eikä Porvoo ollut maakunnallinen pääkaupunki.

Valtioneuvosto vahvisti 1.1.1998 voimaan tulleen maakuntajakolain pohjalta maakuntien nimet ja alueet. Tässä yhteydessä vahvistettiin myös Itä-Uudenmaan maakunnallinen status.

Nykyiset Eurooppa-tiedotuksen alueyksiköt on sijoitettu pääosin maakuntakirjastoihin. Opetusministeriö on myöntänyt Porvoon kaupungin kirjastolle maakuntakirjasto-oikeudet 1.1.2001 alkaen.

Itä-Uusimaa on tällä hetkellä ainoa maakunta, josta puuttuu alueellinen EU-tiedotusyksikkö. Itä-Uudenmaan aluepalvelu sijaitsee Helsingin keskustassa yhdistettynä Uudenmaan maakunnan palveluihin. Saadun selvityksen perusteella valtiovarainvaliokunta katsoo, että oma Itä-Uudenmaan alueyksikkö voisi nykyistä paremmin palvella itäuusimaalaisia ja siten lisätä EU-tietämystä alueella.

Edellä esitetyn ja talousarvioaloitteen TAA 483/2002 vp perusteella momentille lisätään 30 000 euroa Eurooppa-tiedotuksen aluepisteen perustamiseen Itä-Uudenmaan maakuntaan.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 151 242 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

Määrärahasta osoitetaan 30 000 euroa Eurooppa-tiedotuksen aluepisteen perustamiseen Itä-Uudenmaan maakuntaan. (Uusi)

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

Lukuperusteluissa viitataan valtioneuvoston kehitysyhteistyötä ja kehitysmaasuhteita koskeviin periaatepäätöksiin ja linjauksiin vuosilta 1996 ja 1998. Valtioneuvoston Suomen kehitysmaapolitiikan tavoitteiden toiminnallistamista koskevassa periaatepäätöksessä vuodelta 2001 määritellään se, miten kehitysyhteistyötä kohdennetaan, sekä käytettävät instrumentit. Toiminnan lähtökohtana ovat muun muassa YK:n vuosituhatjulistus ja sen sisältämät kehitystavoitteet. Suomen kehitysyhteistyöpolitiikalle ovat ominaisia pyrkimys kahdenvälisen, monenkeskisen ja EU-kehitysyhteistyön parempaan yhdenmukaisuuteen ja täydentävyyteen, keskeisten YK-järjestöjen kanssa solmittavat monivuotiset rahoitussitoumukset ja avun keskittäminen pitkäaikaisiin yhteistyömaihin.

Kehitysyhteistyön arvioidaan olevan käsiteltävänä olevassa talousarviossa noin 0,348 prosenttia bruttokansantuotteesta. Suomi on jo aiemmin sitoutunut kehitysyhteistyömäärärahojen 0,7 prosentin BKT-osuustavoitteeseen. Kuluvan vuoden talousarvion käsittelyn yhteydessä eduskunta edellytti valtiovarainvaliokunnan mietinnön VaVM 37/2001 vp pohjalta, että hallitus laatii ohjelman aikatauluineen siitä, kuinka Suomi saavuttaa YK:n suositteleman kehitysyhteistyömenojen tason eli 0,7 prosenttia bruttokansantuotteesta.

Kehitysyhteistyöministeri on asettanut valtioneuvos Harri Holkerin vetämän asiantuntijaryhmän valmistelemaan esityksen siitä, miten Suomi saavuttaa kehitysyhteistyömäärärahoissaan YK:n suositteleman tason. Ryhmän on tarkoitus tehdä asiasta esitys julkiseen keskusteluun vuoden 2003 alussa ja valmistaa asiantuntijaselvitys maaliskuun 2003 eduskuntavaalien jälkeisiä hallitusneuvotteluja varten. Aiempiin kannan-

ottoihinsa viitaten valtiovarainvaliokunta toteaa, ettei määräaika 0,7 prosentin bruttokansantuoteosuuden saavuttamiselle saa olla kohtuuttoman pitkä. Asiantuntijaryhmän esityksen pohjalta uuden hallituksen ohjelmaan on kirjattava selvä aikataulu kehitysyhteistyövarojen palauttamisesta tälle tasolle. Samalla valiokunta korostaa laadullisten kysymysten merkitystä asiantuntijaryhmän työssä.

Yhteistyön tärkeimpänä tavoitteena pitkäaikaisissa yhteistyömaissa on hallituksen esityksen mukaan köyhyyden vähentäminen. Talousarvioesityksestä ei kuitenkaan käy yksityiskohteisella tasolla ilmi, kuinka suuri osuus Suomen kehitysyhteistyöstä vuonna 2003 suunnataan vähiten kehittyneille maille (LDC-maille). Saadun selvityksen mukaan Suomen kehitysyhteistyö LDC-maille on vuosikymmenessä pudonnut 0,23 prosentista 0,08 prosenttiin bruttokansantuotteesta. YK:n suositus on, että avunantajat käyttäisivät 0,15 prosenttia bruttokansantuotteestaan vähiten kehittyneiden maiden tukemiseen, mikä jatkossa saadun selvityksen mukaan on myös Suomen tavoitteena. Samalla on korostettu, että avun lisääminen LDC-maille on pitkän aikavälin tavoite, jota ei pystytä saavuttamaan ainoastaan painatuksia muuttamalla, vaan se edellyttää kokonaismäärärahojen kasvua.

Esillä on ollut myös siirtyminen kansainvälisessä kehitysyhteistyössä projektimuotoisesta tuesta budjettiperusteiseen tukeen. Myös Suomi on suhtautunut asiaan lähtökohtaisesti myönteisesti. Valtiovarainvaliokunta katsoo, että suoran budjettituen edellytyksenä tulee olla ennen muuta se, että vastaanottajamaan keskushallinto ja paikallishallinto ovat toimivia ja luotettavia. Ilman tätä avun perillemenon valvonta on mahdollonta. Valiokunta suhtautuu suoraan budjettitukeen käytettävissä olevien tietojen perusteella varauksellisesti.

99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

50. Eräät valtionavut (kiinteä määräraha)

Momentin käyttösuunnitelman kohtaan Kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotus on esitetty 505 000 euroa. Perusteina tämän käyttösuunnitelman kohdan mitoituksessa on saadun selvityksen mukaan käytetty vuoden 2002 talousarvion ko. käyttösuunnitelman mukaista erittelyä sekä ministeriön vuoden 2002 määräraajakäytökäytöksiin tehtyä määräraajakäytöksiä eri kansalaisjärjestöille. Valtiovarainvaliokunta pitää tärkeänä, että jo tässä vaiheessa sitoudutaan Eurooppalainen Suomi ry:n ja Vaihtoehto EU:lle Tiedotuskeskus ry:n toiminnan turvaamiseen. Kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotukseen yhteensä osoitettavasta 505 000 euron määrärahasta osoitetaan talousarvioaloitteen TAA 1396/2002 vp perusteella 219 000 euroa Eurooppalainen Suomi ry:lle ja talousarvioaloitteen TAA 739/2002 vp perusteella 51 000 euroa Vaihtoehto EU:lle Tiedotuskeskus ry:lle. Momentin määräraha ei tämän johdosta muutu.

Valtiovarainvaliokunta on jo aiempina vuosina kiinnittänyt huomiota YK-pohjaisten kansalaisjärjestöjen toimintaedellytyksiin. Suomen YK-politiikka nauttii kansalaisten keskuudessa suurta luottamusta. Tämä luottamus on osaltaan syntynyt siitä aktiivisesta työstä, jota YK-pohjaiset kansalaisjärjestöt ovat tähän saakka tehneet. Nämä järjestöt ovat vaikuttamassa myös kansainväliseen päätöksentekoon ja edistämässä Suomen kannan tuomista esille. Suomessa omaksutun mallin mukaisesti itsenäiset kansalaisjärjestöt hoitavat myös merkittävää tiedotustehtävää. Edellä esitetyn perusteella käyttösuunnitelman kohtaan Suomen YK-liitto ry ehdotetaan lisättäväksi 30 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 383 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten maksamiseen käyttösuunnitelmassa mainituille yhteisöille. *Kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotukseen varatusta määrärahasta osoitetaan Eurooppalainen Suomi ry:lle 219 000 euroa ja*

Vaihtoehto EU:lle Tiedotuskeskus ry:lle 51 000 euroa.

Käyttösuunnitelma:	€
Kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotus	505 000
Suomen YK-liitto ry	240 000
Suomen Pakolaisapu ry	202 000
Suomen toimikunta Euroopan turvallisuuden edistämiseksi	109 000
Suomen YK:n lastenapu UNICEF ry	84 000
YK:n Naisten Kehitysrahasto, Suomen Yhdistys ry	50 000
Saamelaisneuvosto	47 000
Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökonferenssin toimintaa tukevat järjestöt sekä ihmisoikeusjärjestöt	42 000
SPR:n kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja Geneven sopimusten tunnetuksi tekeminen Suomessa	54 000
Muut kansainvälistä toimintaa harjoittavat yhteisöt	50 000
Yhteensä	1 383 000

Pääluokka 25
OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

**01. Ministeriö ja sen yhteydessä toimivat
viranomaiset**

51. Eräät valtion maksamat korvaukset ja avustukset (arviomääräraha)

Saamelaisten kulttuuri-itsehallinto. Kuluva vuoden talousarviosta antamassaan mietinnössä valtiovarainvaliokunta kiinnitti huomiota saamen kielen asemaan ja tarvittaviin kielipalveluihin. Laki saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa (516/1991) tuli voimaan vuoden 1992 alusta. Käännös- ja tulkkaustoimintaan varattiin ko. vuonna noin 319 000 euroa, kun kuluvalle vuodelle tarkoitukseen on varattu 217 000 euroa. Reaalisesti muutos on ollut tätäkin huomattavampi. Nykyinen määräraha riittää kolmen kielenkääntäjän palkkaus- ja muihin toimintakuluihin saamen kielen toimistoon, joka toimii Saamelaiskäräjien yhteydessä. Tämän lisäksi on varattu vajaat 59 000 euroa kielilain mukaisiin avustuksiin saamelaisalueen kunnille ja muille itsehallintoyhdyskunnille.

Euroopan neuvoston ministerikomitea on runsas vuosi sitten suosittanut Suomen hallitusta muun ohella järjestämään suotuisat olosuhteet saamen kielen käytön edistämiseksi oikeus- ja hallintoviranomaisissa saamelaisten kotiseutualueella. Se on myös suosittanut ryhtymään erityisesti toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on parantaa tuomioistuimien ja hallintoviranomaisten henkilökunnan saamen kielen taitoa. Hallitus onkin ryhtynyt toimenpiteisiin, ja uusi kielilaki on valmis annettavaksi eduskunnalle ensi kevään aikana. Valtiovarainvaliokunta katsoo, että tässä yhteydessä tulee varautua myös resurssien osalta kielilain edellyttämiin toimiin.

Vuoden 2002 talousarvion käsittelyn yhteydessä valtiovarainvaliokunta katsoi myös, että oikeusministeriön tulee seurata saamelaisten kulttuurikeskus -hankeselvityksen valmistumis-

ta ja antaa tukea toteuttamisvaihtoehtojen, esimerkiksi EU-tukien kartoittamisessa.

Saadun selvityksen mukaan Saamelaiskäräjät ja Lapin liitto laativat yhdessä valtiovarainvaliokunnan tarkoittaman selvityksen helmikuussa 2002. Tässä selvityksessä lähdetään siitä, että Saamelaiskulttuurikeskus tulisi rahoittaa suunnittelun, rakentamisen ja kalustamisen osalta valtion talousarviovaroin. Perusteluna kansalliselle erityishankkeelle esitettiin, että siinä on kyse saamelaisten alkuperäiskansan toimintaedellytysten turvaamisesta. Lisäksi selvityksessä arvioidaan, että näin suurta hanketta on vaikea toteuttaa lähivuosina pelkästään Lapin maakunnalle osoitettujen EU-varojen avulla.

Hallitus on iltakoulussaan 22.5.2002 todennut, että Saamelaiskulttuurikeskuksen rahoitusmahdollisuudet ja toteuttamisaikataulu voidaan selvittää sen jälkeen, kun kulttuurikeskusta koskeva tarkennettu hankeselvitys on valmistunut. Tällainen hankeselvitys on myöhemmin laadittu ja toimitettu oikeusministeriölle. Valtiovarainvaliokunta katsoo, että hankkeen suunnittelun käynnistämisen edellyttämä rahoitus tulee turvata.

10. Tuomioistuinlaitos

Lukuperusteluissa on todettu jokaisen perusoikeuksiin kuuluvan oikeusturvan toteutumisen edellyttävän, että oikeudenkäynti on varmaa, nopeaa, luotettavaa ja kustannuksiltaan kohtuullista. Valiokunta toteaa, että kansalaisten oikeusturvaa parantavia lainsäädäntöuudistuksia on tehty ja niitä on edelleen vireillä. Uudistukset ovat tuoneet ja tuovat tuomioistuinlaitokselle samalla uusia tehtäviä.

Lainsäädäntöuudistusten yhteydessä on pääsääntöisesti todettu, ettei niillä ole vaikutusta tuomioistuinten henkilöstön määrään tai henki-

löstörakenteeseen. Oikeusministeriön hallinnonalan toimintamenojen rahoituksen kiristyminen on heijastunut myös tuomioistuinlaitokseen. Saadun selvityksen mukaan tuomioistuinten toimintamenoihin vuoden 2003 talousarvioesityksessä varattu määräraha on noin 3,6 miljoonaa euroa oikeusministeriön esittämää pienempi. Ero on huomattava ja aiheuttaa sopeuttamistoimia, joilla on kauaskantoiset vaikutukset.

Talousarvioesityksen valmistuttua tuomioistuimissa otettiin käyttöön avointen virkojen täyttölupamenettely, joka rajattiin koskemaan tiettyjä henkilöstöryhmiä. Menettely ei oikeusministeriöstä saadun selvityksen mukaan koske sellaisia ruuhkautuneita tuomioistuimia, joissa on kuluvana vuonna palkattu määräaikaista lisähenkilöstöä. Määräaikaisten osuus tuomioistuinten kokonaishenkilöstömäärästä on tällä hetkellä vajaat kolme prosenttia.

Valtiovarainvaliokunta pitää tärkeänä, että tuomioistuinlaitoksen resurssit turvataan uusia tehtäviä vastaavasti ja että nykyiset määräaikaikaiset virat voidaan pitää täytettyinä myös vuonna 2003.

50. Rangaistusten täytäntöönpano

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Hallitus esittää rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenoihin yhteensä 165 920 000 euroa. Tästä vankeinhoitolaitoksen toimintamenoihin osoitetaan 147 220 000 euroa. Vankia kohden käytettävissä olevat muut kuin palkkausmäärärahat olisivat saadun selvityksen mukaan 10 000 euroa, kun ne vuonna 1998 olivat 13 479 euroa.

Vuoden 1998 keskivankiluku oli 2 809 vankia. Lukuperustelujen selvitysosassa vankien määrän arvioidaan nousevan vuonna 2003 noin 3 450 vankiin. Kuluvana vuonna tapahtuneen vankiluvun nousun perusteella on pääteltävissä, että ensi vuoden keskivankiluku nousee talousarviossa esitettyäkin korkeammaksi eli noin 3 500 vankiin. Keskivankiluku olisi vuonna 2003 siten noin 25 prosenttia korkeampi kuin vuonna 1998.

Vankiluvun nousuun ovat valiokunnan saaman selvityksen mukaan vaikuttaneet lähinnä ulkomaalaisvankien ja sakkovankien lisääntyminen sekä yhdyskuntapalvelun väheneminen. Kuluvan vuoden syyskuussa Suomen vankiloissa oli 314 ulkomaalaista henkilöä, joista virolaisia oli 129 ja venäläisiä 77. Sakon muuntorangaistusten osuus päivittäisessä vankiluvussa on kaksinkertaistunut vuosina 1999—2002 ja lisännyt vankilukua noin 100 vangilla. Sakkovangit ovat yleensä varattomia tai vähävaraisia.

Yhdyskuntapalveluun määräämiset ovat tarkastelujaksona 1997—2001 vähentyneet lähes neljänneksellä, eniten varkausrikoksissa. Samalla ehdottomat vankeustuomiot ovat lisääntyneet. Näin ei kuitenkaan tapahtunut enää vuosien 1999—2001 aikana. Päärikosryhmittäin tarkastellen vankiluvun kasvuun on lähinnä vaikuttanut varkaus-, väkivalta- ja huumorikoksista tuomittujen vankien määrän lisääntyminen.

Lukuperustelujen selvitysosassa on todettu, että resursseja kohdennettaessa on erityisenä tavoitteena varmistaa jo käynnistettyjen päihdetorjuntaa ja päihdekuntoutusta sekä uusintarikollisuuden vähentämistä koskevien toimintaohjelmien ja alueellisten yhteistyöhankkeiden toteuttaminen. Avolaitoksissa olevien osuus on keskimäärin 29 prosenttia rangaistusta suorittavien vankien määrästä.

Valtiovarainvaliokunta katsoo, että vankeinhoitolaitoksen määrärahatilanne vaarantaa talousarvioesityksen lukuperusteluissa esitetyn tavoitteen. Myös talousarvioesityksestä lausunnon LaVL 19/2002 vp antanut lakivaliokunta on katsonut, että vankia kohden käytettävissä olevan määrärahan aleneminen on ristiriidassa vankien terveydenhoidon, kuntoutuksen ja huumeidenvastaisen työn tarpeiden kasvun ja uusintarikollisuuden vähentämishankkeiden ylläpitämisen ja kehittämisen kanssa. Valtiovarainvaliokunnan saamien tietojen mukaan vaikea määrärahatilanne uhkaa käynnissä olevien kokeilu- ja kehittämishankkeiden jatkuvuutta. Tätä edesauttaa se, että aiempaa harvemmat suljetuissa laitoksissa olevat vangit voivat päästä avolaitoksiin, kun nämä ovat täyttyneet edellä todetuista sakkovangeista. Toiminnallisten tavoitteiden

ohella avolaitosten käyttöä nykyistä enemmän puoltaisivat myös taloudelliset näkökohdat; avolaitosten toimintamenot vankia kohden ovat saadun selvityksen mukaan alle puolet suljettujen laitosten vankipaikan hinnasta.

Avolaitostoiminnan kannalta valtiovarainvaliokunta pitää huolestuttavana, että Helsingin työsiirtola ollaan näillä näkymin sulkemassa 1.1.2005. Jo kuluvan vuoden loppuun mennessä on suunniteltava, miten näin menetettävät avolaitospaikat korvataan. Eräänä vaihtoehtona on saadun selvityksen mukaan olemassa olevien vankiloiden laajentaminen ja niiden kapasiteetin ottaminen käyttöön täysimääräisesti. Edellä todetulla aikataululla tämä tarkoittaisi sitä, että rakentamiseen tulisi päästä viimeistään vuonna 2004.

Uusintarikollisuuden vähentämisen näkökulmasta tuloksia tuottavan työn ehdoton edellytys on, että vankilassa aloitettu kuntoutus jatkuu vapautumisen jälkeen. Myös eduskunnan apulaisoikeusasiamies on kiinnittänyt huomiota kuntoutuksen jatkuvuuden merkitykseen. Tampereella toimiva Silta-Valmennusyhdistys ry on tehnyt noin vuoden ajan tiivistä yhteistyötä van-

keinhoitolaitoksen kanssa rangaistusaikaisen kuntoutuksen sisältöjen ja toimintamallien kehittämiseksi. Kyseessä on eräänlainen pilottihanke. Toiminnasta saadut kokemukset ovat vankien, viranomaisten ja toiminnasta vastaavan henkilöstön käsitysten mukaan erittäin myönteisiä. Rangaistusaikaisen, laitoksen ulkopuolella tapahtuvan kuntoutuksen ja avolaitostoiminnan laajentamista puoltavat valtiontaloudelliset syyt, vankien kuntoutumisesta saadut hyvät kokemukset ja uusintarikollisuuden vähentämiseen liittyvät tavoitteet. Valtiovarainvaliokunta katsoo, että Silta-Valmennusyhdistys ry:n toiminta tulee turvata vuonna 2003 vähintäänkin kuluvan vuoden tasolla.

Momentille lisätään 50 000 euroa ostopalveluihin. Lisämääräraha on tarkoitettu ensisijaisesti palvelujen ostoon Silta-Valmennusyhdistys ry:ltä.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 165 970 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 249/2002 vp)

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

02. Ulkomaalaisvirasto

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Toimintamenomomentille on esitetty 8 775 000 euroa. Kuluvaan vuoden varsinaisessa talousarviossa toimintamenoihin osoitettiin 8 157 000 euroa. Sitten määrärahaa on lisätty molemmissa lisätalousarvioissa yhteensä 750 000 euroa, jolloin kuluvalle vuodelle on käytettävissä 8 907 000 euroa.

Ulkomaalaisvirasto lisäsi vuonna 2001 henkilöstömääräänsä noin 40 henkilöllä. Henkilöstölisäyksillä saatiin viraston tulosta paranemaan ja käsittelyajat kääntyivät laskuun. Toisen lisätalousarvion käsittelyn yhteydessä todettiin, että Ulkomaalaisvirastossa vireille tulleet asiat ovat lisääntyneet viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna yhteensä 19,1 prosenttia ja että turvapaikanhakijoiden lisäys edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan oli peräti 195 prosenttia.

Ulkomaalaisvirasto lisäsi henkilöstöään viime ja kuluvaan vuonna väliaikaisesti säästämällä kaikista hankinta- ja kehittämistoimintamenoista. Hankintoja ja useita kehittämishankkeita — muun muassa sähköisen asioinnin kehittämiseksi — ei voida enää vuonna 2003 lykätä ilman, että toiminta häiriintyy.

Valiokunta katsoo, että käsittelyaikojen pitämiseksi kohtuullisina ja esimerkiksi turvapaikatutkinnasta sekä siihen liittyvistä turvapaikka-kuulusteluista selviämiseksi Ulkomaalaisvirastolle on myös vuonna 2003 taattava riittävät resurssit. Eduskunnan käsittelyssä olevan kansalaisuuslainsäädännön toteuttaminen parantane aikanaan Ulkomaalaisviraston maksukertymää. Kuten hallintovaliokunta on talousarviosta antamassaan lausunnossa HaVL 25/2002 vp todennut, käsittelyaikojen voidaan arvioida alkavan uudestaan pidentyä ja ratkaisemattomien asioiden ruuhkan kasvaa, ellei henkilöstömäärää voi-

da säilyttää nykyisellään. Valtiovarainvaliokunnan käsityksen mukaan tämä on vähimmäistaso Ulkomaalaisviraston tehtävistä selviämiseksi.

05. Lääninhallitukset

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille on ehdotettu myönnettäväksi nettomäärärahaa 48 620 000 euroa. Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon 420 000 euron lisäys mielenterveyslain muutoksista aiheutuneisiin lääninhallitusten lisätehtäviin.

Kuten lukuperustelujen selvitysosassa todetaan, lääninhallitus on valtion aluehallinnon monialainen asiantuntijavirasto, jolle valtion keskushallinto osoittaa tehtäviään. Sinne on koottu alueellisia asiantuntija-, turvallisuus- ja hallinto-tehtäviä. Lääninhallitus luo osaltaan myös edellytyksiä alueen elinkeinojen kehittämiseksi.

Vuoden 2003 painopisteinä lääninhallitusten työssä ovat erityisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen, huumeiden saatavuuden ja käytön ehkäisy, nuorten ja riskiryhmien syrjäytymisen ehkäisy ja tavoitteiden saavuttamiseksi vaadittavan viranomaisten yhteistyön edistäminen. Alueellista ja seudullista hyvinvointipolitiikkaa parannetaan kehittämällä viranomaisten ja muiden toimijain yhteistyötä. Lääninhallitukset kartoittavat peruspalvelujen tarjontaa ja tarvetta alueella ja arvioivat palveluverkkojen riittävyyttä sekä palveluiden saatavuuden ja toimivuuden muutoksia.

Lääniuudistus toteutettiin 1.9.1997. Pian lääniuudistuksen jälkeen ministeriöiden lääninhallituksiin kohdistamaa tulosohjausjärjestelmää uudistettiin ja siirrettiin tehtäviä keskushallinnosta lääninhallituksiin. Liittyminen Euroopan unioniin toi uusia valvonta- ja tarkastustehtäviä eläinlääkintään ja eläinsuojeluun, ympäristö-

hygieniaan ja tuotantolaitosten tarkastamiseen. EU:n rakennerahastotehtävät ovat jatkuvasti lisääntyneet opetusministeriön ja nyt myös sosiaali- ja terveysministeriön toimialoilla. Uusin tehtäväalue liittyy laajentuneisiin mielenterveysongelmiin, joiden lievittämiseen vuoden 2003 talousarviossa lääneihin sijoitetaan viisi uutta lääninlääkäarin virkaa.

Mikäli sosiaali- ja terveysministeriössä valmistellun lakiehdotuksen mukaisesti tulevaisuudessa rikos- ja riita-asioiden sovittelu toteutuu valtakunnallisena järjestelmänä — kuten toivottavaa on — toisi se myös lääninhallituksille lisätehtäviä.

Saadun selvityksen mukaan jo usean vuoden ajan lääninhallitusten toimintamenojen ja tehtävien lisääntymisen välillä on vallinnut ristiriita. Tehtäviä on jatkuvasti lisätty, mutta resurssit niiden toteuttamiseen ovat pysyneet ennallaan tai suorastaan vähentyneet. Valtiovarainvaliokunta katsoo, että ensisijaisena tavoitteena tulee olla sisäasiainministeriön määräraha-kehityksen nostaminen tehtävien hoidon edellyttämällä tavalla. Mikäli tämä ei toteudu, ainoa mahdollisuus lieenee, että ohjaavat ministeriöt osoittavat lisääntyvien tehtävien edellyttämät määrärahat lääninhallituksille.

75. Poliisitoimi

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille on ehdotettu myönnettäväksi nettomäärärahaa 516 487 000 euroa. Vertailun vuoksi voidaan todeta, että tilinpäätöksen mukaan poliisilla oli käytettävissään vuonna 1995 toimintamenoihin noin 433 228 000 euroa. Vuoden 2001 tilinpäätöksessä vastaava summa oli 512 783 000 euroa. Kuluvalle vuodelle poliisin toimintamenoihin on myönnetty lisätalousarviot mukaan lukien 503 560 000 euroa.

Poliisin menojen vertaaminen eri vuosina on ongelmallista, ja loppusummat eivät ole vertailukelpoisia. Aikaisemmin vertailtavuutta ovat vaikeuttaneet muun muassa paikallis- ja lääninhallinnon uudistukset sekä talousarvion rakennemuutokset. Poliisin rahoitustarvetta ovat sit-

temmin lisänneet tekijät, joihin poliisin toimin on voitu vaikuttaa vain rajoitetusti eikä niitä aina ole otettu huomioon kehysmenettelyssä.

Hallintovaliokunta on talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa HaVL 25/2002 vp viittannut kansainvälistymiseen, tietotekniikan kehitykseen ja eri rikollisuuden lajien poliisin työle aiheuttamiin lisääntyviin velvoitteisiin ja todennut, että poliisin voimavarat ovat olleet jo pidempään alimitoitettuja ympäröivässä yhteiskunnassa tapahtuneeseen kehitykseen nähden. Myös poliisin palvelujen saatavuus on heikentynyt.

Valtiovarainvaliokunta on jo useana vuonna kiinnittänyt huomiota poliisin toimintaympäristössä tapahtuneisiin muutoksiin. Suomessa toimii arviolta 70 järjestäytyntä rikollisryhmää, joissa on noin 400 aktiivista jäsentä. Suomessa toimivien ryhmien päätoimiala on huumausainerikollisuus. Poliisin tietoon tulleiden huumausainerikosten määrä on muutoinkin pysytellyt vuonna 2002 edellisvuosien korkealla tasolla. Lisäkustannuksia poliisille on aiheutunut myös käyttöön otetuista uusista tutkintamenetelmistä, esim. DNA-tutkimuksista. Uutena kulueränä valiokunta kiinnittää huomiota myös kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden henkilöiden saatamisesta aiheutuneisiin kuluihin. Poliisi on saattanut kuluvana vuonna lokakuun loppuun mennessä jo 633 henkilöä pois Suomesta erisyistä. Vuonna 2002 tähän tarkoitukseen arvioidaan tarvittavan jo runsaat kaksi miljoonaa euroa.

Määrärahalisäyksistä huolimatta poliisi ei saadun selvityksen mukaan vuonna 2003 selviä tyydyttävästi edellä kuvatuista tehtävistään. Poliisin ylijohdon laskelmien mukaan tasapainon takaava määrärahan taso olisi ollut noin 30 miljoonaa euroa hallituksen esittämää korkeampi. Tämä vastaa noin 750 henkilön palkkausmenoja.

Koulutettujen poliisimiesten määrä väheni 1990-luvulla lähes 600 henkilöllä. Varsinaista poliisityötä päätoimenaan tekevien poliisien määrän arvioidaan vuonna 2003 vähenevän noin 100 henkilöllä. Erityisen huolestuttavana valiokunta pitää sitä, että 1.9.2002—31.12.2003 välillä poliisikoulusta valmistuvista noin 550

uudesta poliisista pystytään rekrytoimaan näillä näkymin vain noin puolet toisen puolen jäädessä lyhyemmäksi tai pidemmäksi ajaksi työttömäksi. Toimintamenomomentin määrärahoilla pal-kattavien poliisien määrä vuonna 2003 on ta-lousarvioesityksen mukaan 8 010. Asukasmää-rään suhteutettuna tätä voidaan kansainvälisesti-kin pitää hyvin alhaisena.

Valtiovarainvaliokunta muistutti kulu-
van vuoden talousarviosta antamassaan mietinnössä VaVM 37/2001 vp nykyisen hallituksen hallitus-
ohjelmaan tehdystä kirjauksesta. Tämän mu-
kaan poliisin voimavaroja lisätään ja vahviste-
taan toimintaedellytyksiä estää huumausaineri-
kollisuutta, selvittää talousrikoksia sekä ehkäis-
tä järjestäytyntä rikollisuutta. Edellä todet-
tuun viitaten valtiovarainvaliokunta katsoo, että
poliisin määrärahat eivät vuonna 2003 ole halli-
tusohjelman edellyttämällä tasolla.

Kuluvan vuoden keväällä valmistuneen sisä-
asiainministeriön selvitysmiehen raportin mu-
kaan poliisin menot ovat liikaa painottuneet hen-
kilöstömenoihin investointien ja muiden meno-
jen kustannuksella. Tästä on ollut seurauksena
poliisin perustyn edellytysten ja työkalujen laa-
dullinen heikkeneminen ja pitkän tähtäyksen ke-
hittämisedellytysten vahingoittuminen. Valtio-
varainvaliokunta pitää tärkeänä poliisitoimen
kehittämistä pitkäjänteisesti, jolloin henkilöstö-
menot ja muut menot voidaan tasapainottaa toi-
minnan edellyttämällä tavalla. Eräs vaihtoehto
lisätä pitkäjänteisyyttä on hallintovaliokunnan
lausunnossaan esittämä ohjelma, jossa määritel-
täisiin tavoitteet sisäisen turvallisuuden tasolle
ja sen eri osa-alueille ja sitouduttaisiin samalla
rahoittamaan näin määritelty taso.

80. Pelastustoimi

Lääkäri- ja pelastushelikopteritoiminta. Val-
tiovarainvaliokunta on jo useana vuonna talous-
arvion käsittelyn yhteydessä kiinnittänyt huo-
miota pelastushelikopteritoimintaan. Valiokun-
ta toteaa, että pelastustoiminta on kokonaisuus
ja parhaimmillaankin helikopteritoiminta voi
ainoastaan täydentää normaalitoimintaa.

Valtiovarainvaliokunnan käsitys on, että lää-
käri- ja pelastushelikopteritoiminta on osoittau-
nut kannattavaksi ja tärkeäksi toiminnaksi eri-
tyisesti saaristo-olosuhteissa, harvaan asutuilla
alueilla ja suuria väestömääriä sisältävissä asu-
tustaa-ajamissa.

Tällä hetkellä yksityistä lääkäri- ja pelastus-
helikopteritoimintaa on Helsingissä, Turussa,
Jyväskylässä, Varkaudessa ja Oulussa sekä osa-
vuotisesti Lapin läänissä. Kustannuksista kes-
keisin osa on katettu Raha-automaattiyhdistyk-
sen avustuksilla.

Rajavartiolaitoksen helikopterit osallistuvat
poliisin virka-apupyynnön perusteella etsintä- ja
pelastustehtäviin maastoon kadonneiden tai siel-
lä välittömän avun tarpeessa olevien henkilöi-
den auttamiseksi. Rajavartiolaitoksen helikopte-
reita ei ole varustettu varsinaiseen lääkäriheli-
kopteritoimintaan. Ne osallistuvat kuitenkin meri-
pelastustehtävien lisäksi myös kiireellisiin sai-
raankuljetuksiin. Saadun selvityksen mukaan tä-
mäntyyppiset tukitehtävät pelastushelikopteri-
toiminnalle ovat mahdollisia myös tulevaisuu-
dessa nykyisessä laajuudessa.

Rajavartiolaitoksen lentotoiminnan laajenta-
minen lääkärihelikopteritoimintaan edellyttäisi
huomattavia lisäinvestointeja siihen soveltu-
vaan helikopterikalustoon, kaluston edellyttä-
mään huoltojärjestelmään sekä helikoptereiden
operointiin tarvittavaan henkilöstöön. Valtiova-
rainvaliokunta katsoo, että myös tällaiset inves-
toinnit olisivat joissakin tapauksissa perusteltu-
ja taloudellisessakin mielessä.

On ilmeistä, että odotukset kuntien mahdolli-
suuksista sopia keskenään toiminnan järjestämi-
sestä ja kustannusten jaosta ovat olleet epärealis-
tisia. Toiminnan merkittävä kehittäminen edel-
lyttäisi yhtenäistä kokonaisrahoitusta, joka kat-
taisi sekä valtion että kuntien rahoitusosuudet.
Toiminnan järjestäminen valtion talousarvioon
otettavalla määrärahalla olisi tärkeää myös kan-
salaisten yhdenvertaisuuden kannalta. Sekä ter-
veydenhuolto että pelastustoiminta on järjestet-
ty lakisääteisenä koko maan kattavana kunnalli-
sena toimintana, mutta helikopterien käyttämi-
sestä ei ole terveydenhuolto- tai pelastusviran-
omaista velvoittavia säädöksiä. Suomen olosuh-

teissa lääkärihelikopteritoiminnan tulisi toimia kiinteässä yhteydessä perusvastuun kantavan julkisen sairaanhoidon kanssa.

Lääkäri- ja pelastushelikopteritoiminnan järjestelyjen periaatteet ovat olemassa sisäasiainministeriön vuonna 1999 valmistuneessa työryhmämietinnössä. Kokonaisrahoitus ja tarvittava lainsäädäntö edellyttävät poliittisia päätöksiä.

Valtiovarainvaliokunta on jo kolmena vuonna talousarviokäsittelyn yhteydessä kiirehtinyt asiaa. Valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi lausuman.

Valiokunnan lausumaehdotus 1

Eduskunta edellyttää, että mahdollisuudet aloittaa lääkäri- ja pelastushelikopteritoiminta valtakunnallisena, valtion talousarviosta rahoitettavana toimintana selvitetään pikaisesti, jotta sen keskeiset periaatteet voidaan sisällyttää jo keväällä 2003 nimettävän uuden hallituksen hallitusohjelmaan.

90. Rajavartiolaitos

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Lukuperusteluissa on arvioitu rajanylitysliikenteen vilkastuvan ja laittomasti maahan pyrkivien lisääntyvän. Saadun selvityksen mukaan kansainväliset rajanylityspaikat lisääntyvät, rajanylityspaikkojen aukioloajat pidentyvät ja viisumivellisten matkustajien suhteellinen osuus kasvaa.

Valtiovarainvaliokunta pitää selvänä, että Rajavartiolaitoksen toimintaympäristön muutokset edellyttävät lisähenkilöstön saamista rajatarkastustehtäviin ja partiointiin tulevina vuosina. Kuluvana vuonna eduskunnan myöntämällä 2,5 miljoonan euron lisämäärärahalla toteutettu henkilöstön lisäys itärajalle joudutaan kustannustason nousun vuoksi valiokunnan saaman selvityksen mukaan purkamaan kokonaisuudessaan viimeistään vuonna 2004, ellei lisärahoitusta saada.

Hallitus on esittänyt Rajavartiolaitoksen vuoden 2003 toimintamenomäärärahaksi 182 318 000 euroa. Tämä vastaa kuluvan vuo-

den tasoa, mutta on noin 1,4 miljoonaa euroa vähemmän kuin sisäasiainministeriön määrärahaehdotus.

97. Avustukset kunnille

Valtiovarainvaliokunta on vuosittain budjettimietintöjen yhteydessä kiinnittänyt huomiota kunnallistalouden tilaan ja valtion harjoittamaan kunta politiikkaan. Kuntatalous on kokonaisuutena ollut viime vuosina tasapainossa ja on useina vuosina jopa vahvistunut. Samanaikaisesti leimaa-antavana ovat olleet useina peräkkäisinä vuosina kasvaneet kuntien kehityserot — tarkastellaan asiaa kunnittain, maakunnittain tai kuntakoon mukaan. Kahtena viime vuotena kehityserot ovat kuitenkin supistuneet.

Valtion ja Suomen Kuntaliiton yhteisen kehitysarvion mukaan kuntien rahoitusasema heikkenee vuonna 2003. Rahoitusaseman heikkeneminen johtuu ennen kaikkea menojen kasvusta ja verotulojen supistumisesta. Verotuoton alenemaa lisäävät talousarvioon sisältyvät kunnallisverotuksen kevennykset ja kuntien yhteisövero-osuuden alentaminen.

Kunnallistaloutta koskevan kehitysarvion mukaan kuntien vuosikate putoaa ensi vuonna 1,78 miljardista eurosta 0,98 miljardiin euroon, eli lähes puolittuu. Kuntien talous muuttuu samalla kokonaisuutena alijäämäiseksi, koska vuosikate ei riitä kattamaan poistoja — nettoinvestoinneista puhumattakaan. Kuntakoon mukaan tarkastellen kaikkien kuntien, lukuun ottamatta yli 100 000 asukkaan kuntia, vuosikate/asukas oli vuonna 2001 alemmalla tasolla kuin vuonna 1995. Kehitysarvion mukaan tilanne heikkenee edelleen vuosina 2004—2006.

Vuoden 2003 talousarvioesitys on täydentävien esitysten jälkeen myönteinen kuntataloudelle 151 miljoonan euron verran. Negatiivisen vuosikatteen kuntien määrän ennakoita vähenevän. Vuosikatteen heikkous tai negatiivisuus on ollut viime vuosina tyypillistä asukasluvultaan keskimääräistä selvästi pienemmille kunnille. Huolestuttavaa näiden kuntien kannalta on, että investointien vähenemisestä huolimatta niiden lainakanta on lisääntynyt. Rahoitusongel-

mien lisääntyessä käyttömenoja katetaan yhä useammin lainarahalla.

Viime aikoina myös pääkaupunkiseudun suurten kuntien kuntatalous on kiristynyt. Tämän katsotaan johtuneen siitä, että valtio on supistanut useaan otteeseen kuntien jako-osuutta yhteisöveron tuotosta. Talousarvioesityksessä verovuodelle 2003 kuntien yhteisövero-osuutta esitetään alennettavaksi 19,75 prosenttiin, mikä jälkeen yhteisövero-osuus jäisi pysyväksi. Helsingissä yhteisöveron jako-osuus on pienentynyt alle puoleen vuoden 1999 tasosta.

Saadun selvityksen mukaan ensi vuonna 93 kuntaa nostaa kunnallisveroprosenttiaan. Samanaikaisesti kunnallisveron ansiotulovähennystä korotetaan. Kansalaisten keskinäistä tulonjakoa ajatellen tämä on ymmärrettävää, koska se huojentaa kaikkein pienituloisimpien verotusta. Ellei kuntien menetyksiä kompensoida, kiristyy kuntien taloudellinen tilanne, joka osaltaan saattaa muuttaa verotusta jakoverotuksen suuntaan.

Valtiovarainvaliokunta viittaa hallintovaliokunnan talousarvioesityksestä antamaan lausuntoon HaVL 25/2002 vp ja lausuntoon yhtyen katsoo, että taloudellisissa vaikeuksissa olevien kuntien ja yleisesti heikkenevän kuntatalouden tilan vuoksi valtion tulee toimillaan turvata kuntien edellytyksiä pitää yllä riittävät peruspalvelut. Nykyisen tilanteen parantamiseksi on välttämätöntä luoda vähintäänkin vaalikauden kattava kuntien ja valtion yhteinen, koordinoitu sekä kuntien eri tehtävät ja erilaiset olosuhteet huomioon ottava, kokonaisvaltainen kunta- ja kuntapolitiikka koskeva linjaus. Osana pysyvämpiä ratkaisuja valiokunta kiirehtii valtionosuusjärjestelmän uudistamista.

Kunnat voivat esimerkiksi keskinäistä yhteistyötään lisäämällä myös itse parantaa edellytyksiään suoriutua peruspalveluista. Kuntien yhdistyminen on joissakin tapauksissa paras tapa turvata kansalaisten tarvitsemat palvelut. Valtion olisikin edelleen tehostettava toimenpiteitä kuntarakenteen kehittämiseksi.

34. *Kuntien harkinnanvarainen rahoitusavustus* (kiinteä määräraha)

Momentille on ehdotettu 47 092 000 euroa. Saadun selvityksen mukaan kuntatalouden vakautuspaketin yhteydessä 15.5.2001 hallituksen talouspoliittinen ministerivaliokunta päätti, että määräraha pidetään 50 456 000 euronä vuonna 2003. Momentin määrärahaa on vähennetty kuluista vuodesta 7,065 miljoonaa euroa.

Valiokunta viittaa lukuperusteluissa todettuun ja katsoo, että heikkenevä kuntatalous edellyttää vuonna 2003 panostusta myös harkinnanvaraisiin avustuksiin. Suurin osa kuntien menojen kasvusta aiheutuu tekijöistä, joihin ne itse eivät voi vaikuttaa. Erityisiä ongelmia aiheutuu kunnissa, joissa asukasluku vähenee voimakkaasti. Tällöin asukaslukuperusteiset valtionosuudet vähenevät nopeammin kuin kunnat pystyvät sopeuttamaan talouttaan. Myös yhteisöveron voimakas väheneminen heikentää eräiden kuntien tulorahoitusta. Valtionosuuksien tasaus-ten viiveen vaikutuksesta saattavat samanaikaisesti verotulot vähentyä ja valtionosuuksien tasausvähennys kasvaa.

Valtiovarainvaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että harkinnanvarainen rahoitusavustus on tarkoitettu tilapäiseksi tueksi, vaikka lain säännös ei nimenomaisesti rajoita avustuksen myöntämistä useina peräkkäisinä vuosina. Valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi lausuman.

Valiokunnan lausumaehdotus 2

Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa harkinnanvaraisiin avustuksiin käytettävissä olevan määrärahan riittävyyttä vuonna 2003 ja tuo tarvittaessa eduskunnalle esitykset lisämäärärahoiksi avustusten maksamiseen.

98. Alueiden kehittäminen

1990-luvun alun laman jälkeen tuotanto ja työllisyys ovat lisääntyneet hyvin epätasaisesti maan eri osissa. Kasvu on keskittynyt suuriin, monipuolisiin yliopistoseutukuntiin, ennen muuta Helsinkiin ja sen ympäristöön. Muuttoliike näi-

hin kasvukeskuksiin maaseudulta ja pienemmistä kaupungeista on ollut voimakasta. Nopea muutos on aiheuttanut tuntuvasti ongelmia sekä nopean kasvun alueilla että taantuvilla alueilla. Kehityssuunnan jatkuminen tulevaisuudessa johtaa yhä suurempiin eroihin myös alueiden väestörakenteissa. Tämä lisää tuntuvasti alueiden välisten tulonsiirtojen tarvetta.

Edellä todettua kehityskulkua voidaan hidastaa tehokkaalla aluepolitiikalla. Luvun perusteissa on todettu kasvavien alueellisten kehityserojen muuttovoitto- ja muuttotappioalueiden välillä asettavan aluepolitiikalle uusia vaatimuksia. Aluepolitiikan keskeisiä tavoitteita ovat muuttoliikkeen tasapainottaminen ja elinvoimaisten aluekeskusten verkoston luominen. Uuden, 1.1.2003 voimaan tulevan alueiden kehittämislain (602/2002) tavoitteena on tehostaa kansallisin varoin toteutettavaa aluepolitiikkaa. Uusi alueiden kehittämislaki lisää välineitä ja menettelytapoja, joiden avulla vahvistetaan alueiden kilpailukykyä ja vähennetään alueiden välisiä kehittyneisyseroja.

Valtiovarainvaliokunta piti kuluven vuoden talousarviosta antamassaan mietinnössä VaVM 37/2001 vp tärkeänä, että jatkossakin aluekeskusohjelmien rinnalla harjoitetaan laaja-alaista, erilaisten alueiden kehittämiseen tähtäävää politiikkaa mukaan lukien maaseutupolitiikka. Aluekehitystyön tärkeimmiksi haasteiksi valiokunta näki yleisen osaamistason noston, uusien innovatiivisten työpaikkojen luomisen, koulutettujen henkilöiden rekrytoimisen sekä uusien yritysten perustamisen ja jo toimivien yritysten uusiutumiskyvyn lisäämisen.

43. Maakunnan kehittämisraha (siirtomääräraha 3 v)

Osaamiskeskukset. Momentin 18 900 000 euron määrärahasta osaamiskeskusohjelman toteuttamiseen arvioidaan käytettävän 8 200 000 euroa. Osaamiskeskusohjelmaa toteuttavat valtioneuvoston vuosiksi 1999—2006 nimeämät 14 osaamiskeskusta. Talousarvioesityksen yleisperustelujen (Y55) mukaan ohjelma tukee alueiden erikoistumista ja kasvua, jotta ne entistä paremmin

pystyisivät vastaamaan kiristyneeseen kansainväliseen kilpailuun. Alueilla toteutettavat ohjelmat ovat yrityslähtöisiä, ja niiden toimenpiteet kohdistuvat erityisesti osaamisintensiivisen uuden liiketoiminnan synnyttämiseen, yritysten kasvuun ja työllisyyden edistämiseen.

Kuluven vuoden talousarviossa osaamiskeskusohjelman perusrahoitus tuli ensimmäistä kertaa kokonaan maakunnan kehittämisrahasta, mikä tehostaa ohjelman toteuttamista. Ohjelman avaaminen vuonna 2003 uusille osaamisaloille ja -keskuksille edellyttää lisärahoitusta. Valtiovarainvaliokunta ehdottaa momentille lisättäväksi 200 000 euroa osaamiskeskusohjelman toteuttamiseen.

Aluekeskusohjelma. Aluekeskusten kehittämiseen ja kaupunkipolitiikan rahoitukseen ehdotetaan ensi vuodelle 7 200 000 euroa. Saadun selvityksen mukaan tämä on 1 500 000 euroa sisäasiainministeriön ehdottamaa vähemmän. Ehdotettu määräraha onkin riittämätön asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi vuonna 2003.

Pienten määrärahojen lisäksi ongelmana saadun selvityksen mukaan on aluekeskusohjelman yhteensovittaminen maakuntaohjelmaan. Uusi aluekehityslaki määrittelee aluekeskusohjelman valtioneuvoston hyväksymäksi erityisohjelmaksi, jonka tavoitteet ja hankkeet yhteensovitetaan maakuntaohjelmaan jo sen toteuttamissuunnitelman laadinnassa. Valtiovarainvaliokunta pitää toivottavana, että aluekeskusohjelman merkitys maakuntien kehittämisessä selkiytyy, mikä edistää myös EU:n rakennerahasto- ja yhteisaloiteohjelmien perusteella toteutettavien hankkeiden tehostumista. Valiokunta korostaa alueiden omaa roolia päätöksenteossa ja kehittämisessä.

Valtiovarainvaliokunta pitää välttämättömänä aluekeskusohjelmaan osoitetun määrärahan korottamista. Valiokunta ehdottaa momentille lisättäväksi aluekeskusten kehittämiseen ja kaupunkipolitiikan rahoitukseen 700 000 euroa, joka mahdollistaisi käytännössä nykyisen toiminnan tason ylläpitämisen vuonna 2003 ja antaisi mahdollisuuden aluekeskusohjelman toiminnan vahvistamiseen.

Seutu-kokeilu. Seutu-kokeilulainsäädännön perusteella on käynnistymässä seudullisen yhteistyön kehittämiskokeilu kahdeksassa seutukunnassa. Näistä kolme kuuluu myös aluekeskusohjelmaan. Saadun selvityksen mukaan sisäasiainministeriöllä on valmiuksia toimia seutujen yhteistyökumppanina erityisesti kokeiluseutujen keskinäisen kehittämisverkoston rakentamisessa, tiedon ja kokemusten vaihdon tehostamisessa ja asiantuntijapalvelujen kohdentamisessa seuduille. Maakunnan kehittämisrahasäännökset mahdollistavat periaatteessa seutu-kokeilun kehittämiskustannusten maksamisen tältä momentilta.

Siirtymäkauden tuki. Sellaiset kauden 1995—1999 tavoite 2 ja 5b -alueet, jotka eivät päässeet mukaan uudelle kaudelle 2000—2006 tavoite 2 -alueeseen, saavat vuosina 2000—2005 ns. siirtymäkauden tukea. Yhteensä siirtymäkauden ohjelman kautta näille alueille tulee avustusta noin 25 euroa/asukas/vuosi kuuden vuoden aikana. Tavoite 2 -ohjelma tuo sen piirissä oleville alueille yhteensä noin 112 euroa/asukas/vuosi seitsemän vuoden aikana.

Siirtymäkauden tuki on sekä Länsi- että Etelä-Suomessa etupainotteinen. Tämä tarkoittaa, että koko kauden varoista näille alueille tulee

vuonna 2003 noin 16 prosenttia, vuonna 2004 vajaa seitsemän prosenttia ja vuonna 2005 enää hiukan yli kolme prosenttia. Jäljellä olevalla siirtymäkaudella rahoitus on siten suhteellisen vähäistä, millä on selvä vaikutus alueiden kehittämismahdollisuuksiin. Nämä alueet uhkaavat jäädä ns. valkoisiksi alueiksi.

Tehokkaan kehitystyön vaatima resursointi kuuluu valiokunnan mielestä yhtenä osana kansallisen aluepolitiikan tehostamiseen. Tämän tulisi koskea siirtymäkauden alueita jo vuonna 2004. Saadun selvityksen mukaan sisäasiainministeriö ottaa oman, vuoden 2004 talousarvionsa valmistelussa ja TTS-valmistelussaan huomioon kansallisen aluekehitystyön vahvistamisen esittämällä tuntuvia lisäyksiä maakunnan kehittämisrahaan. Myös muilla hallinnonaloilla täytyisi valmistelussa ottaa huomioon tarve vahvistaa kansallisen aluepolitiikan voimavaroja. Nämä lisäykset vastaisivat eduskunnan kannanottoja nykyisen alueiden kehittämislain hyväksymisen yhteydessä ja myöhemmissä yhteyksissä.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 19 800 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 249/2002 vp)

(3. kappale kuten HE 132/2002 vp)

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Puolustusvoimat

16. *Puolustusmateriaalihankinnat* (siirtomääräraha 3 v)

Puolustusmateriaalihankintoihin esitetään 519 miljoonaa euroa, missä on lisäystä kuluvaan vuoteen noin 3,5 miljoonaa euroa. Talousarvioesitykseen sisältyy uutena puolustusmateriaalihankintojen tilausvaltuutena 201,6 miljoonan euron suuruinen tilausvaltuus Suomen sotataloudellisen valmiuden kehittämiseksi (STALVA) vuosille 2003—2008. Uuden tilausvaltuuden painopiste on raskaissa ampumatarvikkeissa, ja sen avulla pyritään nykyistä pitkäjänteisempään yhteistyöhön kotimaisen ampumatarviketeollisuuden kanssa. Tässä on tarkoitus osaltaan toteuttaa eduskunnan vuosi sitten lisätalousarvion yhteydessä hyväksymää lausumaa, jossa edellytettiin hallituksen laativan pitkän tähtäyksen kehittämissuunnitelman ruuti- ja ammustarviketuotannon turvaamiseksi Suomessa. Tämän kehittämissuunnitelman valmistelu aloitettiin vuoden 2001 lopulla, jolloin asetettiin työryhmä valmistelemaan raskaiden ampumatarvikkeiden tuotannon rakennejärjestelyjä STALVA-ohjelman puitteissa. Työryhmä esitti, että puolustushallinnon ja teollisuuden yhteistyönä perustetaan Patria Vammas -osakeyhtiöön osaamiskeskus, johon keskitetään raskaita ampumatarvikkeita koskevaa tietotaitoa ja vastuuta niiden toimittamisesta Suomessa.

Valtiovarainvaliokunta toteaa, että STALVA-tilausvaltuus tarkoittaa noin 32—33 miljoonan euron panostusta vuositasolla. Alan rationaalisen tuotannon kannalta tarvittava taso tarkoittaisi valiokunnan saaman selvityksen mukaan noin 50 miljoonan euron tasoa vastaavia vuositilauksia, joten STALVA-tilausvaltuuteen ehdotettu taso jää noin 17—18 miljoonaa euroa vuositasolla tämän alle. Edellä todettu osaamiskeskus

pyrkii osaltaan vastaamaan alhaisen määrärahas-
tason tuottamiin haasteisiin keskittämällä tällä
hetkellä Suomessa hajallaan olevaa tuotantoa,
jolloin resurssien käyttö olisi helpommin opti-
moitavissa.

Valtiovarainvaliokunta katsoo, että niukka
määrärahas-
tason huomioon ottaen STALVA-
tilausvaltuus tulee kohdistaa mahdollisimman
pitkälle ruuti- ja ammustuotannon tarpeisiin.
Ruuti- ja ammustuotannon jatkuminen Suomes-
sa on useissa yhteyksissä todettu ehdottoman
tarpeelliseksi jo huoltovarmuudenkin kannalta.
Valiokunta pitää tärkeänä, että puolustusminis-
teriö jatkaa suunnittelua vuoden 2008 jälkeisille
hankinnoille niin, että STALVAN avulla käyn-
nistetty tuotekehitystyö johtaa myös tuotannolli-
siin tilauksiin.

Lukuperusteluissa on todettu, että ulkomailta
hankittavien tuotteiden tai järjestelmien on ol-
tava valmiita ja niiden toiminnallisesta luotetta-
vuudesta on oltava riittävä näyttö. Ennen uuden
hankinnan käynnistämistä on selvitettävä mah-
dollisuudet eurooppalaiseen yhteistoimintaan ja
kansallisista erityisvaatimuksista on tarvittaessa
tingittävä. Kotimaiselta teollisuudelta tehtä-
vien, ensisijaisesti strategisen iskun ennaltaeh-
käisyn ja torjunnan joukoille suunnattujen han-
kintojen johdosta vähintään puolet puolustusma-
teriaalihankintoihin käytettävissä olevista mää-
rärahoista kohdistuu kotimaahan ottaen huo-
mioon vastakaupat ja materiaalin elinjaksokus-
tannukset.

Lukuperusteluissa esitetyt linjaukset on näh-
tävä pyrkimyksenä kansainväliseen yhteis-
toimintakykyyn, joka tarve on selvästi lisäänty-
mässä. Valtiovarainvaliokunta kuitenkin toteaa,
etteivät nämä linjaukset saa johtaa alan kotimai-
sen teollisuuden aliarviointiin. Lähtökohtana ei
voi olla ensisijaisesti ulkomaisten hankintojen
tekeminen, jopa kansallisista erityisvaatimuksis-

ta tinkien. Hankintapäätösten perustana ovat teknisten vaatimusten lisäksi aina myös hintatekijät. Vaikka pääosa uusista, suuremmista järjestelmistä voi olla saatavissa vain ulkomailta, myös alan kotimaisella teollisuudella voi olla merkittävä rooli hankkeiden valmistelussa ja toteuttamisessa, samoin osajärjestelmien toimittamisessa. Valtiovarainvaliokunta kiinnittääkin huomiota puolustustarvikealan kotimaisen teollisuuden osallistumismahdollisuuksiin lähiaikojen uusissa, merkittävissä ulkomaisissa järjestelmähankinnoissa. Riittävällä tuotekehityspanostuksilla kotimaisen puolustustarviketeollisuuden mahdollisuuksia osallistua tähän yhteistyöhön voidaan parantaa.

21. *Puolustusvoimien toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Valtiovarainministeriön pääluokan luvussa 28.60 todetulla tavalla valtion kiinteistöhallinnon uudelleenjärjestelyä on tarkoitus jatkaa vuonna 2003 siten, että kasarmi- yms. rakennusten ja -alueiden hallinta siirtyy Senaatti-kiinteistöille ja Ilmavoimien lentokenttäalueiden hallinta Ilmailulaitokselle. Valtion kiinteistövarallisuutta on tarkoitus siirtää noin 1 009 miljoonan

euron arvosta Senaatti-kiinteistöjen hallintaan. Maa- ja vesialueet muodostavat tästä talousarvioesityksen mukaan 54 miljoonaa ja rakennukset ja rakennelmat 955 miljoonaa euroa.

Momentin määrärahamitoituksessa on saadun selvityksen mukaan otettu huomioon noin 45 miljoonaa euroa kiinteistöuudistuksen aiheuttamana lisäyksenä. Uudistuksen yhteydessä on sovittu 3 miljoonan euron vuosittaisesta lisäyksestä uudisrakennuksista ja perusparannuksista aiheutuvien vuokranlisäysten maksamiseen vuosille 2004—2006.

Kiinteistöhallintouudistuksen keskeisenä tavoitteena on saattaa puolustushallinnon nykyinen kiinteistökanta asianmukaiselle tasolle sekä turvata kiinteistökannan kunto ja tarvittavat investoinnit. Tältä kannalta olennaista on myös se, että puolustushallinnolla on käytettävissään tarvittava lisämääräraha rakennusten ja rakenteiden kunnossapitotason kohottamiseksi tavoitetasolle. Samalla voidaan Puolustushallinnon rakennuslaitoksen ko. henkilöstö työllistää tarkoituksenmukaisella tavalla siirtymäkauden ajaksi.

Valiokunnan varsinaiset kannanotot kiinteistöuudistukseen sisältyvät lukuun 28.60.

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

60. Senaatti-kiinteistöt

Valtion kiinteistöhallinnon uudelleenjärjestelyjä on tarkoitus jatkaa vuonna 2003 siten, että puolustusministeriön hallinnassa olevaa valtion kiinteistövarallisuutta siirretään noin 1 009 miljoonan euron arvosta Senaatti-kiinteistöjen hallintaan. Siirrettävä omaisuus on tarkoitus merkitä lainaehdoin annetuksi vieraaksi pääomaksi.

Lainaehdoin annetun vieraan pääoman korko on esityksen mukaan 5 prosenttia ja takaisinmaksuaika 15 vuotta siten, että kaksi ensimmäistä vuotta ovat vapaita lyhennyksistä. Valtio saisi siten korkotuottoja alkuvaiheessa noin 50 miljoonaa euroa vuodessa. Senaatti-kiinteistöjen edellytetään tulouttavan lisäksi voittoa budjetin kautta ensi vuonna yhteensä 31 miljoonaa euroa.

Ehdotettu kiinteistövarallisuuden siirto on kolmas ja viimeinen vaihe vuosina 2000—2001 aloitetussa puolustuskiinteistöjä koskevassa uudistuksessa. Uudistuksella on pyritty turvaamaan puolustusvoimille kilpailukykyiset kiinteistöpalvelut ja nopeuttamaan investointeja. Tavoitteena on ollut parantaa tällä tavoin puolustusvoimien mahdollisuuksia keskittyä päätehtäväänsä. Esitys noudattaa myös valtion kiinteistöstrategiaa.

Uudistus on tarkoitus toteuttaa ns. pääomavuokramallin mukaan. Puolustusvoimat solmii sen mukaan pääomavuokrasopimuksen Senaatti-kiinteistöjen kanssa ja erillisen sopimuksen Puolustushallinnon rakennuslaitoksen kanssa. Rakennuslaitos toimii siis sopimussuhteessa suoraan puolustusvoimiin, joka maksaa sen kustannukset. Rakennuslaitoksen asema ja tehtävät määrittyvät muutoin yksityiskohtaisesti rakennuslaitoksen sekä puolustusvoimien ja Senaatti-kiinteistöjen välisillä puite-, kumppanuus- ja yhteistoimintasopimuksilla. Valiokunta pitää tar-

keänä, että rakennuslaitoksen asema turvataan riittävän pitkäaikaisilla sopimuksilla.

Puolustuskiinteistöjä koskevaa uudistusta on valmisteltu valiokunnan saaman selvityksen mukaan kiinteässä yhteistyössä puolustusministeriön, valtiovarainministeriön ja Senaatti-kiinteistöjen kesken. Uutta toimintamallia on ryhdytty soveltamaan jo uusissa investointikohteissa, ja niistä saadut kokemukset ovat olleet myönteisiä. Puolustusministeriön käsityksen mukaan uudesta toimintamallista on mahdollista saada aikaan maanpuolustusta edistävä aito yhteistyö ja kumppanuus. Puolustushallinnon tarkoituksena on edetä sen vuoksi mahdollisimman ripeästi ja saada aikaan toimintamalli, johon voitaisiin siirtyä joustavasti vuoden 2003 alusta.

Uudistusta koskevassa aiesopimuksessa 22.9.2000 sovittiin puolustusministeriön, valtiovarainministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön kesken mm., että puolustusministeriön menokehystä korotetaan summalla, joka vastaa täysimääräisesti sovittavan vuokrajärjestelmän rakennetta. Puolustusministeriön kehykseen vuosille 2003—2006 on sisällytetty tämän mukaisesti lisäyksenä 45 miljoonaa euroa lisääntyneisiin vuokramenoihin. Lisäksi uudisrakennuksista ja perusparannuksista aiheutuvien lisävuokrien maksuun on sovittu vuosille 2004—2006 vuosittain 3 miljoonan euron lisäys. Puolustusministeriön ja valtiovarainministeriön kesken on sovittu vielä erillisellä pöytäkirjalla 22.5.2002, että samaa menettelyä on tarkoitus jatkaa myös myöhempien vuosien määrärahaehyksissä ja talousarvioissa. Kehysten mahdollisesta vuosittaisesta kustannustason tarkistuksesta päätetään kunakin vuonna erikseen budjettikäsittelyn yhteydessä. Ministeriöiden kesken on sovittu lisäksi, että valtiovarainministeriö ohjaa Senaatti-kiinteistöjen toimintaa si-

ten, että puolustushallinnon kiinteistöuudistukselle asetetut tavoitteet toteutuvat.

Vuoden 2003 talousarvioehdotus on laadittu valiokunnan saaman selvityksen mukaan edellä mainittujen perusteiden mukaisesti. Puolustusministeriö on sopinut valtiovarainministeriön kanssa lisäksi, että sen johdolla perustetaan yhteistyöryhmä, jonka tehtävänä on seurata puolustushallinnon kiinteistöuudistuksen toteutumista ja rahoitustarvetta sekä kehittää yhteistyötä. Yhteistyöryhmä muodostuu puolustusministeriön, valtiovarainministeriön, maa- ja metsätalousministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön, Pääesikunnan, Puolustushallinnon rakennuslaitoksen, Senaatti-kiinteistöjen, Metsähallituksen, Ilmailulaitoksen ja Tielaitoksen edustajista. Sen toiminnasta on tarkoitus raportoida vuosittain hallitusta ja eduskuntaa.

Uudistusta kohtaan on esitetty valiokunnan asiantuntijakuulemisessa myös voimakasta kritiikkiä. Keskeisenä arvostelun kohteena ovat olleet henkilökysymysten lisäksi siirrettävien kiinteistöjen arvostukseen ja vastaisiin vuokramääräytymisperusteisiin liittyvät näkökohdat. Vuokriin suunniteltua kehysmäärärahan lisäystä 45 miljoonaa euroa sekä ylimääräistä 3 miljoonan euron vuotuista määrärahan lisäystä ei ole pidetty riittävinä enää vuonna 2005 ja sen jälkeen. Vaje syntyy laajoista vuokravaikutteisista investointiohjelmista sekä vuokrien indeksivaihtelusta. Pelkona on se, että puolustusvoimat joutuu rahoittamaan vuokrat ydintoimintaansa tarkoitettuista toimintamenoista, ellei se saa lisärahoitusta valtion budjetista. Epäilyä on esitetty myös siitä, pystytäänkö juoksevan kunnossapidon tasoa nostamaan ennakoituin tavoin nykyisestä 0,55 prosentista 0,75 prosenttiin laskettuna rakennusten ja rakenteiden jälleenhankinta-arvosta. Arvostelua on herättänyt myös se, että puolustusvoimat olisi sidottu käytännössä monopoliasemassa olevaan vuokranantajaan. Koska puolustushallinnossa ei ole toimivia kiinteistömarkkinoita, kiinteistöomaisuuden käypää arvoa ei voida myöskään määrittää.

Puolustusvaliokunta on suhtautunut lausunnossaan kiinteistöuudistukseen varsin varauksellisesti mm. edellä esitettyjen taloudellisten

seikkojen vuoksi. Se pitää olennaisena sitä, etteivät liiketaloudelliset seikat ohita maanpuolustuskäsitteitä. Puolustusvaliokunnan mukaan uudistus uhkaa lisäksi hämärtää kustannusten seurantaa, hävittää kokonaisvaltaisen otteen maanpuolustuskiinteistöihin ja vaikeuttaa poliittista ja taloudellista ohjausta.

Valtiovarainvaliokunta pitää uudistuksessa olennaisena sitä, että investointitason kasvu voidaan turvata niin, että puolustushallinnon rakennusten terveyshaitta- ja kunto-ongelmat voidaan poistaa mahdollisimman nopeasti. Senaatti-kiinteistöjen tulee valiokunnan mielestä käynnistää puolustuskiinteistöissä ripeä korjausohjelma, jossa erityistä huomiota kiinnitetään kosteusvaurioista aiheutuneiden terveysriskien poistamiseen. Olennaista on myös huolehtia vuokra- ja kunnossapitomenojen kattamisesta niin, että maksettavat vuokrat eivät vie edellytyksiä puolustushallinnon varsinaiselta toiminnalta. Vuokrakustannusten seuranta on perusteltua myös riittävän kustannusvastuun ylläpitämiseksi.

Valiokunta toteaa, että siirrettävän kiinteistömäärän arvostuksessa tulee noudattaa valtion liikelaitoksista annetun ja vastikään uusitun lain periaatteita. Lain 10 §:n mukaan omaisuus arvioidaan taseessa käypään arvoon. Kiinteistön käypään arvoon vaikuttavat monet eri tekijät, kunnan ja sijainnin lisäksi mm. yleiset käyttömahdollisuudet. Koska puolustuskiinteistöt ovat erityisomaisuutta, valiokunta pitää perusteltuna sitä, että valtiovarainministeriö ohjeistaa Senaatti-kiinteistöjä siirrettävän kiinteistömäärän arvostuksessa.

Puolustushallinnon kiinteistöuudistus on valmisteltu laajapohjaisesti eri osapuolten välisellä yhteistyöllä. Kokemukset tähänastisesta yhteistyöstä ovat olleet myönteisiä. Aiesopimuksessa 22.9.2000 ja pöytäkirjassa 22.5.2002 on sovittu uudistuksen rahoitusvaikutusten kattamisen periaatteista ja vuoden 2003 budjetti on laadittu niitä noudattaen. Puolustusministeriö on perustanut yhteistyöryhmän seuraamaan uudistuksen toteutusta ja rahoitustarvetta. Se on ryhtynyt omiin toimenpiteisiinsä Puolustushallinnon rakennuslaitoksen henkilöstön aseman selvittämiseksi ja turvaamiseksi. Uudistus on omiaan tur-

vaamaan henkilöstön asemaa myös sitä kautta, että investointien kasvu takaa myös työllisyyttä. Lisäksi toisessa täydentävässä talousarvioesityksessä on ehdotettu Senaatti-kiinteistöjen käyttöön työllisyyttä edistäviä valtion kiinteistöjen korjaustöitä varten 15 miljoonan euron lisämäärärahaa. Valiokunta katsoo näillä perusteilla, että uudistuksessa voidaan edetä hallituksen esityksessä ehdotetuilla tavoin.

Valiokunta esittää lisäksi kolme lausumaa, joilla on tarkoitus huolehtia uudistuksen loppuunsaattamisesta suunnitelluin tavoin.

Valiokunnan lausumaehdotus 3

Eduskunta edellyttää, että puolustuskiinteistöjen siirtoon liittyvän järjestelyn tarkoituksenmukaisuudesta tehdään kokonaisarvio vuonna 2006, jotta arviossa tehtävät johtopäätökset voidaan ottaa huomioon vuoden 2007 talousarvioesityk-

sessä. Arvioinnin kriteerit tulee valmistella laajapohjaisesti.

Valiokunnan lausumaehdotus 4

Eduskunta edellyttää, että puolustusministeriö perustaa neuvottelukunnan, joka seuraa puolustushallinnon kiinteistöuudistuksen toteutumista ja johon kutsutaan mukaan myös henkilöstön edustus.

Valiokunnan lausumaehdotus 5

Eduskunta edellyttää, että Puolustushallinnon rakennuslaitoksen henkilöstön asema turvataan siten, että mahdolliset henkilöstövähennykset toteutetaan ensisijassa luonnollisen poistuman avulla ja että henkilöstön palvelussuhteen jatkuvuus turvataan toissijaisesti uudelleen-sijoittamiskeinoin.

Pääluokka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Koulutuksen määrällinen suunnittelu. Koulutusmäärien ennakoinnin tehtävänä on varmistaa, että suomalainen elinkeinoelämä saa osaavaa henkilöstöä oikean määrän ja niin, että koulutus alueellisesti sijoittuu tarpeen mukaan. Ennakoinnilla pyritään lisäksi takaamaan se, että osaamistaso säilyy ajantasalla ja kehittyy. Suomessa koulutuksen määrällistä suunnittelua on toteutettu viime vuosikymmeninä vaihtelevasti. Usein muuttuva suunnittelu on heikentänyt koulutuksen oikeaa kohdentamista ja samalla vaikuttanut negatiivisesti oppilasrekrytointiin. Valtiosihteeri Sailaksen kansliapäällikkötyöryhmä on 22.8.2002 todennut, että osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi ja työvoimakapeikkojen syntymisen ehkäisemiseksi työvoima- ja osaamistarpeiden ennakointijärjestelmää uudistetaan. Myös parlamentaarinen aikuiskoulutusryhmä (OPM:n työryhmien muistioita 3:2002) on kartoittanut koulutustarvetta. Opetusministeriö puolestaan on käynnistänyt seuraavan koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman valmistelun. Suunnittelun yhteydessä on rakennettu yhteydet maakunnallisiin liittoihin ja löydetty toimiva yhteistyömuoto Työvoima 2020 -hankkeen ja erityisesti sen alue- ja ammattirakennetyöryhmän kanssa. Valiokunta katsoo, että tämä malli, jossa yhteys maakunnallisiin liittoihin ja TE-keskuksiin antaa paremman mahdollisuuden alueellisten tarpeiden huomioon ottamiseen, lisää mahdollisuuksia määrällisen suunnittelun onnistumiselle.

Valiokunta kiinnittää huomiota erityisesti taiteen alan koulutusmääriin. Esimerkiksi tanssitaiteen koulutuksen laajentaminen viime vuosikymmenellä on sinänsä kohottanut tanssitaiteen kansainvälisestäkin korkealle tasolle. Toisaalta kuitenkin lisääntyneet koulutusmäärät ja se, että

taloudellista tukea on voitu jakaa niukasti, ovat johtaneet monilla taiteen aloilla ammattikoulutuksen saaneiden työttömyyden lisääntymiseen.

Valiokunta viittaa kuluvan vuoden talousarvioletinnössään opettajankoulutuksen ja opettajien täydennyskoulutuksen määrällisestä lisäämisestä todettuun. Valiokunta painottaa myös ammatillisen koulutuksen opettajankoulutuksen lisäämistarvetta. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ammatillinen opettajankoulutus on yksi ammattikorkeakoulusektorin vaikeimmista ongelmista tällä hetkellä. Tarve aloituspaikkojen lisäämiseen on suuri. Valtionavustusten taso on kuitenkin pysynyt useana vuonna ennallaan. Valiokunta pitää tärkeänä huomioida ammatillisen opettajankoulutuksen lisämäärärahatarpeet tulevien vuosien talousarvioissa.

Budjetin rakenne. Valiokunnan huomiota on kiinnitetty siihen, etteivät opetusministeriön hallinnonalan talousarvioehdotuksessa näy selkeästi kuntia koskevat osuudet taulukon tai muun vastaavan yhtenäisen selvityksen muodossa. Valiokunta katsoo, että opetusministeriön hallinnonalalla tulisi jatkossa olla tällainen selvitys.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että aikuiskoulutusmäärärahojen kokonaisuutta on vaikea talousarvioehdotuksesta hahmottaa. Aikuiskoulutusmäärärahoja on lukuisilla momenteilla, ja myös perusteluista on usein vaikea selkeästi nähdä, mikä määräraha luetaan nimenomaan aikuiskoulutukseen kuuluvaksi. Valiokunnan mielestä myös aikuiskoulutukseen osoitettavat määrärahat tulisi selkeästi näkyä esimerkiksi yhteenvedosta, johon on otettu eri momenttien aikuiskoulutusmäärärahat.

05. Kirkollisasiat

21. Ortodoksisen kirkollishallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valtiovarainvaliokunta on kuluven vuoden talousarvioehdotusta käsitellessään pitänyt välttämättömänä, että Joensuussa toimivan ortodoksisen seminaarin opettajavaimia vahvistetaan. Määrärahaa toisen opettajan palkkaamiseksi ei kuitenkaan ole sisällytetty ensi vuodenkaan talousarvioehdotukseen. Momentin määrärahaa korotetaan tämän vuoksi 21 000 eurolla.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 679 000 euroa.

07. Opetushallitus

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Saamenkielisen oppimateriaalin tuottaminen.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan saamenkielinen opetus on selvästi lisääntymässä peruskoulun vuosiluokilla 7—9, samalla kun pohjoiskoltansaamenkielisen opetuksen rinnalla on syksyllä 2000 aloitettu myös inarinsaamenkielinen opetus. Saamenkielisen opetuksen lisääntyessä myös oppimateriaalitarpeet kasvavat. Uusia oppimateriaaleja tulisi voida valmistaa mahdollisimman nopeasti, jotta saamenkielistä opetusta saavien oppilaiden opetus olisi samantasoisista ja samanarvoista suomenkielisen vastaavan opetuksen kanssa. Määrärahatarvetta aiheutuu lisäksi euroon siirtymisestä aiheutuvista matematiikan oppikirjojen uudistamistarpeista, mihin tarkoitukseen ei ole kuluvana vuonna myönnetty lisämäärärahaa. Tämän vuoksi momentille lisätään 5 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 17 332 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös oppimateriaalin kehittämiseen sekä ruotsinkielisen ja muun vähälevikkisen oppimateriaalin tuottamiseen.

Määrärahasta käytetään 258 000 euroa avustuksena saamelaiskäräjille jaettavaksi saamenkielisen oppimateriaalin tuottamista varten.

08. Kansainvälinen yhteistyö

50. Eräät avustukset (kiinteä määräraha)

Suomen ulkomailla toimivat kulttuuri-instituutit tekevät tärkeää työtä Suomen tunnetuksi tekemiseksi ja toimivat yhteyksien luojina eri maisissa. Instituuteilla on meneillään muun muassa uusia yhteishankkeita taidekorkeakoulujen kanssa. Pienimmissä instituuteissa on erityinen tarve henkilöstön vahvistamiseen.

Opetusministeriö esitti valtion talousarvioehdotukseen määrärahaa uuden kulttuuri-instituutin perustamiseen Unkariin. Määrärahaa ei kuitenkaan ole hallituksen esityksessä. Valiokunnan saaman selvityksen perusteella instituutin perustaminen on kuitenkin tärkeää. Tarkoituksena on, että instituutti toimisi kulttuurin, tieteen, teknologian ja elinkeinoelämän interaktiivisena yhteistyöverkostona. Opetusministeriön tarkoituksena on ollut, että instituutin toiminta voitaisiin aloittaa vuoden 2003 alussa Budapestissa.

Edellä todetun perusteella momentille lisätään 70 000 euroa käytettäväksi uuden instituutin perustamiseen ja 70 000 euroa käytettäväksi muiden kulttuuri-instituuttien toimintaan.

Suomi—Venäjä-Seuran toimitilakysymys on uudelleenjärjestelyjen kohteena. Kapiteeli Oy on myynyt toimitilat, ja järjestöllä on määrarahat puolen vuoden vuokraan. Tarkoitus on, että seura hankkii uudet toimitilat vuoden 2003 loppuun mennessä. Siirtymäkauden vuokramenojen kattamiseksi valiokunta katsoo, että järjestöä tulee avustaa vuokrakustannuksissa koko vuoden osalta. Momentille lisätään 55 000 euroa lisäyksenä Suomi—Venäjä-Seuran vuokramenojen kertaluonteiseen avustukseen käytettäväksi.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 5 212 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

Käyttösuunnitelma:	€
Kulttuuri-instituuttien toiminta	3 099 000
Kansainväliseen levitykseen tarkoitettujen julkaisujen tukeminen	253 000
Eräiden kulttuuri- ja koulutusyhdistyksiä tekevien ulkomaanyhdistysten toiminta	1 860 000
Yhteensä	5 212 000

10. Yliopisto-opetus ja -tutkimus

Opetusministeriön korkeakoulujen alueellista tehtävää tutkinut työryhmä (OPM 26/2001) on todennut muun muassa, että alueiden osaamisraenteilla on keskeinen merkitys aluekehityksen kannalta. Koulutus tarjoaa hyvän pohjan osaa- van ja kehittyvän inhimillisen peruspääoman tuottamiselle ja levittämislle. Tutkimus- ja kehittämistyön hyödyntämisen kautta osaamispääoman vaikutukset alueilla vahvistuvat merkittävästi. Alueiden kansainvälisen kilpailukykyyn turvaamiseksi ja vahvistamiseksi korkeakouluista tulee muodostaa riittävän vahvoja koulutuksen sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan yksiköitä ja korkeakoulujen tulee yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa muodostaa tarkoituksenmukaisia yhteistyöverkostoja. Yksittäisten seutukuntien tarpeista voidaan huolehtia mm. aikuiskoulutusta kehittämällä ja kohdentamalla tutkimus- ja kehitystyötä näiden alueiden tarpeisiin esimerkiksi projektitoiminnalla. Valiokunta pitää näitä työryhmän linjauksia oikeina ja katsoo, että korkeakoulujen roolia alueellisessa innovaatiojärjestelmässä tulee kehittää. Valiokunnan mielestä eri alueiden koulutustarpeet ja muu alueellinen kehittäminen tulee ottaa huomioon eri yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa järjestettäviä koulutusaloja suunniteltaessa.

Porissa on järjestetty yliopistollista koulutusta ja tutkimusta vuodesta 1983 lähtien. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Satakunnas-

sa on käytetty yliopistollisen koulutuksen kehittämiseen aluekehitysvaroja noin 10 miljoonaa euroa. Vuoden 2001—2003 osalta yliopistollisen koulutuksen rahoitus toteutetaan yhteistyömallilla opetusministeriön, koulutusta järjestävien yliopistojen, Porin kaupungin ja alueen kuntien kesken. Tarkoituksena on, että vuodesta 2004 Porissa annettavan yliopistokoulutuksen rahoitus tulee normaaliin tapaan kokonaan valtion talousarvion määrärahoista. Valiokunta pitää tärkeänä, että tämä toteutetaan suunnitellun mukaisesti. Valiokunta pitää muutoinkin tärkeänä selvittää tarvittavia toimenpiteitä yliopistollisen koulutuksen alueellisen vaikuttavuuden tehostamiseksi.

Valiokunnan mielestä tulee tarkasti selvittää hammaslääkärikoulutuksen lisätarve ja sen toteuttaminen tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaimmalla tavalla.

Eduskunta on kuluven vuoden talousarviota käsitellessään kiinnittänyt huomiota Turun yliopiston diplomi-insinööriskoulutukseen. Saamansa selvityksen perusteella valiokunta katsoo, että Turun yliopistolle tulee antaa oikeus diplomi-insinööritutkintojen myöntämiseen.

Valiokunta kiinnittää huomiota niihin ongelmiin, joita aiheutuu apurahalla työskenteleville tutkijoille. Apurahalla työskentely ei anna työsuhteen tarjoamaa sosiaaliturvaa, se ei oikeuta työterveyshuoltoon eikä apurahakausi kartuta työttömyyspäivärahan edellytyksenä olevaa työssäoloaikaa eikä eläkettä. Apuraha ei myöskään kasvata verotettavaa ansiotulua, mistä johtuen sairaus- sekä äityispäiväraha jäävät usein vähimmäispäivärahan tasolle. Näin apurahalla työskentelevä tutkija joutuu epäoikeudenmukaiseen asemaan verrattuna työsuhteessa työskentelevään tutkijaan. Valiokunta pitää välttämättömänä, että apurahalla työskentelevien tutkijoiden sosiaaliturvassa olevat ongelmat selvitetään ja ryhdytään toimenpiteisiin niiden poistamiseksi.

Valiokunta on useaan kertaan kiinnittänyt huomiota siihen, että Senaatti-kiinteistöt perii yliopistoilta niin korkeita vuokria, että tämä supistaa merkittävästi yliopistojen käytettävissä olevia toimintamäärärahoja. Kuitenkin lainsä-

däntö sallii koulutukseen tarkoitetuista tiloista perittäväksi alemmaa vuokraa kuin mitä Senaatti-kiinteistöille asetettu yleinen tuottotavoite edellyttäisi. Huomionarvoista on myös se, että valtiolle on siirtynyt useita lahjoituskiinteistöjä, jotka valtio on siis saanut korvauksetta.

Valiokunnan lausumaehdotus 6

Eduskunta edellyttää hallituksen kiirehtivän toimenpiteitä, joilla yliopistokoulutukseen tarkoitetuista tiloista peritään alemmaa vuokraa kuin mitä Senaatti-kiinteistöille asetettu yleinen tuottotavoite edellyttäisi. Päätöksiä tehtäessä on huomioitava myös se, että lahjoituskiinteistöistä ei ole aiheutunut hankintakustannuksia valtiolle.

21. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Lääkärikoulutuksen aloituspaikkojen määrä on vuoden 2002 valinnoissa nostettu 550:stä 600:aan. Saadun selvityksen mukaan aloituspaikkojen lisäyksestä johtuvia lisämäärärahoja ei ole täysimääräisinä otettu talousarvioehdotukseen. Sen vuoksi momentille lisätään 100 000 euroa lääkärikoulutuksen lisäyksestä aiheutuviin menoihin.

Ehdottaessaan hyväksyttäväksi lakiehdotusta ammatillisen lisäkoulutusjärjestelmän rahoituksesta sivistysvaliokunta piti välttämättömänä täsmentää talousarvioletuksen momentin 29.10.21 perusteluissa todettua siten, että määrärahasta kohdennetaan 5 miljoonaa euroa täydennyskoulutuksen kehittämiseen ja toteuttamiseen. Sen vuoksi momentin perustelua muutetaan sivistysvaliokunnan kannanottoa vastaavaksi.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 122 805 000 euroa.

Määrärahasta saa käyttää täydennyskoulutuksen hintojen alentamiseen enintään 5 000 000 euroa yliopistojen omien päätösten mukaisesti. (Uusi)

(3. ja 4. kappale kuten 2. ja 3. kappale HE 132/2002 vp)

22. Yliopistolaitoksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Sivistysvaliokunnan mietinnön SiVM 16/2002 vp ja momentin 29.10.21 perusteluihin viitaten momentille lisätään uusi 6. kappale.

Yliopistojen rehtorienneuvosto. Yliopistolain 4 § velvoittaa yliopistoja pyrkimään keskenään yhteistyöhön siten, että niiden kesken vallitsee tarkoituksenmukainen työnjako. Yliopistojen rehtorienneuvoston toiminta tukee tätä yliopistolain velvoitetta. Rehtorienneuvoston toiminta on tärkeää muutenkin niin kotimaisen yliopistoyhteistyön kuin kansainvälisen toiminnan kannalta. Ongelmaksi on muodostunut se, miten rehtorienneuvoston toimintaa voidaan yliopistojen määrärahoista rahoittaa. Valiokunta kiirehtii asian järjestämistä niin, että rahoitus voidaan järjestää yliopistojen kannalta tarkoituksenmukaisesti.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1.—5. kappale kuten HE 132/2002 vp)

Yliopistojen aikuiskoulutuksen kehittämiseen tarkoitettua määrärahaa voidaan käyttää pitkäkestoisen täydennyskoulutuksen tuotekehitystyöstä aiheutuviin kustannuksiin yliopistojen esittämällä alueilla osana niiden yhteiskunnallista tehtävää. (Uusi)

20. Ammattikorkeakouluopetus

Kansallista terveydenhuoltoprojektia koskevan valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaan terveydenhuoltohenkilöstön koulutusta lisätään terveydenhuollon työvoimatarpeen ennakointitoimikunnan (STM komiteanmietintö 2001:7) suuntaviivojen mukaisesti alueelliset erityistarpeet huomioon ottaen. Sosiaali- ja terveyspalveluiden kasvavaan tarpeeseen arvioidaan tarvittavan 12 000 työntekijää lisää vuoteen 2010 mennessä. Alan ammattikorkeakoulutuksen aloituspaikkatarpeeksi arvioidaan 7 200—7 900. Aloituspaikkoja tarvitaan mm. sairaanhoitajan, terveydenhoitajan, suuhygienistin, fysioterapeutin, bioanalyttikon ja sosionomin koulutukseen. Hoitotyön koulutusohjelmaan on tehty

muilta koulutusaloilta 200 koulutuspaikan uudelleenkehittäminen, mikä ei kuitenkaan riitä kattamaan tarvetta. Opetusministeriön laskelmien mukaan tarvitaan yhteensä 250 koulutuspaikkaa. Valiokunta pitää välttämättömänä rahoituksen kohdentamista koko tälle määrälle.

30. *Valtionosuus ja -avustus kunnallisten ja yksityisten ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Ehdottaessaan hyväksyttäväksi lakiehdotusta ammatillisen lisäkoulutusjärjestelmän rahoituksesta sivistysvaliokunta piti välttämättömänä täsmentää talousarvioesityksen momentin 29.20.30 perusteluissa aikuiskoulutuksesta todettua siten, että ammattikorkeakouluilla on itsenäinen päättävä valta käyttää niille aikuiskoulutukseen osoitettua määrärahaa tarpeelliseksi katsomiinsa kohteisiin muun muassa aikuisten tutkintokoulutukseen, avoimeen ammattikorkeakoulutukseen, lyhytkurssitoimintaan tai työyhteisökohtaiseen koulutukseen. Momentin perustelut muutetaan sivistysvaliokunnan kannottoa vastaavaksi.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

- (1. kappale kuten HE 249/2002 vp)
- (2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

Määrärahaa saa käyttää ammattikorkeakoulupinnoista annetun lain 23 §:n mukaiseen ylimääräiseen valtionavustukseen ammattikorkeakoulujen tukiohjelmaan, tutkimus- ja kehitystyöhön sekä muihin kehittämishankkeisiin, tuloksellisuusrahoitukseen sekä opiskelijoiden harjoittelun ja avoimen ammattikorkeakoulupetuksen tukemiseen enintään 24 849 000 euroa. *Aikuisten ammattikorkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen ja avoimen ammattikorkeakoulupetuksen tukemiseen tarkoitetut lisäykset kohdennetaan ammattikorkeakoulujen tärkeänä pitämiin tarkoituksiin.*

40. Yleissivistävä koulutus

Sairaalaopetuksen rahoitus. Vastuu sairaalahoidossa olevien lasten ja nuorten opetuksesta

kuuluu perusopetuslain mukaan sairaalan sijaintikunnalle. Oppilaan kotikunta on velvollinen maksamaan oppilaasta sairaalan sijaintikunnalle maksuosuuden. Tällä pyritään turvaamaan huomattavasti muuta opetusta kalliimman sairaalaopetuksen järjestämisen edellytykset. Tämän erityisjärjestelyn tarkoituksena on, että sairaalakoulun opetuksen järjestäjällä olisi käytävissä riittävät voimavarat. Rahoitusjärjestelmän tarkoituksena on kattaa sairaalakoulujen todelliset kustannukset. Sairaalakoulujen oppilasmäärät ovat viime vuosina nousseet merkittävästi muun muassa tehostetun lasten ja nuorten psykiatrisen hoitoon pääsyn johdosta. Valiokunta kiirehtii toimenpiteitä sairaalakoulujen rahoituksen järjestämiseksi niin, että sairaalaopetuksen lisätarpeet huomioidaan, jotta lapsi tai nuori voi saada asianmukaisesti opetusta sairaalassaoloajan ja tarvitsemansa tuen siirtyessään takaisin omaan kouluunsa.

Valiokunnan lausumaehdotus 7

Eduskunta kiirehtii hallituksen toimenpiteitä sairaalakoulujen toimintaedellytysten ja rahoituksellisen aseman selvittämiseksi ja edellyttää, että tarvittavat säännösmuutokset voidaan saattaa voimaan vuoden 2004 alusta.

Romanilasten koulutus. Valiokunta viittaa sivistysvaliokunnan lausunnossa romanilasten koulutuksesta todettuun ja korostaa sitä, että romanilapset tarvitsevat tukitoimia, jotta he voivat suorittaa peruskoulun asianmukaisesti ja sitä kautta päästä myöskin jatko-opintoihin ja hankkia ammatin itselleen. Tukitoimien onnistuneisuudesta on hyvänä esimerkkinä Porin kaupunki. Lähtökohtatilanne oli, että useimmat romanilapset olivat erityisluokalla ja erityisopetuksessa. Eri toimenpiteiden ansiosta kaikki lapset ja nuoret ovat nyt yleisopetuksen piirissä. Valiokunta pitää tärkeänä rahoituksen järjestämistä tukitoimille, joilla edistetään romanilasten peruskoulun suorittamista ja jatko-opintoihin osallistumista.

25. *Yleissivistävän koulutuksen kehittäminen*
(siirtomääräraha 2 v)

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan kehittäminen. MUKAVA-hanke on valtakunnallinen kokeilu- ja tutkimushanke, joka pyrkii kouluikäisten lasten sosiaalisten taitojen ja sosiaalisen pääoman vahvistamiseen, koulun oppimisympäristön ja yhteisöllisyyden kehittämiseen sekä kouluyhteisön verkottumiseen kotien, lähiyhteisön ja kolmannen sektorin kanssa. Opetusministeriö on tukenut hanketta vain vähäisissä määrin kokopäiväkoulukokeilun osalta. Ministeriön mukaan koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa edistävät hankkeet ovat erityisen ajankohtaisia, mutta kehittämistarpeita on vuosittain runsaasti enemmän kuin rahoitusmahdollisuuksia. Sitra puolestaan on rahoittanut kahden lukuvuoden ajan kokonaiskoulupäiväprojektia. Siinä kehitetään oppilaiden harrastus- ja kerhotoimintaa osana koulupäivää sekä kokeillaan joustavaa koulun aloitus- ja päätös-aikaa. Valiokunnan mielestä on tarkoituksenmukaista tukea hankkeita, joilla voidaan edistää koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa. Valtion rahoittamien hankkeiden osalta tulee kuitenkin välttää päällekkäisiä toimintoja esimerkiksi Opetushallituksen vastaavien toimintojen kanssa.

Edellä todetun johdosta momentille lisätään 50 000 euroa koululaisten iltapäivätoiminnan kehittämiseen käytettäväksi lisäyksenä MUKAVA-hankkeen valtionavustukseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

- Momentille myönnetään 1 679 000 euroa.
(2. ja 3. kappale kuten HE 132/2002 vp)

34. *Valtionosuus yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen perustamiskustannuksiin* (siirtomääräraha 3 v)

Hallituksen esityksessä toiseksi täydentäväksi talousarvioksi ehdotetaan, että oppilaitosten perustamishankkeisiin myönnetään lisäyksenä 5 miljoonaa euroa ja että myöntämisvaltuuksia niin ikään korotetaan 5 miljoonalla eurolla. Opetusministeriön perustamishankkeiden rahoitus-suunnitelmaan vuosille 2003—2006 on voitu ot-

taa noin 24 prosenttia siihen kuntien ja muiden koulutuksen järjestäjien esittämistä hankkeista. Vuodelle 2003 rahoitus-suunnitelmaan sisältyy 48 yleissivistävän koulutuksen hanketta sekä 11 ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen hanketta. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ensi vuodelle ehdotetut määrärahat yhteensä mahdollistavat sen, että myöntämisvaltuuksia voidaan korottaa vielä 5 miljoonalla eurolla hallituksen esittämästä. Tämän johdosta valiokunta ehdottaa myöntämisvaltuuksia korotettavaksi 5 miljoonalla eurolla.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

- (1. kappale kuten HE 253/2002 vp)
(2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

Vuonna 2003 saa myöntää valtionosuutta perustamishankkeille siten, että hankkeista aiheutuvat valtionosuudet ovat tammikuun 2003 kustannustasossa yhteensä enintään 70 000 000 euroa. Valtionosuuksista yhteensä enintään 31 500 000 euroa saa myöntää toteutusaikaisena. Vuonna 2003 saa edellisen lisäksi vahvistaa laajuuksia sellaisille perustamishankkeille, joille valtionosuus tullaan myöntämään vuonna 2004 tai sen jälkeen siten, että arvio hankkeista aiheutuvista valtionosuuksista vuoden 2003 tammikuun kustannustasossa on yhteensä enintään 60 000 000 euroa.

60. Ammatillinen koulutus

Valiokunta on huolissaan ammatillisen koulutuksen arvostuksesta. Ammatillisen koulutuksen tärkeys tulee lähivuosina yhä korostumaan ammattitaitoisen työvoiman pulan, yritysten sukupolvenvaihdojen ja elinkeinoelämän turvaamisen vuoksi. Työelämä tarvitsee kuluvalla vuosikymmenellä lukuisan määrän käytännön ammatin osaajia, jotka siirtyvät työmarkkinoille ilman korkea-asteen koulutusta. Ammatillisen koulutuksen vetovoimaisuutta ja arvostusta on välttämätöntä lisätä tehostetuin toimenpitein ja yhteistyössä työelämän kanssa. Keinoja tähän ovat mm. nuorten ammatin osaajien ja huippu-ammattitaidon esille nostaminen ja erilaiset

kampanjat sekä tietoiskut eri ammattien sisälloistä.

Valiokunta painottaa myös sitä, että ammatillisen koulutuksen kannalta on keskeistä, että koulutus antaa oikeat tiedot ja taidot työmarkkinoille siirtymiseen. Koulutuksen tuottaman osaamisen tulee olla laadultaan ja vaikuttavuudeltaan sellaista, että se vastaa työelämän tarpeita ja kehittymistä. Opinto-ohjaus on myös keskeistä ammatillisessa koulutuksessa.

69. Ammatillinen lisäkoulutus ja vapaa sivistystyö

Sivistysvaliokunta on talousarvioehdotuksesta antamassaan lausunnossa käsitellyt laajasti aikuiskoulutuksen rahoitusta. Valiokunta yhtyy sivistysvaliokunnan lausunnossa todettuun, vaikkakaan aikuiskoulutukseen osoitettuja määrärahoja ei ole ollut mahdollista nostaa siinä määrin kuin sivistysvaliokunta on ehdottanut. Valiokunta painottaa kuitenkin sitä, että aikuiskoulutukseen tulee jatkossa panostaa parlamentaarisen aikuiskoulutustyöryhmän linjausten mukaisesti.

30. Valtionosuus kansalaisopistojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Eduskunta on kahden viimeisen talousarvion käsitellyn yhteydessä hyväksynyt lausumat, joissa edellytetään kansalaisopistojen valtionosuusjärjestelmän uudistamista. Hallitus ei kuitenkaan ole tuonut asiaa koskevia muutosehdotuksia eduskunnalle. Valiokunta painottaa edelleen sitä, että nykyisestä asutusrakenneryhmittelystä aiheutuvat ongelmat on pikaisesti ratkaistava ja kansalaisopistot saatettava asutusrakenteesta ja paikallisista olosuhteista riippumatta tasavertaiseen asemaan.

Valiokunnan lausumaehdotus 8

Eduskunta edellyttää hallituksen antavan kansalaisopistojen valtionosuusjärjestelmän uudistamista koskevat muutosehdotukset eduskunnalle niin, että lainmuutokset voidaan saattaa voimaan 1.1.2004.

31. (29.69.31 ja 32) Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen lisäkoulutukseen (arviomääräraha)

Eduskunta on hyväksynyt ammatillista lisäkoulutusta koskevan hallituksen esityksen (SiVM 16/2002 vp — HE 140/2002 vp) sen sisältöisenä, että ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten ja valtakunnallisten erikoisoppilaitosten ns. toiminta-avustus säilytetään vielä ensi vuonna nykytasolla. Sen vuoksi momentille lisätään 4 miljoonaa euroa ja siirretään 4 096 000 euroa käyttökustannusten valtionosuudesta valtionavustuksiin maksullisena palvelutoimintana järjestettävään ammatilliseen koulutukseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 104 509 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuri-toimen rahoituksesta annetun lain mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös avustuksina maksullisena palvelutoimintana järjestettävään ammatilliseen koulutukseen enintään 24 288 000 euroa. Määrärahaa saa lisäksi käyttää ammatillisten kurssikeskusten muuttumisesta ammatilliseksi aikuiskoulutuskeskuksiksi annetun lain (761/1990) mukaisten toimitiloista aiheutuvien vuokrien korvaamiseen sekä vuokratiloja korvaavien omien tilojen hankinnan valtionavustuksiin enintään 414 000 euroa. Määrärahasta saa käyttää enintään 505 000 euroa avustuksina tietoyhteiskunnan kehittämishankkeisiin sekä edellisiin vuosiin kohdistuviin loppusuorituksiin ja oikaisuihin. Valtionosuuteen oikeuttavia laskennallisia opiskelijatyövuosia on 12 808. Opiskelijatyövuosikiintiön estämättä määrärahaa saa käyttää oikaisupäätöksistä aiheutuvien valtionosuuksien maksamiseen.

50. Valtionosuus kansanopistojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Lukuperusteluissa todettuun viitaten momentille lisätään 200 000 euroa ja laskennallisia opiskelijaviikkoja lisätään 1 360:llä.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 44 067 000 euroa

Määrärahaa saa käyttää vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) mukaisen valtionosuuden maksamiseen. Määrärahasta saa käyttää yhteensä enintään 1 346 000 euroa lain 14 §:n mukaisiin kehittämisavustuksiin ja avustuksina oppimisympäristöjen kehittämiseen ja tietoverkkojen rakentamiseen sekä tieto- ja viestintätekniikan hyväksikäyttöön opetuksessa ja opiskelussa ja ylimääräisiin avustuksiin. Valtionosuuteen oikeuttavia laskennallisia opiskelijaviikkoja on 286 360. Opiskelijaviikkokiintiön estämättä määrärahaa saa käyttää oikaisupäätöksistä aiheutuvien valtionosuuksien maksamiseen.

53. Valtionavustus järjestöille (kiinteä määräraha)

Eduskunta osoitti kuluvan vuoden talousarviossa 42 000 euron lisämäärärahan kesäkuussa 2001 perustetun Viipurin kulttuuri-, tiedotus- ja kansalaistoiminnan keskuksen toimintaan. Tavoitteena on luovutetun alueen sosiaalisen, taloudellisen ja kulttuurisen hyvinvoinnin edistäminen ja suomalaisten kontaktien lisääminen historiallisesti Suomelle tärkeällä alueella. Valiokunta pitää tärkeänä Viipuri-keskuksen toiminnan tukemista edelleen. Sen vuoksi momentille merkitään 50 000 euroa lisäyksenä Karjalan Liitto ry:n avustukseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 7 231 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

55. Valtionosuus opintokeskusten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Lukuperusteluissa todettuun viitaten momentille lisätään 200 000 euroa, josta 32 000 euroa opintokerhotoimintaan ja laskennallisia opetustunteja lisätään 3 040:llä.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 12 292 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaisen valtionosuuden maksamiseen. Määrärahasta saa käyttää lain 14 §:n mukaisiin kehittämisavustuksiin ja tietoyhteiskunnan kansalaisvalmiuksien lisäämiseen, mu-

kaan lukien opintosetelikokeilu, muihin kehittämishankkeisiin ja ylimääräisiin avustuksiin yhteensä enintään 673 000 euroa. Valtionosuuteen oikeuttavia laskennallisia opetustunteja on 185 040. Tuntikiintiön estämättä määrärahaa saa käyttää oikaisupäätöksistä aiheutuvien valtionosuuksien maksamiseen.

56. Valtionosuus kesäyliopistojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Lukuperusteluissa todettuun viitaten momentille lisätään 129 000 euroa ja laskennallisia opetustunteja lisätään 3 300:lla.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 3 949 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaisen valtionosuuden maksamiseen. Määrärahasta saa käyttää lain 14 §:n mukaisiin kehittämisavustuksiin ja tietoyhteiskuntaohjelman kehittämishankkeisiin, mukaan lukien opintosetelikokeilu, sekä ylimääräisiin avustuksiin yhteensä enintään 336 000 euroa. Valtionosuuteen oikeuttavia laskennallisia opetustunteja on 92 300. Tuntikiintiön estämättä määrärahaa saa käyttää oikaisupäätöksistä aiheutuvien valtionosuuksien maksamiseen.

70. Opintotuki

55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)

Opintotukilain 7 §:n mukaan yhden ylemmän korkeakoulututkinnon suorittamiseen voi saada opintotukea 55 kuukaudeksi. Tietyin edellytyksin opetusministeriön päätöksellä voidaan tukiaikaa pidentää. Paavo Lipposen toisen hallituksen ohjelman mukaan opintotukea kehitetään valmistumista paremmin tukevaksi ja tukiaikaa joustavoitetaan opintojen loppuunsaattamisen mahdollistamiseksi nykyistä paremmin. Eräiden tutkintojen osalta alan tutkintoasetuksessa on opintoviikoissa mitoitettu laajuus vahvistettu 180 opintoviikoksi tai pidemmäksi. Näitä ovat musiikin maisterin, arkkitehdin, diplomi-insinöörin, maisema-arkkitehdin, psykologian maisterin ja kuvataiteen maisterin tutkinnot. Valiokunta pitää tarkoituksenmukaisena, että näiden

tutkintojen enimmäistukiajaksi vahvistetaan 60 kuukautta. Sen vuoksi ja talousarvioaloitteiden TAA 716/2002 vp, TAA 1051/2002 vp, TAA 1057/2002 vp, TAA 1222/2002 vp, TAA 1351/2002 vp ja TAA 1447/2002 vp perusteella momentille lisätään 500 000 euroa käytettäväksi ns. pitkien opintojen opintorahakauden pidentämiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 650 500 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot (Luvut 29.88, 90, 98 ja 99)

Hallitus arvioi varsinaisessa talousarvioesityksessään ensi vuodelle Veikkauksen tuoton virheellisesti. Ensimmäisessä täydentävässä talousarvioehdotuksessa (HE 249/2002 vp) Veikkauksen tuottoarviota ehdotetaan alennettavaksi 26,52 miljoonalla eurolla. Tästä 14,26 miljoonaa euroa ehdotetaan katettavaksi yleisillä budjettivaroilla ja loput 12,26 miljoonaa euroa ehdotetaan vähennettäväksi edunsaajille tarkoitusta määrärahoista. Tämä tarkoittaisi sitä, että tieteen tukemisesta vähennettäisiin 3,121 miljoonaa euroa, taiteen tukemisesta 5,67 miljoonaa euroa, liikunnan tukemisesta 3,43 miljoonaa euroa ja nuorisotyön tukemisesta 39 000 euroa.

Eduskunnan hylkäämien veikkausvoittovaroja koskevien hallituksen esitysten HE 136—138/2002 vp budjettivaikutus on yhteensä 14,313 miljoonaa euroa, eli tämän verran oli tarkoitus käyttää veikkausvoittovaroja hallituksen esitysten tarkoittamiin lakisääteisiin menoihin. Nyt asianomaisille momenteille palautetaan täydentävässä talousarvioehdotuksessa vähennetyt määrärahat. Hallituksen esitysten tarkoittamat lakisääteiset menot puolestaan katetaan yleisen budjetin varoista ao. momenteilta.

Sivistysvaliokunta piti lakiehdotuksia käsitellessään (SiVM 12/2002 vp) välttämättömänä, että näin vapautuvat 14,313 miljoonaa euroa kokonaisuudessaan osoitetaan valtion talousarviossa edunsaajille.

88. Tiede

Talousarvioesityksessä keskeisten tutkimusorganisaatioiden rahoitus kasvaa ensi vuonna yhteensä 11,7 miljoonaa euroa. Kasvua kuluvaan vuoteen verrattuna tulee lähinnä yliopistojen toimintamenojen lakisääteisten määrärahojen kasvattamisesta. Tutkimuksen rahoitusorganisaatioiden kohdalla sen sijaan muutokset ovat marginaalisia. Sen sijaan muu tutkimusrahoitus supistuu noin 6 miljoonaa euroa. Nämä ovat lähinnä ministeriöiden sitomattomia tutkimusvaroja. Esimerkiksi sosiaali- ja terveystieteiden tutkimusmäärärahat vähenevät 8 miljoonalla eurolla ja sairaalatutkimukseen kohdennettuja erityisvaltionosuuksia on siirretty koulutukseen. Suurin lisäys 3,1 miljoonaa euroa kohdistuu sisäasiainministeriön osaamiskeskusohjelmaan. Kokonaisuudessaan vuoden 2003 tutkimusrahoituksen volyymi on arviolta noin 1 405 miljoonaa euroa. Kasvua kuluvan vuoden tasosta on nimellisesti alle yhden prosentin.

Valiokunta yhtyy sivistysvaliokunnan kannanottoihin tutkimuksen rahoituksesta ja korostaa sitä, että hyvin kohdennetut julkiset tutkimus- ja kehittämisinvestoinnit lisäävät vastavasti yksityisen sektorin tutkimuspanostusta, nopeuttavat talouden kasvua ja parantavat elinkeinoelämän kilpailukykyä. Valiokunta pitää välttämättömänä tutkimusrahoituksen vahvistamista edelleen. Pidemmällä aikavälillä julkisen rahoituksen nykyinen taso ei riitä. Valtion tulee johdonmukaisesti vahvistaa julkisen rahoituksen osuutta, jotta Suomi voi tulevaisuudessakin olla maailman kärjessä tutkimuksen ja innovaatioiden alueella.

53. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot tieteen edistämiseen (arviomääräraha)

Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroja koskeviin lukuryhmäperusteluihin viitaten momentille palautetaan hallituksen esityksessä talousarvioesityksen täydentämisestä (HE 249/2002 vp) vähennettäväksi ehdotettu 3 121 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 75 739 000 euroa.

- (2. ja 3. kappale kuten HE 132/2002 vp)
- (4. kappale kuten HE 249/2002 vp)
- (5. kappale kuten HE 132/2002 vp)
- (6. kappale kuten HE 249/2002 vp)
- (7. kappale kuten 6. kappale HE 132/2002 vp)

90. Taide ja kulttuuri

25. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Näkövammaisten kirjastolla on useita sellaisia hankkeita, joita ei ole otettu huomioon talousarvioehdotuksessa. Kirjasto muuttaa uusiin vuokratiloihin tammikuussa 2004, mikä aiheuttaa kertaluontoista lisäkustannusta. Muuton valmisteluun liittyy lisätehtäviä, muun muassa kokoelman inventointia, johon tarvitaan lisää henkilötöyövoimaa. Uusi Pallas-kirjastojärjestelmä otetaan käyttöön toukokuussa 2003. Järjestelmä tulee muodostamaan digitaalisen kirjaston rungon, jonka pohjalle kirjaston uusia digitaalisia palveluja jatkossa kehitetään. Kirjasto on myös siirtymässä uuteen Daisy-äänikirjajärjestelmään, mikä edellyttää vaihtoehtoisten talletusalustojen ja laitteiden testausta. Edellä olevan perusteella toimintamenoihin lisätään 50 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 129 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

31. Valtionosuus ja -avustus teattereiden ja orkestereiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Alueteatterit tekevät merkittävää työtä järjestäessään teatteriesityksiä erityisesti niiden paikkakuntien asukkaille, joilla muuten olisi vaikea päästä teatteriin. Valiokunta pitääkin alueteatteritoiminnan vahvistamista välttämättömänä. Sen vuoksi momentille lisätään 300 000 euroa käytettäväksi alueteattereille myönnettäviin ylimääräisiin valtionavustuksiin.

Eduskunta on hyväksyessään kuluvan vuoden talousarvion hyväksynyt lausuman, jossa edellytetään teattereiden valtiontukijärjestelmän sel-

vittämistä. Valtionosuuden perusteena olevat henkilötöyövuodet ovat jääneet jälkeen todellisista henkilötöyövuosista. Valiokunnan mielestä tilanne on muodostumassa kestäättömäksi teattereiden kannalta. Lisämäärärahoja tarvitaan teattereille myös kehittämistyöhön.

Valiokunnan lausumaehdotus 9

Eduskunta edellyttää hallituksen kiirehtivän toimenpiteitä valtionosuutta saavien teattereiden toiminnan turvaamiseksi.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 5 270 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

33. Valtionosuus ja -avustus kuntien kulttuuri-toimintaan (arviomääräraha)

Koska eduskunta on hylännyt hallituksen esityksen HE 136/2002 vp, veikkausvoittovaroja ei voi käyttää kuntien kulttuuritoimintaan osoitettaviin valtionosuuksiin. Sen vuoksi momentille lisätään 5 993 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 6 615 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

Kuntien kulttuuritoimintaan myönnettävästä rahoituslain mukaisesta määrärahasta saa käyttää enintään 106 000 euroa rahoituslain 42 §:n mukaisen valtionavustuksen maksamiseen (Uusi).

34. Valtionosuus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin (arviomääräraha)

Yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin ehdotetaan myönnettäväksi 6 miljoonaa euroa. Vireillä on yksi iso hanke eli Turun kirjaston rakennushanke, mikä estää muiden hankkeiden aloittamisen. Valiokunta pitää tärkeänä, että kirjastojen perustamiskustannuksiin osoitetaan lähivuosina lisämäärärahoja. Momentin loppusumma ei edellä todetun johdosta muutu.

50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Seurantalojen korjausavustukset. Vuosina 1978—2002 on annettu opetusministeriön korjausavustusta noin 1 700 seurantalolle yhteensä

noin 228 miljoonaa markkaa eli noin 38 miljoonaa euroa. Avustuksilla on ollut ratkaiseva merkitys siihen, että seurantalot ovat säilyneet ja että ne voivat toimia monin paikoin ainoina julkisina kokoontumistiloina maamme syrjäisimmilläkin osilla. Avustuksia on viime vuosina hakenut vuosittain lähes neljäsataa yhdistystä, joista vain noin puolelle on voitu myöntää avustusta. Momentille lisätään 150 000 euroa seurantaloiden korjaustoihin käytettäviin avustuksiin.

Talousarvioaloitteen TAA 591/2002 vp perusteluihin viitaten momentille lisätään 50 000 euroa käytettäväksi Ihmisoikeusliitto ry:n toiminta-avustukseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 3 276 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

51. *Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille* (arviomääräraha)

Koska eduskunta on hylännyt hallituksen esitykset HE 137/2002 vp ja HE 138/2002 vp, veikkauvoittovaroja ei voi käyttää esitysten tarkoitamiin lakisääteisiin valtionosuuksiin. Sen vuoksi momentille lisätään 8 320 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 9 956 000 euroa.
(2. ja 3. kappale kuten HE 132/2002 vp)

52. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot taiteen edistämiseen* (arviomääräraha)

Lastenkulttuurikeskusten rahoitus. Lapsilla ja nuorilla, asuinpaikasta ja varallisuudesta riippumatta, tulisi olla yhtäläiset mahdollisuudet laadukkaisiin taide- ja kulttuuripalveluihin. Lastenkulttuuripoliittisen toimintaohjelman mukaisesti tapa näiden palveluiden kehittämiseksi on luoda lastenkulttuurikeskusten verkosto. Sen tarkoituksena on olla valtakunnalliset toimintaedellytykset omaava, laaja-alaisesti taiteen osaamista hallitseva, yhteistyöhön orientoitunut ja kehittämistyöhön erikoistunut lastenkulttuuriverkosto. Tavoitteena on kehittää lapsille suunnattuja palveluja koko valtakunnan alueella ja edistää niiden syntymistä sinne, missä niitä ei

vielä ole. Verkoston tulee olla alueellisesti kattava ja sisältää monipuolista osaamista eri taiteen aloilta.

Talousarvioesityksessä on lastenkulttuurikeskustoiminnan aloittamiseen osoitettu vain 136 000 euroa. Edellä olevan perusteella momentille lisätään 270 000 euroa.

Teatteriryhmät ja tanssitaide. Valiokunta on toistuvasti talousarvioita käsitellessään todennut vapaiden teatteriryhmien heikon taloudellisen tilanteen. Kuitenkin teatteriryhmillä on tärkeä asema suomalaisessa teatterikentässä ja sen kehittämisessä. Momentille lisätään 100 000 euroa teatteriryhmien tukemiseen.

Suomalainen tanssitaide on korkeatasoista, ja sillä on merkittävä asema kansainvälisestikin. Tanssitaiteen valtion tuki on ollut vähäistä vaikka määrärahoja on viime vuosina kasvatettu. Valiokunta pitää välttämättömänä panostaa tanssitaiteeseen nykyistä enemmän. Momentille lisätään 100 000 euroa tanssitaiteen edistämiseen.

Arkkitehtuuripoliittisen ohjelman seuranta. Valtioneuvoston vuonna 1998 vahvistaman arkkitehtuuripoliittisen ohjelman seurantaan varten tarvitaan lisätoimenpiteitä. Seurantatyöryhmä, joka jätti mietintönsä kuluvaan vuoden kesällä, on tehnyt ehdotukset jatkotoimenpiteistä. Näitä ovat muun muassa, että arkkitehtuurin tutkimusta ja kehittämistä laajennetaan ja kehitetään arkkitehtuurin laadun arviointia, käynnistetään arkkitehtuurin ja rakennetun ympäristön tutkimus- ja kehitysstrategian laatiminen, otetaan opetussuunnitelmien perusteiden kehittämistyössä ja opettajankoulutuksessa huomioon arkkitehtuurikasvatuksen tarpeet eri oppiaineissa sekä selvitetään vapaan sivistystyön puitteissa tapahtuvan arkkitehtuurikasvatuksen kehittäminen ja kuntien luottamushenkilöiden rakennettuun ympäristöön liittyvän koulutuksen kehittämistarpeet.

Edellä todetun perusteella momentille lisätään rakennustaiteen edistämiseen 30 000 euroa käytettäväksi arkkitehtuuripoliittisen ohjelman seurantaan.

Kotimaisen elokuvan tuki. Valiokunta toteaa, että suomalainen elokuva on vakiinnuttanut

uudelleen asemansa suomalaisen yleisön keskuudessa. Tätä myönteistä kehitystä on syytä tukea ja voimistaa audiovisuaalista politiikkaa, jotta saamme parhaan mahdollisen taloudellisen ja taiteellisen hyödyn elokuvasta. Elokuva-alalla on merkittävä työllistävä ja vientiä edistävä potentiaali.

Kotimainen elokuvatarjonta uhkaa kaventua liian kapea-alaiseksi, vain monipuolinen tarjonta mahdollistaa elokuvan kehittymisen. Tulevaisuudessa suomalaisten elokuvien määrä vähenee vääjäämättä, jos määrärahaa ei voida nostaa. Osaaminen ja voimavarat jäävät tällöin vajaakäyttöön.

Elokuvien tuotantokustannukset ovat nousseet viime vuosina kustannuskehityksen vaikutuksesta ja alan vaatimusten kasvaessa. Kansainvälisen osatuotantorahoituksen saaminen edellyttää sitä, että tuotantomme yltyvät hyödyntämään näitä rahoitusinstrumentteja. Liian pienet kansalliset elokuvahankkeet vaarantavat mahdollisuuden saada kansainvälistä osarahoitusta. Eurooppalaiset tuki-instrumentit, kuten MEDIA-ohjelma, kiinnittävät yhä enemmän huomiota elokuvatuotantoyhtiöiden jatkuvuuteen tukia suunnattaessa. Momentille lisätään 350 000 euroa kotimaisen elokuvan tukeen.

Valtakunnalliset kulttuuritapahtumat. Suomessa on korkeatasoinen kulttuurifestivaalitoiminta, joka on viime vuosina laajentunut ja yleisömäärä on kasvanut. Valtakunnallisten festivaalien julkisen tuen osuus on kuitenkin pudonnut huomattavasti. Valtion tuki on viimeisten kymmenen vuoden aikana pudonnut yli 15 prosentista noin 5 prosenttiin. Kulttuuritapahtumat ovat korvanneet julkisen tuen omilla tuloillaan, pääsylipputulolla, oheismyynnillä ja yritys yhteistyöllä. Valiokunta kiinnittää huomiota kuitenkin siihen, että julkinen tuki mahdollistaa festivaaleille sisällöllisen kehitystyön ja korkean taiteellisen tason, mikä on pitkällä aikavälillä jatkuvuuden ehto. Esimerkiksi yritykset eivät luonnollisista syistä ole valmiita rahoittamaan tapahtuman perustoimintoja tai kehittämistyötä. Valiokunta pitääkin välttämättömänä julkisen tuen korottamista. Momentille lisätään 30 000 euroa

lisäyksenä valtakunnallisille kulttuuritapahtumille.

Kansallisteatterin lainanhoitokulut. Kansallisteatterin 2,8 miljoonan euron lainanhoitokulut on sijoitettu veikkausvoittovaroista rahoitettavaksi. Lisäksi Kansallisteatterin lainanhoitokulut tulevat vuodesta 2004 olemaan suunnilleen kaksinkertaiset ensi vuoden tasoon verrattuna. Valiokunta ei voi hyväksyä sitä, että kansallisen kulttuurilaitoksen peruskorjaus rahoitetaan veikkausvoittovaroista rahoitettavien kohteiden toimintaan tarkoitetuilla varoilla. Sen vuoksi valiokunta pitää välttämättömänä, että Kansallisteatterin lainanhoitokulut siirretään rahoitettavaksi yleisestä budjetista vuodesta 2004 alkaen.

Momentin määrärahamuutokset. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroja koskeviin luku-ryhmäperusteluihin viitaten momentille palauteaan 5 670 000 euroa käytettäväksi hallituksen esityksen HE 132/2002 vp momentin selvitysosassa suunnitellulla tavalla ja lisätään 904 000 euroa, josta käytettäväksi 350 000 euroa elokuvataiteen edistämiseen, 100 000 euroa lisäyksenä teatteriryhmien tukemiseen, 30 000 euroa lisäyksenä arkkitehtuuripoliittisen ohjelman seurantaan, 100 000 euroa lisäyksenä tanssitaiteen edistämiseen, 270 000 euroa lisäyksenä lastenkulttuurikeskuksille, 30 000 euroa valtakunnallisille kulttuuritapahtumille ja 24 000 euroa muuhun taiteen edistämiseen. Momentilta vähennetään 14 313 000 euroa hallituksen esitysten HE 136—138/2002 vp hylkäämisestä johtuen. Vastaavat lisäykset tehdään momenteille 29.90.33 ja 29.90.51. Tästä seuraa myös, että momentin selvitysosien taulukon 16. ja 24. kohdan otsikot poistuvat.

Hallituksen esityksen HE 249/2002 vp momentin 29.90.52 selvitysosassa todetusta poiketen valiokunta katsoo, että tehtyjen muutosten johdosta momentin määrärahaa voidaan käyttää myös kuvittajien kirjastoapurahoihin.

Momentti muuttuu seuraavasti:

Momentille myönnetään 191 232 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuri-toimen rahoituksesta annetun lain mukaisten

valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen (*poist.*) museoille, teattereille ja orkestereille sekä kirjastoille. Teattereille ja orkestereille myönnettävästä rahoituslain mukaisesta määrärahasta saa käyttää enintään 2 234 000 euroa teatteri- ja orkesterilain muuttamisesta annetun lain (1277/1994) 6 a §:n mukaisen valtionavustuksen maksamiseen. (*Poist.*) Kirjastoille myönnettävästä määrärahasta saa käyttää enintään 1 514 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisen avustuksen maksamiseen kirjastoille, enintään 84 000 euroa avustuksen maksamiseen yhteispohjoismaiseen kirjastoautotoimintaan, enintään 135 000 euroa avustuksen maksamiseen kirjastoalan järjestöille ja enintään 1 474 000 euroa yleisten kirjastojen valtakunnallisten tietoverkkopalvelujen ylläpitämiseen ja kehittämiseen sekä kirjastohenkilöstön täydennyskoulutukseen sekä 175 000 euroa kirjastojen muihin avustuksiin.

(3.—5.kappale kuten HE 132/2002 vp)

98. Liikuntatoimi

50. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (arviomääräraha)*

Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroja koskeviin lukuryhmäperusteluihin viitaten

momentille palautetaan 3 430 000 euroa ja lisätään 739 000 euroa, josta käytettäväksi 319 000 euroa lisäyksenä liikuntapaikkojen rakentamiseen, 400 000 euroa lisäyksenä lasten ja nuorten liikuntaohjelmaan ja 20 000 euroa lisäyksenä liikunnan koulutuskeskuksille.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 83 964 000 euroa.

(2.—5. kappale kuten HE 132/2002 vp)

99. Nuorisotyö

50. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot nuorisotyön edistämiseen (arviomääräraha)*

Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroja koskeviin lukuryhmäperusteluihin viitaten momentille palautetaan 39 000 euroa ja lisätään 410 000 euroa, josta käytettäväksi 215 000 euroa lisäyksenä koululaisten iltapäivätoimintaan ja 195 000 euroa lisäyksenä nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 20 765 000 euroa.

(2.—4. kappale kuten HE 132/2002 vp)

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriö on päättänyt teettää selvityksen mahdollisuuksista ministeriön hallinnonalan toimintojen uudelleensijoittamiseen pääkaupunkiseudun ulkopuolelle. Selvitystyön on määrä valmistua kuluvan vuoden loppuun mennessä.

Valtiovarainvaliokunta korostaa toimintojen alueellistamisen merkitystä ja toteaa, että toimintojen hajasijoittamiselle pääkaupunkiseudun ulkopuolelle on maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla erityisen hyvät edellytykset.

13. Maataloustuotteiden markkinointi ja tuotannon tasapainottaminen

43. *Markkinoinnin ja tuotannon kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)*

Ammattikeittiöiden luomutoiminta. Valtiovarainvaliokunnan ehdotuksesta momentille lisättiin kuluvan vuoden talousarvion käsittelyssä 50 000 euroa Finnfood LUOMUlle suunnattavaksi ammattikeittiöille. Finnfood LUOMU on yhdessä Suomenjoen Luomukeittiökeskuksen kanssa toteuttanut näillä varoilla Portaat luomuun -ammattikeittiöohjelmaa. Valmennusohjelma on saanut hyvän vastaanoton sekä ammattikeittiöiden että valmistajien parissa.

Kuten valiokunta kuluvan vuoden talousarviosta antamassaan mietinnössä VaVM 37/2001 vp totesi, noin kolmannes ruokatarjonnasta kulkee nykyisin ammattikeittiöiden kautta, joten ne tarjoavat merkittävän markkinakanavan kasvalle luomutuotannolle. Julkisten suurkeittiöiden tarjoama ruoka kattaa yli puolet useimpien lasten, nuorten ja vanhusten päivittäisestä ravinnon tarpeesta. Ammattikeittiöt ovat merkittävä

kansanterveyden voimavara ohjatessaan ruokamieltymyksiä terveyttä edistävään suuntaan.

Ammattikeittiöt käyttävät valtakunnallisten teollisuusyritysten luomutuotteiden lisäksi runsaasti pienten, paikallisten luomuyritysten erikoisvalmisteita ja tukevat hankintapaikkojensa valinnalla siten myös aluetaloudellista kehitystä. Niillä on merkittävä rooli sesongin mukaisen ja paikallisten luomutuotteiden menekin edistämisessä ja maaseudun yritystoiminnan kehittämisessä.

Portaat luomuun -valmennusohjelman pilottivaiheessa oli saadun selvityksen mukaan vuoden 2002 aikana mukana yli 200 keittiötä eri puolilta Suomea. Siirtymävaiheeseen on varattu aikaa kolmesta viiteen vuoteen. Portaat luomuun -valmennusohjelman mukaisen siirtymävaiheen jälkeen keittiöt ovat valmiit hakeutumaan luomuvalvontaan. Ainoastaan luomuvalvontaan kuuluva keittiö saa markkinoida luomuruokaa, jolloin koko aterian tulee olla 95 prosentin jalostussäännön mukaan valmistettua.

Ottaen huomioon Portaat luomuun -valmennusohjelman vaatima aikajänne on tarkoituksenmukaista osoittaa sille määräraha valtion talousarviosta useammalle kuin yhdelle vuodelle. Talousarvioaloitteiden TAA 712/2002 vp ja TAA 1113/2002 vp perusteella momentille lisätään 60 000 euroa Portaat luomuun -valmennusohjelman jatkamiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 4 702 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

Määrärahasta osoitetaan 60 000 euroa Portaat luomuun -valmennusohjelman jatkamiseen. (Uusi)

47. *Maataloustuotannon lopettamistuet ja peltonmetsitystuki (siirtomääräraha 2 v)*

Momentilta vähennetään 1 200 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 86 970 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

14. Maatilatalouden rakenteen ja maaseudun kehittäminen

MAKERA. Maa- ja metsätalousvaliokunta on talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa MmVL 15/2002 vp kiinnittänyt huomiota maatilatalouden kehittämisrahaston (MAKERA) rahoitustilanteeseen ja rahaston tuleviin rahoitusmahdollisuuksiin. Talousarvioesityksen luku-perustelujen mukaan MAKERAn pääoman arvioidaan olevan vuonna 2003 noin 1 200 miljoonaa euroa. Käytettävissä olevien varojen arvioidaan vähenevän kuluvaan vuoteen verrattuna. Vuonna 2003 arvioidaan MAKERASTA myönnettävien avustuksia maatilojen investointeihin ja nuorten viljelijöiden aloitustukeen yhteensä noin 48 miljoonaa euroa ja valtion lainoja noin 110 miljoonaa euroa.

Saadun selvityksen mukaan MAKERAssa viereille tulleiden uusien hakemusten määrä on kuluvaan vuonna jonkin verran laskenut edellisvuodesta. Koska investointihankkeiden koko kuitenkin on kasvussa, vuosittain tarvittava investointitukimäärä jonkin verran jopa kasvaa entisestään. Mikäli tämä kehityssuunta jatkuu myös lähivuosina, MAKERAn rahoitusongelmat saattavat tulla vastaan jo vuonna 2005.

Asian johdosta maa- ja metsätalousministeriö on asettanut työryhmän selvittämään maatalouden investointien rahoitustarvetta ja -resurssien tasapainottamista. Työryhmän on määrä saada työnsä valmiiksi kuluvan vuoden loppuun mennessä.

Tässä yhteydessä valtiovarainvaliokunta kiinnittää huomiota viljelijöiden yleisen investointihalukkuuden lisäksi myös lisääntyneisiin sukupolvenvaihdoksiin. Sukupolvenvaihdoksia tehdään tänä vuonna kaikkiaan noin kolmannes enemmän kuin viime ja edellisenä vuonna keskimäärin.

62. *Valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä* (arviomääräraha)

Itä-Suomen tavoite 1 -ohjelma. Valtiovarainvaliokunta on kuluvaan vuonna molempien lisätalousarvioiden käsittelyn yhteydessä kiinnittänyt huomiota Itä-Suomen tavoite 1 -ohjelman rahoituksen turvaamiseen. Ensimmäisessä lisätalousarviossa eduskunta lisäsi määrärahaa miljoona euroa ohjelman rahoituskehityksen korjaamiseksi kansallisen rahoituksen osalta.

Valtion rahoitusosuuden lisääminen edellyttää momentin myöntämisvaltuuden korottamista talousarvioesityksessä ehdotetusta tasosta. Myöntämisvaltuuden korotustarve aiheutuu siitä, että ohjelman EU-varat (50 prosenttia julkisesta rahoituksesta) ja kansalliset julkiset varat eivät nykyisellään ole oikeassa suhteessa toisiinsa. Myöntämisvaltuuden tarvetta lisää myös se, että kunnat eivät voi osallistua maatalouden rakennetoimiin, joiden valtion rahoitusosuus tulee maatilatalouden kehittämisrahastosta (MAKERA). Kunnat eivät myöskään voi osallistua rahoitukseen, joka kohdistuu maaseudun puu- ja metsätalouden, maaseutumatkailun ja elintarviketuotannon yrityshankkeisiin. Ilman myöntämisvaltuuden lisäystä kaikkia EMOTR-O-varoja ei voida käyttää eikä Itä-Suomi-ohjelmaa toteuttaa täysimääräisesti.

Edellä olevan perusteella momentin myöntämisvaltuutta lisätään 4 120 000 eurolla 66 439 000 euroon. Momentin määräraha ei edellä todetun johdosta muutu.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. kappale kuten HE 132/2002 vp)

Vuonna 2003 saa uusia myöntämispäätöksiä tehdä yhteensä 66 439 000 eurolla. Mikäli vuoden 2002 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2003.

(3. ja 4. kappale kuten HE 132/2002 vp)

63. *Maaseudun kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Kylätoiminnan kehittäminen. Suomen kylillä on tavanomaista, että aktiivisia toimijoita on vähän. Tätä ongelmaa on pyritty ratkaisemaan kylätoiminnalla, joka yhdistää monien, eri perustein sektoroituneiden yhdistysten voimia ja jäsenistöä yhteistyöhön. Kylätoiminnan tavoitteena on kylien kehittäminen ja elinvoimaisuuden vahvistaminen siten, että kyläläisille luodaan edellytykset työhön ja riittävään toimeentuloon, hyvään ympäristöön sekä inhimilliseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin. Myös vapaa-ajan-asukkailla pyritään turvaamaan riittävät palvelut.

Kylätoiminta ei tähän mennessä ole saanut erityisyhdistysten tapaan valtionosuutta, vaan sitä on kehitetty hankerahoituksen turvin. Kylätoiminnan kehittäminen on keskeisellä sijalla tavoite 1 -ohjelmien ja alueellisen maaseudun kehittämisohjelman toimintaryhmätyössä sekä Leader+- ja POMO+-ohjelmissa. Toimintaryhmät voivat huolehtia kylien kehittämistoimenpiteiden kokoamisesta suuremmiksi hankkeiksi.

Valtiovarainvaliokunta katsoo, että kylätoiminnan tehostamisella ja organisoitumisella on runsaasti yhteiskunnallista tarvetta. Voimakas muuttoliike on aiheuttanut todellisen uhkan kylien elinkelpoisuudelle ja asukkaiden taloudelliselle ja henkiselle hyvinvoinnille. Kylien kehittämisellä kyetään hillitsemään muuttoliikettä ja sen yhteiskunnalle aiheuttamia moninaisia kustannuksia. Valiokunta katsoo, että ajatellen myös EU:n tulevaa ohjelmakautta kylätoiminnan perusrahoitus on turvattava talousarvioon otettavalla määrärahalla. Tämä varmistaa toiminnan jatkuvuuden ja riittävän hankeosaimisen.

Suomen Kylätoiminta ry on kylätoimintaa edistävien järjestöjen ja kyläyhdistysten valtakunnallinen yhteistyöelin. Sen jäseninä ovat lähes kaikki paikallislähtöistä kehittämistä tukevat eri alojen valtakunnalliset järjestöt sekä maa-

seudun toimintaryhmät ja maakunnalliset kylien yhteenliittymät. Jäsenjärjestöjä oli kuluvan vuoden syksyllä 115.

Edellä olevan ja talousarvioaloitteiden TAA 1010/2002 vp ja TAA 1115/2002 vp perusteella momentille ehdotetaan lisättäväksi 120 000 euroa Suomen Kylätoiminta ry:lle maaseudun kehittämistyöhön.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 2 923 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

Määrärahasta osoitetaan 120 000 euroa Suomen Kylätoiminta ry:lle maaseudun kehittämistyöhön. (Uusi)

15. Muut maatalouden menot

45. *Valtionapu 4H-toimintaan* (kiinteä määräraha)

4H-järjestön ydintehtävä on tukea lasten ja nuorten tasapainoista kehitystä ja elämänhallintaa. Toimintamenetelminä on tukea nuorten omatoimisuutta, yritteliäisyyttä ja arjen taitoja, yhteistyötaitoja, kansainvälisyyttä sekä luonnon ja ympäristön kunnioitusta. Toimintaan osallistuu lähes 120 000 nuorta yli 300 itsenäisessä paikallisyhdistyksessä.

Toimintaympäristön muutokset, kuten esimerkiksi ikärakenteen ja elinkeinorakenteen muuttuminen, muuttoliike ja kuntien kiristynvä taloustilanne muodostavat haasteen myös 4H-toiminnalle. Nuorisoa uhkaa syrjäytyminen, mikä ilmenee muun muassa väkivallantekoina ja päihteiden käyttönä. Näiden ennaltaehkäisyyn 4H-harrastus voi tuoda käytännössä koeteltuja toimintamuotoja.

Edellä olevan perusteella momentille lisätään 20 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 4 520 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

31. Metsätalouden edistäminen ja valvonta**44. Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (arviomääräraha)**

Valtioneuvosto päätti 18.11.1999 Kansallisen metsäohjelman toteuttamisesta. Ohjelman avulla yksityismetsien metsänhoito- ja perusparannustöiden määrät ovat lisääntyneet olennaisesti viimeisten parin vuoden aikana. Metsänhoitotöitä kyettäisiin tekemään enemmän, ellei määrärahojen niukkuus olisi esteenä.

Metsäkeskukset ovat saadun selvityksen mukaan kartoittaneet yksityismetsissä tulevana vuonna tehtävien metsänhoitotöiden edellyttämät valtiontuen rahoitustarpeet. Vuoden 2003 alussa joudutaan rahoittamaan kuluvana vuonna tehtäviä töitä 5,7 miljoonan euron edestä. Lisäksi joudutaan rahoittamaan vuoden 2002 myrskytuhojen edellyttämät metsänviljelytyöt, yhteensä 2,2 miljoonaa euroa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että puuntuotannon tukeen tarvittava määräraha ylittää hallituksen talousarvioesityksessä esitetyn tason.

Lukuperustelujen mukaan puuntuotannon turvaamistöiden painopiste on edelleen nuoren metsän hoidossa ja energiapuun korjuussa. Puun energiakäytön lisäämisen edellytyksiä voidaan parhaiten turvata lisääntyvillä metsien hakkuilla ja metsänhoitotöillä, joiden ansiosta metsistä saadaan kestävästi ja jatkuvasti teollisuudelle ainespuuta sekä polttolaitoksille energiapuuta. Valtiovarainvaliokunta katsoo, että tämän tulee olla jatkossakin mahdollista lisääntyneestä metsien suojelusta huolimatta. Metsäelinkeinolla on Suomelle tärkeä yhteiskunnallinen ja taloudellinen merkitys myös jatkossa.

Energiapuun korjuussa ja käytössä on käynnissä voimakas kehitys, johon valtiovarainvaliokunta on kiinnittänyt eri yhteyksissä huomiota. Käytön lisääntyessä on tarvetta kehittää energiapuuketjun logistiikkaa, alentaa kustannuksia ja etsiä keinoja energiapuun tukeen liittyvän hallinnon yksinkertaistamiseksi. Kuluvan vuoden ensimmäisen lisätalousarvion käsittelyn yhtey-

dessä eduskunta edellytti, että kehitettäessä energiapuulogistiikkaa selvitetään mahdollisuudet alueellisten kustannuserojen tasaamiseen.

Saadun selvityksen mukaan kauppa- ja teollisuusministeriö on asettanut syyskuussa työryhmän, jonka yhtenä tehtävänä on eduskunnan ydinvoimalayksikön lupakäsittelyn yhteydessä esittämien lausumien toimeenpano. Myös edellä todetun, valtiovarainvaliokunnan ehdotuksesta esitetyn lausuman edellyttämät selvitykset on sisällytetty em. työryhmän toimeksiantoon. Valtiovarainvaliokunta pitää tätä selvitystyötä tärkeänä ja kiirehtii sen edellyttämiä toimenpiteitä otettavaksi käyttöön mahdollisuuksien mukaan jo vuonna 2003.

50. Eräät metsätalouden valtionavut (kiinteä määräraha)

Momentin käyttösuunnitelmaan sisältyvän Metsämuseosäätiön määrärahan mitoituksessa on perustelujen selvitysosana mukaan otettu huomioon 1 495 000 euron erityisavustus puunkorjuun koneellistamisen esittelyhallin rakennushankkeeseen. Valtio myöntäisi perustelujen mukaan vuosina 2002—2004 yhteensä enintään 2 574 000 euroa rakennushankkeeseen.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan hankkeen kustannusarvio on 3 856 000 euroa. Valiokunta ehdottaa rakennushankkeen erityisavustukseen osoitettavaksi 500 000 euroa hallituksen ehdottamaa enemmän vuonna 2003 eli 1 995 000 euroa. Valiokunta ehdottaa, että rakennushankkeeseen vuonna 2004 myönnettävää valtionapua korotetaan hallituksen ehdottamasta enintään 413 000 eurosta 782 000 eurolla eli enintään 1 195 000 euroon.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 4 030 000 euroa.

Metsämuseosäätiön puunkorjuun koneellistamisen esittelyhallin rakentamiseen voidaan myöntää vuonna 2004 valtionapua enintään 1 195 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen käyttösuunnitelmassa mainituille yhdistyksille ja säätiöille.

Käyttösuunnitelma:	€
Föreningen för Skogskultur rf	50 000
Työtehoseura ry	471 000
Metsämuseosäätiö	2 365 000
Mustilan Kotikunnas-säätiö	51 000
Suomen Metsäyhdistys ry	84 000
Euroopan Metsäinstituutti ry	1 009 000
Yhteensä	4 030 000

32. Metsäntutkimuslaitos

Kuluvan vuoden alusta lukien pääosa Metsäntutkimuslaitoksen hallinnassa olleista luonnonsuojelualueista siirtyi Metsähallituksen hallintaan. Lapissa sijaitsevista alueista Pyhätunturin kansallispuisto ja Pisavaaran luonnonpuisto siirrettiin Perä-Pohjolan luontopalveluiden hallintaan ja Pallas-Ounastunturin kansallispuisto Ylä-Lapin luonnonhoitoalueeseen.

Hallinnansiirron yhteydessä Kilpisjärven alue päädyttiin säilyttämään Metsäntutkimuslaitoksella. Perusteluna hallinnan säilyttämiselle asiaa pohtineessa työryhmässä katsottiin, että Kilpisjärven alueeseen kuuluva Mallan luonnonpuisto ja Saanan luonnonsuojelualueet ovat Metsäntutkimuslaitoksen Kilpisjärven tutkimusalueen kiinteitä osia, joten alueen hoito ja käyttö on taroituksenmukaista järjestää yhden tahon toimesta.

Valtiovarainvaliokunta katsoo, että Enontekiön valtion maiden ja erityisesti Kilpisjärven alueen sekä käsivarren erämaa-alueen luonnonsuojelun ohjausta, maankäytön suunnittelua, järjestämistä ja valvontaa sekä retkeilypalveluiden ja -opastuksen hoitamista varten tulee selvittää, olisiko Metsäntutkimuslaitoksen hallinnassa olevat alueet ja muut kiinteistöt syytä siirtää Metsähallituksen hallintaan.

33. Metsähallitus

Tuloutustavoite. Valtiovarainvaliokunta on jo useana vuonna talousarvion käsittelyn yhteydessä kiinnittänyt huomiota Metsähallitukselle asetettuun tuloutustavoitteeseen. Liikelaitoslain käsittelyn yhteydessä (VaVM 31/2002 vp) valiokunta piti tärkeänä, että liikelaitosten voiton-tuloutusperiaatteet olisivat nykyistä selkeämmät, ja katsoi, että näiden tavoitteiden tulisi olla mahdollisimman realistisia. Tässä yhteydessä valiokunta esitti esimerkkinä Metsähallituksen, joka viime vuosina tuloutustavoitteestaan selviämiseksi on joutunut harkitsemaan jopa lainarahoituksen käyttämistä.

Metsähallituksen tuloutus on vuodesta 1998 kasvanut koko ajan. Tuloutus on ylittänyt omistajan käyttöön jäävän osuuden tuloksesta ja johtanut siihen, että Metsähallituksen rahoitus-asema on heikentynyt joka vuosi. Valtiovarainvaliokunta ei pidä tätä Metsähallituksen pitkäjänteisen toiminnan näkökulmasta asianmukaisena. Valiokunta katsoo myös, ettei tuloutustavoite saa johtaa ylisuuriin hakkuisiin.

51. Vesivarojen käyttö ja hoito

Vesivarojen käyttöön ja hoitoon on talousarvioesityksessä esitetty yhteensä 28,3 miljoonaa euroa. Määrärahataso on siten hieman suurempi kuin kuluvan vuoden talousarvion 26,8 miljoonaa euroa. Ympäristöministeriön päälukkaan budjetoituna on lisäksi vesivaratehtävien hoitoon tarvittavia määrärahoja noin 7,9 miljoonaa euroa alueellisten ympäristökeskusten toimintamenoissa ja noin 2,2 miljoonaa euroa Suomen ympäristökeskuksen toimintamenoissa. Vesivarahankkeita voidaan luvun 30.51 määrärahojen lisäksi toteuttaa myös työllisyysvaroin ja EU:n tuella. Rahastokaudella 2000—2006 EAKR:n tuella toteutettavien vesivarahankkeiden rahoituksen arvioidaan säilyvän edellisen kauden tasolla eli noin 4,5 miljoonassa eurossa/vuosi. Maaseudun kehittämiseen liittyviä vesivarahankkeita, esimerkiksi kylien vesihuollon kehittämistä, voidaan toteuttaa myös EMOTR:n tuella.

Uusi vesihuoltolaki on ollut voimassa 1.3.2001 lähtien. Vesihuoltopalvelujen saataavuuden ja laadun varmistamisen ohella vesihuoltolain keskeisiä tavoitteita ovat maksujen kohtuullisuus ja tasapuolisuus sekä vesihuollon järjestämisvastuun selkiyttäminen. Odotettavissa olevan uuden jätevesiasetuksen seurauksena haja-asutuksen vesihuollon kysymykset nousevat erityisesti esille. Toimivan vesihuollon merkitys on korostunut kuluvana vuonna, jolloin useat alueet ovat kärsineet vähäsateisen kesän ja syksyn jälkeen kuivuudesta.

Vaatimusten kiristytessä kiinteistökohtaisten järjestelmien investointi- ja käyttökustannukset nousevat huomattavasti, mikä puolestaan lisää tarvetta keskitettyjen vesihuoltoverkostojen laajentamiseen. Tällöin on tärkeää tarkastella käytövesi- ja jätevesikysymyksiä yhtenä kokonaisuutena; vesijohto- ja jätevesiverkostojen yhtäaikaaisella toteutuksella saavutetaan merkittäviä kustannussäästöjä. Vesistötyöt ovat enää harvoin pelkästään esimerkiksi tulvasuojelu-, kuivatus- tai muita yksittäistä tarkoitusta varten tehtäviä hankkeita. Normaalisti ne ovat monialahankkeita, joilla on useita tavoitteita ja joissa ympäristön parantaminen tai ainakin huomioon ottaminen on tärkeä elementti. Valtiovarainvaliokunta katsoo, että tämä on otettava myös tulevassa tukipolitiikassa huomioon.

Momentin 30.51.30 uusien korkotukilainojen myöntämisvaltuus poistui vuoden 2002 talousarviosta alkaen. Momentin 30.51.31 vesihuoltoavustuksiin tarkoitettu määräraha nousee 1,5 miljoonaa euroa kuluvan vuoden tasosta ja sisältää korkotukilainojen myöntämisvaltuuden poistumista koskevan kompensaation vuoden 2003 osalta. Valiokunta toteaa, että valtionavustusten määrää olisi tarvetta lisätä lähivuosina huomattavasti kompensaatiolisäystä enemmänkin. Monin paikoin vesihuolto ei vastaa asutuksen ja elinkeinoelämän tarpeita ja ilman valtion tukea välttämättömistä vesihuoltoinvestoinneista saatetaan aiheutua kohtuutonta painetta asukkailta perittäviin maksuihin.

Momentin 30.51.77 vesistö- ja vesihuoltotöihin tarkoitettu määräraha supistuu 0,5 miljoonaa euroa vuoden 2002 tasosta. Saadun selvityk-

sen mukaan supistus hidastaa jonkin verran suunniteltuja perusparannustoimia. Määrärahojen vähyys estää kunnille ja niiden asukkaille tärkeiden ja kiireellisten uusien vesistö- ja vesihuoltohankkeiden käynnistymisen. Momentti sisältää myös vesistörakenteiden perusparannusrahoituksen ja hankekohtaisen suunnittelun määrärahat.

Pienehköjen vesistö- ja vesihuoltotöiden määrärahaesitys on vuoden 2003 talousarvioesityksessä sama 2 miljoonaa euroa kuin kuluvana vuonna. Useilla alueilla tarve näihin töihin on ollut noin kaksinkertainen saatuihin määrärahoihin verrattuna. Valiokunta toteaa, että pienehköillä hankkeilla on mahdollista saada nopeastikin parannusta ongelmiin. Lähitulevaisuudessa rahoitustarve näyttää saadun selvityksen mukaan säilyvän ennallaan. Pienehköinä vesihuoltotöinä rahoitetaan kokonaistaloudellisesti tai muutoin yleiseltä kannalta perusteltuja ylikunnallisia tai esimerkiksi poikkeustilanteiden tarpeet huomioon ottavia vesihuoltoratkaisuja. Kasvavaa tarvetta on suunnata varoja erityisesti sellaisiin maaseudun ja haja-asutusalueiden hankkeisiin, joiden toteuttamista muutoin kuin valtion tuella on pidettävä kohtuuttomana ottaen huomioon myös vesihuoltolain vaatimukset. Pienehköihin töihin käytettäviä määrärahoja olisi perusteltua lähivuosina asteittain lisätä alueellisesti tasapuolisen rahoitusrakenteen säilymiseksi.

Valtiovarainvaliokunta on useana vuonna kiinnittänyt huomiota työllisyysmäärärahojen käyttöön vesihuoltotöissä. Rajoitus, jonka mukaan näitä määrärahoja ei ole mahdollista käyttää sellaisten uusien aloitettavien hankkeiden rahoitukseen, joita ei ole tarkoitus merkitä valtion taseeseen, poistettiin työministeriön pääluokan momentin 34.06.77 perusteluista jo kuluvan vuoden talousarviossa. Näin ollen tämän momentin rahoitusta on mahdollista osoittaa muun muassa ympäristökeskuksille, vaikka hanke valmistuttuaan siirtyy kunnan hallintaan ja omistukseen. Asiantuntijakuulemisissa on käynyt kuitenkin ilmi, että työministeriön työllisyysmäärärahojen suuntaaminen vaihtelee maan eri osissa. Eräissä TE-keskuksissa on talousarvion

momentin perusteluja tulkittu siten, että vesihuoltotöiden osalta tuki voidaan osoittaa vain kunnille, jolloin avustustaso jää pienemmäksi. Työministeriöltä saadun selvityksen mukaan tällaisten TE-keskusten työvoimaosastojen tulkin- ta on virheellinen. Valtiovarainvaliokunta pitää tärkeänä, että työministeriö selkiyttää TE-keskusten ohjausta, jotta koko maassa voidaan päästä yhdenmukaiseen käytäntöön mahdolli- simman pikaisesti.

77. Vesistö- ja vesihuoltotyöt (siirtomääräraha 3 v)

Luvun perusteluissa todettuun viitaten momen- tille lisätään 500 000 euroa pienehköihin vesis- tö ja vesihuoltotöihin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 14 565 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

**71. Eläinlääkintä- ja elintarvike tutkimus-
laitos**

Valtiovarainvaliokunta kiinnittää huomiota toi- mivaan eläinlääkintähuoltoon ja eläintautien ennaltaehkäisyyn. Tämän merkitys on korostu- nut myös kuluvana syksynä esimerkiksi Pohjan- maan turkiseläinten joukkokuolemien yhteydes- sä. Suomessa todettiin myös ensimmäinen lam- pailta ja vuohilla esiintyvän Scrapie-taudin tapaus marraskuun alussa. Tällaisessa yhteydes- sä korostuu myös eri viranomaisten yhteistyö. Lukuperusteluissa on valiokunnan mielestä oikein korostettu Eläinlääkintä- ja elintarvike- tutkimuslaitoksen yhteistyötä erityisesti Helsin- gin yliopiston sekä Elintarvikeviraston ja Kas- vintuotannon tarkastuskeskuksen kanssa.

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Liikenne- ja viestintäministeriö

22. *Tutkimus ja kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 500 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 7 909 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

24. Tiehallinto

21. *Perustienpito* (siirtomääräraha 2 v)

Tieverkon hoitoon ja ylläpitoon ehdotetaan noin 600 miljoonaa euroa. Määrärahassa on mukana kertaluontoinen 53 miljoonan euron lisäys, joka oli myös vuoden 2002 budjetissa. Korotus on merkittävä, mutta kattaa käytännössä lähinnä vain maanrakennusalan kustannustason nousua. Liikennemäärät ovat kasvaneet huomattavasti ja myös tienpitoon liittyvät kustannukset ovat lisääntyneet. Huonokuntoisten päällystettyjen teiden määrän arvioidaan lisääntyvän vuosittain noin 200 km ja korjausta odottavien siltojen määrä kasvaa noin 100 kappaletta vuodessa.

Valiokunta on erityisen huolissaan liikenneturvallisuuden tasosta. Liikennekäyttäytymisellä ja etenkin ajonopeuksilla on keskeinen merkitys, mutta liikenneturvallisuuteen vaikuttavat myös mm. tiestön kunto, teiden talvihoito sekä taajamaliikenteen järjestelyt. Saadun selvityksen mukaan vuodelle 2003 suunniteltu rahoitus ei riitä arvioitua tarvetta vastaaviin liikenneturvallisuutta parantaviin investointeihin. Tiehallinnon mukaan määrärahat riittävät ainoastaan siihen, että turvallisuutta parannetaan lähinnä laskemalla nopeusrajoituksia erityisesti taajamissa ja vilkkaimmilla päätiejaksoilla sekä lisäämällä automaattista nopeusvalvontaa. Elinkeinoelämän kilpailukyvyyn, alue- ja yhdyskun-

tarakenteen muutosten ja liikenteen kasvun vaatimien alueellisten tieinvestointien määrä supistuu 40 prosenttia vuoteen 2002 verrattuna. Saadun selvityksen mukaan liikenneonnettomuuksista aiheutuu yhteiskunnalle kaiken kaikkiaan noin kolmen miljardin euron vuosittaiset kustannukset.

Valiokunta pitää myönteisenä erilaisten tienpitoon liittyvien teemaohjelmien kehittämistä. Erityisesti on syytä korostaa liikenneturvallisuutta parantavia ohjelmia sekä toimenpiteitä raskaan liikenteen siirtämiseksi taajamien ulkopuolelle. Valiokunta pitää myös tärkeänä, että elinkeinopoliittisesti tärkeiden satamateiden liikenneturvallisuutta parannetaan. Lossi-siltaohjelman osalta valiokunta katsoo, että sen jatkamista on syytä arvioida suhteessa tieverkon kehittämistarpeisiin ja käytettävissä oleviin määrärahoihin.

Valiokunta katsoo, että perustienpidon rahoitustason korotukseen tulee osoittaa jatkossa riittävät resurssit.

Momentilta vähennetään 4 575 000 euroa ja vastaava lisäys tehdään luvun 31.99 uudelle momentille 31.99.62. Määräraha on tarkoitettu EU-hankkeiden kansalliseksi vastinrahaksi ja sitä on tarkoitus käyttää vuonna 2003 alkaviin hankkeisiin. Sitä ennen tehdyt sitoumukset rahoitetaan perustienpidon momentilta ja momentin perusteluihin tehdään vastaava muutos.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 599 079 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavia tavoiteohjelmia toteuttavien *ennen vuotta 2003 tehtyjen sitoumusten* kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta sekä pilottihankkeita ja yhteisöaloitteita toteuttavien hankkeiden kansallis-

ten osuuksien maksamiseen valtion osalta. Määrärahasta on varattu 2 305 000 euroa näiden hankkeiden kansallista rahoitusosuutta varten. Lisäksi määrärahaa saa käyttää EU:n TEN-hankkeiden menoihin.

78. Eräät tiehankkeet (arviomääräraha)

Tärkeimpiä keskeneräisiä tiehankkeita ovat Paimion ja Muurlan välinen E18-tieosuus sekä Lohjan ja Lohjanharjun välinen E18-osuus. Muita keskeneräisiä kohteita on mm. valtateillä 4, 6 ja 9 sekä pääkaupunkiseudulla Kehä III:lla. Talousarvioehdotuksen mukaan vuonna 2003 on tarkoitus käynnistää vain kaksi uutta kehittämissanketta, Vuosaaren sataman liikenneväylien ja Nuijamaan uuden raja-aseman tieyhteyden rakentaminen. Nyt meneillään olevista hankkeista valtaosa valmistuu vuoden 2004 aikana.

Liikenneinvestointien taso on ilman erillisrahoituksella rahoitettavia hankkeita vuonna 2003 kaiken kaikkiaan noin 195 miljoonaa euroa, ja se laskee ilman uusia kehittämissankkeita vuonna 2004 noin 86 miljoonaan euroon. Jotta nyt käynnissä olevien hankkeiden valmistuessa olisi meneillään muitakin hankkeita ja jotta investointitaso ei lähivuosina alene huomattavasti, on valiokunnan mielestä perusteltua käynnistää useampia uusia tiehankkeita jo vuonna 2003. Niiden kustannusvaikutukset jäävät ensimmäisen vuoden aikana alhaisiksi ja varsinaiset kustannusvaikutukset ajoittuvat vuosiin 2004 ja 2005. Valiokunta katsoo, että uusien tiehankkeiden käynnistäminen on perusteltua myös työllisyysnäkökohtien vuoksi, etenkin kun tulopoliittiseen sopimukseen ei liitetty tiehankkeita työllisyyttä parantavina toimenpiteinä.

Valiokunta viittaa kuluvan vuoden talousarvioon ja ehdottaa, että talousarvioaloitteiden TAA 294/2002 vp, TAA 536/2002 vp, TAA 572/2002 vp, TAA 732/2002 vp, TAA 934/2002 vp, TAA 1054/2002 vp, TAA 1125/2002 vp sekä TAA 1521/2002 vp perusteella vuoden 2003 aikana käynnistetään hankkeet vt 8 Raison kohta, vt 5 Joroinen—Varkaus, vt 3 Tampereen läntinen kehätie 1. vaihe, vt 4 Lahti—Heinola sekä vt 4 Jyväskylä—Kirri. Hankkeiden käynnistämiseksi momentille lisätään 11,5 miljoonaa euroa.

Hankkeiden kokonaiskustannukset ovat yhteensä 160 miljoonaa euroa ja momentin peruste luosaan tehdään tilausvaltuuksia koskevat muutokset.

Vt 8 Raison kohta. Hanke käsittää mm. valtatie muuttamisen nelikaistaiseksi kolmen kilometrin matkalla ja eritasoliittymän rakentamisen. Tällä tieosuudella on liikennettä n. 20 000 autoa/vrk. Hankkeen kustannusarvio on 14 miljoonaa euroa ja sen hyöty-kustannussuhde on 3,9. Hankkeeseen osoitetaan 4 miljoonaa euroa.

Vt 5 Joroinen—Varkaus. Hanke käsittää mm. valtatie rakentamisen uudelle linjalle 19 km:n matkalla. Liikennemäärät ovat 5 400—8 400 autoa/vrk. Hankkeen rakentamiskustannukset ovat 27 miljoonaa euroa ja hyöty-kustannussuhde on 1,7. Hankkeeseen osoitetaan 2,5 miljoonaa euroa.

Vt 3 Tampereen läntinen kehätie, 1. rakennusvaihe välillä Pirkkala—Kalkku. Ensimmäiseen rakennusvaiheeseen sisältyy mm. moottoritien rakentaminen Pirkkalan ja Kalkun välille (5 km) sekä siltojen rakentaminen Pyhäjärven yli. Ensimmäisen vaiheen kustannukset ovat 57 miljoonaa euroa. Liikennemäärät ovat n. 24 000 autoa/vrk, paikoitellen jopa n. 30 000 autoa /vrk ja liikenteen arvioidaan kaksinkertaistuvan vuoteen 2020 mennessä. Hankkeen hyöty-kustannussuhde on 2,9, ja siihen osoitetaan 2,5 miljoonaa euroa.

Vt 4 Lahti—Heinola. Valtatie 4 Lahdesta Heinolaan on yksiajoratainen moottoriliikennetie, jonka etelä- ja pohjoispuolella tie on jo rakennettu moottoritieksi. Keskimääräinen vuorokausiliikennemäärä osuudella on 11 900—13 400 autoa/vrk, pahimpina ruuhkapäivinä liikennemäärä on 23 000 autoa. Hanke käsittää toisen ajoradan rakentamisen (29 km) sille varatulle paikalle. Hankkeen kustannusarvio on 41 miljoonaa euroa ja sen hyöty-kustannussuhde on 2,5. Hankkeeseen osoitetaan 1 000 000 euroa.

Vt 4 Jyväskylä—Kirri. Hanke käsittää kevennetyn tyyppisen moottoritien jatkamisen 4,8 km:n

matkalla. Liikennemäärä tieosuudella on 14 900—17 200 autoa/vrk. Hankkeen kustannusarvio on 21 miljoonaa euroa, sen hyöty-kustannussuhde on 3,2, ja hankkeeseen osoitetaan 1,5 miljoonaa euroa.

Hankkeet vt 6 ja 21. Hankkeita vt 6 Koskenkylä—Kouvola ja vt 21 Kemi—Tornio ei voitu toteuttaa alkuperäisten suunnitelmien mukaisessa laajuudessa muuttuneiden kustannusarvioiden vuoksi. Esimerkiksi hankkeesta Koskenkylä—Kouvola päätettiin jättää hankkeen ulkopuolelle noin 10 kilometrin tieosuus. Valiokunta katsoo, että hankkeet tulisi saattaa kaikilta osin loppuun. Niiden käynnistäminen myöhemmin erillisinä hankkeina aiheuttaa huomattavia lisäkustannuksia.

Valiokunnan lausumaehdotus 10

Eduskunta edellyttää, että suhdanne- ja työllisyystilanne huomioon ottaen arvioidaan mahdollisuudet hankkeiden vt 6 Koskenkylä—Kouvola ja vt 21 Kemi—Tornio rakentamiseen myös niiltä osin, jotka ovat jääneet toteutettujen investointihankkeiden ulkopuolelle.

Muut kehittämishankkeet. Lisäksi valiokunta pitää tärkeänä, että Savonlinnan kaupungin liikennejärjestelyjen sekä Kokkolan satamatien parantamiseen liittyvät hankkeet käynnistyvät mahdollisimman pian. Seinäjoen pohjoisen ohikulkutien osalta tulee myös tehdä päätökset hankkeen toteuttamisesta. Valtatien 2 parantamiseen liittyvien hankkeiden jatkaminen on mm. teollisuuden kuljetusten kannalta tärkeää, samoin turvallisuuden parantaminen Sköldvikin öljynjalostamon risteysalueella. Valiokunta viittaa vielä Turun sataman liikenneyhteyksien kehittämistarpeisiin sekä kiirehtii valtatie 8 liikenneturvallisuutta parantavien hankkeiden edistämistä. Valiokunta kiinnittää huomiota myös Helsingistä Kirkkonummen ja Karjaan suuntaan kulkevan kantatien 51 kehittämistarpeisiin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 34 500 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

Määrärahaa saa käyttää myös *hankkeista* Nuijamaan raja-aseman *tieyhteydet*, Tampereen läntisen kehätien 1. vaihe, vt 8 Raision kohdalla, vt 5 Joroinen—Varkaus, vt 4 Lahti—Heinola sekä vt 4 Jyväskylä—Kirri aiheutuviin menoihin. Tiehallinto oikeutetaan solmimaan *sopimukset hankkeista* Nuijamaan rajanylityspaikan *tiejärjestelyt* enintään 14,5 miljoonan euron kokonaiskustannusten määrästä, Tampereen läntisen kehätie 1. vaihe enintään 57 miljoonan euron kokonaiskustannusten määrästä, vt 8 Raision kohdalla enintään 14 miljoonan euron kokonaiskustannusten määrästä, vt 5 Joroinen—Varkaus enintään 27 miljoonan euron kokonaiskustannusten määrästä, vt 4 Lahti—Heinola enintään 41 miljoonan kokonaiskustannusten määrästä sekä vt 4 Jyväskylä—Kirri enintään 21 miljoonan euron kokonaiskustannusten määrästä.

25. Tienpidon valtionavut

50. *Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen* (siirtomääräraha 3 v)

Yksityisteiden valtionapuun osoitetaan 11,1 miljoonaa euroa, mikä on miljoona euroa kuluvaan vuotta enemmän. Määräraha on edelleen varsin niukka, mutta rahoitusta voidaan pitää viime vuosien tasoon nähden tyydyttävänä, kun otetaan huomioon mm. kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain antamat mahdollisuudet. Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö rahoittaa selvitystä yksityisteiden erilaisista toimintamuodoista. Tämä selvitys palvelee ns. MATTI-projektia, jonka tarkoituksena on hakea uusia ratkaisuja maaseututiestön tienpitoon.

Yksityisteiden kunnossapito on jatkossa ongelmallista, koska vapaaehtoisten vastuunkantajien ja kunnossapitäjien määrä vähenee. Valiokunta pitääkin erittäin myönteisenä Suomen Tieyhdistyksen suunnittelemaa tieisännöitsijöiden koulutusohjelmaa. Sillä pyritään kehittämään tieisännöinnistä uusi ammatti ja sivuelinkeino nykyisen talkootyypin työn tilalle.

30. Merenkululaitos

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Itämeren merenkulun turvallisuus. Suomenlahden meriliikenne on kasvanut voimakkaasti ja sen ennustetaan edelleen kaksinkertaistuvan vuoteen 2005 mennessä. Itämerellä purjehtivista öljytankkereista noin kolmannes on yksirunkoisia aluksia. Valiokunta viittaa jäljempänä momentin 35.10.67 kohdalla esitettyyn ja korostaa, että Suomenlahden liikenteen ohjaus- ja seurantajärjestelmän rahoitus on turvattava, jotta järjestelmä voidaan ottaa käyttöön suunnitelmien mukaisesti vuonna 2004.

Jäänmurtopalvelut. Eduskunta edellytti kuluvan vuoden talousarviossa, että Suomen jäänmurtajakapasiteetin ja jäänmurtajapalveluiden tarve arvioidaan ja että samalla selvitetään myös monitoimimurtajan toimintamalli.

Asiaa selvittänyt työryhmä on mm. katsonut, että jäänmurtopalveluiden tuottamista varten tulisi perustaa valtion liikelaitos, joka omistaisi kaikki murtajat. Merenkululaitos vastaisi lähinnä jäänmurtajan viranomaistoiminnoista, hallinnoinnista ja jäänmurtopalveluiden tilaamisesta. Valiokunta pitää tehtyjä ehdotuksia perusteltuina ja tarkoituksenmukaisina. Monitoimimurtajien toimintaa kehitettäessä on tärkeää ottaa huomioon Suomen talviolosuhteet sekä Suomen talvimerenkulun turvaaminen.

Luotsausmaksut. Talousarvioehdotuksen mukaan luotsausmaksuja on tarkoitus korottaa keskimäärin viisi prosenttia, mikä korottaisi luotsausmaksutuloja n. 1,2 miljoonaa euroa. Luotsausmaksuista päätetään erikseen asetuksella. Saadun selvityksen mukaan kuluvan vuoden luotsaustulokertymä on liikenteen kasvusta johtuen ennakoitua suurempi. Esitetty luotsauksen tulokertymä ja kustannusvastaavuus saavutetaan ilman maksujen korotusta. Tästä johtuen valiokunta katsoo, että luotsausmaksujen korotuksesta on tässä vaiheessa luovuttava ja että korotustarvetta tulee arvioida uudelleen keväällä 2003.

Väyliä ja sisävesikanavien kunnostus. Eräät kauppamerenkulun väylät ovat madaltuneet, ja ilman kunnostustoimenpiteitä väylien sallittua kulkusyvyyttä joudutaan alentamaan. Väylien madaltuminen vaikeuttaa jäänmurtotoimintaa, ja se lisää myös kuljetuskustannuksia. Myös sisävesikanavien rakenteet ovat monin paikoin huonoja ja korjauksen tarpeessa.

Valiokunta ehdottaa, että momentille lisätään 2 miljoonaa euroa, josta tulee osoittaa 1,5 miljoonaa euroa väylien kunnostukseen ja 500 000 euroa sisävesikanavien kunnostamiseen ja kanavaperinteen vahvistamiseen.

Momentilta vähennetään 151 000 euroa ja vastaava lisäys tehdään momentille 31.99.62, jolta maksetaan EU-hankkeiden kansallinen vastinraha. Myös momentin perusteluihin tehdään vastaava muutos.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 10 988 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavia tavoiteohjelmia (*poist.*) toteuttavien *ennen vuotta 2003 tehtyjen sitoumusten* kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta *sekä pilottihankkeita ja yhteisöaloitteita toteuttavien hankkeiden kansallisten osuuksien maksamiseen valtion osalta*. Määrärahaa saa käyttää myös EU:n TEN-hankkeiden tutkimus- ja selvitysmenoihin.

(3. kappale kuten HE 132/2002 vp)

77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Meri- ja sisävesiväylien pitkän tähtäimen kehittämisohjelmaa laatineen työryhmän mietintö valmistui huhtikuussa 2002. Työryhmä piti tärkeimpinä Vuosaaren, Naantalien, Raahen ja Haminan väylien kunnostusta. Näistä väylistä aloitetaan ensi vuonna Vuosaaren ja Naantalien väylien kunnostus. Loviisan väylän kunnostus on suunniteltu toteutettavaksi vasta vuoden 2006 jälkeen, mutta valiokunta katsoo, että sen kunnostusta on syytä aikaistaa. Satama on maan toiseksi suurin puutavaran vientisatama sekä vilja- ja hiilisatama. Lisäksi suunnitellaan sataman laajentamista konttisatamaksi. Merenkululai-

tos on suunnitellut Loviisan laivaväylän syventämistä 9,5 metriin, jotta laivat voisivat käydä satamassa täydessä lastissa. Hankkeen kustannusarvio on 3,3 miljoonaa euroa. Hankkeesta on valmis yleissuunnitelma, mutta rakentamissuunnitelmaa ei ole vielä laadittu.

Valiokunta ehdottaa, että talousarvioaloitteen TAA 490/2002 vp perusteella momentille lisätään 1 000 000 euroa Loviisan väylän syventämisen aloittamiseen vuonna 2003 ja että momentin perusteluihin lisätään sopimusvaltuutta koskeva maininta.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 5 523 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kustannusarvioltaan merkittävien väylä- ja kanavaverkon laajennus- ja uusinvestointien ja laitehankintojen sekä niitä vastaavien myöhemmin toteutettavien hankkeiden suunnittelusta ja muista valmistelevista toisista aiheutuviin menoihin. Merenkululaitos oikeutetaan solmimaan sopimus Naantalin väylän syventämisestä enintään 6 500 000 euron kokonaiskustannusten määrästä sekä sopimus Loviisan väylän syventämisestä enintään 3 300 000 euron kokonaiskustannusten määräästä.

40. Ratahallintokeskus

21. Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v)

Rataverkon kuntoa uhkasi vakava romahdus 1990-luvun puolivälissä, mutta kehityksen suunta saatiin muutettua lisäämällä rahoitusta 1990-luvun loppupuolella. Rataverkon korvausinvestointeihin on ollut käytettävissä vuosina 1997—2000 keskimäärin 180 miljoonaa euroa, ja kuluvana vuonna korvausinvestointeihin oli käytettävissä 135 miljoonaa euroa. Ensi vuodelle ehdotettu korvausinvestointien taso on n. 114 miljoonaa euroa.

Määrärahan tason näin huomattava laskeminen merkitsee mm. sitä, että välttämättömiä korjauksia ei voida tehdä ja käyttörajoitusten määrä kasvaa. Kuluvan vuoden lopussa käyttörajoituksia on n. 350 km, mutta ehdotetulla rahoitus-tasolla rajoitusten määrän arvioidaan nousevan

580 kilometriin vuonna 2005. Korjausten vähentäessä henkilökuntaa joudutaan lomauttamaan ja arvioiden mukaan 150—200 työntekijää joudutaan irtisanomaan. Kaikkein kipeimmin lisärahoitusta tarvitaan rataosuuksien Kouvola—Pieksämäki, Tampere—Jyväskylä, Ylivieska—Oulu, Pieksämäki—Kuopio ja Lahti—Imatra/Vainikkala kunnostukseen. Lisäksi Pohjois-Suomessa on tehtävä sähköistystä edeltäviä rata-pihatöitä.

Momentille lisätään 4 000 000 euroa rata-pihatöiden tekemiseen Pohjois-Suomessa. Muiden hankkeiden rahoitus on turvattava lisätalousarviossa. Valiokunta pitää myös tärkeänä, että määrärahatilanteen salliessa Pori—Tampere-rataosuutta parannetaan mm. poistamalla ta-soristeykset.

Valiokunnan lausumaehdotus 11

Eduskunta edellyttää, että vuoden 2003 lisätalousarviossa osoitetaan määräraha rataosuuksien Kouvola—Pieksämäki, Tampere—Jyväskylä, Ylivieska—Oulu, Pieksämäki—Kuopio ja Lahti—Imatra/Vainikkala kunnostukseen.

Momentilta vähennetään 1 000 000 euroa ja vastaava lisäys tehdään luvun 31.99 uudelle momentille 31.99.62, jota on tarkoitus käyttää EU-hankkeiden kansallisen vastinrahan maksamiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 233 900 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavia tavoiteohjelmia (poist.) toteuttavien ennen vuotta 2003 tehtyjen sitoumusten kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta sekä pilottihankkeita ja yhteisöaloitteita toteuttavien hankkeiden kansallisten osuuksien maksamiseen valtion osalta. (Poist.)

78. Eräät ratahankkeet (arviomääräraha)

Kerava—Lahti-oikoradan rakentamiseen liittyvä sopimusvaltuus on 331 miljoonaa euroa ja ensi vuodelle ehdotetaan 80 miljoonan euron

määrärahaa. Jotta hanketta voidaan viedä eteenpäin tehokkaasti ja taloudellisesti optimaalisella tavalla, arvioidaan ensi vuoden määrärahatarpeen olevan n. 35 miljoonaa euroa ehdotettua enemmän. Valiokunta pitää välttämättömänä, että ensi vuoden lisätalousarviossa arvioidaan määrärahan oikeellisuus ja otetaan huomioon puuttuva määräraha.

Valiokunta pitää myös tärkeänä, että ratojen sähköistäminen etenee ja että Seinäjoen ja Vaasan välisen rataosan sähköistyksen suunnittelu käynnistetään.

60. Joukkoliikenteen palvelujen ostot, korvaukset ja tuet

63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Joukkoliikenteen tukeen ehdotetaan ensi vuodelle 81 miljoonan euron määrärahaa, mutta liikenne- ja viestintäministeriön selvitysten mukaan nykyisten palvelujen turvaamiseen tarvittaisiin 88,6 miljoonaa euroa.

Kaukoliikenteen ja junien lähiliikenteen palvelujen ostamiseen ehdotetaan 37,5 miljoonaa euroa. Saadun selvityksen mukaan nykyisen palvelutason mukainen ostohinta oli syksyn indeksitietojen mukaan noin 38,4 miljoonaa euroa. Mikäli ehdotettu määrärahan leikkaus toteutuu, on vaarana, että henkilöliikennettä joudutaan supistamaan. Alustavien suunnitelmien mukaan henkilöliikenne loppuisi mahdollisesti rataosilla Karjaa—Hanko ja Kotka—Kouvola.

Kaupunki- ja seutulippualennusten valtionavustuksiin ehdotetaan 9,7 miljoonan euron määrärahaa, kun nykytason säilyttämiseen tarvittaisiin 11,4 miljoonaa euroa. Alue- ja paikallisliikenteen rahoitukseen suunnitellaan supistuksia lähivuosina, ja lääninhallitukset joutuvat jo ensi vuoden hankintoja suunnitellessaan ottamaan huomioon vuosien 2004 ja 2005 ennakoitun rahoitustilanteen. Kehittämishankkeisiin tarkoitettuun määrärahaan ehdotetaan noin 40 prosentin leikkausta kuluvaan vuoteen verrattuna. Määrärahan vähennys on tarkoitettu tilapäi-

seksi toimenpiteeksi, ja tavoitteena on, että määräraha olisi entisellä tasolla vuonna 2005.

Valiokunta pitää tärkeänä, että henkilöliikenne rautateilla voi jatkua voimassa olevien sopimusten mukaisesti ja että myös lipputukiin suunnataan ehdotettua enemmän resursseja. Myös alue- ja paikallisliikenteen tuntuja supistuksia on pyrittävä välttämään.

Valiokunta korostaa myös sitä, että joukkoliikenteen tutkimus- ja kehitystoiminnan julkista rahoitusta ei saa vähentää pysyvästi. Kehittämistoiminta on ensisijainen edellytys sille, että joukkoliikenteen kilpailukyky ja liikenteenhoidon tehokkuus jatkuvasti paranevat. Pääkaupunkiseutu, Tampere ja Turku eivät saa liikennepalvelujen tukemiseen valtion tukea. Eräänä syynä tähän on saadun selvityksen mukaan ollut se, että suurten kaupunkien joukkoliikenteen kehityshankkeisiin myönnetään paljon valtion tukea. Kehittämismäärärahojen supistuessa suurien kaupunkien osuus valtion joukkoliikenne- rahoituksesta kutistuu entisestään.

On myös tärkeää, että matkakeskusten kehittämiseen suunnataan riittävät resurssit. Matkakeskukset helpottavat erityisesti liikuntavammaisten ja vanhusten matkustamista. Valiokunta pitää myös tärkeänä, että juna- ja linja-autoliikenteen yhteistoimintaa kehitetään mm. yhteensovittamalla matkustajainformaatiojärjestelmiä sekä edistämällä juna- ja linja-autoliikenteen lippujärjestelmien kehityshankkeita.

Henkilöliikenteen kehittämisen osalta valiokunta korostaa edelleen sitä, että työmatkaliikennettä tulisi ohjata yhä enemmän joukkoliikenteeseen tukeutuvaksi. Työmatkaliikennettä palvelevia junayhteyksiä tulisi kehittää erityisesti Turun ja Salon sekä Karjaan ja pääkaupunkiseudun välille. Valiokunnan mielestä tulisi myös parantaa mahdollisuuksia taksien käyttämiseen haja-asutusalueiden ostoliikenteessä.

Valiokunta ehdottaa, että momentille lisätään 2 000 000 euroa. Muutoin joukkoliikenteen palvelujen taso on turvattava sisäisillä määrärahasiirroilla. Mikäli tässä ei onnistuta, on määrärahatilanne otettava huomioon ensi vuoden lisätalousarviossa. Saadun selvityksen mukaan erityisesti vuonna 2004 joukkoliikenteen määrä-

rahoihin on odotettavissa huomattavaa vajeausta. Toiminnan ja palvelujen jatkuvuuden turvaamiseksi on ensi vuoden aikana selvitettävä mm. palvelutarve, mahdollisuudet toiminnan tehostamiseen sekä lähivuosien määrärahatarve.

Valiokunta kiinnittää tässä yhteydessä vielä huomiota suomalaiseen vaununrakennusalan osaamiseen ja sen tulevaisuuden näkymiin Suomessa. Talgo Oy:n junanvaunutehdas työllistää Kainuussa lähes 500 työntekijää, mutta tehdas on tilauksien puutteessa ajautumassa vaikeuksiin. Näin ollen pääkaupunkiseudun pitkän aikavälin joukkoliikennetarkoituksilla voidaan luoda osaltaan edellytyksiä VR:n investointipäätöksille. Mikäli Talgo Oy:n toiminta loppuu, Suomesta häviää vähitellen huomattava määrä vaununrakennusalan osaamista.

Työsuhdematkalipun verotusarvon alentaminen. Hyväksyessään kuluva vuoden talousarvion eduskunta edellytti, että työsuhdematkalipun verotusarvon alentaminen otetaan huomioon valmisteltaessa vuoden 2003 veroratkaisuja. Saadun selvityksen mukaan asian valmistelua ei ole jatkettu mm. siitä syystä, että veropohjaa ei haluta heikentää. Valiokunta katsoo, että työsuhdematkalipun verotusarvon alentamista on syytä verrata työsuhdeauton verotukseen. Valiokunta pitää edelleen tärkeänä, että hankkeen valmistelua jatketaan ja että asia otetaan huomioon vuoden 2004 veroratkaisujen yhteydessä.

Lentoliikenteen tukeminen. Luvanvaraista henkilöliikennettä koskevan lain 23 §:n mukaan valtion talousarviossa osoitettua määrärahaa voidaan käyttää lentoliikennepalvelujen ostamiseen. Lentoliikenteen tukeminen on katsottu EU-säädösten vuoksi ongelmalliseksi ja myös määrärahan niukkuuden vuoksi lentoliikenteen jättäminen tuen ulkopuolelle on ollut perusteltua. Kuluvan vuoden toisen lisätalousarvion yhteydessä päätettiin, että Savonlinnan kaupungille myönnetään määräraha matkalippujen hinnan alentamiseen Savonlinnan alueen lentoliikennedyhteyksien turvaamiseksi. Liikenne- ja viestintäministeriö on myös asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on mm. selvittää lentoliikenteen tukemiseen liittyviä kysymyksiä sekä vähäliikenteisten lentoasemien ylläpidon tarkoituksenmukaisuutta. Työryhmän määräaika päättyy 15.4.2003.

Savonlinnan ohella Suomessa on muitakin paikkakuntia, joiden lentoliikenteen jatkuminen on epävarmaa. Toisaalta näissä kaupungeissa on mm. kansainvälistä vientiteollisuutta, jonka kannalta toimivat lentoyhteydet ovat välttämättömät. Valiokunnan mielestä lentoliikenteen turvaaminen on perusteltua silloin, kun tuen myöntämiseen on jokin erityinen syy. Tällainen erityinen syy voi olla esim. elinkeinoelämän ja kansainvälisen vientiteollisuuden tarvitsemien lentoyhteyksien turvaaminen.

Valiokunnan lausumaehdotus 12

Eduskunta edellyttää, että lentoliikenteen tukemiseen liittyvät kysymykset selvitetään perusteellisesti ja että päätösten teossa otetaan huomioon lentoliikennepalvelujen turvaaminen niillä lentoreiteillä, jotka ovat elinkeinoelämän ja kansainvälisen teollisuuden kannalta välttämättömiä.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 83 000 000 euroa.
(2.—4. kappale kuten HE 132/2002 vp)

80. Ilmatieteen laitos

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Suomen säätutkaverkko on lähes koko maan kattava, mutta Etelä- ja Keski-Pohjanmaan alue on tutkaverkoston katvealueella. Tästä aiheutuu erityisiä ongelmia muun muassa alueen liikenneturvallisuudelle. Säätutkatietoja tarvitaan myös maatalouden ja ilmavoimien toiminnoissa. Säätutka on tärkeä myös Kauhavalle suunnitellun lentokoulutuskeskuksen toiminnan kannalta. Pohjanmaan säätutkan avulla sääilmiöiden seuranta ja sääpalvelun edellytykset vahvistuisivat sekä alueellisesti että myös valtakunnallisesti. Säätutkan kustannusarvio on 1,7 miljoonaa euroa.

Valiokunta kiinnitti asiaan huomiota jo kuluvan vuoden talousarviota koskevassa mietinnös-

sään. Valiokunta pitää hanketta edelleen erittäin tärkeänä ja kiirehtii sen toteuttamista.

Valiokunnan lausumaehdotus 13

Eduskunta edellyttää, että Pohjanmaan sääätutkahankkeen rahoitus selvitetään ja hanke käynnistetään mahdollisimman pian.

Valiokunta pitää myös tärkeänä, että ilmastomuutokseen liittyvää tutkimusta jatketaan ja että siihen suunnataan riittävät resurssit.

99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut menot

Postipalvelulain mukainen yleispalveluvelvoite toteutuu Suomessa hyvin. Yli 95 prosenttia talouksista saa päivän postin ennen klo 13. Postin tulevaisuuden suurin haaste on, kuinka hyvin se pystyy sopeutumaan toimintaympäristön nopeaan muutokseen. EU-maista ainoastaan Suomessa ja Ruotsissa peritään postipalveluista arvonnalisävero.

Postin tehtävänä on hoitaa myös kannattamattomia palveluja. Valiokunta pitää tärkeänä, että Postin toimintamahdollisuudet yleispalveluvelvoitteen hoitajana turvataan.

62. EU:n rakennerrahastojen valtion rahoitusosuus liikenne- ja viestintäministeriön osalta (arviomääräraha)

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan kansallinen vastinraha maksetaan nykyisin momenteilta 31.24.21, 31.40.21 ja 31.30.21. Momenttien määrärahat ovat kaksivuotisia siirtomäärärahoja. Useimmilla hallinnonaloilla vastinrahoitus on talousarviossa esitetty ns. koontimomentilla ja määrärahat on esitetty myöntämisvaltuutena. Edellä mainitusta johtuen liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan vastinrahojen tilastointi on ollut vaikeaa ja myös kansallisen rahoituksen saatavuudesta on ollut epäselvyyttä.

Valiokunta ehdottaa, että talousarvioaloitteen TAA 1133/2002 vp perusteella lukuun 31.99. perustetaan uusi momentti 31.99.62 ja että momentille osoitetaan 5 155 000 euroa EU:n

rakennerrahastojen valtion rahoitusosuuksiin. Vastaavat määrärahavähennykset tehdään momenteille 31.24.21, 31.30.21 ja 31.40.21.

Lisätään uusi momentti seuraavasti:

62. EU:n rakennerrahastojen valtion rahoitusosuus liikenne- ja viestintäministeriön osalta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 155 000 euroa.

Vuonna 2003 saa uusia myöntämispäätöksiä tehdä yhteensä 5 726 000 eurolla.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan aluekehitysrahastosta rahoitettavien tavoite 1 ja 2 -ohjelmien, yhteisöaloitteiden ja innovatiivisten toimien hankkeiden valtion rahoitusosuuden maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös teknisen avun ja edellä mainittujen ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan henkilöstön palkkaamiseen yhdessä momentilta 26.98.61 olevan EU-osuuden kanssa.

78. Vuosaaren sataman liikenneväylien rakentaminen (arviomääräraha)

Eduskunta on jo aiemmissa kannanotoissaan katsonut, että Vuosaaren satamahanke on tärkeä pääkaupunkiseudun ja myös koko maan elinkeinoelämän ja sen kilpailukyvyn kannalta. Helsingin satamalla on ulkomaankaupan kannalta huomattava merkitys, sillä sen kautta tapahtuvien kuljetusten arvo on noin 30 prosenttia Suomen ulkomaankaupan arvosta ja 40 prosenttia merikuljetusten arvosta. Helsingin kaupunki maksaa varsinaisen sataman rakennuskustannukset. Lisäksi Helsinki maksaa puolet liikenneväylien kustannuksista, mistä valtio ja Helsingin kaupunki ovat sopineet kirjallisesti tammikuussa 2002. Myös mahdollisesta kustannusarvion noususta aiheutuvat kustannukset maksetaan puoliksi. Hankkeesta arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja vuosina 2003—2008 yhteensä 103,7 miljoonaa euroa, jotka on tarkoitus saada takaisin kaavoitusyhötynä Keski-Pasilasta.

Eduskunta on korostanut voimakkaasti sitä, että sataman liikenneväylien rakentaminen on toteutettava erillisrahoituksella. Eduskunta toteaa edelleen, että Vuosaaren liikenneväylien rakentaminen ei saa hidastaa muita suunnitteilla

olevia liikenneväyläinvestointeja. Myös muiden satamien kilpailukyvyistä ja liikenteellisistä edellytyksistä on huolehdittava.

Pääluokka 32

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Valiokunta on keskittynyt kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalla kahteen pääasiaan: Suomen kilpailukyvyn kannalta keskeiseen kysymykseen t&k-rahoituksen riittävyydestä sekä kansantaloudellisesti ja ympäristöpoliittisesti merkittävien energiapolitiittisten ratkaisujen eteenpäinvientiin.

Valiokunta pitää lisäksi tärkeinä myös kysymyksiä alueellisen elinkeinotoiminnan edellytyksistä ja on siksi kiinnittänyt huomiota yritystukien riittävyyteen. Koska kansalaisten velkaantuminen on kasvussa ja paine velkaneuvontaan on edelleen suuri, valiokunta on ottanut kantaa myös velkaneuvontaan ohjattujen resursien riittävyyteen.

Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalta on vähennetty matkakuluista 10 prosenttia kautta linjan yleisenä laskennallisena säästötoimena. Leikkaus kohdistuu valiokunnan saaman selvityksen mukaan eri tavalla eri yksiköihin. Se aiheuttaa kuitenkin erityisiä vaikeuksia TE-keskusten ja VTT:n toimintaan. Valiokunta pitää sen vuoksi aiheellisena tarkastella leikkausten vaikutuksia tältä osin tarkemmin.

Valiokunnan mielestä talousarvioesityksen kansainvälistymispolitiikkaa koskevat ehdotukset eivät anna aiheutta erityisiin huomautuksiin. Näköpiirissä on myönteisiä uusia strategisia avauksia lähialueilla ja Aasiassa. Niihin kyetään kuitenkin varautumaan valiokunnan saaman selvityksen mukaan asianmukaisesti. Valiokunta pitää yleisesti hyvänä sitä, että valtio huolehtii jatkuvasti ja aikaa seuraten viennin edistämiseen ja yritysten kansainväliseen kanssakäymiseen liittyvien peruspuitteiden olemassa olosta.

Valtion omistajapolitiikka on ollut viime aikoina yleisen huomion kohteena mm. Sonera Oyj:n kolmannen sukupolven matkapuhelinverkkoihin liittyneiden hankintojen vuoksi. Asiaa on myös käsitelty varsin laajasti mm. val-

tioneuvoston ja eduskunnan piirissä. Yhteinen näkemys on ollut se, että valtion omistajaohjausta on syytä selkiinnyttää ja sen periaatteita linjata uudelleen. Samalla on todettu, että työ on syytä sisällyttää seuraavan hallituksen ohjelmaan. Valiokunta on sivuuttanut sen vuoksi tarkemman omistajapolitiikkaan liittyvän tarkastelun tässä yhteydessä.

10. Hallinto

22. Työvoima- ja elinkeinokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Määrärahaa saa käyttää mm. pk-yritysten neuvonta-, informaatio- ja kehittämispalveluihin. Kehittämispalveluiden painopisteitä ovat vuonna 2003 esimerkiksi yrittäjyyden ja uusperustannan tukeminen, liikkeenjohtotaitojen kehittäminen, markkinointi- ja kansainvälistymisvalmiuksien parantaminen sekä yritysten sukupolvenvaihdosten tukeminen.

TE-keskukset toimivat keskeisessä asemassa alueellisen elinkeinopolitiikan edistäjinä. Ne vastaavat erityisesti alkuvaiheessa olevien yritysten neuvonnasta ja ohjauksesta sekä osallistuvat merkittävällä tavalla yritysten alkuvaiheen rahoituksen järjestelyihin.

TE-keskusten harjoittama yritysohjaustoiminta perustuu pitkälti asiakkaiden luona tapahtuvaan neuvontaan. TE-keskukset suorittavat myös EU:n edellyttämiä valvontakäyntejä asiakkaiden luona. Tämän vuoksi yleinen matkustusmäärärahojen perusteella tehty 10 prosentin leikkaus aiheuttaa merkittävää haittaa TE-keskusten perustoiminnalle. Leikkaukset rajoittavat erityisesti Pohjois- ja Itä-Suomen TE-keskusten toimintaedellytyksiä suurien etäisyyksien ja harvan asutuksen vuoksi. Neuvonta on

kuitenkin tarpeen alueiden yritystoiminnan edistämiseksi ja työllisyyden ylläpitämiseksi.

Valiokunta kiinnittää huomiota yleisestä leikkauksesta aiheutuviin erilaisiin seuraamuksiin paikallistasolla. Erityisesti pitkään hitaana jatkuneen suhdannekehityksen ja korkean rakenteellisen työttömyyden oloissa seuraamukset voivat olla maan pohjois- ja itäosissa siinä määrin haitallisia, että niihin on syytä puuttua. Valiokunta pitää tärkeänä, että tilannetta seurataan aktiivisesti.

20. Teknologiapolitiikka

Valiokunnan päähuoli kauppa- ja teollisuusministeriön pääluokassa on Suomen saavuttaman hyvän kansainvälisen kilpailuaseman ylläpito myös tulevaisuudessa. Asiantuntijakuulemisissa on tullut toistuvasti esille huoli julkisen t&k-rahoituksen osuuden kasvun pysähtymisestä ja Suomen suhteellisen kilpailuaseman heikentymisestä. Julkisen rahoituksen lasku on ollut teollisuuden edustajien mukaan nopeampaa kuin kolme vuotta sitten arvioitiin, ja Suomessa on palaututtu tosiasiallisesti vuoden 1996 tasolle. Samalla teknologisen kehityksen yleinen vauhti on kasvanut jatkuvasti. Rahoituksen niukkuus on johtamassa valiokunnan saaman selvityksen mukaan siihen, että teknologinen osaamispohja heikkenee ja teollisuuden t&k-investoinnit suuntautuvat enenevästi ulkomaille. Samalla lukuisia toteuttamiskelpoisia ja tuloodotuksiltaan hyviä hanke-ehdotuksia jää hyödyntämättä.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa on tuotu esiin uudestaan myös se seikka, että tietointensiivisten yritysten yhteistyökumppaneiden tutkimuksen taso ja monipuolisuus ratkaisevat suurelta osin yritysten teknologiahankkeiden sijainnin. Teknologiapolitiikan ja -rahoituksen pitkäjänteinen kehittäminen on siten osa suotuisan toimintaympäristön rakentamista. Luottamus myönteiseen kehitykseen on valiokunnan saaman selvityksen mukaan välttämätön lähtökohta teollisuuden omien t&k-investointien mitoittamista ja suuntaamista koskevalle suun-

nittelulle. Samalla se luo suotuisaa toimintaympäristöä myös muun elinkeinotoiminnan kasvulle maassamme.

Eräiden keskeisten alan toimijoiden mukaan teknologisen osaamispohjan turvaaminen edellyttää 50 miljoonan euron vuotuista lisäystä teknologiamäärärahoihin esimerkiksi neljän seuraavan vuoden aikana. Toisen arvion mukaan vuosittaisia määrärahoja tulisi kasvattaa 5 prosentilla. Tästä lisäyksestä osa voitaisiin kanavoida Tekesin kautta ja osa ohjata suoraan yliopistoille valikoidusti tutkimuksen ja opetuksen kehityksen turvaamiseksi aloilla, joiden kasvu- ja tuottavuusvaikutukset ovat parhaat. Investointien kannattavuutta osoittavat valiokunnan mielestä mm. ne tutkimukset, joiden mukaan valtion teknologiarahoitus pk-yritysten tuotekehityshankkeisiin maksaa itsensä takaisin valtiolle 2—3 vuodessa ja tulee kymmenkertaisena takaisin 5—8 vuodessa. Vaikka tutkimushankkeiden myönteisiä vaikutuksia ei pystytä osoittamaan yhtä suoraviivaisesti, nekin ovat valiokunnan saaman selvityksen mukaan ilmeisiä.

Kansallisella teknologiapolitiikalla rakennetaan perusteet pitkäjänteiselle elinkeinotoiminnan ja yhteiskunnan kehitykselle Suomessa. Tulevaisuuden keskeinen haaste on ikärakenteeltaan vanhenevan hyvinvointivaltion ylläpito kilpailukykyisellä veroasteella. Nämä tavoitteet edellyttävät veropohjan vahvistamista lisäämällä mm. viennin osuutta kansantuotteesta. Tämä taas puolestaan edellyttää t&k-panostusten lisäämistä. Myös hyvinvointipalvelujen tuottavuuden kehitys edellyttää teknologian hyödyntämistä ja julkisia kehityspanostuksia.

Suurin yksittäinen tekijä Suomen korkeaan kilpailukykyyn on ollut valtion vuosien 1997—1999 tutkimusrahoituksen lisäysohjelma. Samalla tavoin nyt tehtävät teknologiapoliittiset ratkaisut heijastuvat koko maan kilpailukykyyn tulevina vuosina. Valiokunta pitää sen vuoksi Suomen kannalta ehdottoman tärkeänä sitä, että julkisilla toimilla tuetaan sitä luottamusta, joka on välttämätön yritysten investointien suuntaamiseksi Suomeen.

Valiokunnan lausumaehdotus 14

Eduskunta edellyttää, että julkisen t&k-rahoituksen tarve arvioidaan 1990-luvulla saatujen kokemusten perusteella ja että valtio sitoutuu kasvattamaan määrärahoja pitkäjänteisen, avoimen suunnitelman mukaan.

22. Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille on ehdotettu 63 138 000 euron nettomäärärahaa. Tätä on pienennetty matkakuluja koskevan yleisen laskennallisen leikkauksen vuoksi 957 000 eurolla. Vähennys vastaa seurannaisvaikutuksiltaan VTT:n oman arvion mukaan 80 henkilötyövuoden kustannuksia.

Matkakulujen leikkaus on laskettu valiokunnan saaman selvityksen mukaan VTT:n kokonaismatkakustannusten perusteella. Ne sisältävät myös kaiken maksulliseen tutkimukseen ja muun ulkopuolisen rahoituksen turvin tehtävään toimintaan liittyvät matkakustannukset. Koska budjettirahoitteisen toiminnan osuus VTT:n toiminnasta on vain 28 prosenttia, leikkaus on 689 000 euroa liian suuri. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kaikkien nettobudjetoitujen laitosten matkakuluja on leikattu samalla tavalla. Vähennys on kuitenkin VTT:lla suhteellisesti kaikkein merkittävin.

VTT on katsonut valiokunnan asiantuntijakuulemisessa, että määrärahan leikkaus heikentää ratkaisevasti sen tutkimus- ja kehitystyön edellytyksiä. VTT tarvitsee budjettirahoitusta voidakseen kehittää osaamistaan ja ylläpitää mm. alueellisesti merkittävää toimintaansa. Ilman riittäviä julkisia resursseja siitä uhkaa tulla tieteellistä toimintaa vailla oleva insinööri- ja konsulttitoimisto, kun sen pitäisi kulkea teknologiakehityksen kärjessä täyttääkseen tehtävänsä. Jotta VTT:n tieteellisen työn toimintaedellytykset voidaan turvata jatkossa, valiokunta esittää sitä koskevaa lausumaa.

Valiokunnan lausumaehdotus 15

Eduskunta edellyttää, että laskentaperusteen virheellisyydestä johtuva osuus VTT:n matkakustannusten leikkauksesta

korvataan siten, että VTT:n tutkimus- ja kehitystyön edellytykset turvataan.

27. Teknologinen tutkimustoiminta (arviomääräraha)

Momentin myöntövaltuuteen esitetään lisättäväksi siirtona momentin 32.20.83 myöntövaltuudesta 2 miljoonaa euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. kappale kuten HE 132/2002 vp)

Vuonna 2003 uusia rahoituspäätöksiä saa tehdä enintään 137 709 000 eurolla.

(3. kappale kuten HE 132/2002 vp)

40. Avustukset teknologiseen tutkimukseen ja kehitykseen (arviomääräraha)

Momentin myöntövaltuuteen esitetään lisättäväksi siirtona momentin 32.20.83 myöntövaltuudesta 2 miljoonaa euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. kappale kuten HE 132/2002 vp)

Vuonna 2003 uusia avustuspäätöksiä saa tehdä enintään 153 687 000 eurolla.

(3. ja 4. kappale kuten HE 132/2002 vp)

83. Lainat teknologiseen tutkimukseen ja kehitykseen (arviomääräraha)

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan taloudellinen tilanne ja mm. yksityisen riskipääoman saannin vaikeutuminen nykyisin näkyy erityisesti kasvukeskusten ulkopuolella sijaitsevien pk-yritysten toiminnassa. Osalla yrityksistä on ongelmia tuotekehityslainojen takaisinmaksussa. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on katsottu, että ongelmia voitaisiin helpottaa, jos Tekes voisi tarvittaessa muuttaa vieraan pääoman ehtoisena myönnetyn lainan tai osan siitä oman pääoman ehtoiseksi lainaksi esimerkiksi silloin, kun sillä voidaan estää yksittäisen pk-yrityksen ajautuminen konkurssiin taloudellisen taantumien aikana. Valiokunta pitää esitystä perusteltuna ja esittää sitä koskevaa muutosta.

Valiokunta pitää myös perusteltuna lisätä joustavuutta riskilainojen ja pääomalainojen väliseen jakoon. Valiokunta ehdottaa sen vuoksi, että momentin päätösosassa oleva jako vieraan

ja oman pääoman ehtoihin lainoihin siirretään selvitysosaa ja että sitä pidetään samalla suunnitelmallisena, muttei sitovana jakona.

Julkisen rahoituksen osuuden alentuminen on johtanut valiokunnan saaman selvityksen mukaan mm. siihen, että t&k-hankkeiden aikajänne on lyhentynyt. Riittävän pitkäjänteisen tutkimus- ja kehitystyön turvaamiseksi valiokunta katsoo, että Tekesin myöntövaltuuksien painopistettä pitäisi siirtää nykyistä enemmän lainoista tutkimus- ja avustusmomenteille. Valiokunta ehdottaa sen vuoksi, että momentin myöntämisvaltuudesta siirretään 2 miljoonaa euroa momentille 32.20.27 ja 2 miljoonaa euroa momentille 32.20.40 siten, että näiden kummankin momentin myöntämisvaltuutta lisätään 2 miljoonaa euroa. Muutosten vaikutus momenttien määrärahoihin voidaan ottaa huomioon tarvittaessa vuoden 2003 lisätalousarviossa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. kappale kuten HE 132/2002 vp)

Vuonna 2003 uusia lainoja saa myöntää enintään 71 890 000 euroa (*poist.*).

(3. kappale kuten HE 132/2002 vp)

Lainoja saa myöntää myös riskipitoisiin kehityshankkeisiin, joilla tähdätään uuden teknologian hyödyntämiseen ja energiatalouden, ympäristötekniikan ja terveydenhoidon teknologioiden kehittämiseen sekä tutkimus- ja kehitystoiminnan tulosten liiketaloudelliseen hyödyntämiseen. Lainoja saa myöntää ensisijaisesti konkreettiseen riskipitoiseen tuotekehitykseen ja tuotteistamiseen lähinnä pk-yrityksille. Lainat voidaan myöntää vakuutta vaatimatta. Mikäli kehitystyö epäonnistuu teknisesti tai ei johda taloudellisesti hyödynnettävään tulokseen, teknologian kehittämiskeskuksella on lainansaaajan hakemuksesta oikeus antaa lainansaaajalle valtioneuvoston päätöksen (461/1998) määrittelemien ehtojen puitteissa lisää takaisinmaksuaikaa, *muuttaa vieraan pääoman ehtoisena myönnetty laina tai osa siitä oman pääoman ehtoiseksi lainaksi* tai poikkeustapauksessa jättää lainan maksamaton pääoma ja korot osittain tai kokonaan takaisin perimättä. Muiden kuin pk-yritysten kohdalla näin voidaan menetellä vain erityisen painavasta syystä.

30. Yrityspolitiikka

44. Alueellinen kuljetustuki (arviomääräraha)

Alueellista kuljetustukea jatketaan vuoden 2003 loppuun. Tuki vastaa vuoden 2002 tasoa.

Kuljetustuki lasketaan maapinta-alan perusteella ilman, että siinä otettaisiin huomioon vesialueiden vaikutusta kuljetuskustannuksiin. Tämä merkitsee erityisesti Itä-Suomen pk-yrityksille selvää kilpailuhaittaa niihin maihin nähden, joissa vesialueet eivät pirsto tiestöä tai joissa kuljetustuki on Suomea laajempi. Kilpailuhaitta on korostunein Suomen ja Ruotsin välillä saha-alan kuljetuksissa.

Valiokunta kiinnittää edellisvuoden tapaan huomiota kuljetustuen määräytymisperusteen tulkinnasta aiheutuvaan vakavaan kilpailuhaittaan ja esittää sitä koskevaa lausumaa.

Valiokunnan lausumaehdotus 16

Eduskunta edellyttää, että kuljetustuen määräytymisperusteena käytetään todellisen yhteysverkon mukaan määräytyvää kokonaispinta-alaperustetta.

45. Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)

Valtion yrityspolitiikassa on vireillä useita myönteisiä kehityshankkeita, joilla yritetään helpottaa yritysten perustamista, markkinoille pääsyä ja toimintaedellytyksiä. Näitä ovat esimerkiksi laaja-alainen yrittäjyysshanke sekä alueellisen elinkeinopolitiikan strategiatyö. Valiokunta pitää hankkeita ja niissä asetettuja tavoitteita ja painopistealueita tärkeinä yritysten osaamisen edistämiseksi ja tarpeellisten yhteistyökanavien avaamiseksi. Myönteistä on myös se, että toiminnan vaikuttavuutta pyritään arvioimaan mahdollisimman pian, kuten yrittäjähankkeessa on jo tehty. Tällä tavoin suunnittelua ja sen pohjalta tehtäviä toimenpide-ehdotuksia voidaan kohdistaa yrittäjien kannalta keskeisiin avainasioihin.

Valiokunta on kuitenkin huolissaan perinteisten yritystukien riittävydestä. Asiantuntijakuulemisessa on käynyt ilmi useaan otteeseen, että TE-keskukset joutuvat hylkäämään jatkuvasti rahoituksen myöntämisedellytykset täyttä-

viä, toteuttamiskelpoisia hankkeita. Tuen tarve on eräiden arvioiden mukaan kaksinkertainen olemassa oleviin määrärahoihin nähden. Valiokunta pitää tätä ongelmallisena sekä vallitsevan suhdannetilanteen kannalta että pitemmällä tähtäimellä uusien innovaatioiden esiintulon kannalta. Valiokunta kiinnittää huomiota myös EU:n tavoitealueiden ulkopuolisilla alueilla ja siirtymäkauden alueilla toimivien yritysten asemaan ja pitää tärkeänä, että yritystukivaltuutta käytetään niiden aseman parantamiseksi.

Toinen valiokunnan asiantuntijakuulemisen esitetty ongelma koskee tuen lyhytjänteisyyttä, kun myöntövaltuudet ovat vain fiskaalisen vuoden mittaisia. Vuosittainen myöntövaltuus on käytetty useissa TE-keskuksissa jo syksyn puolivälissä. Tuettavia hankkeita on jouduttu sen vuoksi myöntämään tai siirtämään kokonaan seuraavan vuoden puolelle.

Valiokunta pitää yrityspolitiikan toimenpiteitä merkittävänä ja tärkeänä edellä esitettyjen syiden lisäksi myös alueiden kehityksen kannalta ja kansallisen pk-yritystoiminnan ylläpitämiseksi. Edessä oleva laajamittainen sukupolvenvaihdos perheyriksissä vaatii sekin tukitoimenpiteitä. Vireällä yritystukipolitiikalla voidaan tasata myös laskusuhdanteen työllisyysvaikutuksia. Tukea pitäisi voida valiokunnan mielestä kohdistaa erityisesti yrityksiin, jotka investoivat tulevaisuuteen, tähtäävät kansainvälisille markkinoille ja kasvattavat vientiä.

Valiokunta pitää tärkeänä, että määrärahan riittävyys seurataan.

40. Kuluttaja- ja kilpailupolitiikka

24. Kuluttajavalituslautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille ehdotetaan myönnettäväksi 1 415 000 euroa eli 102 000 euroa edellisvuotta enemmän.

Kuluttajavalituslautakunta esitti omassa talousarvioesityksessään lisäystä 184 000 euroa, mikä kattoi mm. uuden asianhallintajärjestelmän hankinnan. Lautakunnan nykyisen diaari-rekisterin tuki ja ylläpito loppuvat valiokunnan

saaman selvityksen mukaan vuodenvaihteessa 2002—2003, eikä sen korvaamiseen ole osoitettu määrärahoja. Uuden järjestelmän hankinta maksaisi kuluttajavalituslautakunnan omien laskemien mukaan 60 000—80 000 euroa. Lisäksi lautakunnan vanhentunut tekninen ympäristö pitäisi uudistaa, mihin kuluksi arviolta 20 000 euroa.

Kuluttajavalituslautakunnan asiaruuhkiin on kiinnitetty huomiota useissa eri yhteyksissä. Asiantilaa on pidetty epätydyttävänä asiakkaiden oikeusturvan kannalta. Valiokunta katsoo, että lautakunnan teknisten työskentelyedellytysten tulee olla ajanmukaiset. Valiokunta esittää sen vuoksi momentille lisäystä 100 000 euroa uuden asianhallintajärjestelmän hankintaan.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 515 000 euroa.

31. Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä (arviomääräraha)

Momentille esitetään 5 160 000 euroa eli 1 549 000 euroa edellisvuotta enemmän. Määrärahaa saa käyttää mm. talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain (713/2000) mukaisen korvauksen maksamiseen talous- ja velkaneuvontapalveluiden tuottajille. Määrärahalla tuetaan myös määräaikaista ohjelmaa, jolla edistetään vapaaehtoisten velkasovintojen aikaansaamista. Tämän ohjelman piiriin arvellaan tulevan kaikkiaan 60 000—70 000 asiakasta. Määräraha kattaa noin 130:n eli vajaan 50 uuden päätoimisen talous- ja velkaneuvojan palkkaamisesta aiheutuvat menot.

Vuoden 2001 alusta voimaan tulleen talous- ja velkaneuvontalain säätämisen yhteydessä oli lähtökohtana se, että toiminnan vaatimien voimavarojen mitoitus tarkistetaan vuoden 2003 talousarvioehdotuksen yhteydessä. Valiokunnan kuulemat velkaneuvojat ovat katsoeet, että esitetty määrärahojen lisäys kuluu kokonaan valtion ja pankkien välillä tehdyn vapaaehtoisen velkasovinto-ohjelman edellyttämän lisähenkilöstön palkkausmenoihin. Siitä ei ohjaudu siten varoja varsinaiseen perusneuvontaan, jossa asiakasjonot ovat edelleen pitkät ja työntekijöiden työpaine suuri. Vapaaehtoinen sovinto-ohjelma

ei kevennä asiantuntijoiden arvion mukaan painetta myöskään varsinaisen velkaneuvonnan puolella, koska vaikeat ja aikaa vievät tapaukset eivät ole vähenemässä.

Valiokunta pitää velkaneuvonnan tilannetta huolestuttavana: kansalaisten velkaantuminen on nousussa, ja myös jonot velkaneuvontaan ovat kasvaneet. Velkaneuvojien on vastattava myös uudesta talousneuvonnan tehtäväkentästä varsinaisen perustyön lisäksi. Eduskunnan esittämä tavoitetilä 1 velkaneuvoja ja 1 toimistoapula 40 000 asukasta kohden on suurelta osin vielä saavuttamatta, ja erot kuntien kesken ovat erittäin suuria. Yli 60 000 asukkaan neuvokohdaisia piirejä on paljon, ja odotusajat niissä vastaanotoille usean kuukauden tai jopa puolen vuoden mittaisia. Useat velkaneuvojat toimivat voimiansa rajoilla, eivätkä ehdi kouluttaa uusia velkaneuvoja tehtäviinsä. Merkkejä on myös ylivelkaantumisen aiheuttamasta velkaantumisen ketjuuntumisesta monin eri tavoin.

Velkaneuvojat ovat esittäneet määrärahan korottamista 9,5 miljoonaan euroon. Määrärahan tuntuvan lisäyksen katsotaan tuovan kuitenkin mukanaan kustannusten säästöjä toisaalla valtion menoissa, esimerkiksi oikeuslaitoksen, maksuttomien oikeudenkäyntikustannusten sekä sosiaali- ja terveystennojen alentumisen myötä.

Valiokunta katsoo, että valtion ensi vuoden talousarviossa tulee ohjata määrärahoja myös velkaneuvonnan perustehtäviin. Valiokunta esittää sen vuoksi, että momentille lisätään 700 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 5 860 000 euroa.
(2. ja 3. kappale kuten HE 132/2002 vp)

50. Kansainvälistysministeriö

40. *Toimialakohtainen yritysten kansainvälistyminen (arviomääräraha)*

Momentille on esitetty myönnettäväksi 18 273 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yritysryhmien yhdessä toteuttamiin vientiä, suomalaista kulttuuria ja kansainvälistymistä edistäviin sekä yritysten

kansainvälistä kilpailukykyä kehittäviin yhteishankkeisiin.

Määrärahaa saa käyttää myös PuuEurooppa-hankkeen yritysten kansainvälistymistä ja ulkomaista markkinointia tukeviin toimiin, joihin osallistuu yrityksiä.

PuuEurooppa-hankkeen tavoitteena on lisätä suomalaisten puutuotteiden vientimahdollisuuksia kehittämällä puutuotteiden käyttöä Euroopassa. Toimenpiteet kohdistuvat lähinnä EU:n jäsen maihin sekä Baltian ja Pietarin alueisiin. Kampanjaan kuuluvat puutuotteiden käytön kehittäminen ja tukeminen erityisesti rakentamisessa ja sisustamisessa, vientiä edistävät toimenpiteet sekä kehityshankkeet, joiden tavoitteena on luoda edellytyksiä viennin kasvulle. Baltian ja Pietarin alueella tehtävä työ kohdistuu sekä alueen kehittämiseen suomalaisten tuotteiden markkinana että näiden maiden puun käytön tukemiseen ja vahvistamiseen.

Valiokunta pitää hanketta tärkeänä toimialakohtaisena ja monialaisena kansainvälistymishankkeena ja katsoo, että sen täysimittainen toteutus tulee turvata yhteisesti hyväksytyn toimintasuunnitelman pohjalta.

60. Energiapolitiikka

Talousarvioesityksen energiapolitiittisissa linjauksissa on otettu huomioon eduskunnan keväällä 2002 ydinvoimaratkaisun yhteydessä ilmaisema tahto. Ministeriö on ryhtynyt välittömiin toimenpiteisiin kaikkien eduskunnan esittämien lausumien johdosta. Se on asettanut kaksi työryhmää ja yhden toimikunnan, joiden tehtävänä on uudistaa energian säästöä ja uusiutuvien energialähteiden edistämistä koskevat ohjelmat ja valmistella lausumien edellyttämiä konkreettisia ehdotuksia seuraavasti:

Ensimmäisen, kivihiilen käytön rajoittamista koskevan lausuman johdosta asetettu toimikunta selvittää kivihiilen käyttöön liittyviä kysymyksiä. Sen tulee tehdä myös ehdotuksia tarvittavista toimista kivihiilen käytön hallitukseksi rajoittamiseksi sähkön ja lämmön tuotannossa. Toimikunnan määräaika päättyy 31.12.2003.

Toisen, energiansäöstöä koskevan lausuman johdosta asetettu työryhmä valmistelee energiansäostöohjelman päivitystä sekä tekee ehdotuksen energiansäostön yleislaiksi siihen liittyvine muine lakeineen. Työryhmän määräaika päättyi yleispäivityksen osalta 30.11.2002 ja lainsäädäntöhankeiden osalta määräaika päättyy 31.5.2003.

Kolmannen, uusiutuvan energian tutkimusta, kehittämistä ja käyttöönoton tukemista koskevan lausuman johdosta asetettu työryhmä valmistelee uusiutuvien energialähteiden edistämishjelman uusimista. Työryhmän tehtävänä on tarkastella ulkopuolisen arvioinnin pohjalta olemassa olevan ohjelman toteutusta ja tehostamistarvetta sekä tehdä ehdotuksia uusiksi toimenpiteiksi. Työryhmän määräaika päättyy 30.11.2002.

Eduskunta edellytti neljännessä lausumassaan, että se saa selvityksen lausumien toteutuksesta seuraavan vaalikauden aikana. Lausumien toteutusta on tarkoitus selvittää ensimmäisen kerran jo tällä vaalikaudella siinä yhteydessä, kun hallitus raportoi eduskunnalle kansallisen ilmastostrategian etenemisestä ja jatkotoimista vuoden 2003 alussa.

Vuoden 2003 talousarviolakeihin sisältyy lisäksi noin 18 miljoonan euron verotukipaketti, jolla edistetään uusiutuvan energian käyttöä.

40. *Energiatuki* (arviomääräraha)

Energiatukea saa myöntää vuonna 2003 enintään 31 228 000 euroa. Myöntämisvaltuus on kasvanut yli 50 prosenttia vuodesta 2000, jolloin se oli 19,5 miljoonaa euroa. Valiokunta pitää kehitystä myönteisenä, mutta myös välttämättömänä kansallisen ilmastostrategian tavoitteisiin pääsemiseksi. Nyt esitetty valtuus on lähellä ilmastostrategian tarvearviota, jonka mukaan energiatuen vuosittaisen perusrahoituksen tulisi olla noin 35 miljoonaa euroa vuosina 2002—2010. Lisäksi tarvittaisiin noin 25 miljoonan euron tuki demonstraatiohankkeille joka kolmas vuosi.

Energiatuen käyttökohteet kattavat energiapolitiikan tärkeimmät tavoitteet: turvata kilpailukykyisen ja luotettavan energian saanti ja täyt-

tää kansainvälisten ympäristösitoumusten asettamat velvoitteet. Näiden tavoitteiden edistäminen on tärkeää niin kansallisen kilpailukykyyn kuin ympäristövaatimusten vuoksi. Valiokunta pitää sen vuoksi myöntövaltuuden korotusta perusteltuna ja johdonmukaisena eduskunnan ydinvoimapäätökseen liittyvä tahdonilmaisu huomioon ottaen.

Energiatukea käytetään valiokunnan saaman selvityksen mukaan lähes täysin uusiutuvien energialähteiden käyttöä ja energiansäöstöä edistävien hankkeiden tukemiseen. Esimerkiksi vuonna 2001 myönnetystä tuesta kohdistui puun energiakäyttöön noin 62 prosenttia, energian säästöön 20 prosenttia, tuulivoimaan 9 prosenttia ja muihin uusiutuviin energiamuotoihin 9 prosenttia.

Valiokunta katsoo, että investointituilla on erittäin suuri merkitys uusiutuvien energialähteiden käytön ja energian säästön lisäämisessä lähitulevaisuudessa. Kysymys tukien kohdentamisesta on sen vuoksi tuen määrän lisäksi toinen merkittävä kysymys. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on esitetty selvityksiä, joiden mukaan investointituki on tarpeellinen keino aivan uuden teknologian markkinoille saamiseen, mutta tehon keino jo markkinoilla olevan teknologian käytön laajentamiseen. Investointituilla voi olla jopa joissakin tapauksissa negatiivisiakin vaikutuksia teknologian käyttöönottoon.

Eri energiamuotojen keskinäisen kilpailukykyyn kannalta on ratkaisevaa myös, mitä kustannuksia energian hinnan laskentaan sisällytetään. Valiokunta pitää sen vuoksi tärkeänä myös selvittää, missä määrin on perusteltua sisällyttää ns. ulkoiskustannukset eri energiamuotojen hintoihin. Esimerkiksi uusiutuvan energian taloudellinen kilpailukyky paranee ratkaisevasti, jos tällainen tarkastelu otetaan laskennassa huomioon. Tällainen tarkastelu antaa valiokunnan mielestä myös oikean pohjan tukien suuntaamista koskevalle päätöksenteolle.

Demonstraatituki

Valtion ensi vuoden talousarvioesitykseen ei sisälly määrärahaa, joka olisi tarkoitettu uusien teknologioiden demonstrointiin sillä tavoin kuin

uusiutuvien energialähteiden edistämishjelmassa vuodelta 1999 ja kansallisessa ilmastoohjelmassa vuodelta 2001 on esitetty. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on käynyt kuitenkin ilmi, että kauppa- ja teollisuusministeriö on varautunut hakemaan rahoitusta esimerkiksi lisätalousarviomenettelyssä heti, kun sopiva hakemus tai useampi sellainen jätetään. Valiokunnalle on korostettu sitä, että sitoutuminen demonstraatiohankkeen rahoitukseen on tehtyjen periaatepäätösten mukainen.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan viireillä on useita laajamittaisia uuden teknologian hankkeita. Niistä osa liittyy bioenergian ja tuuli-voiman käyttöön, osa energian säästöön. Useat

hankkeet, joissa uutta teknologiaa on kokeiltu pienessä mittakaavassa, ovat valmiit etenemään toteutusvaiheeseen. Sen vuoksi on tärkeää, että eri osapuolilla on selvä tieto valtion valmiudesta osallistua hankkeiden demonstraatorahoitukseen. Valiokunta esittää tätä koskevaa lausumaa.

Valiokunnan lausumaehdotus 17

Eduskunta edellyttää, että hallitus sitoutuu myöntämään kansallisessa ilmastostrategiassa tarkoitetun rahoitustuen demonstraatiohankkeelle heti, kun toteuttamiskelpoinen, tukea koskeva hankehakemus jätetään kauppa- ja teollisuusministeriölle.

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoitus

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan määrärahoihin esitetään yli 340 miljoonan euron korotusta vuoteen 2002 verrattuna. Merkittäviä määrärahojen lisäyksiä aiheutuu mm. terveydenhuollon palvelujärjestelmän kehittämisestä, työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisesta sekä sairaus- ja vanhempainpäivärahan vähimmäismäärän korottamisesta. Suhteessa eniten korotetaan kuntien valtionosuuksia. Valtionosuusprosentin korottaminen lisää sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannusten valtionosuutta yhteensä noin 175 miljoonalla eurolla. Korotus on tarkoitettu kohdennettavaksi mm. hyvinvointipalveluiden parantamiseen, lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen sekä sosiaalityön ja lastensuojelun voimavarojen lisäämiseen. Hallituspuolueiden eduskuntaryhmien sopimasta 104 miljoonan euron lisäyksestä käytetään valtionosuusprosentin korotukseen 97,7 miljoonaa euroa ja loppuosa käytetään mm. päivähoitojärjestelmän uudistukseen.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan valtionosuuksiin esitetään tehtäväksi vain puolet kustannustason edellyttämästä indeksitarkistuksesta. Täysimääräinen korotus lisäisi kuntien valtionosuuksia noin 40 miljoonalla eurolla.

Hyvinvointipalveluiden turvaamisen kannalta on erittäin tärkeää, että sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksia on selvästi lisätty. Määrärahojen kasvusta huolimatta useilla kunnilla on kuitenkin vaikeuksia palvelujen järjestämisessä. Kunnille on viime vuosina osoitettu useita uusia tehtäviä ilman, että niiden aiheuttamia kustannuksia olisi korvattu täysimääräisesti. Lisäksi kasvukeskusten ja pienten kuntien ongelmat ovat hyvin erilaisia, ja ne edellyttävät myös erilaisia ratkaisumalleja.

Väestön ikääntyessä sosiaali- ja terveyspalvelujen tarve kasvaa entisestään. Samalla henki-

löstön riittävyyteen liittyvät kysymykset asettavat huomattavia haasteita palvelujen järjestämiselle. Tilanne on erityisen vaikea, jos henkilöstö eläköityy ennen aikaisesta ja jos uutta henkilökuntaa ei enää saada näihin tehtäviin. Viime aikoina on jo ollut merkkejä siitä, että työntekijöitä siirtyy pois raskaista, henkilöstöltään alimitoitetuista palveluammateista.

Kuntataloutta on käsitelty yksityiskohtaisemmin edellä luvun 26.97 perusteluissa. Valiokunta viittaa myös perustuslakivaliokunnan lausuntoon PeVL 41/2002 vp sekä valtiovarainvaliokunnan mietintöön VaVM 36/2002 vp, joissa on käsitelty mm. valtion ja kuntien välisiä rahoitus-suhteita ja kuntien mahdollisuuksia suoriutua tehtävistään.

Valiokunta katsoo, että kuntien taloudelliset mahdollisuudet sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiseen on turvattava nykyistä paremmin ja rahoitus on kaiken kaikkiaan saatava nykyistä kestävämmälle pohjalle. Lähtökohtana tulee jatkossa olla myös se, että kustannustason nousu korvataan kunnille täysimääräisesti.

Kansallinen terveydenhuoltoprojekti

Terveydenhuoltoprojektin tavoitteena on muun muassa väestön terveystarpeista lähtevän hoidon saatavuuden, laadun ja riittävän määrän turvaaminen maan eri osissa asukkaan maksukyvyistä riippumatta. Myös järjestöjen ja yksityisen sektorin toiminta otetaan huomioon. Valtioneuvoston periaatepäätöksessä todetaan hankkeen rahoituksesta muun muassa, että kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksia lisätään vuodesta 2003 alkaen hallituksen kehysneuvotteluissa sopimien päätösten mukaisesti 104 miljoonalla eurolla vuodessa.

Ensi vuoden talousarviossa terveydenhuoltoprojektiin ehdotetaan kaikkiaan n. 68 miljoonaa euroa. Valtionosuusmäärärahaa lisätään 57 mil-

joonalla eurolla ja lisäksi hankerahoitukseen, elektronisen sairauskertomuksen kehittämiseen ja eräisiin projekteihin osoitetaan noin 11 miljoonaa euroa.

Terveydenhuoltoprojektin toteuttaminen edellyttää lähivuosina selkeää voimavarojen lisäämistä julkiseen terveydenhuoltoon ja huomattavia lisäpanostuksia niin valtiolta kuin kunnilta. Hoitoon pääsyn enimmäisaikoja koskevat säännökset edellyttävät lisärahoitusta sekä perusterveydenhuoltoon että myös erikoissairaanhoidon. Myös henkilöstön täydennyskoulutuksen lisääminen aiheuttaa kustannuksia työnantajalle. Valiokunta korostaa sitä, että hankkeen toteuttamiseen tulee jatkossa osoittaa riittävä rahoitus, jotta hanke voi edistyä tehokkaasti suunnitellun aikataulun mukaisesti.

Terveydenhuoltoprojektin eräänä haasteena on kehittää terveydenhuollon työolosuhteita ja terveydenhuollon rakenteita. Valiokunta pitää tärkeänä, että koko terveydenhuollon toimintamalleja ja yhteistyötapoja parannetaan ja että työtehtävien jakamista lääkäreiden ja hoitajien kesken kehitetään.

Terveydenhuollon palveluita tuottavien ja työvoimaa vuokraavien yritysten määrä ja toiminta ovat lisääntyneet viime aikoina. Lääkäripalveluita ostavat sekä pääkaupunkiseudun kunnat että pohjoisen pienet kunnat.

Valiokunta katsoo, että lääkäripalveluiden ostamiseen liittyy useita epäkohtia. Toiminta on kunnan kannalta erittäin kallista, se on ongelmallista mm. hoidon jatkuvuuden ja potilasturvallisuuden kannalta. Kunnan järjestämisvastuulla olevien palveluiden tuottaminen merkittävässä määrin ostopalveluina ei myöskään ota riittävästi huomioon mm. onnettomuus- ja hätätilanteissa tarvittavaa osaamista.

Lääkärikoulutuksen aloituspaikkoja on jo päätetty lisätä 550:stä 600:aan, mutta valiokunta on edelleen huolissaan terveydenhuoltohenkilökunnan riittävyydestä. On myös erittäin tärkeää, että lääkäreiden halukkuus sitoutua terveyskeskuksissa tehtävään työhön lisääntyy nykyisestään. Valiokunta korostaa sitä, että terveydenhuoltoprojektin yhteydessä kiinnitetään erityistä huomiota työvoiman tarvetta koskeviin

kysymyksiin. Myös työolosuhteiden ja rakenteiden kehittämisellä tulee pyrkiä puuttumaan niihin tekijöihin ja epäkohtiin, jotka vaikuttavat terveyskeskusten halukkuuteen ja tarpeeseen käyttää ostopalveluita.

Valiokunta korostaa vielä sosiaalitoimen kanssa tehtävän yhteistyön merkitystä. Lokaussa 2002 käynnistettiin sosiaalialan kansallinen kehittämisohjelma. Hanke on tärkeä ja sen toteutuksessa on myös otettava huomioon yhteistoiminta terveydenhuoltosektorin kanssa.

Talousarvion sukupuolivaikutusten arviointi

Pohjoismaiden ministerineuvosto on Suomen tekemän aloitteen pohjalta käynnistänyt talousarvion sukupuolivaikutusten arviointia koskevan hankkeen. Suomessa sosiaali- ja terveysministeriö on aloittanut kokeilunomaisesti ministeriön omien lakiesitysten sukupuolivaikutusten arvioinnin. Tarkoitus on, että ensimmäisenä selvitetään yksityisen sektorin eläkelainsäädännön uudistusta koskevan hallituksen esityksen sukupuolivaikutukset.

On erittäin myönteistä, että lakiesitysten sukupuolivaikutusten arviointi saadaan käyntiin. Suomessa valtaosa talousarvion menoista on lakisääteisiä, joten arviointi sopisi hyvin esim. merkittävien lainsäädäntöhankkeiden valmisteluvaiheeseen. Myös valtiontalouden tarkastusta voitaisiin kehittää siten, että sukupuolivaikutukset otettaisiin huomioon arvioitaessa talousarvion toteutumista. Arvioinnin liittäminen osaksi päätöksentekoa edellyttää jatkossa monien tahojen yhteistyötä sekä myös riittäviä voimavaroja.

13. Työsuojelun piirihallinto

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Vuosille 2001—2002 tehdyssä tulopoliittisessa sopimuksessa sovitun mukaisesti työsuojelupii-rien resursseja ja kehittämistä selvitettiin kolminkantaisessa työryhmässä, joka sai yksimielisen esityksensä valmiiksi marraskuussa 2001. Työryhmä teki vuosille 2003—2006 kymmenen toimenpideehdotusta, joiden toteuttaminen edel-

lyttää vuosittain noin 458 000 euron määrärahalisäystä talousarvioon. Talousarvioehdotuksessa työsuojelupiirien toiminnan kehittämiseen ehdotetaan vain osa työryhmän ehdottamasta määrärahasta. Saadun selvityksen mukaan määrärahan lisäys on erityisesti tarpeen, jotta henkilöstön eläköitymiseen voitaisiin varautua palkkaamalla uusia työntekijöitä ja siirtämällä osaamista uusille tarkastajille.

Momentille lisätään 200 000 euroa. Lisämäärärahan tarve on otettava huomioon ensi vuoden lisätalousarviossa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 21 506 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 132/2002 vp)

15. Perhekustannusten tasaus

51. *Äitiysavustus ja valtion tuki kansainväliseen lapseksiottamiseen* (arviomääräraha)

Kansainväliseen adoptioon on voitu myöntää valtion tukea 1.12.2002 lukien, jolloin laki äitiysavustuslain muuttamisesta tuli voimaan. Tuen myöntäminen on tärkeää, sillä se mahdollistaa kansainvälisen adoption myös heikommassa taloudellisessa tilanteessa oleville vanhemmille.

Suomessa on kaikkiaan runsaat 2 000 ulkomailta adoptoitua lasta. Adoptioperheet ovat tuen tarpeessa paitsi ennen adoptiota myös usein sen jälkeen. Viime aikoina on aloitettu adoptiokuraattoritoiminta, johon sisältyy mm. tukipuhelinpalvelu sekä eri ammattiryhmien koulutusta. Ruotsinkielinen sosiaalialan osaamiskeskus, joka toimii valtakunnallisesti ja myös kaksikielisesti, on ollut aktiivinen adoptiokuraattoritoiminnan kehittämisessä.

Kansainväliseen adoptioon liittyvää osaamista on koko maan laajuisesti varsin vähän. Valiokunta pitää tärkeänä, että kansainväliseen adoptioon liittyvää neuvontaa tehostetaan ja että toiminnan tarvitsema rahoitus turvataan.

18. Sairausvakuutus

60. *Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista* (arviomääräraha)

Lasten ja nuorten psykiatrinen kuntoutus

Kansaneläkelaitos järjestää 5—25-vuotiaille lapsille ja nuorille heidän tarvitsemiaan terapioiden sekä niihin liittyviä vanhempien ohjausta ja tukikäyntejä. Lisäksi järjestetään mm. perhekuntoutusta ja siihen liittyviä hankkeita. Kelan järjestämään lasten ja nuorten psykiatriseen kuntoutukseen (ns. LN-hanke) on varattu vuosille 2000—2002 yhteensä 10,43 miljoonaa euroa.

Saadun selvityksen mukaan lasten ja nuorten psykiatrisen kuntoutuksen tarve on arvioitua huomattavasti suurempi ja toiminta on laajentunut huomattavasti. Käyttöennuste tälle vuodelle oli jo kuluvan vuoden keväällä 10 miljoonaa euroa, mistä johtuen toimintaan osoitettiin lisäystä harkinnanvaraisen kuntoutuksen varoista. Ensi vuoden talousarviossa harkinnanvaraiseen kuntoutukseen on esitetty yhteensä 95 miljoonaa euroa, josta on suunniteltu käytettävän 11 miljoonaa euroa lasten ja nuorten psykiatriseen kuntoutukseen. Jotta alkaneet hankkeet voivat jatkaa ja jotta niihin voidaan ottaa uusia lapsia ja nuoria, tarvittaisiin toimintaan saadun selvityksen mukaan kaikkiaan 14 miljoonaa euroa.

Valiokunta toteaa, että Kelan harkinnanvaraisella kuntoutuksella on voitu erittäin tehokkaasti parantaa lasten ja nuorten psykiatrisia palveluja. Kelan kuntoutus on myös tärkeä tukipalvelu ylikuormitetuille avohoidon palveluille. Valiokunnan mielestä määrärahan mitoituksessa on välttämätöntä, että hankkeita voidaan jatkaa ja niihin voidaan ottaa uusia lapsia ja nuoria perheineen. Varhain aloitettu kuntoutus on lapsen ja koko perheen kannalta ensiarvoisen tärkeää. Kuntoutuksen puutteet saattavat myöhemmin merkitä moninkertaisia laitoshoidon kustannuksia.

Valiokunta ehdottaa, että Kansaneläkelaitoksen harkinnanvaraisen kuntoutuksen kustannuksiin ehdotettua määrärahaa korotetaan 3 miljoonalla eurolla ja että tämä määräraha osoitetaan erityisesti lasten ja nuorten psykiatristen palve-

lujen järjestämiseen. Valiokunta ei tässä yhteydessä ehdota muutoksia momentin loppusummaan, vaan mahdollinen lisämäärärahan tarve on otettava huomioon lisätalousarviossa.

Yli 65-vuotiaiden vaikeavammaisten kuntoutus

Kansaneläkelaitoksen kuntoutuksesta annetun lain 3 §:n mukaan kansaneläkelaitos ei järjestä lääkinnällistä kuntoutusta yli 65-vuotiaille vaikeavammaisille, vaan vastuu kuntoutuksesta siirtyy kunnan terveystoimelle 65 ikävuoden jälkeen. Useimpien vaikeavammaisten kohdalla se merkitsee joko kuntoutuksen loppumista kokonaan tai kuntoutuksen määrän laskua.

Eduskunta edellytti kuntoutuspalveluiden käsitelyn yhteydessä keväällä 2002, että hallitus selvittää mahdollisuudet saattaa 65 vuotta täyttäneet vaikeavammaiset kansaneläkelaitoksen järjestämän lakisääteisen lääkinnällisen kuntoutuksen piiriin.

Sosiaali- ja terveysministeriössä selvitetään parhaillaan tällaisen kuntoutuksen järjestämiseen liittyviä ongelmia ja vaihtoehtoisia tapoja kuntoutuksen järjestämiseksi. Mikäli oikeus lääkinnälliseen kuntoutukseen laajennettaisiin koskemaan myös 65 vuotta täyttäneitä, aiheutuisi tästä arvioiden mukaan noin 84 miljoonan euron vuosittaiset kustannukset.

Kuntoutuspalvelujen turvaaminen on merkittävä lähivuosien tehtävä ja haaste. Valiokunta pitää tärkeänä, että parhaillaan meneillään olevassa selvitystyössä löydetään toteuttamiskelpoisia ratkaisuja kuntoutuksen tehostamiseen. Tämä olisi tärkeää mm. laitoshoitotarpeen vähentämiseksi. Valiokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että järjestelmää uudistettaessa otetaan huomioon yksilöllisen kuntoutuksen ja sen jatkuvuuden tarve myös siirtymävaiheen aikana.

Kansaneläkelaitoksen maksuvalmiuden ja rahoituksen turvaaminen

Saadun selvityksen mukaan kansaneläke- ja sairausvakuutusrahaston vähimmäimääräsäännökset eivät riitä turvaamaan järjestelmän maksuvalmiutta. Erityisesti sairausvakuutuksen rahoitus on pahoin epätasapainossa. Sairausvakuutus-

rahastoon tarvitaan valtion takuusuoritusta vuonna 2003 noin 629 miljoonaa euroa.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että sosiaali- ja terveysministeriö maksaa takuusuorituksen ennakkoa jo tammikuussa kuten kuluvana vuonnakin. Maksuvalmiusrahaa tarvitaan saadun selvityksen mukaan vasta vuoden 2003 joulukuussa, mikäli takuusuorituksesta maksetaan tammikuussa noin 200 milj. euroa.

Valiokunta viittaa aiempiin kannanottoihinsa ja toteaa, että Kansaneläkelaitoksen rahoituksen turvaaminen ja erityisesti sairausvakuutuksen epätasapainon poistaminen edellyttävät nykyistä vakaampia ja kestävämpiä ratkaisuja. Valtiovarainvaliokunta on viimeksi mietinnössään VaVM 13/2002 vp todennut, että rahoitus tulee saattaa vuotuisia erillislakeja vakaammalle pohjalle. Rahoitusmalleja on käsitelty mm. sosiaalimenojen kehitystä ja sosiaaliturvan rahoituksen turvaamista pitkällä aikavälillä selvittäneen toimikunnan raportissa, johon liittyvä jatkotyö on vielä kesken.

Valiokunta korostaa sitä, että Kansaneläkelaitoksen rahoituksen ja maksuvalmiuden parantamiseen liittyvät ratkaisut valmistellaan sellaisella aikataululla, että ne voidaan ottaa huomioon laadittaessa vuoden 2004 talousarviota.

Eduskunnan tekemien budjettilakimuutosten kustannusvaikutukset

Eduskunta muutti hallituksen esitystä sairausvakuutuslain ja kuntoutusrahain muuttamisesta (HE 148/2002 vp) siten, että lääkkeiden vuotuisia omavastuurajaa ei koroteta nykyisestä. Hallituksen esityksessä mainittu 16,9 miljoonan euron säästö pienenee 12,9 miljoonaan euroon. Tästä johtuen momentille lisätään 4 000 000 euroa.

Eduskunta muutti myös hallituksen esitystä lääkelain ja sairausvakuutuslain muuttamisesta (HE 165/2002 vp) siten, että lain voimaantuloa siirrettiin kolmella kuukaudella. Suunniteltu 15 miljoonan euron säästövaikutus pienenee 11 miljoonaan euroon, joten momentille lisätään 4 000 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 699 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sairausvakuutuslain (364/1963), Kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksista annetun lain (610/1991) ja kuntoutusrahalain (611/1991) mukaisten valtion osuuksien maksamiseen. Määrärahaa saa myös käyttää maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaamisesta valtion varoista annetun lain (859/1984) mukaisten valtion osuuksien maksamiseen. Kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksista annetun lain mukaisen harkinnanvaraisen kuntoutuksen kustannuksiin saa käyttää sairausvakuutusrahaston varoista enintään 98 000 000 euroa.

22. Sotilasvammakorvaukset ja erät kuntoutustoiminnan menot

50. Sotilasvammakorvaukset (arviomääräraha)

Hyväksyessään kuluva vuoden talousarvion eduskunta edellytti, että hallitus antaa esityksen sotilasvammalain mukaisen korvauksen myöntämisestä myös tapauksissa, joissa sairauden syntyminen liittyy vuosina 1939—1945 tehtyjen partisaani-iskujen aiheuttamaan poikkeukselliseen järkytykseen. Tällaista esitystä ei ole annettu. Valiokunta kiirehtii asian hoitamista ja toteaa, että kyse on periaatteessa tärkeästä asiasta, jonka kustanusvaikutus on vähäinen.

Valiokunnan lausumaehdotus 18

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle vielä vuoden 2002 valtiopäivillä esityksen sotilasvammalain mukaisen korvauksen myöntämisestä myös tapauksissa, joissa sairauden syntyminen liittyy vuosina 1939—1945 tehtyjen partisaani-iskujen aiheuttamaan poikkeukselliseen järkytykseen. Tarvittavat määrärahat tulee sisällyttää keväällä 2003 annettavaan lisätalousarvioon.

32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

Eduskunta on useissa eri yhteyksissä kiinnittänyt huomiota omaishoitoon liittyviin epäkohtiin

ja kehittämistarpeisiin. Eräs keskeinen epäkohta on omaishoitajien erilainen kohtelu eri paikkakunnilla. Koska tuki on harkinnanvarainen ja määrärahasidonnainen sosiaalipalvelu, kunnilla on mahdollisuus päättää tuesta ja sen laajuudesta. Omaishoidolla on tärkeä merkitys julkisia palveluja ja erityisesti laitoshoidoa korvaavana sekä täydentävänä toimintana. Omaishoito säästää yhteiskunnan kustannuksia, ja se on myös laitoshoidon inhimillisempi hoitomuoto. Tulevaisuus ei tuo helpotusta vanhusten ja vammaisten hoitotilanteeseen, vaan omaishoidon asema korostuu edelleen väestön ikääntyessä ja yhteiskunnan kustannusten kasvaessa.

Valiokunnan lausumaehdotus 19

Eduskunta edellyttää, että omaishoidon tuelle luodaan yhtenäiset kriteerit ja että omaishoidon asemaa vahvistetaan osana hoito- ja hoivajärjestelmää.

30. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Hammashuolto. Hammashuollon ikärajoitukset poistuivat ja yhteiskunnan tukema huolto laajeni koko väestöä koskevaksi 1.12.2002 alkaen. Koko väestön siirtyminen yhteiskunnan tueman hammashoidon piiriin on erittäin merkittävä terveys- ja sosiaalipoliittinen uudistus. Potilaiden yhdenvertaisuus paranee, ja jokainen voi saada ainakin jonkin verran yhteiskunnan tukemaa hammashoitoa. Palvelujen tarjonta on kuitenkin hyvin erilaista eri paikkakunnilla, eikä kunnallisen hoidon saatavuus vastaa tarvetta kaikissa kunnissa. Eräänä syynä tähän on se, että suun terveydenhuollossa ei ole riittävästi henkilökuntaa. Kunnallisen hammashoidon toimintakäytännöissä on myös edelleen kehittämismahdollisuuksia, joilla voidaan parantaa hoidon saatavuutta.

Uudistuksen mukaisesti päävastuu hammashuoltopalvelujen järjestämisessä on kunnilla, mutta palvelujen järjestäminen koko väestölle edellyttää myös yksityisten hammaslääkäripalvelujen käyttämistä. Aikuisten suun terveydenhuollon palveluista on annettu yli puolet yksityissektorilla. Yksityisistä palveluista mak-

setaan sairausvakuutuslain mukainen korvaus, jota on tarkistettu viimeksi vuonna 1989. Nyt toteutuneen uudistuksen vaikutusta asiakasvirtojen ohjautumiseen ei voida tarkkaan ennakoida, sillä asiakas voi aidosti valita kunnallisen tai yksityisen hoidon välillä, mikäli kunta pystyy tarjoamaan palveluja kysyntää vastaavasti.

Valiokunta pitää tärkeänä, että kunnallisen hammashoidon toiminta- ja työnjakokäytäntöjä kehitetään edelleen. Valiokunta katsoo myös, että uudistuksen vaikutusta väestön palvelujen käyttöön, palvelujen tarjontaan ja hoidon kustannuksiin on jatkossa syytä seurata kummallakin palvelusektorilla.

37. Valtionavustus kunnille lasten ja nuorten psykiatrian palveluihin sekä tutkimus- ja hoitonojonojen purkamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Eduskunta on kolmena perättäisenä vuotena osoittanut erillisen määrärahan lasten ja nuorten psykiatrian palveluihin. Määräraha oli 70 miljoonaa markkaa vuonna 2000, 45 miljoonaa markkaa vuonna 2001 ja 3 160 000 euroa vuonna 2002. Ensi vuodelle lasten ja nuorten psykiatrian palveluihin ei ole ehdotettu erillistä määrärahaa, vaan määrärahan tarve on otettu huomioon valtionosuuksien korotuksena. Lisäksi syrjäytymisuhan alaisten lasten ja nuorten palveluihin ehdotetaan myönnettäväksi valtionavustuksena 15 miljoonaa euroa.

Lasten ja nuorten psykiatriaan osoitetulla erillismäärärahalla on pystytty parantamaan selvästi palveluita. Määrärahan avulla on mm. perustettu määräaikaista ja pysyviä virkoja, aloitettu useita mielenterveyspalveluiden kehittämisprojekteja sekä toteutettu koulutusohjelmia.

Saadun selvityksen mukaan erillismäärärahan loppuminen saattaa vaarantaa hankkeiden jatkumisen ja hidastaa alkanutta positiivista kehitystä. Hoitotakuujärjestelmä ei toimi vielä moitteettomasti, sillä tehtyjen selvitysten mukaan hoitoonpääsy kolmessa viikossa voidaan turvata vain noin puolessa sairaanhoitopiireistä. Suurin syy hoidon viivästymiseen on resurssipula, mutta palvelurakenne ei myöskään ole vielä kaikilta osin toimiva. Lasten ja nuorten keskuudessa arvioidaan myös olevan paljon piile-

vää hoidon tarvetta. Nuorten tahdosta riippumattomaan hoitoon joutuminen on lisääntynyt viimeisten viiden vuoden aikana. Tämän arvioidaan johtuvan nuorten häiriöiden vaikeutumisesta sekä myös avopalvelujen puutteellisuudesta.

Valiokunta katsoo, että lasten ja nuorten psykiatrian palveluihin on perusteltua osoittaa erillinen määräraha vielä ensi vuonna. Valiokunnan mielestä erityisesti perusterveydenhuollon lasten- ja nuortenpsykiatrisia valmiuksia tulee lisätä. Myös hoitoketjujen ja hoitoverkoston toimivuutta tulee vahvistaa. Valiokunta viittaa vielä aiempiin kannanotoihinsa ja korostaa edelleen kouluterveydenhuollon ja sen toimintaedellytysten vahvistamisen merkitystä osana lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen järjestämistä.

Talousarvioaloitteiden TAA 449/2002 vp ja TAA 521/2002 vp perusteella valiokunta ehdottaa, että talousarviosta poistettu momentti 33.32.37 palautetaan, sen nimike muutetaan ja että momentille osoitetaan 4 700 000 euroa lasten ja nuorten psykiatrian palveluihin.

Lisätään uusi momentti seuraavasti:

37. Valtionavustus kunnille lasten ja nuorten psykiatrian palveluihin (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 4 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää lasten ja nuorten psyykkisen kehityksen tukemisesta, häiriöiden ehkäisystä ja psykiatristen hoitopalvelujen turvaamisesta kunnille ja kuntayhtymille aiheutuviin kustannuksiin suoritettavan valtionavustuksen maksamiseen valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävin perustein. (Uusi)

39. Valtionavustus sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan (kiinteä määräraha)

Sosiaalialan osaamiskeskusten toiminta vakiinaistui vuoden 2002 alusta. Osaamiskeskusten tehtävänä on yhdessä muiden sosiaalialan toimijoiden kanssa turvata sosiaalialan asiantunteumuksen kehittyminen ja välittyminen.

Ensi vuodeksi osaamiskeskusten toimintaan ehdotetaan 3 miljoonan euron valtionavustusta. Saadun selvityksen mukaan tarkoituksena on, että toiminnan volyymi kasvaa mm. erilaisten

hankerahoitusten kautta ja erillisen sosiaalialan tutkimus-, kehittämis- ja koulutustoimintaan suunnatun erityisvaltionosuuden kautta. Perusrahoituksen tarve arvioitiin kuitenkin alunperin jonkin verran nyt esitettyä suuremmaksi.

Resurssien tarkoituksenmukaisen käytön kannalta on valiokunnan mielestä tärkeää, että osaa-miskeskusten välillä tapahtuu tiettyä erikoistumista, jolloin voidaan välttää toiminnan päällekkäisyydet. Samalla on myös huolehdittava työn- ja tehtävien koordinoinnista muiden alan toimijoiden kanssa.

33. Eräät sosiaali- ja terveydenhuollon menot

31. (33.32.36) *Valtionavustus saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi (kiinteä määräraha)*

Kuluvan vuoden talousarvioon sisältyy saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseen tarkoitettu määräraha, joka lisättiin talousarvioon eduskuntakäsittelyn yhteydessä. Valtionavustuksen määrä oli kuluvana vuonna 200 000 euroa, samoin kuin ensi vuoden talousarvioehdotuksessa. Saadun selvityksen mukaan ehdotettu määräraha ei ole riittävä saamenkielisten palvelujen järjestämiseen. Kiireellisin saamenkielisten palvelujen tarve on lasten päivähoidossa ja vanhusten huollossa.

Valiokunta ehdottaa, että momentille lisätään 100 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 300 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

32. *Valtionavustus kunnille syrjäytymisuhan alaisten lasten ja nuorten palveluihin (siirtomääräraha 3 v)*

Talousarviota täydentävässä hallituksen esityksessä HE 249/2002 vp syrjäytymisuhan alaisten lasten ja nuorten palveluihin osoitettavaan valtionapuun ehdotetaan 10 miljoonan euron korotusta alkuperäiseen ehdotukseen verrattuna. Kaikkiaan valtionapuihin olisi näin ollen käytettävissä 15 miljoonaa euroa.

Valiokunta on tyytyväinen ehdotettuun lisäykseen ja toteaa, että määräraha vastaa nyt lasten ja nuorten hyvinvointia koskeneessa selonteossa tehtyjä linjauksia. Valtionavustuksen käyttöä suunniteltaessa on tärkeää ottaa huomioon avustuksen käyttömahdollisuudet myös sellaiseen toimintaan, jota kunnat voivat toteuttaa yhdessä järjestöjen kanssa. Lapsille ja nuorille suunnattavien palveluiden volyymia ja vaikuttavuutta voidaan selvästi tehostaa, mikäli toimintaan on käytettävissä myös järjestöjen tuomat voimavarat.

92. Raha-automaattiyhdistyksen tuoton käyttö

50. *Avustukset yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen (arvio-määräraha)*

Raha-automaattiyhdistyksen tuottoa ehdotetaan ensi vuonna käytettäväksi 390,585 miljoonaa euroa, josta jaettaisiin avustuksina 292,8 miljoonaa euroa. Lisäksi Valtiokonttorin käyttöön osoitetaan 97,785 miljoonaa euroa mm. sotainvalidien sairaskotien käyttökustannuksiin ja rintamaveteraanien kuntoutukseen. Vuoden 2002 tuottoa jäisi myöhemmin käytettäväksi 64,6 miljoonaa euroa.

Sosiaali- ja terveysministeriön ja Raha-automaattiyhdistyksen sopimien tulostavoitteiden mukaisesti avustustoiminnalla on kaksi päälinjaa. Toinen päälinja painottuu avustusten suuntaamiseen ongelmia ehkäisevään toimintaan ja toinen heikoimmassa asemassa olevien tuen ja palveluiden turvaamiseen ja omaehtoisen aktiivisuuden lisäämiseen. Avustustoiminnassa painottuvat erityisesti mm. terveellisten elintapojen edistäminen, vajaakuntoisten ja vanhusten toimintakyvyn parantaminen sekä kansansairauksien ja syrjäytymiskehityksen ehkäisy.

Hakemusten määrä on kasvanut tuntuvasti viime vuosina. Vuonna 1990 avustusta haettiin n. 2 000 kohteeseen kun nykyisin kohteita on jo yli 4 500 kappaletta. Samana aikana avustusta

saavien kohteiden määrä on noussut 1 200 koh-
teesta 2 200 kohteeseen.

Valiokunnan mielestä on tärkeää, että Raha-
automaattiyhdistyksen avustusjärjestelmällä
voidaan vastata tehokkaasti sosiaali- ja tervey-
denhuollon kentän tarpeisiin. Erityisesti lasten
ja nuorten hyvinvointiin liittyvien hankkeiden
turvaaminen on tärkeää. Valiokunta kiinnittää
huomiota myös siihen, että tuotosta jäävä jaka-
maton osuus on pysynyt varsin suurena.

Valiokunta ehdottaa, että avustuksina myön-
nettävää määrärahaa korotetaan 10 miljoonalla
eurolla. Tarkoituksena ei ole muuttaa Raha-
automaattiyhdistyksen tuottoa koskevaa ar-
viota, vaan tulouttaa siitä talousarvioon 10 mil-
joonaa euroa ehdotettua enemmän.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 302 800 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

Pääluokka 34

TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

06. Työvoimapolitiikan toimeenpano

Vuoden 2003 talouden ja työllisyyden kehitys-arvioita leimaavat lukuisat kansainvälisen talouden kehitykseen liittyvät epävarmuustekijät. Talouden elpymisen ennustetaan olevan hidasta ja sen arvioidaan vaikuttavan työllisyyskehitykseen viiveellä. Talousarvioesityksen arvioiden mukaan työttömyystilanne heikkenee jonkin verran vuoden 2003 aikana.

Tulopoliittiseen sopimukseen liittyvillä hallituksen toimenpiteillä työministeriön hallinnonalan työllisyysperusteista investointiavustusvaltuutta ehdotetaan korotettavaksi 4 miljoonalla eurolla, mistä aiheutuu 1,2 miljoonan euron korotustarve investointimomenteille. Lisäksi työvoimapolitiittisten toimenpiteiden määrärahoja lisätään 2 miljoonalla eurolla aiemmin esitetystä. Tulopoliittisen sopimuksen yhteydessä on sovittu, että määrärahan korotukset suunnataan erityisesti vaikeimmille työttömyys-alueille.

Määrärahan lisäys on perusteltu, sillä TE-keskuksissa on useita sellaisia hankkeita, joita ei ole voitu puuttuvan rahoituksen vuoksi käynnistää. Käytännössä lisämäärärahan tarve on vielä nyt ehdotettua suurempi. Valiokunta pitää tärkeänä, että talouden ja työllisyyden sekä työvoimapolitiittisten toimien määrän riittävyyttä seurataan ja työllisyystilanteen mahdolliseen heikkenemiseen puututaan ripeästi.

Talousarvioesityksen mukaan työvoimapolitiikan toteutuksessa painotetaan vuonna 2003 työvoiman osaamista parantavia toimenpiteitä. Valiokunta pitää linjausta perusteltuna. Muutamien vuosien kuluttua saattaa esiintyä nykyistä enemmän työvoiman saatavuuteen liittyviä ongelmia. Siksi koulutukselliset ja muut osaamista parantavat toimenpiteet sekä myös työvoiman kysynnän ja tarjonnan alueellista kohtaamista

parantavat toimet ovat tärkeitä. Muuttuvan ikärakenteen ja kiristyvien työmarkkinoiden vuoksi rakennetyöttömyyden torjuntaan on muutoinkin tarpeen kiinnittää entistä enemmän huomiota. Valiokunta katsoo, että alueellisen toimivalan lisääminen parantaa myös mahdollisuuksia vastata rakennetyöttömyyden asettamiin haasteisiin.

Työttömyystilanne vaatii paitsi työvoimapolitiittisia keinoja myös uudistuksia työn tarjonnan ja kysynnän kohtaannon parantamiseksi erityisesti alemman tuottavuuden aloilla. Työttömyyden vähentämiseksi on myös tärkeää vahvistaa yrittäjyyttä ja sen kilpailukykyä.

Työllisyysmäärärahojen käyttö. Valiokunta on kiinnittänyt huomiota työllisyysmäärärahojen käytön tehostamiseen käsitellessään hallituksen kertomusta valtiovarain hoidosta ja tilasta vuonna 2001 sekä kuluvan vuoden toista lisätalousarviota (VaVM 26/2002 vp ja VaVM 30/2002 vp). Valiokunta viittaa näihin kannanottoihin. Mahdollisuus momenttien ristiinkäyttöön myönnetyn kokonaismäärärahan puitteissa antaa valiokunnan mielestä alue- ja paikallistasolle nykyistä paremmat edellytykset reagoida käytännön tarpeisiin. Työllisyystilanne ja sen muutokset ovat alueellisesti sekä myös alueiden sisällä hyvin erilaisia ja vaihtelut voivat olla nopeita ja vaikeasti ennakoitavia. Liian kankealla päätöksenteolla ei voida vastata riittävän nopeasti yksilöiden ja alueiden käyttötarpeisiin. Valiokunta korostaa edelleen määrärahojen käytön seurannan tärkeyttä sekä sitä, että seuranta ja määrärahojen uudelleen kohdentaminen tapahtuvat riittävän ajoissa. Valiokunta kiinnittää huomiota myös eri ministeriöiden ja hallinnonalojen välisen yhteistyön tärkeyteen työttömyyden ja siihen liittyvien ongelmien hoitamisessa.

Valiokunnan lausumaehdotus 20

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin työllistämistukimäärärahojen käytön tehostamiseksi ja alueellisen päätäntävallan lisäämiseksi, jotta myönnetyt määrärahat tulevat käytetyiksi nykyistä tehokkaammin.

Talousarvioesityksen mukaan alueellisia työttömyyseroja tasataan siten, ettei minkään työikäikäntialueen työttömyys ylitä vuositasolla 80 prosentilla maan keskimääräistä tasoa ja tämän rajan ylittymisen estämiseksi määrärahojen käyttö voidaan aloittaa työttömyyden ylittäessä 60 prosentin tason. Saadun selvityksen mukaan eräissä Lapin kunnissa työttömyys on pitkään ollut edellä mainittua korkeampaa. Valiokunta katsoo, että alueelliset tarpeet ja mahdollisuudet

on otettava entistä paremmin huomioon päätettäessä määrärahojen jakoperusteista.

Eläke-edellytysten selvittäminen. Talousarvioehdotuksen mukaan ensi vuonna on tavoitteena järjestää 2 500 työkunnan tutkimusta pitkäaikaistyöttömien eläke-edellytysten selvittämiseksi. Tästä ns. Taipaleen mallista on saatu paljon hyviä tuloksia, mutta arvioiden mukaan työttöminä työnhakijoina on edelleen varsin paljon eläke-edellytykset täyttäviä henkilöitä. Inhimilliseltä kannalta sekä myös työvoimahallinnon resurssien tarkoituksenmukaisen käytön kannalta on tärkeää, että eläkkeeseen oikeutetut henkilöt eivät joudu olemaan työttöminä työnhakijoina. Valiokunta pitää tärkeänä, että pitkäaikaistyöttömien eläke-edellytysten selvittämistä jatketaan mahdollisimman tehokkaasti.

Pääluokka 35
YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Ympäristön suojelu

63. Ympäristönsuojelun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Valtiontalouden tarkastusvirasto kiinnitti tarkastuskertomuksessaan 20/2002 huomiota mm. ympäristönsuojelun edistämistä avustusten myöntämiseen, maksamiseen ja käytön valvontaan liittyviin puutteellaisuuksiin ja epäselvyyksiin. Ensi vuoden talousarvioehdotuksessa avustuksiin ei ole osoitettu määrärahaa, vaan määräraha on tarkoitus käyttää hallinnonalan toimintamenoihin. Saadun selvityksen mukaan avustusten myöntämiseen on hallinnonalan muiden määrärahatarpeiden vuoksi suunniteltu keskeytystä vuosiksi 2003—2006.

Edistämistä avustuksia on myönnetty useiden vuosien ajan, ja avustuksen saajina ovat olleet pääasiassa yritykset ja kunnat. Avustus on ollut ympäristönsuojelun ohjauksessa keskeinen kannustuskeino, jolla ympäristönsuojeluun kohdistuvia kehitystoimia on voitu edistää. Vuotuinen määräraha on ollut noin 3,5 miljoonaa euroa. Saadun selvityksen mukaan määrärahaa on käytetty moniin ympäristönsuojelun keskeisiin ongelmiin sekä valtakunnallisesti että alueellisesti. Taloudellinen tuki on ollut merkityksellinen ohjauskeino erityisesti jätehuollon kehittämisessä. Avustukset ovat myös olleet valtiolle tehokas tapa edistää ympäristönsuojelua monipuolisesti.

Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että edistämistä avustukset palautetaan talousarvioon mahdollisimman pian. Järjestelmään liittyvät puutteet ja epäkohdat on ensin korjattava ja myös edistämistä avustusten hallinnointia on syytä kehittää yksinkertaisemmaksi.

Valiokunnan lausumaehdotus 21

Eduskunta edellyttää, että ympäristönsuojelun edistämistä avustuksiin tarvittava

määräraha otetaan huomioon momentin 35.10.63 määrärahan mitoituksessa valmisteltaessa vuoden 2004 talousarviota.

67. Ympäristöyhteistyön edistäminen Suomen lähialueen maissa (siirtomääräraha 3 v)

Valtioneuvosto teki keväällä 2002 periaatepäätöksen Itämeren suojeluohjelmasta. Ohjelmaan sisältyy kuusi toiminta-alueita, joista keskeisimpiä ovat rehevöitymisen torjunta sekä vaarallisten aineiden aiheuttamien riskien vähentäminen.

Rehevöitymisen torjuntaan on osoitettu määrärahoja sekä ulkoasiainministeriön että maa- ja metsätalousministeriön pääluokassa. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan lähialuemaarahoista voidaan vuosina 2003—2004 osoittaa Pietarin lounaisen jätevedenpuhdistamon rakentamiseen 6,7 miljoonaa euroa. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriön pääluokassa maatalouden ympäristötukimomentin määrärahaa käytetään Itämeren suojelun parantamiseen ja siihen esitetään noin 10 prosentin tasokorotusta vuosina 2003—2006.

Öljy- ja kemikaalikuljetusten turvallisuuden lisäämiseksi ympäristöministeriön pääluokkaan ehdotetaan uutta momenttia 35.10.70, jolle osoitetaan 6,3 miljoonaa euroa väylänhoitoalus Seilin öljyntorjuntavalmiuden parantamiseen.

Ehdotetut määrärahalisäykset ovat erittäin perusteltuja ja tärkeitä Itämeren tulevaisuuden kannalta. Pietarin lounainen jätevedenpuhdistamo on merkittävin yksittäinen Suomenlahden ja Itämeren tilaan vaikuttava hanke, ja rahoitus-suunnitelmien toteutumisesta on huolehdittava jatkossakin. Valiokunta korostaa myös muiden lähialueilla tehtävien ympäristöhankkeiden merkitystä ja niiden rahoituksen turvaamista.

Suomenlahden vuotuiset öljynkuljetukset ovat vuosina 1995—2000 kaksinkertaistuneet. Jo valmistuneen Koiviston öljysataman lisäksi

Venäjä suunnittelee myös Uuraan sataman rakentamista, ja onkin arvioitu, että öljykuljetukset kaksinkertaistuvat vielä vuoteen 2005 mennessä. Myös muu meriliikenne Itämerellä on kasvanut voimakkaasti. Valiokunta pitää välttämättömänä, että Seilin kunnostuksen lisäksi öljyntorjuntavalmiutta parannetaan edelleen etenkin itäisellä Suomenlahdella. Erityisen tärkeää on talvi- ja avomeriolosuhteisiin soveltuva torjuntakaluston hankkiminen.

Itämeri on pieni, matala ja suolapitoisuudeltaan alhainen sisämeri. Mikäli Espanjan luoteisrannikolla tapahtunut öljyonnettomuus olisi tapahtunut Itämerellä, olisivat seuraukset olleet vielä tuhoisammat. Itämerellä purjehtivista tankkereista on yksirunkoisia vielä noin kolmannes, mutta kansainvälisten sopimusten mukaan niiden käyttökielto astuu voimaan vasta vuonna 2015. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että Suomi on aktiivinen EU:ssa, HELCOM:ssa ja kansainvälisessä merenkulkujärjestössä IMO:ssa ja vaatii toimenpiteitä, jotka vähentävät nopeasti öljykuljetusten onnettomuusriskiä Itämerellä. Raskaan polttoöljyn kuljettaminen yksirunkoisilla aluksilla tulee kieltää mahdollisimman pian. Valiokunnan mielestä Itämeri tulisi pyrkiä nimeämään erityistä suojelua vaativaksi merialueeksi, jolloin ympäristöriskejä voitaisiin ennaltaehkäistä nykyistä tehokkaammin.

Valiokunnan lausumaehdotus 22

Eduskunta edellyttää, että hallitus toimii aktiivisesti sen puolesta, että yksirunkoisten öljytankkereiden liikennöintiä Itämerellä ryhdytään rajoittamaan välittömästi ja että niiden liikennöinti kielletään kokonaan selvästi aikaisemmin kuin vuonna 2015.

70. Ympäristövahinkojen torjunta-aluksen peruskorjaus (siirtomääräraha 3 v)

Kuten edellä on todettu, väylänhoitoalus Seilin öljyntorjuntavalmiuden parantamiseen ehdotetaan 6,3 miljoonan euron määrärahaa. Saadun selvityksen mukaan aluksen muutostöistä aiheutuvat kokonaismenot ovat kuitenkin noin 1,7 miljoonaa euroa aiemmin arvioitua suuremmat.

Valiokunta ehdottaa, että Suomen ympäristökeskukselle myönnetään sopimusvaltuus, joka oikeuttaa enintään 8 miljoonan euron kokonaismenoihin. Puuttuva määräraha on tarvittaessa otettava huomioon lisätalousarviossa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. ja 2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

Itämeren ja erityisesti itäisen Suomenlahden öljyntorjuntavalmiuksien parantamiseksi Suomen ympäristökeskus oikeutetaan tekemään sopimus väylänhoitoalus Seilin korjaamisesta ja varustamisesta öljyntorjuntavarustein niin, että sopimuksesta aiheutuu enintään 8 000 000 euron kokonaismenot. (Uusi)

77. Ympäristötyöt (siirtomääräraha 3 v)

Valtiovarainvaliokunta on kiinnittänyt useita kertoja huomiota ympäristötöihin osoitetun määrärahan niukkuuteen. Talousarvioehdotuksessa momentille ehdotetaan 9 miljoonan euron määrärahaa. Alueellisten ympäristökeskusten esitykset vuodelle 2003 ovat yhteensä yli 23 miljoonaa euroa.

Ympäristötyömäärärahojen lisäystarve johtuu toisaalta vesiensuojelun ja vesistöjen kunnostuksen sekä saastuneiden maa-alueiden kunnostustarpeiden merkittävästä kasvusta. Toisaalta myös työministeriön osuus ympäristöhallinnon työohjelmassa on laskenut voimakkaasti. Sen väheneminen ja jopa kokonaan loppuminen ilman vastaavaa määrärahalisäystä on heikentänyt huomattavasti ympäristökeskusten toimintakykyä varsinkin Pohjois- ja Itä-Suomessa. Pilaantuneita maa-alueita on tehtyjen kartoitusten mukaan noin 18 600, joista lähes 10 000 sijaitsee lähellä asutusta, pohjavesialuetta, vesistöä tai vedenottamoita.

Valiokunta katsoo, että ympäristötöillä on selkeä työllistävä vaikutus ja siksi myös työllisyysmäärärahoja tulee suunnata nykyistä enemmän ympäristötöihin. Momentille lisätään 900 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 9 900 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

20. Yhdyskunnat, alueidenkäyttö ja luonnon- suojelu

Luonnonsuojelualueiden hoito

Luonnonsuojelualueiden ja luonnonsuojeluun varattujen alueiden määrä on kasvanut vuosittain selvästi ja uudet kansallispuistot tuovat lisää kiinteitä kuluja. Myös resurssitarve sekä luonnonhoitoon ja ennallistamiseen että yleisöpalveluihin on lisääntynyt. Valtioneuvoston 23.10.2002 tekemällä periaatepäätöksellä hyväksyttiin toimintaohjelma, jonka toteutus tehostaa metsien monimuotoisuuden suojelua Etelä-Suomessa sekä Oulun läänin länsiosassa ja Lapin läänin lounaisosassa. Ohjelman rahoitus vaatii vuosina 2003—2007 yhteensä 61,7 miljoonaa euroa, josta ympäristöministeriön osuus on 29,3 miljoonaa euroa.

Momentin 35.20.22 määrärahaan esitetään kaikkiaan noin 2,5 miljoonaa euron tasokorotusta, josta 1,5 miljoonaa euroa on tarkoitettu valtioneuvoston metsiensuojelusta tekemän päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin. Määräraha on edelleen varsin niukka kattamaan täysimääräisesti metsiensuojelun edistämiseksi tarvittavat toimenpiteet, uusien kansallispuistojen perustamisen aiheuttamat lisärahoitustarpeet ja Pohjois-Suomen vanhojen metsien kompensatiot. Perustettujen suojelualueiden hoitotoimet tulevat tulevaisuudessa vaatimaan yhä enemmän määrärahoja. Valiokunta katsoo, että luonnonsuojelualueiden hoidon ja kunnossapidon rahoitustarpeisiin tulee kiinnittää jatkossa riittävästi huomiota.

Valiokunta kiinnitti kuluvan vuoden talousarviossa erityisesti huomiota Repoveden ja Nuuksion kansallispuistojen kehittämiseen. Repoveden kansallispuistoa koskeva laki on hyväksytty, ja se tulee voimaan 1.1.2003. Samalla vastuu alueen hoidosta ja siellä jo olevien palvelurakenteiden ylläpidosta siirtyy Metsähallitukselle. Kansallispuiston opastus- ym. varustuksen parantamiseen on tarkoitettu käyttää ensi vuonna vähintään 50 000 euroa.

Repoveden kansallispuistohanke on sikäli erikoinen, että kansallispuistoon liittyy välittömäs-

ti yksityinen luonnonsuojelualue. Kansallispuistolla ja luonnonsuojelualueella on yhteneväiset hoito- ja käyttösuunnitelmat. Tällaisesta toimintamallista saatavia kokemuksia on syytä myöhemmin arvioida ja soveltaa niitä mahdollisesti muissakin kohteissa.

Luonnonsuojeluohjelmien toteuttaminen

Vuonna 1996 hyväksytyn luonnonsuojeluohjelmien rahoitusohjelman tavoitteena on, että pääosa luonnonsuojeluohjelmista olisi toteutettu vuoden 2007 loppuun mennessä. Suojelualueiden hankintaan ja eräisiin luonnonsuojelukorvauksiin ehdotettuihin määrärahoihin ehdotetaan tuntuvia supistuksia. Momenttien 35.20.63 ja 35.20.87 määrärahat vähenevät yhteensä noin 13 miljoonaa euroa. Syynä määrärahojen supistumiseen on saadun selvityksen mukaan se, että määrärahoja siirtyi melko runsaasti vuodelta 2001 vuodelle 2002. Hallituksen talousarvioneuvoitteluja koskevaan pöytäkirjaan sisältyy lausuma, jonka mukaan lisätalousarviossa osoitetaan lisävaroja luonnonsuojeluohjelmien toteuttamiseen, mikäli rahoitusohjelman perusteella tehdyt sitoumukset sitä edellyttävät.

Vuoden 2003 talousarvioehdotuksessa sitoudutaan rahoitusohjelman tavoitteisiin ja lähtökohtana on, että suojeluohjelmien toteutusta ei määrärahojen vähenemisestä huolimatta hidasteta.

Valiokunta korostaa, että ensi vuoden todellinen määrärahatarve tulee ottaa huomioon lisätalousarviossa. Lisäksi valiokunta kiinnittää huomiota koko rahoitusohjelman toteuttamiseen. Rahoitusohjelma ulottuu vuoden 2007 loppuun ja saadun selvityksen mukaan sen toteuttamisessa ollaan budjettivarojen osalta jonkin verran suunnitellusta jäljessä. Rahoitusohjelman alkuvuosina Natura 2000 -verkoston valmistelu vei ympäristöhallinnon voimavaroja ja rahoitusohjelman etupainotteisuutta muutettiin siten, että vastaava osuus rahoista siirtyi ohjelman loppua kohden. Toimintaa on näin ollen pystyttävä tehostamaan rahoituskauden loppuvuosina ja tähän tarkoitukseen on varattava riittävä rahoitus.

30. Asumisen edistäminen

Asunnottomuus. Suomessa on edelleen noin 10 000 asunnotonta, joista valtaosa pääkaupunkiseudulla ja muissa kasvukeskuksissa. Valtio ja pääkaupunkiseudun kunnat tekivät osana hallituksen asuntopoliittista ohjelmaa erillisen pääkaupunkiseudun toimenpideohjelman, joka valmistui helmikuussa 2002. Sen tavoitteena on tuottaa pääkaupunkiseudun asunnottomille vuosittain 1 000 asuntoa vuosina 2002—2005.

Talousarvioehdotuksen mukaan tukea asunnottomuuden vähentämiseksi suunnataan erityisesti pääkaupunkiseudulle sekä erityistä tukea tarvitsevien ryhmien asunnottomuuden vähentämiseen. Asunnottomille ja pakolaisille tarkoitettuihin avustuksiin ehdotetaan 8,4 miljoonan euron määrärahaa. Lisäksi Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta on tarkoitus suunnata avustuksina palvelu- ja tuettuun asumiseen yhteensä 74,3 miljoonaa euroa, mikä on 10 miljoonaa euroa enemmän kuin kuluvana vuonna. Eduskunta on myös hyväksynyt lain, jonka mukaan vuokratalojen hankkimiseksi voidaan myöntää aravalainaa, jos vähintään 30 prosenttia talon asunnoista osoitetaan asunnottomille.

Asunnottomuuden torjunta ja erityisryhmien asumisen järjestäminen edellyttävät riittävän asuntotuotannon rinnalle asumisen tukitoiminnan kehittämistä. Hallinnonrajat ylittävä asuntotuotannon ja asumisen tukitoiminnan yhteen nivominen ovat edellytys kestäväälle syrjäytymisen ehkäisytöille. Erityisesti nuorten kohdalla panostaminen asumiseen ja elämänhallinnan edistämiseen ovat perusteltuja myös taloudellisesti.

60. Siirto valtion asuntorahastoon

Arava- ja korkotukituotanto. Eduskunta on kiinnittänyt useita kertoja huomiota yhtenäislainaehtojen epäkohtiin ja edellyttänyt, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin niiden korjaamiseksi. Hallitus ei ole tehnyt eduskunnan edellyttämiä muutoksia. Lainojen korot ylittävät edelleen vastaaviin tarkoituksiin myönnettävien markkinaehtoisten lainojen korot, lainat eivät lyhene alkuvuosina lainkaan, vaan vuosimaksuun mah-

tuu lyhennystä vasta keskimäärin kymmenentenä lainavuotena. Vuosimaksun nousu on myös nopeampaa kuin asukkaiden ansiotason kehitys. Lisäksi lainojen konvertoinnin eli lainojen ennaikaisen takaisinmaksun ja markkinaehtoisiksi lainoiksi muuttamisen seurauksena Asuntorahasto menettää korkotuloja. Samalla myös lainanottajien riskit korkotason nousun suhteen lisääntyvät.

Tulopoliittiseen sopimukseen liittyviin hallituksen toimenpiteisiin sisältyy ehdotus aravalainojen korkokatosta sekä valtuuksien korottamisesta. Aravalainakannan korkeimpia korkoja on tarkoitus alentaa rajoittamalla enimmäislainakorko kuuteen prosenttiin. Korkotukilainojen hyväksymisvaltuuteen ehdotetaan 70 miljoonan euron korotusta.

Valiokunta toteaa, että koronalennus on sinänsä myönteistä, mutta järjestelmän keskeisiin epäkohtiin sillä ei ole vaikutusta. Muutos koskee vain noin kahdeksaa prosenttia aravalainoista. Korkotukilainojen hyväksymisvaltuuden korottaminen ja asunto-osakeyhtiötalojen korkotukilainoituksen käyttöönotto ja sen suuntaaminen perusparantamiseen lisänee ainakin josakin määrin asuntojen perusparantamista.

Valiokunta viittaa eduskunnan aiempiin kannanottoihin. Eduskunta on viimeksi kuluvan vuoden toisen lisätalousarvion käsittelyn yhteydessä 22.11.2002 kiinnittänyt huomiota järjestelmän epäkohtiin. Eduskunta edellytti tuolloin, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin aravalainajärjestelmän korjaamiseksi siten, että korko-, vuokra- ja käyttövastiketasoa voidaan alentaa ja edellytyksiä asetettujen tuotantotavoitteiden saavuttamiseksi parannetaan.

Valiokunta katsoo, että hallituksen esittämät toimenpiteet eivät ole riittäviä epäkohtien korjaamiseksi. Vain lainaehtojen selkeällä parannuksella voidaan luoda realistiset edellytykset sosiaalisen asuntotuotannon jatkumiselle ja asetettujen tuotantotavoitteiden saavuttamiselle.

Talousarvioaloitteiden TAA 678/2002 vp ja TAA 912/2002 vp perusteella valiokunta ehdottaa, että momentin perusteluihin lisätään uusi kolmas kappale, jossa määritellään nykyistä tarkemmin aravalainojen lainaehtojen sisältö.

Ympäristöministeriö on käynnistänyt hallituksen asuntopoliittisen strategian mukaisesti Suomen asuntorahoitusjärjestelmien ja asumisen tukijärjestelmien kansainvälisen arvioinnin. Sen tavoitteena on selvittää, kuinka nykyiset asuntorahoitus- ja tukijärjestelmät toimivat asuntopoliitikalle asetettujen tavoitteiden toteutumisen kannalta. Arviointi on tarkoitus julkais- ta vielä kuluvan vuoden joulukuussa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että evaluoinnin tuloksia hyödynnetään selvitetessä koko aravajärjestelmän ja sen rahoituksen kehitystarpeita. Tämä selvitystyö on käynnistettävä välit- tömästi evaluoinnin valmistuttua. Samalla on myös arvioitava yleishyödyllisyyslainsäädän- nön toimivuus ja tarkoituksenmukaisuus.

Korjaus- ja energia-avustukset. Varsinaisessa talousarvioehdotuksessa korjaus- ja energia- avustuksiin esitetään 50 miljoonan euron avus- tusvaltuutta, josta osoitetaan 15 miljoonaa euroa energia-avustuksiin ja 35 miljoonaa euroa kor- jausavustuksiin. Tulopoliittiseen sopimukseen liittyen valtuutta nostetaan vielä 25 miljoonalla eurolla. Valtuuden korotus on tarkoitus osoittaa korjausavustuksiin, joihin on näin ollen käytet- tävissä 60 miljoonaa euroa. Valtuuteen sisältyy vuodelta 2002 käyttämättä jäävää valtuutta vas- taava määrä.

Valiokunta katsoo, että hallituksen alkuperäi- nen ehdotus ensi vuoden korjausavustusval- tuudeksi oli riittämätön ja se olisi merkinnyt huomattavaa vähennystä korjausrakentamiseen kuluvaan vuoteen verrattuna. Valtuuden korotus on siten erittäin tärkeää. Korjausavustuksilla on huomattava merkitys mm. hissien rakentamises- sa vanhoihin kerrostaloihin, ja niillä voidaan sit- ten edistää vanhusten asumista kotona. Korjaus- avustuksilla on myös merkittävä työllisyysvai- kutus.

Valiokunta on myös tyytyväinen siihen, että energia-avustuksiin osoitetaan erillinen avustus- valtuus. Energia-avustuksilla tuetaan mm. kan- sallisessa ilmastostrategiassa asetettujen tavoit- teiden toteuttamista. Valiokunta katsoo, että energia-avustuksiin tulee suunnata jatkossa riit- tävät resurssit ja avustusten myöntämistä tulee

laajentaa siten, että niitä voidaan suunnata koko rakennuskantaan.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. ja 2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

Aravalainojen ehtoja tarkistetaan siten, että korko seuraa mahdollisimman tarkasti markki- nakoron tasoa, vuosimaksun lähtötasoa alenne- taan ja vuosimaksun nousu on selvästi nykyistä hitaampaa. (Uusi)

(4.—7. kappale kuten 3.—6. kappale HE 132/2002 vp)

(8. ja 9. kappale kuten 7. ja 8. kappale HE 253/2002 vp)

(10.—14. kappale kuten 9.—13 kappale HE 132/2002 vp)

(15. kappale kuten 14. kappale HE 253/2002 vp)

16.—18. kappale kuten 15.—17. kappale HE 132/2002 vp)

70. Valtion asuntorahasto

Pienimuotoisten asuntoalueiden kehittäminen

Tiiviin, matalan ja ihmisläheisen pientalovaltai- sen asumisen suosio on lisääntynyt. Myös yleis- hyödylliset rakennuttajat ovat alkaneet ohjata omaa kehitystoimintaansa tähän suuntaan. Oleellinen osa tiivis-matala hankkeesta on ollut puurakentamista ja sen keskeisenä toteuttamis- mallina on ollut Moderni puukaupunki -hanke.

Valiokunta pitää tärkeänä, että puurakentami- sen roolia edelleen vahvistetaan. Edellytyksenä on tällöin, että puurakentaminen on myös tekni- sesti ja taloudellisesti kilpailukykyistä. Puu- rakentamisen ja suomalaisen puutuoteollisuu- den kehittämiseksi olisi perusteltua selvittää mahdollisuudet erityisen puurakentamisen kehi- tysohjelman käynnistämiseen.

Modernien puukaupunkien ja matala-tiivis- rakentamisen kannalta olisi myös tärkeää edis- tää malleja, joissa alueen kehittäjä ottaa nykyis- tä suuremman vastuun mm. alueen kaavoituk- sesta, suunnittelusta, markkinoinnista ja toteu- tuksesta asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

**99. Ympäristöministeriön hallinnonalan
muut menot**

65. *Eräät avustukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin määrärahaa ei ole useisiin vuosiin korotettu, vaikka sen käyttöön on jatkuvasti huomattavia paineita. Avustusta saavat järjestöt ja yhdistykset tekevät merkittävää työtä sekä ympäristön ja luonnonsuojelun että myös asumisen

ja rakentamisen alalla. Valiokunta katsoo, että avustuksia jaettaessa on syytä kiinnittää erityistä huomiota sellaisten järjestöjen avustuksiin, joilta pyydetään runsaasti virallisia lausuntoja ja kannanottoja ja joiden edustusta tarvitaan työryhmissä ja toimikunnissa. Määrärahan mitoitukseen tulee kiinnittää huomiota valmisteltaessa vuoden 2004 talousarviota.

TULOARVIOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

10. Muut verot

06. *Arpajaisvero*

Arpajaisveron tuotto on arvioitu olettaen, että raha-automaatti- ja kasinopelien verokanta nousee vuoden 2003 alusta hallituksen esityksen HE 127/2002 vp mukaisesti 9,5 prosenttiin. Edus-

kunta on kuitenkin vahvistanut verokannaksi 8,25 prosenttia tuotosta. Muutos alentaa verotuottoarviota 7,5 miljoonalla eurolla.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille arvioidaan kertyvän 112 500 000 euroa.

Osasto 12
SEKALAISET TULOT

**33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallin-
nonala**

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille arvioidaan kertyvän *400 585 000*
euroa.

92. Raha-automaattiyhdistyksen tuotto

Momentin 33.92.50 kohdalla lausuttuun viitaten
momentille ehdotetaan lisättäväksi 10 miljoo-
naa euroa.

Osasto 15

LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentille ehdotetaan lisättäväksi 62 689 000 euroa nimellisarvoiseen nettolainanottoon, jolloin nimellisarvoinen nettolainanotto on yhteensä 670 000 000 euroa. Lisäys aiheutuu menomomenteille ehdotetuista muutoksista sekä

Raha-automaattiyhdistyksen tuottona tuloutettavan määrän korotuksesta ja arvioidun arpajaisverotuoton pienenemisestä.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille merkitään nettotuloa 436 000 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 132/2002 vp)

YHTEENVETO

Valiokunnan ehdotuksen mukaan menoarvio päättyy 35 755 254 000 euroon ja tuloarvio 35 755 649 000 euroon.

Menojen loppusumma on täten 65 452 000 euroa hallituksen esitystä suurempi ja tulojen loppusumma on 65 189 000 euroa hallituksen esitystä suurempi.

Tuloarvioiden eroavuudet esityksen ja mietinnön välillä ilmenevät seuraavasta taulukosta:

	Esitys €	Valiokunta €
Os. 11	30 123 314 000	30 115 814 000
Os. 12	4 155 691 000	4 165 691 000
Os. 13	892 144 000	892 144 000
Os. 15	519 311 000	582 000 000
Yhteensä	35 690 460 000	35 755 649 000

Määrärahojen eroavuudet esityksen ja mietinnön välillä ilmenevät seuraavasta taulukosta:

	Esitys €	Valiokunta €
Pl. 21	7 423 000	7 423 000
Pl. 22	117 527 000	117 527 000
Pl. 23	40 656 000	40 656 000
Pl. 24	724 772 000	724 832 000
Pl. 25	631 523 000	631 573 000
Pl. 26	1 384 299 000	1 385 199 000
Pl. 27	1 952 186 000	1 952 186 000
Pl. 28	5 048 146 000	5 048 146 000
Pl. 29	5 858 134 000	5 878 447 000
Pl. 30	2 589 454 000	2 589 454 000
Pl. 31	1 627 715 000	1 647 144 000
Pl. 32	982 142 000	982 942 000
Pl. 33	8 493 714 000	8 516 714 000
Pl. 34	2 162 865 000	2 162 865 000
Pl. 35	642 246 000	643 146 000
Pl. 36	3 427 000 000	3 427 000 000
Yhteensä	35 689 802 000	35 755 254 000

PÄÄTÖSEHDOTUS

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että ehdotus valtion talousarvioksi vuodelle 2003 hyväksytään edellä mainituin muutoksin,

että edellä ehdotetut lausumat 1—22 hyväksytään,

että talousarvioaloitteet TAA 294, 449, 483, 490, 521, 536, 572, 591, 678, 712, 716, 732, 739, 912, 934, 1010, 1051, 1054, 1057, 1113, 1115, 1125, 1133, 1222, 1351, 1396, 1447 ja 1521/2002 vp hyväksytään,

että talousarvioaloitteet TAA 1—293, 295—448, 450—482, 484—489, 491—520, 522—535, 537—571, 573—590, 592—677, 679—711, 713—715, 717—731, 733—738, 740—911, 913—933, 935—1009, 1011—1050, 1052—1053, 1055—1056, 1058—1112, 1114, 1116—1124, 1126—1132, 1134—1221, 1223—1350, 1352—1395, 1397—1446, 1448—1520 ja 1522—1523/2002 vp hylätään,

että talousarviota sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2003 alkaen.

Helsingissä 12 päivänä joulukuuta 2002

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Maria Kaisa Aula /kesk		Jukka Vihriälä /kesk
vpj.	Kari Rajamäki /sd	vjäs.	Ulla Anttila /vihr
jäs.	Olavi Ala-Nissilä /kesk		Jukka Gustafsson /sd
	Pirjo-Riitta Antvuori /kok		Liisa Hyssälä /kesk
	Matti Huutola /vas		Ulla Juurola /sd
	Timo Ihamäki /kok		Bjarne Kallis /kd
	Seppo Kääriäinen /kesk		Kari Kantalainen /kok
	Reijo Laitinen /sd		Juha Karpio /kok
	Markku Laukkanen /kesk		Riitta Korhonen /kok
	Hanna Markkula-Kivisilta /kok		Mikko Kuoppa /vas
	Tuija Nurmi /kok		Pekka Kuosmanen /kok
	Mauri Pekkarinen /kesk		Hannes Manninen /kesk
	Virpa Puisto /sd		Pertti Mäki-Hakola /kok
	Ola Rosendahl /r		Pirkko Peltomo /sd
	Matti Saarinen /sd		Iivo Polvi /vas
	Anni Sinnemäki /vihr		Jussi Ranta /sd
	Sakari Smeds /kd		Kari Urpilainen /sd
	Irja Tulonen /kok		Anu Vehviläinen /kesk
	Marja-Liisa Tykkyläinen /sd		Ulla-Maj Wideroos /r
	Kari Uotila /vas		

Valiokunnan sihteerinä ovat toimineet

valiokuntaneuvos Alpo Rivinoja
valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen

valiokuntaneuvos Hellevi Ikävalko
valiokuntaneuvos Marjo Hakkila

VASTALAUSE 1

Yleisperustelut

1. Sosiaalisesti eriarvoistuva Suomi

Lipposen II hallitus asetti hallitusohjelmassaan tavoitteen sosiaalisesti eheästä Suomesta. Nyt vaalikauden lopulla on nähtävissä, että monelta osin tavoite jäi toteutumatta. Budjettikirjan omankin ennusteen mukaan työttömyys jatkaa nousuaan kohoten vuoden 2001 9,1 prosentin tasosta 9,4 prosenttiin. Myöskään tavoite vähintään 70 prosentin työllisyydestä ei toteutunut. Ennuste ensi vuodelle on 67,5 prosenttia, mikä merkitsee työllisyysasteen kääntymistä laskuun.

Monien kuntien taloudellinen tilanne on kiristynyt ja hyvinvointipalvelujen järjestäminen vaikeutunut. Vuodelle 2002 peräti 108 kuntaa nosti kunnallista tuloveroprosenttiaan, ja vuodelle 2003 niin tekee noin 93 kuntaa. Verotus on näin suhteellisesti kohdistumassa kovimmin juuri pienituloisiin.

Perhetuet hallitus on jättänyt leikatulle tasolle, vastoin niitä toiveita, joita pääministerinkin taholta vielä syksyllä 2002 heräteltiin. Kotihoidontukeen ja lapsilisiin hallitus ei koko vaalikauden aikana tehnyt ensimmäistäkään indeksitarkistusta. Stakesin raportin mukaan köyhien lapsiperheiden määrä on yli kaksinkertaistunut 1990-luvun alkuun verrattuna.

Monet kansalaisryhmät, kuten työttömät, ovat jääneet paitsi vaalikauden aikana tehdyistä tuloverojen kevennyksistä. Mikäli osa verojen kevennysvarasta olisi osoitettu elintarvikkeiden arvonlisäverotuksen alentamiseen, olisivat talouden kasvun hedelmät jakaantuneet oikeudenmukaisemmin. Tähän hallitus ei ole ollut valmis.

Hallituskoalition aloittaessa työtään vuonna 1995 bruttokansantuote oli 94,9 mrd. euroa, kun ensi vuodelle ennustetaan 146,2 mrd. euron tasoa. Taloudessamme olisi siis ollut voimavaroja noudattaa eri kansalaisryhmien tarpeet paremmin huomioivaa toimintalinjaa. Kuitenkin kotitalouksien väliset tuloerot ovat tuoreimpienkin

tilastojen mukaan jatkaneet kasvuaan. Pienituloisten kansalaisryhmien osuus kotitalouksien käytettävissä olevista tuloista on vuodesta 1995 lähtien vähentynyt ja suurituloisten kasvanut!

Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä on esittänyt vaihtoehdon hallituksen budjettiesitykselle. Vaihtoehtomme on tasapuolisempi ja oikeudenmukaisempi.

2. Kristillisdemokraattinen vaihtoehto

a. "Mistä rahat"

Hallituspuolueiden taholta on peräänkuulutettu opposition vaihtoehdon rahoitusta. Kristillisdemokraatit pitävät vaatimusta oikeutettuna. Vaihtoehtomme ei hallituksen esitykseen verrattuna lisää valtion velanoton tarvetta. Emme toisaalta esitä vaihtoehtoaamme myöskään rahoitettavaksi ns. dynaamisilla vaikutuksilla.

Kristillisdemokraatit ovat esittäneet satunnaisten luovutusvoittojen verotusta lisättäväksi nykyisestä 29 prosentista esimerkiksi 50 prosenttiin, silloin kun luovutusvoitto perustuu alle 6 kuukauden omistamiseen. Mielestämme verojärjestelmän pitäisi suosia pitkäjänteistä säästämistä, mitä tarkoitusta esittämämme muutos myös palvelisi.

Olemme myös esittäneet palaamista maltilliseen pörssikaupan leimaveroon. Muutos lisäisi valtion verotuloja merkittävästi myös talouden taantumien olosuhteissa. Talouden nousukauden aikana veromuutos hillitsisi arvopaperikaupan ylikuumenemista. Pörssin kansainvälisen kilpailutilanteen kannalta pörssikaupan 0,15 prosentin vero ei olisi kohtuuton.

Pidämme pyrkimystä ansiotulojen verotuksen keventämiseen erityisesti matalammissa tuloluokissa kannatettavana tavoitteena. Syksyn budjettiesityksessään hallitus esitti ansiotulojen verotusta kevennettäväksi 315 milj. eurolla ja tulopoliittiseen kokonaisratkaisuun liittyen hallitus esitti vielä noin 120 milj. euron lisäkeven-

nystä. Ryhmämme mielestä kaikki ansiotulojen verotukseen tehtävät kevennykset olisi nyt tullut sopia tupo-ratkaisun jälkeen sitä tukien. Tässä tilanteessa ansiotuloverojen kevennykset olisivat mielestämme voineet olla nähtyä maltillisemmat, koska hallituksen esittämiä kevennyksiä joudutaan rahoittamaan lisävelanotolla. Linjamme parantaisi myös kuntien rahoitusasemaa, koska ne joutuvat merkittävältä osin hallituksen linjan maksajiksi.

Olemme myös valmiit saattamaan väkivaltaa ja muuta epäeettistä aineistoa sisältävät kuvatalenteet erillisen haittaveron piiriin ja nostamaan eräitä haittaveroja.

b. Kristillisdemokraattien verolinja

— esitämme ruoan arvonlisäverotusta alennettavaksi 3 prosenttiyksiköllä (LA 91/2001 vp), jolloin talouden kasvusta pääsevät hyötymään myös työttömät ja kaikkein pienimpiäkin eläketuloja saavat kansalaisryhmät sekä mm. lapsiperheet

— esitämme polttonesteiden verotuksen lisäkiristyksistä luopumista, mikä olisi mm. alueellisesta näkökulmasta käsin tarkasteltuna perusteltua

— esitämme uutta haittaveroa epäeettisille kuvatalenteille

— esitämme paluuta maltilliseen pörssikaupan leimaveroon (LA 58/2001 vp)

— esitämme keinotteluvoittojen verotuksen tiukentamista (LA 59/2001 vp)

— olisimme valmiita nähtyä pienempiin ansiotulojen verotuksen kevennyksiin, koska hallitus rahoittaa osan kevennyksistä velkaannuttamalla valtiontaloutta.

c. Kristillisdemokraattien keskeiset talousarviomuutokset

— Sosiaalisen oikeudenmukaisuuden vahvistamiseksi esitämme pienimpien äitiyspäivärahojen korottamista työttömien peruspäivärahaa vastaavalla tasolle sekä minimieläkkeiden korottamista.

— Pienten lasten vanhempien mahdollisuuksia osa-aikatyön tekemiseen tulee helpottaa. Kotihoidontuki ei nykytasollaan ole riittävä. Eten-

kin alle kolmivuotiaiden lasten hoito kotona on järkevää paitsi inhimillisistä myös taloudellisista syistä. Ryhmä esittää tässä vaiheessa alle kaksivuotiaiden kotihoidon tuen korottamista ja lapsilisiin indeksitarkistusta, koska perhe-etuudet ovat jo vuosia jääneet jälkeen yleisestä kustannuskehityksestä. Ryhmä pitää sairaskulujen muutoinkin korkean omavastuusuuden korottamista kohtuuttomana.

— Pitkään jatkunut työttömyys on suurin yksittäinen syrjäytymisriski ja monien sosiaalisten ongelmien aiheuttaja. Suomesta ei saisi löytyä yhtään perhettä, jossa kummatkin vanhemmista ovat työttöminä. Ryhmä esittää tehostettuja työllistämistoimenpiteitä näiden perheiden kohdalla. Lasten sosiaalisen kehityksen kannalta on välttämätöntä katkaista työttömyyden ja syrjäytymisen kierre. Esitämme palkkaperusteisia työllistämistukia lisättäväksi.

— Kuntien eriarvoistumiskehitys on nyt jatkunut jo vuosien ajan ja niiden kyky ylläpitää kansalaisille tärkeitä peruspalveluja on monin paikoin heikentynyt. Arvioiden mukaan kuntien vuosikatteet tulevat ensi vuonna edelleen pienemään. Kuntien taloutta kiristävästä tuloveroalennuksista tai yhteisöveron heikennyksestä olisi osin tullut luopua. Kevennyksistä hyväksymme tupo-sopimuksen yhteydessä sovitun osan. Näin syntyvän taloudellisen toimintavaran haluamme kuntien suuntaavan kansallisen terveysprojektin toimenpiteiden rahoittamiseen ja omaishoidon kehittämiseen.

d. Yhteenveto

Esittämistämme muutoksista pörssivero, satunnaisten luovutusvoittojen tiukempi verotus, uusi väkivaltaviihteen haittavero ja maltillisempi ansiotulojen verotuksen linja merkitsisivät valtiontalouden rahoituspohjan vahvistumista noin 745 milj. eurolla.

Polttoaineverotuksen kiristyksistä luopuminen ja ruoan alv:n kevennykset puolestaan vähentäisivät valtion verotuloja noin 371 milj. eurolla.

Keskeisimmät talousarviomuutoksemme merkitsisivät seuraavaa:

- minimieläkkeiden korotukseen +25 milj. euroa
- minimiäitiyspäivärahojen korotukseen +35 milj. euroa
- lapsilisien indeksikorotukseen ja kotihoidontuen korotukseen +40 milj. euroa
- pienten lasten vanhemmille osa-aikatyön tukemiseen +40 milj. euroa
- sairauskulukorvauksen omavastuun korotuksesta luopumiseen +15,5 milj. euroa
- opiskelijoiden asumislisän säätämiseen ympärivuotiseksi +24 milj. euroa
- työllistämistoimenpiteiden lisärahoitukseen +20 milj. euroa
- kehitysyhteistyömäärärahojen korottamiseen +6 milj. euroa
- nuorten työpajatoiminnan kehittämiseen ja ennaltaehkäisevään huumetyöhön +3 milj. euroa.

Yhteensä noin 207,5 miljoonaa euroa.

Lisätulojemme (745 milj. euroa), esittämiemme lisämenojen (207,5 milj. euroa) ja verokennysten (371 milj. euroa) erotuksen noin 166,5 milj. euroa käyttäisimme budjetin alijäämän pienentämiseen.

Hallituksen budjettilinjalle on olemassa toteuttamiskelpoinen vaihtoehto. Se on eri kansalaisryhmien kannalta tasapuolisempi ja oikeudenmukaisempi kuin hallituksen esitys. Kristillisdemokraattien vaihtoehdossa pörsissä kauppaa käyvät pääosin ulkomaiset sijoittajat ja satunnaisia luovutusvoittoja saaneet joutuisivat maksamaan nykyistä enemmän. Voittajia olisivat mm. useimmat lapsiperheet, terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelu- ja tarvitsevat, opiskelijat ja vähimmäisvanhempainrahaa saavat.

Edellä olevan perusteella ehdotamme, että yleisperusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta toteaa, että työttömyys ei ole alentunut tavoitteiden mukaisesti. Kymmenet kunnat ovat taloudellisesti erittäin tiukoilla, mikä on johtanut kunnallisten tuloveroprosenttien kohoamiseen ennätysellisen korkealle. Perhetuet on monin osin jätetty alhaiselle, leikatulle tasol-

leen. Monia kansalaisia uhkaa vakava syrjäytyminen. Talouden kasvu olisi antanut mahdollisuuksia nyt nähtyä oikeudenmukaisempaan ja tasapuolisempaan kehitykseen. Eduskunta toteaa, että hallitus ei nauti eduskunnan luottamusta.

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Kehitysyhteistyömäärärahojen osuus jää ensi vuoden budjettiesityksessä 0,348 prosenttiin bruttokansantulosta. Hallitus ei ole halunnut toteuttaa omaa tavoitettaan kehitysyhteistyörahojen nostosta, vaikka pääministerin ja muiden karkiministerien puheet ovat olleet myönteisiä. Lämpimillä puheilla ei ole kuitenkaan ollut riittävää vaikutusta hallituksen budjettiesitykseen.

Kristillisdemokraatit pitävät kehitysavun nostamista 0,4 prosentin BKT-tasoon realistisena ja vastuullisena välitavoitteena kohti YK:n suositamaa 0,7 prosentin tasoa. Tuoreen mielipidetutkimuksen mukaan myös 74 prosenttia suomalaisista haluaa nostaa kehitysyhteistyövaroja ja puolet heistä jopa YK:n suositamalle tasolle. Kansan enemmistö on siis valmis kantamaan nykyistä suurempaa vastuuta maailman köyhistä. Kehitysyhteistyöllä voidaan merkittävästi parantaa juuri köyhimpien maiden sekä heikoimassa asemassa olevien — lasten ja naisten — tilannetta. Maailmanlaajuisen hädän lievittämiseksi tulee kehitysyhteistyön voimavaroja tavoitteellisesti nostaa.

Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä on muutama vuosi sitten esittänyt omaksi tavoitteekseen nostaa kehitysyhteistyövaroja vuosittain vähintään 33,6 miljoonalla eurolla (200 milj. markalla), jotta asteittain voitaisiin saavuttaa edes 0,4 prosentin BKT-taso. Hallituksen esitys jää ensi vuonnakin alle tämän tason.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1282/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 24.30.66 otetaan lisäyksenä 6 000 000 euroa maa- ja aluekohtaiseen kehitysyhteistyöhön.

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

75. Poliisitoimi

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Hallitus esittää poliisin toimintamenoihin nettomääräisesti 516 487 000 euroa, mikä merkitsee alle 3 prosentin kasvua kuluvan vuoden määrärahasoon verrattuna. Valiokunnan kuulemien asiantuntijoiden mielestä jo nykyisenkin palvelutason säilyttäminen edellyttäisi tuntuvampaa määrärahojen korotusta.

Poliisin tehtävät ovat viime vuosina lisääntyneet ja rikosten selvittäminen on tullut kalliimmaksi mm. DNA-tutkimusten lisääntyttyä. Poliisien määrä asukaslukuun nähden on jo tänä päivänä alhaisempi kuin esimerkiksi muissa Pohjoismaissa. Rikosten selvittämisprosentti on laskemassa, ja ensi vuonna valmistuville poliiseille ei kaikille ole tarjolla työpaikkaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.75.21 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa.

Pääluokka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

70. Opintotuki

55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)

Opiskelijoiden pääasiallinen toimeentulo on opintoraha ja asumislisä. Molempien etuuksien reaalitaso on pudonnut, eivätkä ne riitä kattamaan opiskelijoiden välttämättömiä menoja.

Asumislisä on 80 prosenttia opiskelijan maksamasta kuukausivuokrasta, käyttövastikkeesta tai niihin rinnastettavista vuokrasopimuksen tai asumisoikeussopimuksen mukaisista kiinteän suuruista kuukausittaisista asumismenoista. Asumislisä on siten Suomessa suoritettavissa opinnoissa maksimissaan 171,55 euroa kuukaudessa.

Asumislisän opiskelukytkentä aiheuttaa opiskelijoille etenkin kesäaikana vakavia toimeentulo-ongelmia, koska asumislisää ei voi saada, ellei opiskele päätoimisesti. Asuminen on kuitenkin kaikkien perusoikeus ja tasapuolinen kohtelu asumisen tukemisessa tulee taata erilaisille kansalaisryhmille.

Opintotuen asumislisän laajentaminen ympärivuotiseksi on tärkeää mm. siksi, että moni opiskelija joutuu kesäkaudeksi luopumaan asunnostaan ja päätymään erilaisiin tilapäisratkaisuihin sekä mahdollisesti toimeentulotukiasiakkaaksi. Asumislisän ympärivuotistamisella ja opiskelukytkennästä irrottamisella varmistetaan opiskelijalle ympärivuotinen oikeus asumiseen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 509/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 29.70.55 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 24 000 000 euroa opiskelijoiden asumislisän budjettiperusteiseen maksamiseen kokovuotisena.

99. Nuorisotyö

51. Nuorten työpajatoiminnan kehittäminen ja ennaltaehkäisevä huumetyö (siirtomääräraha 2 v)

a. Nuorten huumeidenkäyttö, huumausaineiden saatavuus ja huumeiden aiheuttamat ongelmat ovat lisääntyneet Suomessa reilusti viime vuosikymmenen aikana. Huumausaineiden kokeilu ja käyttö ovat yleistyneet yhä nuorempien keskuudessa.

Ennaltaehkäisyyn ja valistukseen tulee panostaa kouluissa ja lisätä yhteistyötä koulujen ja kotien välillä, koska perheiden vastuu tässä asiassa on aivan keskeinen. Verkostojen luominen ja yhteistyön tiivistäminen nuorten lähiyhteisöjen välillä on välttämätöntä. Päihdekasvatukseen kuuluu vanhemmuuden ja lapsuuden sekä perheenjäsenen vuorovaikutuksen tukeminen. Jo yhden euron panostuksen ennaltaehkäisyyn tai hoitoon on arvioitu tuottavan 5—7 euron säästön vähenyneinä haittakustannuksina.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 788/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 29.99.51 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa nuorten ennalta ehkäisevään huumetyöhön.

b. Nuorten työpajatoiminnalla on saatu erittäin hyviä tuloksia nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä. Suomessa on tällä hetkellä noin 220 nuorten työpajaa, jotka elävät muutosten ja odotusten edessä. Nykyisillä resursseilla nuorten työpajatoiminnan jatkuminen on vaikeasti toteutettavissa.

Työpajojen johto- ja ohjaushenkilöstöstä 75 prosenttia työskentelee määräaikaissä työsuhteissa, joista suurin osa perustuu korkeintaan kahden vuoden työnsuunnittelijasopimukseen. Sen edellytyksenä on työttömyysjakso. Toistuvat henkilökunnan vaihtumiset kuluttavat työpajatoiminnan voimavaroja ja vaikeuttavat etenkin päihderiippuvaisten kanssa tehtävää pitkäjänteistä työtä. Ammattitaitoa parantava koulu-

tus tai harjoittelu voisi tapahtua pääasiassa kuntien omistamissa nuorten työpajoissa. Pajatoiminnan jatkon turvaamiseksi tarvitaan riittävät kehittämismäärärahat, sekä samalla tulee huolehtia pajaohjaajien toimien vakinaistamisesta.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 789/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 29.99.51 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa nuorten työpajatoiminnan kehittämiseen.

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

15. Perhekustannusten tasaus

52. Lapsilisät (arviomääräraha)

Vuoden 1995 lapsilisien leikkausten jälkeen lapsilisien määrä on pysynyt tuolloin määritellyllä alennetulla tasolla yleisestä kustannuskehityksestä huolimatta. Ensimmäisestä lapsesta maksettava lapsilisä on 90 euroa kuukaudessa, ennen euromuunnosta, vuosina 1995—2001, 570 markkaa kuukaudessa. Lapsilisien ostovoima onkin merkittävästi alentunut eikä yleistä kustannustason nousua ole lainkaan huomioitu.

Lapsilisien asema merkittävänä perhekustannusten tasaajana on ylläpidettävä. Aloitteessa esitetään rahoitusta lapsilisien 1,5 prosentin korotukseen vuodelle 2003. Jatkossa lapsilisät olisi sidottava yleiseen indeksiin, joka vuosittain automaattisesti korottaisi niitä.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1179/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 33.15.52 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 20 000 000 euroa lapsilisien budjettiperusteiseen korottamiseen.

18. Sairausvakuutus

60. *Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)*

a. Vanhempien mahdollisuuksia osa-aikatyön tekemiseen tulee laajentaa. Osa-aikatyön edistämällä parannetaan vanhempien mahdollisuuksia huolehtia itse lapsistaan siten, että he samalla voisivat säilyttää yhteytensä työelämään. Jos vanhempi saisi taloudellisen mahdollisuuden jakaa aikaansa työlle ja lapsilleen, parannettaisiin sekä lapsen että vanhemman hyvinvointia, ja myös työnantaja hyötyisi lisääntyneestä työtehosta. Lisäksi lapsen syntymästä saakka kotona olleen vanhemman paluu täysipäiväiseen työelämään tulisi helpommaksi. Osa-aikatyöskentely vapauttaa myös vanhempien aikaa pienten koululaisten iltapäivähoitoon sekä vahvempaan kasvatusvastuuseen isommista koululaisista.

Ryhmämme talousarvioaloitteessa TAA 1233/2002 vp esitetään määrärahan osoittamista osa-aikatyön tukemiseksi. Osittaisen hoitovapaan ajalta maksettavaa osittaista hoitorahaa tulisi maksaa nykyisen kolmen vuoden ikärajan sijaan alle 12-vuotiaan vanhemmalle ja hoitoraha porrastaa riippuvaiseksi vanhemman tulotasosta siten, että ansionmenetyksestä korvataan puolet, mutta korkeintaan 250 euroa kuukaudessa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

momentin 33.18.60 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle esityksen vanhempien osa-aikatyön edistämisestä laajentamalla mahdollisuutta osittaiseen hoitovapaaseen ja ulottamalla osittainen hoitoraha 12-vuotiaiden vanhemmille asti.

b. Lainsäädännöllä on turvattu syntyvän lapsen ja hänen vanhempiensa toimeentulon turvaamiseksi oikeus äitiys-, isyys- ja vanhempainrahaan. Vanhempainpäivärahoilla korvataan työntekijän palkkatuloja, jotka jäävät vapaan ajalta saamatta, ja tulottomille turvataan vapaan ajalta perusturva. Äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan

määrä lasketaan päivärahan alkamista edeltävänä vuonna vahvistetussa verotuksessa todettujen työtulojen perusteella. Jos henkilö ei saa työtulojen perusteella äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa, etuus maksetaan vähimmäismääräisenä. Vanhempainpäiväraha on tällöin 10,09 euroa päivässä. Päivärahaa maksetaan arkipäiviltä eli kuudelta päivältä viikossa, mutta ei arkipyhiltä, itsenäisyyspäivältä ja vapunpäivältä.

Vähimmäismääräistä vanhempainpäivärahaa sai vuonna 2000 Kelan tilastollisen vuosikirjan mukaan 13 407 vanhempaa eli yli neljäsosa kaikista vanhempainpäivärahaa saavista vanhemmista. Lähes kolmasosalla on työttömän peruspäivärahan 22,75 euroa alittava vanhempainpäiväraha. Vuoden 1995 leikkausten jälkeen vähimmäispäivärahaa saavien prosentuaalinen osuus on jäänyt pysyvästi huolestuttavan korkealle. Työttömyysturva on pyritty määrittelemään sellaiseksi, että se takaa työttömälle henkilölle riittävän perusturvan. Äitiys- tai vanhempainlomalla lastaan hoitava vanhempi tarvitsee samantasoisien turvan. Vähimmäismääräisen äitiys-, isyys- tai vanhempainrahan tulee olla sen suurinen, että se täyttää perheen toimeentulon minimivaatimukset. Äskettäin julkistetussa toimeentuloturvan perustuslain mukaisuutta selvittäneessä väitöskirjassa todetaan, että vanhempainpäivärahan alin taso on niin alhainen, että sen oikeudellisuus on kyseenalaistunut.

Köyhyysrajan alapuolella elävien lapsiperheiden osuus kaikista lapsiperheistä kaksinkertaistui 1990-luvulla. Rajan alittaneissa lapsiperheissä on alle 3-vuotiaita kaksi kertaa useammin kuin muissa lapsiperheissä eli juuri vanhempainpäivärahaa nauttivia perheitä sekä runsaasti lastaan kotona hoitavia perheitä. Tulonsiirtojen osuus tuloista näissä perheissä on noin kolminkertainen muihin lapsiperheisiin verrattuna.

Vanhempien taloudelliset ongelmat vaikuttavat halukkuuteen hankkia lapsia. Aloitteen mukaisella vähimmäispäivärahan korotuksella olisikin myönteisiä vaikutuksia syntyvyyteen. Esimerkiksi opiskelijavanhemmat voisivat saada lapsen vähäisemmillä toimeentuloriskeillä. Opiskelijan on käytännössä mahdoton pitää nykyisentasoisella päivärahalla taukoa opinnois-

taan ja keskittyä uuteen rooliin äitinä tai isänä. Korkeasti koulutettujen naisten kohdalla perhepolitiikalla osoitettu vanhemmuuden vähäinen arvostus johtaa siihen, että lasten aika tulee opintojen loppuun saattamisen ja uran luomisen jälkeen. Seurauksena on muun muassa hedelmättömyyden lisääntyminen lasten hankkimisen siirtyessä myöhemmille ikävuosille. Hedelmällisyys alkaa vähentyä jo noin kolmenkymmenen vuoden iässä, kun ensimmäisen lapsen synnyttävien keski-ikä on nyt 28 vuotta.

Hallitus on esittänyt työttömän peruspäivärahaa korotettavaksi 23,14 euroon. Tätä päivärahaa maksetaan viideltä päivästä viikossa. Jotta vanhempainpäiväraha mahdollistaisi saman kuukausittaisen perusturvan, vanhempainpäivärahan alaraja tulee nostaa 19,90 euroon. Kuukaudessa päiväraha olisi tällöin noin 497 euroa. Ehdotuksemme taloudelliset vaikutukset ensi vuodelle ovat noin 35 miljoonaa euroa. Vähimmäisvanhempainpäiväraha ei turvaa toimeentuloa, ja siksi perheet joutuvat käyttämään yhteiskunnan muita tukimuotoja. Päivärahan nostaminen säästäisikin asumistuki- ja toimeentulotukijärjestelmän menoja.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1232/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 33.18.60 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 35 000 000 euroa vanhempainrahan vähimmäismäärän budjettiperusteiseen korottamiseen.

c. Suomalainen terveydenhoitojärjestelmä kestää monessa suhteessa kansainvälisen vertailun. Lääkärien ja hoitohenkilöstön koulutus on tasokasta ja hoitokäytännöt noudattavat hyvin uusinta tieteellistä tutkimusta. Suomalaisen terveyspolitiikan suuri ongelma on palvelujen korkea hinta niiden käyttäjälle. Kotitalouksien omavastuuosuus terveydenhuollon kustannuksista on OECD-maitten huippuluokkaa. Sairaus köyhdyttää erityisen raskaasti suomalaista potilasta. Tätä taustaa vasten on hämmästyttävää, että hallitus esittää ensi vuoden talousarvioehdotukseensa jälleen korotuksia terveydenhoidon maksiin, nyt lääkekorvausten omavastuuosuuden

nostamisen muodossa. Kaavaillut korotukset huonontaisivat ennen kaikkea pitkäaikaissairaiden asemaa. Budjettiesityksen mukaan peruskorvattavien lääkkeiden omavastuuraja nousisi 8,41 eurosta 10 euroon ostokertaa kohti. Erityiskorvattavien omavastuu nousisi 4,20 eurosta 5 euroon. Lisäksi vuotuinen lääkekorvauskatto nostettaisiin 594,02 eurosta 630 euroon. Näillä toimenpiteillä saavutettu säästö olisi ensi vuonna arviolta 16,9 miljoonaa euroa.

Lääkekustannuksille omavastuiden vuosittaisen maksukaton (594,02 euroa), jonka jälkeen potilaan ei ole tarvinnut maksaa lääkkeitään, ylitti viime vuonna 123 000 henkilöä. Korkeat kustannukset vähentävät erityisesti pienituloisten ja kroonisesti sairaiden hoitoon hakeutumista. Sairauden toteamisen ja hoidon viivästymisen nostaa kokonaiskustannuksia, joten pitkällä tähtäimellä säästö saattaa muuttua lisämenoksi. Esimerkiksi hoitamaton verenpainetauti lisää vaaraa sairastua sekä sepelvaltimotautiin että erityisesti aivohalvaukseen, joiden kokonaiskustannukset tulevat yhteiskunnalle entistä kalliimmaksi.

Erityisesti lääkkeet tulevat tarvitsijalleen kalliiksi. Suomalainen potilas maksaa jo ennen omavastuuosuuksien korotuksia itse lääkkeitään keskimäärin 52 %, kun Ruotsissa osuus on vain 29 % ja Norjassa 21 %. Uusien lääkkeiden saaminen korvattaviksi on ollut luvattoman hidadista. Esimerkiksi avohuollon mielenterveyspotilaat joutuvat usein käyttämään vanhoja, runsaasti sivuvaikutuksia aiheuttavia lääkkeitä, kun uutta ja turvallista lääkettä ei saada korvauksen piiriin. Tämä johtaa siihen, että monet sairaalasta kotiutetut psykiatriset potilaat lopettavat lääkkeensä ohjeiden vastaisesti runsaiden sivuvaikutusten vuoksi. Lisäksi taloudelliset vaikeudet saavat avohuollon potilaan laiminlyömään lääkityksensä, joka sairaalahoidossa ei maksaisi hänelle mitään. Merkittävin syy mielenterveyspotilaan joutumiseksi yhteiskunnalle kalliiksi tulevaan sairaalahoittoon on juuri avohoidon lääkityksen laiminlyönti.

Suomalaisen yhteiskunnan heikko tuki sen sairastuneille jäsenille ei selity yleisellä mielipiteellä tai asenteilla. Terveys on kyselytutkimus-

ten mukaan ihmisen elämän tärkeimpiä arvoja. Kansalaiset ilmoittavat olevansa valmiit jopa veronmaksun lisäämiseen terveystalvelujen turvaamiseksi. Terveydelle tulisikin antaa sen ansaitsema painoarvo myös poliittisessa päätöksenteossa. Jo ennestään korkeita lääkekustannusten omavastuuosuuksia ei tulisi enää korottaa.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta muutti hallituksen esitystä niin, että lääkkeiden vuotuisen omavastuurajan nostosta luovuttiin. Kuitenkin lääkkeiden kertaostojen omavastuiden korotukset jäivät ennalleen. Valiokunnan muutos lieventää hallituksen esityksen kustannusvaikutusta 1,4 miljoonalla eurolla, joten lääkekustannusten omavastuukorotusten vaikutukseksi jää 15,5 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1231/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 33.18.60 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 15 500 000 euroa lääkekorvausten omavastuuosuiden korotuksista luopumiseen budjettiperusteisesti.

19. Eläkevakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Kansaneläkkeen on tarkoitus turvata perustoi-meentulo henkilölle, joka ei saa ansioeläkettä tai jolle on kertynyt vain pieni ansioeläke. Yksinäisen henkilön täysi kansaneläke on I kuntaryhmässä 487,60 euroa ja II kuntaryhmässä 467,32 euroa kuukaudessa. Puolisoiilla vastaavat määrät ovat 429,02 ja 411,75 euroa.

Merkittävällä osalla iän vuoksi eläkkeelle jääneistä talous on kansaneläkkeen varassa. Odotettavissa on, että pitkäaikaisen työttömyyden yleisyyden vuoksi kansaneläke merkitsee tulevaisuudessa yhä useammalle ainoaa toimeentuloa. Kansaneläkkeen nykyinen taso ei riitä takaamaan toimeentuloa huolimatta tehdystä tasokorotuksesta ja toteutuneesta indeksikorotuksesta. Verotus huomioon ottaen Suomen minimieläke

on Pohjoismaiden pienin. Kansaneläkkeen alhainen taso aiheuttaa yhteiskunnalle kustannuksia toisaalla. Vähävaraiset eläkeläiset tinkivät esimerkiksi lääkkeiden hankinnassa, minkä seurauksena joudutaan hoitamaan vaikeutuneita sairauksia aikaisempaa kalliimmalla. Säästöt ruokaostoksissa johtavat ravitsemustason laskuun ja näin myös terveydellisiin ongelmiin. Eläkeläisten tuloerojen kasvu on johtamassa kasvavaan eriarvoisuuteen ja vanhusten syrjäytymiseen. Noin kolmannes köyhyysrajan alapuolella elävistä on eläkeläisiä. Suomessa arvioidaan olevan pelkkää kansaneläkettä saavia henkilöitä noin 115 000. He ovat minimieläkkeensaajia, joiden on vaikea selvitä eläkkeellään. Näiden eläkkeensaajien kansaneläkkeen tasokorotus on tarpeen, jotta he voisivat selvitä välttämättömistä elinkustannus- ja sairausmenoistaan. Pelkkää kansaneläkettä saavien minimieläkettä tulee nostaa 17 eurolla kuukaudessa 1.1.2003 alkaen. Jos eläkeläisen yhteenlaskettu kansaneläke ja sitä vähentävät eläkkeet jäävät alle uuden korotetun minimieläkkeen, kansaneläkkeeseen tehdään tasaava korotus.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 613/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 33.19.60 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 21 000 000 euroa kansaneläkkeen vähimmäismäärän budjettiperusteiseen korottamiseen.

32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

30. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Väestöliiton perhebarometrin mukaan yli 40 prosenttia päiväkotilasten vanhemmista haluaisi jäädä kotiin hoitamaan lapsiaan, jos se olisi taloudellisesti mahdollista. Lasten kotihoidontuen tarkoituksena on ollut antaa perheille mahdollisuus jäädä hoitamaan alle 3-vuotiaista lasta kotiin. Lapsiperheet ovat erilaisista perhepoliittisista etuuksista kuitenkin tyytymättömiä kotihoidontuen heikkoon tasoon. Perheille tulee

taata todellinen mahdollisuus valita omaan elämäntilanteeseensa sopiva tapa hoitaa alle kouluikäistä lastaan. Nykyisentasoiset perhepoliittiset etuudet eivät tue vanhemmuutta ja kotien hoivatyötä. Alle 2-vuotiaille kotihoito on vielä tärkeämpää kuin tätä vanhemmille, ja siksi korotus tätä ryhmää koskevaan kotihoidontukeen on kiireellisin.

Useat lapsen kehitystä koskevat tutkimukset todistivat, että persoonallisuuden kasvulle olisi parasta, että lapsi saisi elää kolme ensimmäistä vuotta kotona vanhempien hoidossa. Lasten mielenterveyden häiriöillä on todettu yhteys liian varhain aloitettuun ja toisaalta etenkin henkilöstövajeesta kärsivään päiväkotihoidon. Lastenlääkärit ovat toistuvasti muistuttaneet kotihoidon vähentävän pienten lasten infektiautiriskiä. Kotihoito on nykyistä tehokkaamman tukemisen arvoinen hoitomuoto lapsen kasvun ja kehityksen kannalta, mutta myös yhteiskunnallisesti julkisen talouden ja työn jakamisen kannalta.

Kotihoidontuen järjestelmän heikentäminen 1990-luvulla on vähentänyt vaihtoehtoja lasten päivähoiton järjestämisessä ja lisännyt kunnallisten päivähoitopaikkojen tarvetta. Lakisääteisen kotihoidontuen supistamisen jälkeen monet kunnat ovat ottaneet käyttöön kuntalisän, jotta kotihoidontuki olisi todellinen vaihtoehto päivähoidolle. Kuntalisät ovat aiheuttaneet sen, että eri kunnissa asuvat perheet ovat eriarvoisessa asemassa peruspalvelujen suhteen. Nostamalla kotihoidontuen tasoa riittävästi lasten päivähoitovaihtoehdot asetettaisiin samanarvoiseen asemaan.

Voimassa oleva järjestelmä asettaa kunnallisen päivähoiton muiden hoitojärjestelyjen edelle. Korotus pienimpien lasten hoidon tukeen kannustaa vanhempia valitsemaan lapsilleen tällaisen hoitomuodon kunnallisen päivähoiton sijaan. Alle 2-vuotiaiden kotihoidon lisätuella saadaan aikaan säästöjä myös kuntien kireään taloustilanteeseen. Korotuksen kautta kunnilta vapautuu päivähoiton järjestämisestä varoja, joita voidaan käyttää esimerkiksi päiväkotien ryhmäkokojen pienentämiseen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1183/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 33.32.30 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 20 000 000 euroa lasten kotihoidon tuen budjettiperusteiseen korottamiseen.

Pääluokka 34

TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

Vuosikymmenen takaisen talouslaman synnyttämä joukkotyöttömyys rasittaa yhteiskuntaamme edelleen. Pitkään jatkunut korkeasuhdanne kauristi työttömyyslukuja, mutta nyt talouskehitys on kääntynyt jälleen huonompaan suuntaan, eikä työttömyyden laskusta enää näy merkkejä. Lukuisat tutkimukset osoittavat, miten yhteiskunnan monien kielteisten ilmiöiden juuret löytyvät juuri työttömyydestä. Työttömyyttä vastaan tulee taistella yhteiskunnan kaikilla tasoilla.

Suuri huolenaihe on kasautuva työttömyys, jossa pitkäaikaistyöttömyydestä sen kaikkine seurannaisvaikutuksineen on tullut joidenkin ryhmien kohtalo ja jopa oma alakulttuurinsa. On nähtävissä, että alueilla, joissa työttömyys on jatkunut pitkään korkeana, myös nuorisotyöttömyys on suurta. Tutkimukset osoittavat, että Suomeen on kasvamassa sukupolvi, joka ei eläessään ole nähnyt aikaa, jolloin vanhemmilla olisi ollut työpaikka. Tähän liittyen voidaan perustellusti puhua huono-osaisuuden periytymisestä seuraavalle sukupolvelle.

Pitkäaikaistyöttömyys on suurin yksittäinen syrjäytymisriski ja monien sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien aiheuttaja. Kuitenkaan viranomaistaholla ei perheiden työttömyyttä tarkastella kokonaisvaltaisesti ja hallinnolliset esteet koetaan suurina ongelmina. Ministeriöiden välisen yhteistyön ja poikkihallinnollisen tarkastelun puute on synnyttänyt tilanteen, jossa itse asiassa mikään taho ei edes seuraa työttömyyden kasautumista perheisiin. Työttömien perheiden kokonaisvaltainen kohtaaminen ja ongelmanratkaisu on akuutti tarve, johon niin val-

takunnan tasolla kuin paikallistasollakin on kiinnitettävä nykyistä enemmän huomiota.

Kaikkein pahin tilanne on perheessä, jossa molemmat huoltajat ja mahdollisesti vielä joku aikuisista lapsistakin on yhtäaikaaisesti työttöminä. Silloin huoli siitä, että työttömyys periytyy seuraavalle sukupolvelle, on todella aiheellinen. Hyvinvointiyhteiskunnastamme ei pitäisi löytyä yhtäkään perhettä, jossa molemmat huoltajat ovat yhtä aikaa työttöminä. Työttömän perheen kannalta tämä ei ole kohtuuton vaatimus, eikä sen täyttäminen edellytä yhteiskunnalta kohtuutonta panosta.

Edellä olevan perusteella ja toimenpidealoitteeseen TPA 152/2002 vp perustuen ehdotamme,

että pääluokan 34 perusteluissa lausutaisiin:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla mm. aktiivisen työvoimapolitiikan toimenpitein jokaisessa perheessä ainakin toiselle huoltajalle taataan työpaikka.

06. Työvoimapolitiikan toimeenpano

02. Palkkaperusteinen työllistämistuki valtionhallinnolle (arviomääräraha)

Suomessa on avoin työttömyys pysynyt EU-maiden keskitason yläpuolella vahvan talouskasvunkin vuosina. Hallitus leikkasi vuodesta 1996 alkaen kaikkia työllisyyden hoitoon tarkoitettuja määrärahoja. Nyt työttömyys on kääntynyt kasvuun. On välttämätöntä, että työllisyysmäärärahoja korotetaan vuoden 2003 talousarviossa. Hallitus on esittänyt palkkaperusteisen työllistämistuen korotusta vain palkkakustannusten nousua vastaavasti. Kun vuoden 2000 tilinpäätöksessä valtionhallinnon palkkaperusteisen työllistämistuen määrä vielä oli 58 995 288 euroa, ehdotetaan ensi vuodelle vain 34 100 000 euroa.

Kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjetissa on osoitettu 20 000 000 euroa työllistämistoimenpiteiden lisärahoituk-

seen. Tästä summasta puolet tulee osoittaa valtionhallinnon palkkaperusteiseen työllistämistukeen. Toinen puoli tulee lisätä investointimomentille.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteeseen TAA 1289/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 34.06.02 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa palkkaperusteiseen työllistämistukeen valtionhallinnolle

30. Palkkaperusteinen työllistämistuki kunnille ja kuntayhtymille (arviomääräraha)

Vuoden 2002 talousarvioesityksessä palkkaperusteista työllistämistukea kunnille ja kuntayhtymille myönnettiin kaikkiaan 88,5 milj. euroa. Syksyn lisäbudjetissa momentin varoja siirrettiin noin 3,9 milj. euroa valtionhallinnon palkkaperusteeseen tukeen, koska määrärahat olivat jäämässä vaille käyttöä. Tämänkaltaisen aktiivisten työvoimapolitiittisten toimien määrärahojen ristiinkäyttö on sinänsä tarpeellista, koska näin voidaan joustavammin reagoida maan eri osissa vallitseviin erilaisiin tarpeisiin.

Monin paikoin kunnat ovat kuitenkin merkittävä työllistäjä, eikä esimerkiksi syrjäseuduilla välttämättä löydy kunnan lisäksi monia muita työvoimapolitiittisten lisäresurssien käyttäjiä. Jo ennestään taloudellisten ongelmien keskellä kamppailevilla kunnilla ei välttämättä ole taloudellisia mahdollisuuksia lisätyöllistämiseen. Siksi olisi keskeistä selvittää ja poistaa ne mahdolliset työllisyysvarojen jakoperusteiden kohdat, jotka heikentävät kuntien mahdollisuuksia määrärahojen käyttämiseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

että momentin 34.06.30 perusteluissa lausuttaisiin:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin kuntien ja kuntayhtymien palkkaperusteisten määrärahojen jakoperusteiden tarkistamiseen niin, että työvoimapolitiittiset toimet riittävällä tavalla

*ulottuvat myös pahimmille työttömyys-
alueille.*

64. Työllisyysperusteiset siirtomenot investoin-
teihin (arviomääräaha)

Vastalauseemme kohdassa 34.06.02 mainituilla
perusteilla ja talousarvioaloitteeseen TAA
661/2002 vp perustuen ehdotamme,

*että momentille 34.06.64 otetaan li-
säyksenä 10 000 000 euroa työllisyys-
perusteisiin siirtomenoihin investoin-
teihin.*

TULOARVIOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

Keinotteluvoittojen veroilla vahvistettava hy- vinvointipalvelujen rahoituspohjaa

Kansantuotteen kasvusta on työllisyyden vah-
vistamiseksi ja oikeudenmukaisuuden lisäämi-
seksi kohdennettava oma osuutensa kaikille kan-
salaisryhmille. Kristillisdemokraatit alentaishi-
vat kaikille kansalaisille keskeistä elintarvikkei-
den arvonlisäveroa 3 prosenttiyksiköllä (LA
91/2001 vp). Emme kannata polttonesteiden ve-
ron korottamista.

Olemme valmiit myös eräiden haittaverojen,
kuten tupakkaveron (LA 92/2001 vp) korotuk-
seen.

Vaihtoehdossamme palauttaisimme pörssive-
ron ja korottaisimme satunnaisten luovutusvoit-
tojen verotusta rahoittaaksemme hyvinvointipal-
velujen lisäämisestä aiheutuvia menoja ja työ-
voimakustannusten kevennyksiä. Satunnaisten
luovutusvoittojen korkeammalla verolla voi-
daan hankkia valtiolle noin 230 milj. euroa lisä-

tuloja. Luovutusvoittoja omaisuudesta, jotka pe-
rustuvat lyhytaikaiseen, alle kuuden kuukauden
omistukseen, voidaan mielestämme verottaa ny-
kyistä enemmän. Kristillisdemokraattinen edus-
kuntaryhmä on jättänyt asiasta lakialoitteen LA
58/2001 vp.

Pienelläkin pörssikaupan omistusoikeuden
luovutukseen perustuvalla verolla voitaisiin toi-
saalta hillitä keinottelua ja arvopaperikaupan
ylikuumenemista sekä toisaalta lisätä valtion ve-
rotuloja. Esimerkiksi 0,15 prosentin suuruisella
pörssiverolla veron tuotto olisi nykyisen liike-
vaihdon mukaan noin 320 milj. euroa (LA
59/2001 vp).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että osaston 11 perusteluissa lausuttai-
siin:*

Vastalauseen lausumaehdotus

*Eduskunta edellyttää, että hallitus selvit-
tää maaliskuuhun 2003 mennessä mah-
dollisuudet hyvinvointipalvelujen rahoit-
uspohjan vahvistamiseksi palauttamalla
ns. pörssiveron ja lisäämällä lyhytaikai-
seen omistamiseen perustuvaa myyntivoi-
ton verotusta.*

Vastalauseen lausumaehdotus

*Eduskunta edellyttää, että hallitus selvit-
tää mahdollisuuden laajentaa "saastutta-
ja maksakoon"-periaatetta sovellettavak-
si myös mielen saastuttamiseen niin, että
väkivaltaista tai muutoin epäeettistä ku-
vausta sisältäville kuvatallenteille sääde-
tään erillinen haittavero.*

Vastalauseen lausumaehdotus

*Eduskunta edellyttää, että tulevissa vero-
ratkaisuissa varmistetaan se, että kaikki
kansalaisryhmät pääsevät kasvusta osal-
lisiksi mm. alentamalla elintarvikkeiden
arvonlisäveroa.*

Vastalause 1

**VaVM 40/2002 vp — HE 132/2002 vp, HE 249/2002 vp,
HE 253/2002 vp**

Helsingissä 12 päivänä joulukuuta 2002

Sakari Smeds /kd
Bjarne Kallis /kd

VASTALAUSE 2

Yleisperustelut

Talouden näkymät ja finanssipolitiikan viitekehys

Keskustan mielestä finanssipolitiikan lähiaikojen tärkein tehtävä on tasapainoisen kasvun tukeminen, työllisyysasteen nostaminen ja työttömyysasteen vähentäminen.

Maa-ilmantaluuden taantuma ja näkymien epävarmuus myös vuodelle 2003 ovat johtamassa työttömyyden kasvuun, vaikka jo lähtötaso on kestävämmän korkea. Tilanne vaatii nopeita ratkaisuja.

Finanssipoliittiset toimet on mitoitettava selvaisiksi, etteivät ne vaaranna julkistalouden kehitystä siinä tapauksessa, että pidemmän ajan kehitys osoittautuisi ennakoituakin huonommaksi. Aivan erityisesti finanssipoliittisten toimenpiteiden tulee kohdistua työllisyyden vahvistumiseen.

Budjettikorjausten linja

Keskustan eduskuntaryhmän esittämät korjaukset ja lisäykset ensi vuoden talousarvioesitykseen ja ensi vuoden varsinaiseen talousarvioon on rakennettu niin, että:

- ne parantavat työllisyyttä erityisesti pk-yritysjäyden työllistämiskynnystä madaltaen,
- ne antavat työtä erityisesti vaikeimman työllisyyden alueille (keinoina mm. aluekehityksen tehostaminen ja oikaiseminen sekä kotimaisen ruoantuotannon edellytysten parantaminen),
- niillä käynnistetään sellaisia välttämättömiä investointeja, jotka parantavat alueen työllisyyttä, infrastruktuuria ja palveluja,
- ne uusin täsmäkoulutuksen keinoin auttavat työhön jokaista työkuuntoista,

- niillä kohennetaan erityisesti kuntien palvelutarjonnan edellytyksiä ja kuntien työpaikkoja ja
- ne parantavat lapsiperheiden asemaa.

Työllisyyttä ja yrittäjyyttä vahvistettava

Todellinen laaja työttömyys on yhä edelleen lähes puoli miljoonaa ihmistä, alueelliset työttömyyserot ovat suuret, pitkäaikaistyöttömyys on pysynyt hyvin korkealla ja nuorisotyöttömyys on erittäin paha yhteiskunnallinen ongelma. Lipposen hallitukset ovat epäonnistuneet vaalilupauksissaan puolittaa työttömyys sekä työllisyysasteen nostamisessa 70 prosenttiin.

Viime vuosina työttömyys on myös vaikeutunut eli työttömät ovat työttöminä aiempaa pidempiä jaksoja. Työttömyysjaksojen pitkittymisestä kertoo se, että työttömien enemmistön eli noin 156 000 henkilön toimeentulon turvana oli viime elokuussa työmarkkinatuki. Runsaat 118 000 työtöntä on ansiosidonnaisella työttömyysturvalla. Peruspäivärahan saajia oli noin 18 600.

Työttömyyden alueelliset erot eivät ole hallituksen toiminnan aikana kaventuneet vaan pikemminkin kasvaneet. Syyskuussa matalin työttömyysaste oli Uudenmaan TE-keskuksen alueella 9 prosenttia ja korkein se oli Kainuussa 18 prosenttia.

Työttömyys aiheuttaa inhimillistä hätää, kärjistää köyhyysongelmia ja nielee julkisia voimavaroja.

Erittäin nopeista talouden kasvun vuosista huolimatta työttömyys on Suomessa liian korkealla tasolla. Noin 10 prosentin avoin työttömyys aiheuttaa inhimillistä hätää ja lisää syrjäytymisriskiä. Eriarvoistuminen ja köyhyysongelmat ovat Suomessa viime vuosina kärjistyneet, ja siihen pääsy on työttömyys. Työttömyys heikentää julkisen talouden tasapainoa. Passiivinen työttömyyden hoito nielee valtion ja kuntien menoja. Verotulot jäävät alhaisemmiksi kuin pa-

remman työllisyyden oloissa. Kansantalouden voimavarat ovat vajaakäytössä.

Työttömyyden aiheuttamia menoja ja tulomenetyksiä valtion taloudessa voi karkeasti arvioida seuraavan laskusäännön avulla: työttömyyden aleneminen yhdellä prosenttiyksiköllä vähentää valtion menoja 175 miljoonaa euroa ja lisää valtion tuloja 175 miljoonaa euroa eli parantaa valtion talouden tasapainoa 350 miljoonalla eurolla.

Työttömyyden aiheuttamaa voimavarojen hukkaa kuvaa parhaiten ns. laaja työttömyys, johon luetaan työttömien ohella myös erilaisten työvoimapolitiittisten toimien piirissä olevat sekä työttömyyseläkettä saavat. Laaja työttömyys oli tämän vuoden lokakuussa työministeriön mukaan lähes 475 000 henkilöä. Työvoimapolitiittisten toimien piirissä oli tästä noin 90 000 henkilöä. Työttömyyseläkeläisiä oli 54 000.

Keskustan mielestä tarvitaan sekä välittömiä toimia työllisyyden parantamiseksi että myös pitkäjänteisiä rakenteellisia uudistuksia työn tarjonnan ja kysynnän kohtaannon parantamiseksi sekä työvoimapolitiikan vaikuttavuuden parantamiseksi.

Rakenteellinen työttömyys ei korjaannu pelkästään talouden kasvua vauhdittamalla. Rakenteellisen työttömyyden perusongelma on tunnetusti se, että työvoiman kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa ja siitä seuraa työttömyyden pitkittymistä. Huomattava osa työttömistä on pelkästään peruskoulutuksen tai vähäisen ammattikoulutuksen varassa. Rakenteellisen työttömyyden vähentämiseksi tarvitaan sekä tehokkaampaa työttömien täsmäkoulutusta työnantajien tarpeisiin että verotusta, työnantajamaksuja ja sosiaaliturvaa uudistavia toimia.

Tuloverokevennyksen kohdentaminen tasaisesti eri tuloluokkiin on ollut työttömyyden alentamisen kannalta tehokasta. Niiden olisi pitänyt painottua alimpiin tuloluokkiin. Tuloverotuksen alentamista tehokkaampi keino on kuitenkin työnantajamaksujen huomattava alentaminen matalan tuottavuuden työn kysynnän lisäämiseksi ja palvelualojen yritystoiminnan synnyttämiseksi.

Pelkästään kouluttamalla ei ole mahdollista kaikkien pitkäaikaistyöttömien pätevyyttä parantaa niin paljon, että he voisivat työllistyä korkean osaamisen aloille. Siksi tarvitaan lisää työpaikkoja myös vähemmän koulutetulle työvoimalle erityisesti palvelusektorille. Yksityisten palveluiden ala työllistää Suomessa huomattavasti vähemmän kuin monissa muissa Euroopan maissa.

Toteuttamiskelpoisen mallin työnantajamaksujen alentamisen kohdentamiseksi pienipalkkaisille, alhaisen tuottavuuden aloille ovat esittäneet Pasi Holm ja Vesa Vihriälä (Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen työpaperi no 57/2002). Valtio palauttaisi työnantajalle osan matalapalkkaisen työvoiman aiheuttamista työnantajakustannuksista (työnantajan sosiaaliturva-, työttömyysvakuutus- ja työeläkemaksuista).

Keskusta esittää, että uusien työpaikkojen luomiseksi etenkin palvelualoille alennetaan työnantajamaksuja palkkatason mukaan porrastetusti ns. palautusjärjestelmän avulla. Alennuksen tulee olla huomattava, jotta se kannustaa työllistämiseen. Matalan tuottavuuden aloilla työnantajamaksut osana verokiilaa ovat huomattava este uusien työpaikkojen luomiselle.

Ekonomistit Holm ja Vihriälä ovat valmistelleet tätä koskevan esityksen niin pitkälle, että se on realistisesti toimeenpantavissa 1.12.2003 alkaen. Keskustan ehdottama poliittinen sitoutuminen työnantajamaksujen palautusjärjestelmän käyttöönottoon merkitsisi sitä, että se vaikuttaa yritysten käyttäytymiseen työllisyyttä lisäävästi jo ensi vuonna. Mallin toteuttaminen on osa seuraavan vaalikauden veronkevennysvaran käyttöä. Uudistuksen kustannusvaikutus vuodelle 2003 olisi arviomme mukaan noin 25 miljoonaa euroa.

Äskettäin raporttinsa julkistanut Leppäsen verotyöryhmä totesi, että työnantajamaksujen kohdennetuilla alennuksilla matalapalkkaisille on "suurimmat myönteiset työllisyysvaikutukset menetettyjä verotuloja kohti". Myös Palkan-saajien tutkimuslaitoksen tuoreessa kirjassa "Kriisistä nousuun" korostetaan, että "alhaisen ansiotulojen verotusta tai alhaisiin palkkoihin

kohdistuvia välillisiä työvoimakustannuksia tulisi alentaa.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme yleisperusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että uusien työpaikkojen luomiseksi etenkin palvelualoille alennetaan merkittävästi pienipalkkaisen työn työnantajamaksuja, jotta laajaa rakenteellista työttömyyttä voitaisiin alentaa ja samalla vähentää alueellisia työttömyyseroja.

Kuntasopimuksella ennustettavuutta ja vakautta peruspalvelujen rahoittamiseen

Hallituksen kuntapolitiikan suurimpana heikkoutena on ollut tempoileva ja ennustamaton toiminta. Leikkaukset ovat olleet kohtuuttoman suuria ja ne on toteutettu kunkin vuoden lopulla. Kunnat eivät ole voineet suunnitella talouttansa edes vuoden tähtäyksellä.

Tosiasia on myös se, että kuntataloudella on liian vähän voimavaroja käytettävänä nykyisiin velvoitteisiin verrattuna. Kuntien on tietysti rationalisoitava edelleen toimintaansa ja lisättävä yhteistyötä palvelutuotannossa. Näiden lisäksi kunnat tarvitsevat lisää taloudellisia voimavaroja. Jos valtio ei niitä osoita, kunnallisverotus tulee nousemaan selkeästi. Se taas merkitsee verotuksen painopisteen siirtämistä pienituloisille.

Keskusta ei hyväksy pienituloisten veroraskautuksen lisäämistä, minkä vuoksi katsomme, että sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetustoimen lisärahoitus on kannettava valtionverolla. Samanaikaisesti on kannettava huolta siitä, että palvelut tarjotaan tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti kaikkialla maassa.

Mittavia haasteita ovat myös väestön ikääntyminen, työntekijöiden saatavuus ja sen asettamat velvoitteet kuntien henkilöstöpolitiikalle. Nämä tekijät on otettava huomioon kuntarahoitusta mitoitettaessa.

Keskustan mielestä on erittäin tärkeää vakauttaa kuntapolitiikka laatimalla neljän vuoden mittainen kuntasopimus. Siinä sovitaan julkisen talouden hoidon yleisperiaatteista, kuntien tehtä-

vistä ja niiden vaatimasta rahoituksesta sekä suosituksista vero-, maksu- ja henkilöstöpolitiikaksi sekä sukupuolten väliseksi tasa-arvotavoitteiksi.

Valtion on turvattava kaikille kunnille voimavarat perustuslain tarkoittamiin kansalaisten sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien toteuttamiseen.

Kuntasopimuksen keskeiset linjaukset ovat seuraavat:

1. Kuntasopimuksella uudistetaan kuntien ja valtion välinen neuvottelujärjestelmä todelliseksi neuvottelu- ja vuorovaikutusareenaksi.

2. Kuntasopimukseen kuuluu peruspalvelubudjetti, jossa sovitaan kuntien velvoitteista ja tuloista sekä valtion, kuntien ja asiakkaiden maksuosuuksista. Budjetti saatetaan tiedonanto-na eduskuntaan.

3. Kuntasopimuksella turvataan kaikille riittävät ja asianmukaiset peruspalvelut.

4. Valtionosuusuudistus toteutetaan viimeistään vuoden 2005 alusta. Siinä on nykyistä paremmin ja oikeudenmukaisemmin huomioitava kuntien palvelukustannusten todelliset erot. Nykyiset sairastavuus- ja päivähoidokertoimet eivät myöskään vastaa käytännön todellisuutta.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme yleisperusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että kuntien ja valtion välillä solmitaan kuntatalouden vakautta ja ennustettavuutta parantava koko vaalikauden käsittävä kuntasopimus, jolla tasapainotetaan kuntien velvoitteet ja rahoitusmahdollisuudet sekä pysäytetään kuntien eriarvoistumiskehitys, jotta kansalaisten peruspalvelut voidaan turvata nykyistä paremmin koko maassa.

Lapsiperheiden tilannetta kohennettava

Lapsiperheiden asema on nostettava vuoden 2003 budjetin ja tulevan vaalikauden painopisteen alueeksi. Perheiden hyvinvoinnin lisäämiseksi on vahvistettava perhepolitiikan kokonaisuutta. Tällöin on varmistettava hyvät palvelut asuin-

paikasta ja varallisuudesta riippumatta, riittävät perhetuet, todellisia vaihtoehtoja sisältävä päivähoitojärjestelmä sekä lasten ja nuorten turvaverkkojen parantaminen.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme yleisperusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta toteaa, että lapsiperheiden toimeentulo on vaikeutunut ja perheiden sosiaaliset ja henkiset ongelmat ovat lisääntyneet. Tuoreiden tutkimusten mukaan erityisesti pienten lasten perheissä köyhyys on pahentunut. Hallitus on epäonnistunut perhepolitiikassa ja lapsiperheiden taloudellisen tilanteen kohentamisessa. Eduskunta toteaa, että hallitus ei nauti eduskunnan luottamusta.

Keskustan ehdotusten rahoituksesta

Keskusta esittää vuoden 2003 talousarvioon täsmätoimenpiteitä työllisyyden parantamiseksi ja yrittäjyyden vahvistamiseksi. Lisäksi painotamme varsinkin lapsiperheiden aseman parantamista sekä peruspalvelujen turvaamista etenkin terveydenhuollossa ja opetuksessa.

Keskustan ehdottamien vero- ja työnantajamaksukevennysten kustannusvaikutus on noin 155 miljoonaa euroa verrattuna hallituksen esitykseen. Tähän sisältyy luopuminen liikennepolttonesteiden verotuksen kiristämisestä. Menojen lisäyksiä ensi vuodelle Keskustan budjettilinjaan sisältyy noin 250 miljoonan euron edestä.

Työllisyysvaikutukset

Työpaikkoja lisäävillä toimenpiteillämme arvioimme, että työllisyys lisääntyisi noin 12 000 henkilötyövuodella, mikä vahvistaisi valtion taloutta 200 miljoonalla eurolla. Työttömyysaste alenisi arviolta 0,5 prosenttiyksikköä. Laskelma

perustuu Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen arvioon, jonka mukaan yhden työttömän työllistyminen vaikuttaa julkiseen talouteen positiivisesti noin 16 700 euroa.

Lisäksi Keskustan budjettilinjaukseen sisältyviä ehdotuksia rahoitettaisiin osaltaan lyhytaikaiseen omistukseen perustuvien myyntivoittojen verotuksen kiristämällä ja harmaan talouden tehokkaammalla torjunnalla.

Lyhytaikaiseen omistukseen perustuvien myyntivoittojen verotuksen kiristäminen

Veronalaisten luovutusvoittojen määrä vuodesta 1993 on vuositasolla ollut keskimäärin 1 600 milj. euroa. Lyhytaikaiseen omistukseen perustuvia luovutuksia arvioimme olevan tästä 20 prosenttia.

Ehdotamme, että alle vuoden omistukseen perustuvan omaisuuden myyntivoittoveroastetta korotetaan 29:stä 45:een prosenttiin. Tällöin veroa menisi alle vuoden omistetun omaisuuden luovutushinnasta enimmillään 36 prosenttia. Työtulojen verotukseen verrattuna tätä ei voi pitää kohtuuttomana. Korotus ei koske oman asunnon myynnistä saatavan voiton verotusta.

Esittämämme korotus lisäisi valtion verotuloja vuositasolla keskimäärin arviolta noin 50 milj. eurolla.

Harmaan talouden torjunta

Harmaan talouden aiheuttamien menetysten suuruudeksi on arvioitu vuositasolla 4—5 miljardia euroa. Edellä esittämillämme toimenpiteillä tästä olisi mahdollista saada noin 0,5 prosenttia laillisen toiminnan piiriin.

Tämä tarkoittaisi noin 30 miljoonan euron tulovaikutusta budjettiin.

Edellä esitettyyn pohjautuen Keskustan ehdotukset lisäisivät valtion menoja nettomääräisesti noin 130 miljoonaa euroa vuonna 2003.

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 26

**SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLIN-
NONALA**

75. Poliisitoimi

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Kansalaisten turvallisuudesta on huolehdittava

Lipposen II hallituksen ohjelmassa luvattiin poliisin voimavarojen lisäystä ja toimintaedellytysten vahvistamista. Lupaukset eivät ole toteutuneet. Poliisin toimintamäärärahat pysyvät lähivuosina vuoden 2000 tasolla. Tästä seuraa, että varsinaista poliisityötä tekevien määrä uhkaa pudota sadalla jo vuonna 2003. Tilanteen nurinkuruista kuvaa se, että samaan aikaan kymmeniä koulutettuja poliiseja uhkaa jäädä työttömiksi. Poliisin resurssitilanteeseen kiinnitti huomiota myös Valtiontalouden tarkastusvirasto äskettäin.

Sisäisen turvallisuuden haasteiden, tavoitteiden ja voimavarojen määrittelyyn on pikaisesti luotava oma selontekomenettelynsä. Selonteon valmistelu ja toimeenpano on toteutettava laajalla viranomaisyhteistyöllä ja sille on hankittava parlamentaarinen kate. Selonteon yhteydessä on huomioitava uudet turvallisuusuhat. Samalla erityisesti poliisin toiminnan tavoitteet, niiden mitarit ja resurssit on sovittava pitkjänteisesti.

Poliisin toimintamenojen jälkeensä jääneisyyttä on alettava kuroa umpeen jo vuonna 2003. Vuoden 2003 talousarvioehdotuksessa ennakoidaan poliisimiesten määrän putoavan 210:llä. Minimivaatimus on, että poliisimiesten määrä ei laske nykyisestä sen vuoksi, että valmistuneiden poliisien palkkaamiseen ei löydy rahaa. Määrärahojen mitoituksessa on myös asianmukaisesti

huomioitava kustannustason nousu sekä väistämättä lisääntyvät tehtävät ja hankinnat.

Näiden tavoitteiden toteutuminen edellyttää, että poliisin toimintamenoja lisätään vähintään seitsemän miljoonaa euroa. Tällöin poliisin toimintamenot olisivat sisäasiainministeriön oman budjettiehdotuksen tasolla. Kuten edellä on kuvattu, tarve on tätäkin suurempi, ja sen umpeen kurominen edellyttää pitkjänteistä ohjelmaa.

Vuoden 2003 talousarvioesitykseen liittyvä suunnitelma pudottaa poliisipäälliköiden määrää 90:stä 30:een tulee hylätä. Sille ei ole esitetty riittäviä hallinnollisia perusteita eikä takeita siitä, että se lisäisi poliisien määrää kentällä edes lyhyellä aikavälillä. Päinvastoin, palvelutaso heikkenee ja ihmisten eriarvoisuus lisääntyy. Säästövaikutus on jäämässä pitkälläkin tähtäyksellä olemattomaksi, koska poliisipiirissä tarvitaan joka tapauksessa toimintaa johtava, päällystötasoinen poliisimies. Suunnitelma on myös ristiriidassa juuri toteutetun kihlakuntauudistuksen ja sen periaatteiden kanssa.

Paikallisten turvallisuussuunnitelmien laadintaan tarvitaan 0,1 milj. euron määräraha. Näin Rikksentorjuntaneuvosto pystyisi paremmin konsultoimaan ja koordinoimaan paikallisten turvallisuussuunnitelmien laadintaa, jossa tarvitaan monipuolista asiantuntemusta. Turvallisuussuunnitelmien laadinta asetettiin tavoitteeksi jo vuonna 1999 hyväksytyssä kansallisessa rikksentorjuntaohjelmassa, mutta niitä ei ole vielä tehty läheskään kaikissa kunnissa.

Harmaan talouden torjuntaan puhtia

Harmaan talouden määräksi on arvioitu peräti 4—5 miljardia euroa. Harmaaseen talouteen sisältyy verojen ja muiden lakisääteisten maksujen laiminlyöntiä sekä pimeää työvoimaa ja pimeän tavaran myyntiä, joiden kautta pystytään tuottamaan ja tarjoamaan tavaroita ja palveluksia entistä alemmalla hintatasolla. Tällainen laitton toiminta näkyy muun muassa valtion tulojen menetyksinä ja vääristyneenä kilpailuna yritysten välillä sekä rehellisten työntekijöiden ja yritysten työmahdollisuuksien vähenemisenä. Kysymys on siten vakavasta kansantaloudellisesta

taakasta sekä työ- ja yrittäjämoraalia rappeuttavasta ilmiöstä.

Tehokasta ennalta ehkäisevää harmaan talouden torjuntaa on erityisesti vero-, työnantaja-maksu- ja työttömyysturvajärjestelmien kannustavuudesta ja selkeydestä huolehtiminen. Tämän päivän tilanne vaatii viranomaisilta myös nykyistä enemmän täsmätoimia, kuten viime vuosina tuntuvasti vähentyneiden verotarkastusten lisäämistä.

Harmaan talouden torjunnassa on huolehdittava poliisin, verottajan ja syyttäjätöiden riittävästä resursseista ja asiantuntemuksesta. Tärkeätä olisi myös tehostaa harmaan talouden vastaisen viranomaistoiminnan koordinoitua.

Keskusta esittää, että harmaan talouden torjunnan tehostamiseksi osoitetaan yhden miljoonan euron määräraha, jolla torjuntatehtäviin voitaisiin palkata 16 henkilöä lisää.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.75.21 otetaan lisäyksenä 8 000 000 euroa.

90. Rajavartiolaitos

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Rajavartiolaitoksen tehtävät ovat lisääntyneet mm. Schengenin sopimuksen takia. Samaan aikaan on säästösyistä jo toteutettu merkittävä toiminnan tehostamista. Jotta toimintamenoihin kohdistuvat paineet myös Venäjän kanssa yhteisellä rajalla voidaan paremmin ottaa huomioon, esitämme miljoonan euron lisäystä Rajavartiolaitoksen toimintamenoihin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.90.21 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa.

97. Avustukset kunnille

31. Kuntien yleinen valtionosuus ja verotuloihin perustuvat tasaukset (arviomääräraha)

Kuntien resurssit palveluiden toteuttamiseen on turvattava

Hallituksen esitys vuoden 2003 talousarvioksi on valtio-kunta suhteen rahavirtalaskelmien perusteella neutraali. Tämä "kamreerilaskelma" ei ota kuitenkaan huomioon kuntien menojen kasvua, joka on ensi vuonnakin lähes miljardi euroa. Kun verotulojen kasvu samanaikaisesti pysähtyy ja kääntyy laskuun, merkitsee se noin 800 miljoonan euron aukkoa kuntataloudessa. Kokonaisuudessaan kuntatalous kiristyy, velka kasvaa, verotuloprosentit nousevat ja palvelut kärsivät.

Erityisen ongelmallisia ensi vuonna ovat valtionosuuksien indeksitarkistuksen puolittaminen sekä perusteettomat yhteisöveroleikkaukset: 0,5 prosenttiyksikön alennus ja liian alhainen laskentapohja alv-palautusten kuittausmenettelyssä. Indeksien puolittamisen kustannusvaikutus on kunnille 78 miljoonaa euroa sekä laskentapohjan 154 miljoonaa euroa kuntien tappioksi.

Kunnallisverovähennysten korottamisesta aiheutuu ensi vuonna 98 miljoonan euron veromenetykset. Hallitusohjelmassa nämä menetykset on luvattu korvata, mutta budjettiesityksen mukaan hallitus aikoo rikkoa omaa hallitusohjelmaansa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksiin tulee eduskuntaryhmien sopima 104 miljoonaa euroa sekä kansalliseen terveyshankkeeseen reilut 50 miljoonaa euroa. Kuntien harkinnanvaraisia valtionosuuksia esitetään leikattavaksi 7 miljoonalla eurolla.

Koko sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitusrakenne on kuitenkin sellainen, että se ei pysty turvaamaan palveluiden tarjontaa, koska valtionosuus kattaa muodollisestikin vain neljänneksen ja kunnat sekä asiakkaat kolme neljäsosaa. Vaikka valtio kustantaa oman osuutensa, kunnat eivät pysty verorahoituksellaan ja nykyisillä palvelumaksuilla vastaamaan omastaan.

Tällöin joudutaan "syömään kuormasta" ja se johtaa vähitellen umpikujaan.

Todellisuudessa valtionosuus sosiaali- ja terveydenhuollossa on noin 20 prosenttia kokonaisuusmenoista ja opetustoimessa selvästi alle puolet, vaikka sen pitäisi olla 57 prosenttia. Se, miksi kunnat eivät pysty tarjoamaan riittäviä palveluja, ilmenee parhaiten tarkastelemalla peruspalveluiden rahoituksen kunta-valtio suhdetta Lipposen hallitusten toimikausina.

Kuntien peruspalveluiden osalta kehitys on ollut seuraava: Kuntien sosiaali- ja terveystoimen menot vuonna 1995 olivat 56 mrd. markkaa, josta valtio maksoi 19 mrd. markkaa. Viime vuonna menot olivat 71 mrd. markkaa, josta valtion osuus oli 15 mrd. markkaa. Näin ollen kustannusten noustessa 15 mrd. markkaa on valtio vähentänyt omaa osuuttaan neljällä miljardilla markalla. Vastaavasti opetus- ja sivistystoimen menot vuonna 1995 olivat 32 mrd. markkaa ja viime vuonna 37 mrd. markkaa, valtionosuus vuonna 1995 ja viime vuonna oli kutakuinkin samalla tasolla.

Edellä olevat luvut osoittavat selvästi, mistä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetustoimen ongelmat ja vaikeudet johtuvat. Paineet ovat kasautuneet, ja tilanne on johtamassa umpikujaan.

Sosiaali- ja terveydenhuollon osalta voimavaroja on leikattu varsinkin mielenterveys- ja kodinhoitopalveluista. Talouden ja henkilöstövoimavarojen niukkuudesta johtuen ongelmia on myös sekä päivähoidossa että viime aikoina erityisesti terveydenhuollossa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1046/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 26.97.31 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 2 000 000 euroa kuntien yleisten valtionosuuksien indeksitarkistusten toteuttamiseen.

34. Kuntien harkinnanvarainen rahoitusavustus (kiinteä määräraha)

Hallitus esittää kuntien harkinnanvaraiseen valtionavustukseen 47 092 000 euron määrärahaa, mikä on vajaat 12 miljoonaa euroa vähemmän

kuin vuonna 2001. Tällainen vähennys ei ole perusteltavissa. Valtakunnan sisäinen muuttoliike on jatkumassa aiheuttaen menojen rahoitusvaikeuksia niin väkeä luovuttavissa kuin sitä vastaanottavissakin kunnissa.

Edellä olevan ja luvun 26.97 perusteluissa olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.97.34 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa kuntien harkinnanvaraisiin rahoitusavustuksiin.

Pääluokka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Yliopisto-opetus ja tutkimus

21. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Muuntokoulutuksen tarkoituksenmukaisuutta vielä harkittava

Opetusministeriössä suunnitellaan parhaillaan muuntokoulutusta sairaanhoitajien kouluttamiseksi lääkäreiksi. Opetusministeriön selvityksen mukaan koulutukseen on tarkoitus käyttää EU-rahaa. Yliopistot ovat tehtyjen korvaavuus selvitysten perusteella todenneet, että muuntokoulutettavat joutuisivat suorittamaan lähes kokonaisuudessaan lääketieteen koulutusohjelman opinnot. Tällöin koulutuksen kesto olisi lähes sama kuin muilla lääketieteen peruskoulutuksissa olevilla opiskelijoilla. Yliopistojen arviointien mukaan sairaanhoitajakoulutuksesta hyvitetään vain 10 opintoviikkoa 180 opintoviikosta, jonka lääkärikoulutus kestää.

Sairaanhoitajatutkinnon hinta on noin 25 000 euroa. Tämän lisäksi opiskelijaa kohti tulee muuntokoulutuksen hinta, joka on yliopistojen selvitysten mukaan 100 000—133 000 euroa. Vertailun vuoksi todettakoon, että lääketieteen lisensiaatin tutkinnon keskimääräinen hinta vuonna 2002 on noin 78 000 euroa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

momentin 29.10.21 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että ennen sairaanhoitajien lääkäreiksi kouluttamisen aloitamista selvitetään koulutuksen todelliset kustannukset ja rahoitus sekä harkitaan selvityksen perusteella vielä koulutuksen tarkoituksenmukaisuutta.

Aikuiskoulutuksen uusissa rahoitusjärjestelyissä ensi vuodelle ei ole tarpeellisella tavalla turvattu yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen mahdollisuuksia antaa aikuisten täydennyskoulutusta.

Valiokunnan tekemien momentin perustelumuu-
tosten lisäksi ehdotamme,

että momentille 29.10.21 otetaan lisäyksenä 2 500 000 euroa aikuiskoulutuksen turvaamiseksi yliopistojen täydennyskoulutukseen.

20. Ammattikorkeakouluopetus

22. Ammattikorkeakoululaitoksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentin 29.10.21 perusteluissa esitetyn pohjalta ehdotamme,

että momentille 29.20.22 otetaan lisäyksenä 2 500 000 euroa aikuiskoulutuksen turvaamiseksi ammattikorkeakoulujen täydennyskoulutukseen.

40. Yleissivistävä koulutus

30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Perusopetuksen osalta luokkakoko on kasvanut, erityis- ja tukiopeus on viety minimiin ja koulujen kerhotyö on lähes hävinnyt. Opettajien täydennyskoulutuksesta on tingitty ja monina vuosina opettajia jouduttiin lomauttamaan kymme-

nissä kunnissa. Viime vuosikymmenellä maamme noin 4 200:sta peruskoulun ala- ja yläasteesta lakkautettiin 800. Syynä ovat muuttoliikkeestä aiheutuva oppilasmäärien vähentyminen ja monilta osin myös säästösyyt.

Opetustoimeen on saatava rahoitusta perusopetuksen tason parantamiseksi. Peruskouluissa on tarpeen pienentää luokkakokoja, turvata pätevien opettajien saanti ja heidän työskentelyolosuhteensa asianmukaisina sekä huolehtia muutoinkin perusopetuksen edellytyksistä.

Yleisperusteluissa esitetyn perusteella ja talousarvioaloitteeseen TAA 1056/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 29.40.30 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 35 000 000 euroa valtionosuudeksi ja -avustukseksi yleissivistävän koulutuksen indeksitarkistusten toteuttamiseen.

60. Ammatillinen koulutus

31. Valtionosuus oppisopimuskoulutukseen (arviomääräraha)

Työvoimakoulutuksen osuutta työvoimapolitiikassa on lisätty. Toimenpiteiden vaikuttavuudessa on kuitenkin ollut puutteita. Aikuiskoulutuksen voimavarat eivät ole kohdentuneet pääasiassa työttömiin vaan jo työssä oleviin. Koulutetut ovat kouluttautuneet yhä paremmin.

Työttömien motivoinnissa etenkin tutkintotavoitteiseen koulutukseen ei ole onnistuttu. Motivaatiota parantaisi koulutuksen kytkeminen mahdollisimman tiivisti näkymään uudesta työpaikasta sekä parempi henkilökohtainen räätälöinti kunkin työttömän tarpeisiin. Oppisopimuskoulutus onkin ollut työvoimapolitiittista toimenpiteistä parhaiten vaikuttavia, mutta aikuisten oppisopimuskoulutuksen paikkojen kiintiöinti on hidastanut koulutusmäärien kasvua.

Tehokkainta työllistymisen kannalta sekä samalla työtöntä parhaiten motivoivaa on koulutus silloin kun se toteutetaan suoraan tarjolla olevan työpaikan tarpeisiin. Siksi työttömien

koulutus on räätälöitävä mahdollisimman usein työnantajien tarpeisiin. Lisäksi aikuisten oppisopimuskoulutus tulisi priorisoida työvoimapolitiikan keinona, ja siksi paikkakiintiöt tulisi poistaa. Ensi vuodelle aikuisten oppisopimuksen lisäkoulutuksen hakemuksia on 5 000 paikkaa yli esitetyn kiintiön. Aikuisten koulutustasoa kohottava parlamentaarisen aikuiskoulutustyöryhmän ehdottama nosto-ohjelma tulisi-kin aloittaa oppisopimuspainotteisesti.

Työttömät tarvitsevat mahdollisuuksia myös nostaa osaamistasoa ja pätevyyttään pitkäaikaisessa tutkintotavoitteisessa koulutuksessa. Yleissivistäviä opintoja tulee voida linkittää myös oppisopimuskoulutukseen. Tämä on välttämätöntä, koska työelämästä poistuu lähivuosi-na useampia eläkkeelle kuin mitä sinne tulee uusia työntekijöitä. Pula osaavasta työvoimasta on monella alalla ja alueella jo todellisuutta. Työttömyyden aikainen omaehtoinen iltapäiskoulu on tehtävä mahdollisimman sujuvaksi.

Tulevaisuuden kannalta on tärkeää lisätä myös työssä olevien, mutta heikosti koulutettujen aikuisten koulutusmahdollisuuksia. Ne on turvattava lisäämällä opetusministeriön aikuis-koulutuksen määrärahoja nosto-ohjelman vii-toittamalla tavalla.

Työvoimapolitiikan toimenpiteitä ei tule ajaa alas, vaan niitä on painotettava määrästä laatuun ja täsmäkoulutukseen. Tarvitaan yksilöllisesti räätälöityä työttömän pätevyyttä parantavaa ja työnantajan tarpeisiin suunniteltua koulutusta sekä enemmän aikuisten lisäkoulutusta oppisopimuksilla. Aikuisten oppisopimusten käyttöä rajoittavat kiintiöt tulisivat poistaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

momentin 29.60.31 perusteluja muutet-tavaksi siten, että ammatillisen lisäkou-lutuksen määrällinen sääntely poiste-taan oppisopimusopiskelijoiden osalta.

Lisäksi ehdotamme,

että momentille 29.60.31 otetaan li-säyksenä 10 000 000 euroa aikuisten oppisopimuskoulutuksen määrällisen

sääntelyn poistamiseksi, mikä tarkoit-taa nosto-ohjelman käynnistämistä op-pisopimuspainotteisesti.

99. Nuorisotyö

51. Nuorten työpajatoiminnan kehittäminen ja ennaltaehkäisevä huumetyö (siirtomääräraha 2 v)

Alle 25-vuotiaiden avointa työttömyyttä ei tule hyväksyä. Oppilaitosten, työvoimatoimistojen, erityisnuorisotyön, kuntoutuksen ja nuorten työ-pajojen mahdollisuuksia monipuolisesti käyttä-mällä on jokaiselle alle 25-vuotiaalle räätälöitä-vä oma väylä kohti työelämää. Nuorten työpaja-toiminnan rahoitus (yksilövalmennus ja työhön valmennus) on vakiinnutettava kuntien ja val-tion yhteistyönä sekä lisäksi on varmistettava ohjaajien ammattitaito.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.99.51 otetaan li-säyksenä 2 000 000 euroa nuorten työ-pajojen vakiinnuttamiseksi.

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Perusmaataloudella on tärkeä tehtävä puhtaan kotimaisen ruoan tuottamisessa suomalaisille EU-jäsenyyden oloissa. Kuluttajat haluavat puh-dasta kotimaista ruokaa ja hyvin hoidetun maa-seudun.

Viljelijöiden edellytykset vastata näihin odo-tuksiin on turvattava. Maatalouden menestys ja viljelijöiden kohtuullinen toimeentulo on samal-la osa maaseudun elinvoiman turvaamista ja ta-sapainoista alueellista kehittämistä.

Näissä odotuksissa onnistuminen on ollut vai-keaa maatalouteen ja maaseutuun kohdistettujen leikkausten vuoksi. Perheviljelmäpohjaisen maatalouden pitkäjänteisen harjoittamisen edel-

lytykset on turvattava ja uskoa tulevaisuuteen on parannettava tosin etenkin nyt, kun EU laajenee.

Välittömänä toimenpiteenä Keskusta esittää, että maatalouden kansallista tukea lisätään tasokorotuksena 25 miljoonalla eurolla. Tämän lisäksi maatalouden kansallista tukea tulee lisätä tupo-ratkaisun edellyttämällä tavalla eli 20 miljoonalla eurolla.

12. Maa- ja puutarhatalouden tulotuki

41. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v)

Kotimaisen, puhtaan elintarviketuotannon jatkuvuus on turvattava, jotta kuluttajille voidaan taa-ta terveelliset elintarvikkeet. Kustannukset ovat kohonneet maataloudessa yli kahdeksan prosenttia vuodessa, eli huomattavasti yleistä kustannustason nousua enemmän. Eniten ovat nousseet polttoaineiden hinnat. Lisääntyneiden kustannusten korvaaminen viljelijöille on välttämätöntä, jotta suomalainen elintarviketuotanto varmistaa kilpailuasemansa unionin yhteismarkkinoilla.

Samaan aikaan, kun yhteiskunnassa muuten vallitsee turvattu ansiokehitys, viljelijöiden palkka pienenee. Niinpä palkansaajien tulopoliittisen ratkaisun synnyttyä on hallituksen nyt ryhdyttävä toimiin, jotta myös viljelijäväestön toimeentuloon saadaan parannus. Maatalouden kansalliseen tukeen kohdistuneita leikkauksia on palautettava.

Edellä olevan ja yleisperusteluissa esitetyn perusteella ehdotamme,

että momentille 30.12.41 otetaan lisäyksenä 25 000 000 euroa maa- ja puutarhatalouden kansalliseen tukeen.

13. Maataloustuotteiden markkinointi ja tuotannon tasapainottaminen

Kuluttajien mahdollisuuksia saada halutessaan tarkempaa tietoa ruokansa alkuperästä on entisestään parannettava.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

luvun 30.13 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että kuluttajan mahdollisuutta valita ruoka alkuperämaan mukaan kaupoissa ja ravintoloissa parannetaan säädöksin EU-normien salimissa puitteissa.

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

Tasapainoisemman aluekehityksen aikaansaa-minen edellyttää alan määrärahojen vähäistä lisäämistä ja esitettyjen määrärahojen alueellisesti tasapuolisempaa kohdentamista.

Suurimpien keskusten alueongelmat liittyvät useimmiten keskeisten kuntapalvelujen riittämättömyyteen ja asuntojen puutteeseen. Alueperusteinen julkinen rahoitus tulisi näillä alueilla kohdentaa ns. pullonkaulojen poistamiseen eli alueella asuvien ihmisten elinolosuhteiden kohentamiseen.

Menettävillä alueilla ongelmat ovat moninaiset. Siellä vaaditaan monilta politiikkalohkoilta samansuuntaisia, aluepoliittisesti oikein suuntautuvia toimia. Keskeisimmässä asemassa ovat tällöin perusinfrastruktuurin kehittäminen, alueperusteiset elinkeino- ja teknologiatuet sekä julkisen palveluvarustuksen kohentaminen.

Euroopan unionin alue- ja rakennepoliitiikka on välttämätön ehto tasapainoisemmalle kehitykselle. Se on kuitenkin täysin riittämätön tilanteessa, jossa hallitus on ajanut kansallisen aluepolitiikan alas.

Keskusta edellyttää, että maakuntien, erityisesti heikompien alueiden, perusrakenteen kohentamiseksi toimia tehostetaan merkittävästi.

Keskusta esittää, että perustienpidon määrärahoja lisätään 5 miljoonalla eurolla ja että lisäksi budjetin liikennepääloukan sisäisenä siirtona kohdennetaan 9 miljoonaa euroa perustien-

pitoon. Keskusta esittää lisäksi yksityisteiden valtionosuuksien korotusta 5 miljoonalla eurola.

Keskusta edellyttää, että tienpidon kehittämishankkeiden alueellinen kohdentaminen tukee tasapainoista aluekehitystä. Myös raide- ja ilmaliikenteen ratkaisujen tulee tukea aluepoliittisia tarpeita, tasapainoista aluekehitystä.

Uuden ajan tietoverkot ovat erittäin keskeinen osa tasapainoisen aluekehityksen toimintapolitiikkaa.

Keskusta edellyttää, että valtiovalta ottaa vastuun uuden ajan tietoverkkojen toteuttamisesta yhteistyössä alan markkinatoimijoiden kanssa koko maahan. Palvelut on voitava saada kutakuinkin tasahintaisesti koko maassa.

Tieverkostoon rappeutuminen ja investointien jälkeenjääneisyys on huolestuttavaa. Liikennepolitiikkaa ja tieverkoston kehittämistä tulisi toteuttaa nykyistä johdonmukaisemmin ja suunnitelmallisemmin niin, että liikennehankkeita aloitettaessa niiden rahoitus varmistetaan. Tällöin hankkeita voidaan toteuttaa mahdollisimman kustannustehokkaasti. Budjettimietintöön sisältyvien, pienillä määrärahoilla käynnistettävien tiehankkeiden ongelmana on jatkorahoituksen epävarmuus. Jatkorahoitus tulee varmistaa ensi tilassa. Lisäksi on huomattava, että jo nykyisellään rahoitusvajetta on keskeneräisissä hankkeissa vt 6 Kouvola—Koskenkylä ja vt 21 Kemi—Tornio.

24. Tiehallinto

21. Perustienpito (siirtomääräraha 2 v)

Pääluokan perusteluissa esitetyn perusteella ehdotamme,

että momentille 31.24.21 otetaan lisäyksenä 14 000 000 euroa.

25. Tienpidon valtionavut

50. Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Pääluokan perusteluissa esitetyn perusteella ehdotamme,

että momentille 31.25.50 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa.

99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut menot

78. Vuosaaren sataman liikenneväylien rakentaminen (arviomääräraha)

Talousarvioehdotukseen sisältyy Vuosaaren sataman liikenneväylien rakentamiseen varattu 9 miljoonan euron määräraha.

Esitämme tämän suunnittelumäärärahan poisamista etenkin aluerakenteellisten ja ympäristöpoliittisten syiden, kansallisen satamapolitiikan sekä hankkeen rahoitukseen liittyvien näkökohtien perusteella.

Asiantuntija-arvioiden mukaan Suomen muut satamat pystyvät hyvin palvelemaan elinkeinon elämän tarpeita, satamissa on edelleen runsaasti kehityspotentiaalia ja paljon hyödyntämätöntä kapasiteettia.

Valtionosuus Vuosaaren satamahankkeeseen liittyvän infrastruktuurin rahoittamiseen on niin suuri, että se vääristää kilpailua satamien kesken. Vuosaaren satamasta on tulossa maamme kaikkien aikojen kallein satamahanke, jonka infrastruktuurikustannukset on sovittu jaettavaksi puoliksi valtion ja Helsingin kaupungin kesken. Kustannusten ylärajaa ei kuitenkaan ole tiedossa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta poistaa momentin 31.99.78 valtion vuoden 2003 talousarviosta.

Pääluokka 32**KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN
HALLINNONALA**

Suomi on harvaan asuttu ja pitkien etäisyyksien maa. Jos missä Euroopassa, niin juuri Suomessa alueperusteisilla yritys- ja teknologiatuilla voi olla suuri merkitys. Siksi Suomen on nostettava asteittain elinkeinotukien, kuten investointi-, kehittämisrahoitus- sekä toimintaympäristötuen määrä Euroopan huonoimpiin kuuluvista lukevista hyvälle eurooppalaiselle tasolle.

Keskusta esittää, että alueperusteisten elinkeinotukien myöntämisvaltuutta lisätään reilulla 40 miljoonalla eurolla.

Samalla kun Suomi on ajanut kansalliset alueperusteiset yritystuet alas, olemme paria viime vuotta lukuun ottamatta nostaneet tuntuvasti teknologia-, tutkimus- ja kehittämisrahoitusta.

Resurssien alueellinen suuntaaminen ei ole ollut kuitenkaan tasapainossa. Siksi t&k-rahoitus tulee nostaa uudelleen kasvuun ja kohdentaa osa rahoituksesta vahvistamaan suurten keskusten ulkopuolisten kehitysalueiden teknologia- ja osaamisperustaa.

Keskusta esittää, että t&k-rahoitusta lisätään ensi vuoden talousarviossa 5 miljoonalla eurolla ja että se kaikki kohdennetaan menestyvien keskusten ulkopuolisille alueille.

20. Teknologiapolitiikka

40. Avustukset teknologiseen tutkimukseen ja kehitykseen (arviomääräraha)

Kansallisella teknologiapolitiikalla rakennetaan perusteet pitkäjänteiselle elinkeinotoiminnan ja yhteiskunnan kehittämiselle Suomessa. Julkinen teknologiarahoitus ei ole vuoden 2000 jälkeen kasvanut, mikä on johtanut tutkimustoiminnan rahoituksen painopisteen siirtymiseen entistä vahvemmin teollisuuden suuntaan. Tämä on muuttamassa tutkimustoimintaa epävarmaksi ja lyhytnäköiseksi. Tämän kehityksen seurauksena Suomi on menettänyt asemansa maailman johtavana innovatiivisena teknologiamaan.

Erityisesti tietointensiiviset yritykset ovat riippuvaisia jatkuvasta ja nopeasta teknologian kehittämisestä. Innovaatioympäristömme veto-voimasta ja tehokkuudesta on pidettävä jatkuvasti huolta. Siksi teknologiarahoituksen viimeaikaista jälkeenjääneisyyttä on kurottava umpeen.

Edellä ja pääluokan perusteluissa olevan perusteella ehdotamme,

momentin 32.20.40 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että momentin määrärahasta suunnataan 30 000 000 euroa alueiden teknologian ja osaamisen perustan vahvistamiseen.

Lisäksi ehdotamme,

että momentille 32.20.40 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa.

30. Yrityspolitiikka

45. Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)

Kansainvälistymisen pitää näkyä myös alueilla. Yhteiskunnan tulisikin tukea yritysten verkostoitumista. Valtion rooli olisi erityisesti antaa yrityksille impulssi yhteistyöhön. Verkostojen aikaansaamiseksi tarvitaan erityisesti teknologiapolitiikan ja -rahoituksen pitkäjänteistä kehittämistä.

Alueellisin perustein kohdennetut yritystuet ovat Suomessa muihin Euroopan maihin verrattuna vähäisiä etenkin, kun otetaan huomioon etäisyydet ja harva asutus. Vuoden 1995 jälkeen tukia on leikattu nopeasti ja painopiste on siirtynyt tutkimus- ja kehitystukiin, jotka kohdentuvat pääasiassa kasvukeskuksien yrityksille. Vuonna 1995 tämän budjetin momentille "yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukemiseen" oli myöntämisvaltuutta varattu yhdessä alueellisen kuljetustuen kanssa 675 miljoonaa markkaa. Ensi vuodeksi vastaavaksi sum-

maksi ehdotetaan noin 100 miljoonaa markkaa. Tapahtunut kehitys ei vastaa EU:n ns. lisäysperiaatetta. Kotimaista rakenne- ja aluetukea ei pidä korvata EU:sta tulevalla rahoituksella.

Kaikissa maamme TE-keskuksissa on myöntämisperusteet täyttäviä hankkeita, joita voitaisiin rahoittaa yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden momentilta. Suhdannepoliittisesti olisi järkevää lisätä tuntuvasti momentin myöntämisvaltuutta.

Edellä olevan ja pääluokan perusteluissa olevan perusteella ehdotamme,

että momentin 32.30.45 perusteluja muutetaan siten, että investointitukea, pk-yritysten kehittämistukea ja yritysten toimintaympäristötukea sekä kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen mukaista kansainvälistymistukea saa vuonna 2003 myöntää 16 819 000 euron sijasta 58 000 000 euroa.

Edelleen ehdotamme,

että momentille 32.30.45 otetaan lisäyksenä 18 000 000 euroa.

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Keskusta nostaa lapsiperheiden aseman vuoden 2003 budjetin ja tulevan vaalikauden painopistealueeksi. Suunnanmuutoksen aikaansaamiseksi keskusta painottaa valtiovallan sitoutumista perhepolitiikan vakauteen ja ennakoitavuuteen.

Monien tutkimusten mukaan lapsiperheet ovat jääneet jälkeen muusta väestöstä toimeentulokehityksessä. Uusimman perhebarometrin mukaan perheen taloudellinen epävarmuus ja lisääntyneet patkätööt vaikuttavat lasten hankinnan siirtämiseen myöhempään ajankohtaan ja päätökseen tehdä useampia lapsia. Nykyinen suomalainen perhepolitiikka ei riittävästi kan-

nusta lasten hankkimiseen. Se ei myöskään mahdollista perheiden omien toiveiden toteutumista. Tämä näkyy myös alentuneissa syntyvyysluvuissa.

Perheiden hyvinvoinnin lisäämiseksi keskustaa korostaa perhepolitiikan kokonaisuutta, johon kuuluvat hyvät palvelut asuinpaikasta ja varallisuudesta riippumatta, riittävät perhetuet, todellisia vaihtoehtoja sisältävä päivähoitojärjestelmä sekä lasten ja nuorten turvaverkkojen parantaminen.

Keskusta esittää perhetukien parantamiseen 1.7.2003 alkaen:

- 15 miljoonaa euroa pienimmän äitiys- ja vanhempainrahan nostamiseksi työttömän peruspäivärahan tasolle
- 25 miljoonaa euroa kotihoidon tuen tason korottamiseksi 330 euroon/kk
- 10 miljoonaa euroa lapsilisien indeksikorotusten tekemiseksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

pääluokan 33 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että pikaisesti laaditaan kokonaisselvitys lapsiperheiden taloudellisesta tilanteesta ottaen huomioon eri tukien, maksujen, verotuksen ja perhevapaiden yhteisvaikutus.

Arpajaisveron korottaminen raha-automaattien ja kasinopelien osalta tarkoitti kolmatta perättäistä arpajaisveron korotusta lyhyen ajan sisällä. Arpajaisverokannan korottaminen heijastuisi välittömästi vuosittain jaettavaan RAY:n tuottoon sekä heikentäisi kolmannen sektorin toimintaedellytyksiä. RAY:n toiminnan perusteella jaetaan tukea yli 1 000 järjestölle, joiden piirissä on 24 000 päätoimista ja 150 000 vapaaehtoista työntekijää. Laman jälkeen kolmannen sektorin palveluista ja työpaikoista on muodostunut oleellinen osa hyvinvointiyhteiskuntaa ja sen tarjoamia palveluja. Arpajaisverokannan noston seurauksena edellytykset toiminnan jatkamiselle heikkenevät oleellisesti. Verokannan korottaminen aiheuttaa kannattavuusongelmia

erityisesti pienille paikkakunnille ja niiden luomille työpaikoille.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

pääluokan 33 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin arpajaisverolain kiristymisestä aiheutuvien vaikutusten arvioimiseksi niin, että arvokasta työtä tekevien sosiaali- ja terveysalan järjestöjen sekä muiden Raha-automaattiyhdistyksen edunsaajien asema voidaan turvata.

15. Perhekustannusten tasaus

52. Lapsilisät (arviomääräraha)

Lapsilisien merkitys on erittäin suuri erityisesti pienituloisissa ja monilapsisissa perheissä. Lapsilisiä leikattiin 700 miljoonalla markalla vuonna 1995. Tehdyn leikkauksen jälkeen lapsilisiin ei ole tehty edes kustannusten nousua korvaavaa indeksitarkistusta, saati että lapsilisiä olisi kohotettu tuottavuuden nousua vastaavalla tavalla. Lapsilisien reaaliarvo on pudonnut yli 10 prosenttia vuodesta 1994. Lapsilisien heikennykset ovat omalta osaltaan vaikuttaneet siihen, että lasten köyhyys on lisääntynyt.

Vuoden 2003 talousarviosta uhkaa muodostua jo kahdeksas peräkkäinen, jossa lapsilisiin ei tehdä edes kustannusten nousua korvaavaa indeksitarkistusta saati että lapsilisiä olisi kohotettu tuottavuuden nousua vastaavalla tavalla. Samanlaisen nollalinjan kohteeksi eivät ole joutuneet muut merkittävät tulot tai tulonsiirrot lasten kotihoidon tukea lukuun ottamatta. Silmiinpistävää on, että juuri lapsiperheiden tuen ostovoimaa on leikattu vuodesta toiseen, kun samalla tarve lapsiperheiden ja niiden kasvatusvastuun tukemiseen on laajasti tiedetty. Sanojen ja tekojen ristiriita on selittämätön.

Talousarvioaloitteessa esitetään 10 milj. euron lisämäärärahaa lapsilisien indeksikorotusten toteuttamiseen 1.7.2003 alusta. Kun lasten lukumäärä vähenee, tämä merkitsisi sitä, että

lapsilisiin varattu määräraha säilytettäisiin vuoden 2002 tasossa.

Edellä ja pääluokan perusteluissa olevaan sekä talousarvioaloitteeseen TAA 1063/2002 vp pohjautuen ehdotamme,

että momentille 33.15.52 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 10 000 000 euroa lapsilisien indeksikorotusten toteuttamiseen.

18. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Keskustan eduskuntaryhmä esittää pienimpien äitiys-, isyys- ja vanhempainrahojen korottamista työttömän peruspäivärahan tasolle.

Perhepolitiikan pahin epäkohta on vähimmäismääräisen äitiys-, isyys- tai vanhempainrahan taso. Yli neljäsosa äideistä saa pienintä äitiyspäivärahaa, 10,09 euroa päivältä. Tämä ei yllä edes vähimmäistoimeentuloturvan tasolle. Valtion talousarvioehdotuksessa on esitetty pieni 1,36 euron korotus päivärahaan ja parannus työttömien äitiys- ja vanhempainrahaan. Esitys on kuitenkin kosmeettinen. Yli 20 000:n äitiyspäivärahalla olevan asema ei parane juurikaan. Vastavalmistuneiden, pätkätoita tekevien, yrittäjien, viljelijöiden ja opiskelijoiden päiväraha jää edelleen erittäin pienelle 11,45 euron tasolle.

Perustuslain mukaan jokaisella on oikeus perustoimeentulon turvaan työttömyyden, sairauden, työkyvyttömyyden ja vanhuuden aikana sekä lapsen syntymän ja huoltajan menetyksen perusteella.

Vähimmäismääräisen äitiys-, isyys- tai vanhempainrahan tulee olla sen suuruinen, että se täyttää perheen toimeentulon minimivaatimukset. Perheiden tukeminen myös taloudellisesti on tulevaisuuden ongelmien ennaltaehkäisyä.

Sosiaaliturvan tulee olla sellainen, että se lieventää vanhemmuuden ja työelämän välisiä ristiriitoja. Nyt näin ei ole. Päinvastoin nykyjärjestelmä alhaisine minimiäitiyspäivärahoinen laittaa perheen kohtuuttomaan tilanteeseen perhe-

suunnittelussa. Ei voi olla oikein, että äiti joutuu menemään välillä työhön — minimiäitiyspäivärahalle putoamisen pelossa — halutessaan tehdä sisaruksia lapselle, jonka vuoksi juuri on ollut hoitovapaalla.

Ehdotamme 15 000 000 euron määrärahasuästä vuoden 2003 talousarvioon pienimpien äitiys-, isyys- tai vanhempainrahan korottamiseksi 1.7.2003 alusta työttömän päivärahan tasolle. Kaikkein pienituloisimpien nuorten lapsiperheiden elämisen edellytysten parantaminen ja mahdollisuuksien avaaminen on oikeasuuntaista perhe- ja sosiaalipolitiikkaa.

Edellä olevaan ja pääluokan perusteluihin sekä talousarvioaloitteeseen TAA 1064/2002 vp pohjautuen ehdotamme,

että momentille 33.18.60 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 15 000 000 miljoonaa euroa pienimpien äitiys-, isyyspäivä- ja vanhempainrahojen korottamiseen.

Lääkekorvausjärjestelmän uudistaminen on välttämätöntä yhtäältä rahoituksen kestävyuden vuoksi ja toisaalta kansalaisten kohtuuttomien lääkekustannusten madaltamiseksi varsinkin pitkäaikaissairaiden osalta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

momentin 33.18.60 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa lääkekorvauksiin tehtyjen muutosten vaikutuksia ja ryhtyy välittömiin toimenpiteisiin aiheutuneiden ongelmien ja epäkohtien korjaamiseksi.

19. Eläkevakuutus

60. Valtionosuus kansaneläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Keskusta esittää, että alinta eläketurvaa jatkossa parannetaan. Yksi tärkeimmistä eläkepoliittisista tavoitteistamme on saada 150 000—200 000

eläkeläistä pois köyhyysrajan alapuolelta. Noin 115 000 heistä on sellaisia, jotka saavat vain kansaneläkettä.

Kansaneläkkeen merkitys on suuri pienipalkkaisille, usein naisille, palkatonta kotityötä tekeville, pienyrittäjille ja niille, joilla on epäyhtenäinen ja katkonainen työhistoria, kuten pitkäaikaistyöttömillä, kotiaideilla, omaishoitajilla ja patkätyön tekijöillä. Tällaisia epätyypillisiä työsuhteita on yhä enemmän, ja näin kansaneläke tulee olemaan edelleen merkittävä pienituloisten eläketurvan takaajana. Kysymys on ennen muuta oikeudenmukaisuudesta ja eri elämänvaiheiden kattavan vähimmäisturvan huolehtimisesta. Kansaneläkejärjestelmän toimivuudesta ja uskottavuudesta on huolehdittava.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

momentin 33.19.60 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että pienimpiä kansaneläkkeitä korotetaan pikaisesti.

22. Sotilasvammakorvaukset ja eräät kuntoutustoiminnan menot

59. Valtionapu rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Kaikille veteraaneille maksettavaan verottoon rintamalisään ei ole tehty tasokorotusta, vain vuosittaiset indeksitarkistukset. Rintamalisän taso vuonna 2002 on 40,50 euroa kuukaudessa. Sen saajia arvioidaan olevan vuoden 2002 lopussa 124 000 henkilöä. Rintamalisän korotuksen viidellä eurolla kuukaudessa (ulotettuna myös ulkomaalaisille vapaaehtoisille maksettavaan rintama-avustukseen) kustannusvaikutus olisi noin 7,2 miljoonaa euroa. Suomen itsenäisyyden 85-vuotisjuhlavuoteen ajoitettuna päätöksenä rintamalisän tasokorotus kohdistuisi kaikille veteraaneille ja olisi samalla tunnustus heidän panoksestaan Suomen itsenäisyyden turvaamiseksi.

Keskusta esittää, että veteraanien rintamalisää korotetaan viidellä eurolla kuukaudessa.

Kustannusvaikutus olisi tällöin 7 miljoonaa euroa.

Edellä olevaan ja talousarvioaloitteeseen TAA 1065/2002 vp pohjautuen ehdotamme,

että momentille 33.22.59 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 7 000 000 euroa veteraanien rintamalisän korottamiseen.

32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

30. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Kuntien taloutta on viime vuosina vaivannut kasvava eriarvoisuus, vaikka keskimäärin talous olikin tasapainossa. Nyt tilanne on muuttunut. Kuntien vuosikate laskee ennusteiden mukaan ensi vuonna lähes puoleen, ja se tulee edelleen laskemaan vuosina 2004—2006. Taloudelliset ongelmat tulevat koskemaan kaikentyypisiä kuntia, koska verotulot laskevat ja toiminnalliset menot kasvavat. Tilanteeseen vaikuttaa taloudellisen taantumän ohella kuntien arvonlisäveron takaisinperinnän kuittaminen yhteisöverosta.

Kuntien valtionosuuksien indeksitarkistuksia puolitetään jo kolmantena vuotena peräkkäin. Kaikkiaan näistä on kertynyt 204 miljoonan euron menetykset.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa tämä merkitsee 40 miljoonan euron leikkausta sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksiin. Kuntaliiton arvion mukaan kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon menot nousevat lähelle 14 miljardia euroa vuonna 2002. Tähän vaikuttavat kustannuskehitys, uusien lakisääteisten tehtävien aiheuttamat menot sekä erityiset sosiaali- ja terveydenhuollon menopaineet.

Eduskunta on edellyttänyt käsitellessään sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain muutosta, että hallitus valmistelisi esityksen kuntien valtionosuuslain 6 §:n 3 momentin kumoamiseksi, jotta valtion yksipuoliset ratkaisut puolittaa osuutensa

kustannustason noususta eivät olisi enää mahdollisia. Hallitus ei ole antanut tällaista esitystä.

Kansallisen terveysprojektin onnistuminen edellyttää, että valtio panostaa terveysprojektissa esitetyt määrärahat projektin toteuttamiseen. Nyt jo terveysprojektin ensimmäisenä toteuttamisvuotena projektin rahoitus jää lähes kolmasosaan siitä, mitä sosiaali- ja terveysministeriö esitti, vaikka terveydenhuollon akuutti ongelmatilanne edellyttäisi etupainotusta.

Kansallinen terveysprojekti edellytti, että valtio satsaa terveysprojektiin viiden vuoden aikana 700 miljoonaa euroa, mikä tekee vuositasolla 140 miljoonaa euroa. Nyt hallitus esittää ensi vuodelle vain 57 miljoonan euron rahoitusta.

Siksi esitämme 60 miljoonan euron lisäystä sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksiin valtionosuuksien indeksitarkistusten toteuttamiseksi täysimääräisenä ja kansallisen terveysprojektin rahoittamiseen.

Edellä olevaan sekä talousarvioaloitteisiin TAA 1067/2002 vp ja TAA 1066/2002 vp pohjautuen ehdotamme,

että momentille 33.32.30 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 60 000 000 euroa valtionosuudeksi kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin indeksitarkistusten maksamiseen täysimääräisenä sekä kansallisen terveysprojektin rahoituksen turvaamiseksi.

Yksi tärkeimmistä korjausta vaativista epäkohdista on kotihoidon tuen tason nostaminen. Vuonna 1996 tehdyn leikkauksen takia kotihoidon tuki on menettänyt kilpailukykyään lasten päivähoidon vaihtoehtona. Monet perheet haluaisivat hoitaa pientä lastaan kotona vielä vanhempainrahakauden jälkeenkin. Tämä vaihtoehto on kuitenkin monelta perheeltä poissuljettu, koska perheen tulot romahtavat yhden kuukausipalkan jäädessä pois menojen ollessa kuitenkin suurimmillaan asumisen ja muiden kulujen takia.

Kotihoidon tuen järjestelmän heikentäminen on vähentänyt vaihtoehtoja lasten päivähoidon

järjestämisessä ja lisännyt kunnallisten päivähoitopaikkojen tarvetta. Lakisääteisen kotihoiton tuen supistamisen jälkeen monet kunnat ovat jälleen ottaneet käyttöön kotihoidon tuen kuntalisiä. Näin on haluttu lisätä perheiden mahdollisuuksia valita joko kotona tapahtuva hoito tai yksityinen tai kunnallinen päivähoito.

Kotihoidon tuen tasoa on nostettava leikkausta edeltäneelle tasolle, siksi esitämme kotihoidon tuen määrärahaa korotettavaksi ja tuen tason korottamista ensi vuonna 330 euroon 1.7.2003 alkaen. Määrärahatarve ensi vuoden talousarvioon on noin 25 miljoonaa euroa

Edellä olevaan sekä talousarvioaloitteeseen TAA 1066/2002 vp pohjautuen ehdotamme,

että momentille 33.32.30 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 25 000 000 euroa pienten lasten kotihoidon tuen korottamiseen.

Pääluokka 34

TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

Erittäin nopeista talouden kasvun vuosista huolimatta työttömyys on Suomessa korkealla tasolla. Passiivinen työttömyyden hoito nielee valtion ja kuntien varoja. Viime vuosina työttömyys on myös vaikeutunut eli työttömyysjaksot ovat pidentyneet. Yksilöille ja perheille työttömyys aiheuttaa inhimillistä hätää ja lisää syrjäytymisriskiä. Eriarvoistuminen ja köyhyysongelmat ovat Suomessa viime vuosina kärjistyneet, ja siihen pääsyynä on työttömyys.

06. Työvoimapolitiikan toimeenpano

21. Työvoima-asiain paikallishallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Työvoimapolitiikan päätavoite on tukea työttömän työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Kuitenkin viime vuosina tehdyt arviot työvoimapolitiikan toimenpiteiden vaikuttavuudesta työllistymisen osalta ovat olleet kriittisiä. Vaikutta-

vuutta työllistämässä voidaan lisätä panostamalla enemmän toimenpiteiden laatuun sen sijaan, että tavoitellaan vain toimenpiteiden kautta kulkevien henkilöiden mahdollisimman korkeaa määrää. Nykyinen toimintatapa on omiaan kierrättämään työttömiä eri toimenpiteissä ilman, että ne luovat polkuja pysyvään työllistymiseen.

Työllistymisen edistämiseksi tarvitaan työntantajan ja työttömän tarpeisiin räätälöityä yksilöllisempää ja laadukkaampaa koulutusta, parempaa koulutus- ja uraneuvontaa sekä työnvälitystä. Työttömien motivoinnissa etenkin tutkimustavoitteiseen koulutukseen ei ole onnistuttu. Motivaatiota parantaisi koulutuksen kytkeminen mahdollisimman tiiviisti näkymään uudesta työpaikasta sekä parempi henkilökohmainen räätälöinti kunkin työttömän tarpeisiin. Työvoimatoimistojen onkin nykyistä tehokkaammin toimittava työnantajien tarpeiden sekä työttömien mahdollisuuksien aktiivisena linkittäjänä.

Työvoimatoimistoissa tarvitaan myös uudenlaista tietotaitoa ja henkilöstöä luomaan pitkäjänteisiä luottamuksellisia työnantajapalveluita niin, että työnantajat näkevät nykyistä paremmin myös työttömät työvoimaresurssina. Nyt työttömät jäävät usein unohtuiksi ja työnantajat kilpailevat työmarkkinoilla jo olevasta työvoimasta.

Henkilökohtaisen palvelun laadun parantamiseksi on työvoimatoimistojen henkilöstövoimavaroja lisättävä ja rekrytoitava sinne erityisesti työnantajapalveluiden sekä koulutus- ja ammatinvalinnan neuvonnan korkeaa osaamista. Ostopalveluita on käytettävä ennakkoluulottomasti täydentämään työvoimatoimistojen osaamista. Ongelmana tällä hetkellä on myös työvoimatoimistojen henkilöstön palkkatason alhaisuus, mikä osaltaan vaikeuttaa osaavan henkilöstön rekrytointia ja pysyvyyttä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

että momentille 34.06.21 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa koulutusneuvonnan ja työnantajayhteyksien parantamiseksi työvoimatoimistoissa.

*25. Työvoimapalvelujen erityismenot (arvio-
määräraha)*

Vammaisuus ei merkitse läheskään aina työ-
kyvyttömyyttä. Viime vuosina onkin vammais-
ten työllistymistä avoimille työmarkkinoille
edistetty erilaisilla RAY:n ja ESR-rahoituksen
kokeiluilla sekä sosiaaliturvalainsäädännön
muutoksilla. Vammaisten mahdollisuus jättää
eläke lepäämään sekä kuntoutus- ja koulutus-
suunnitelmien laatiminen nuorille vammaisille
ovat olleet hyviä uudistuksia. Samoin työkes-
kuslainsäädäntö on uudistunut. Työkeskusten
tulisi kehittyä avoimille työmarkkinoille val-
mentaviksi palveluyksiköiksi.

Vammaisten ja vajaakuntoisten työllistämi-
nen avoimille työmarkkinoille on tukitoimetkin
huomioon ottaen julkisen talouden kannalta erit-
tään kannattavaa. Vammaisten ja vajaakuntois-

ten avoimille työmarkkinoille työllistämisessä
käytetyt ns. tuetun työllistämisen toimintamallit
on vakiinnutettava. Työvalmentajien määrää on
lisättävä. Työvoimatoimistojen tulee voida os-
taa työvalmentajapalveluita säätiöiltä, järjestöil-
tä ym. palveluiden tarjoajilta.

Vammaiset ja vajaakuntoiset on huomioitava
nykyistä paremmin työvoimatoimiston asiakkai-
na. Riittävät määrärahat tarvitaan vaajakuntois-
ten ja vammaisten työhön sijoittumisen tukemi-
seen työolosuhteita sopeuttamalla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että momentille 34.06.25 otetaan li-
säyksenä 2 000 000 euroa helpotta-
maan vammaisten ja vajaakuntoisten
pääsyä avoimille työmarkkinoille.*

Helsingissä 12 päivänä joulukuuta 2002

Maria Kaisa Aula /kesk
Olavi Ala-Nissilä /kesk
Seppo Kääriäinen /kesk
Markku Laukkanen /kesk

Mauri Pekkarinen /kesk
Jukka Vihriälä /kesk
Liisa Hyssälä /kesk
Anu Vehviläinen /kesk

VASTALAUSE 3

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLIN- NONALA

60. Senaatti-kiinteistöt

Puolustusvaliokunta totesi valtion vuoden 2003 talousarviosta valtiovarainvaliokunnalle antamassaan lausunnossa (PuVL 3/2002 vp), että se "ei pidä kiinteistöuudistuksen toteuttamista esitetyssä muodossa tässä vaiheessa selkeänä eikä tarkoituksenmukaisena".

Myöskään valtiovarainvaliokunnassa ei talousarvioesitykseen sisältyvälle ehdotukselle puolustushallinnon kiinteistöuudistuksen toteuttamisesta ole mielestämme esitetty riittäviä taloudellisia, toiminnallisia tai maanpuolustukseen liittyviä perusteluja.

Kuten puolustusvaliokunnan lausunnossa — johon mietinnössäkkin viitataan — todetaan, kiinteistöuudistuksen toteuttamiseen osoitettu rahoitus on alimitoitettu. Ongelmallista tulevaisuuden kannalta on myös se, että Senaatti-kiinteistöjen perimät vuokrat eivät toisin kuin yleiset markkinavuokrat jousta lainkaan alaspäin, vaan vuokrien tuottoarvo on kiinteä.

Periaatteellisesti suurin kysymys on kuitenkin se, hyväksytäänkö puolustusvoimien kasarmi- ja muiden rakennusten hallinnan siirtäminen kokonaan puolustushallinnon ulkopuolelle. Nyt esitetyt perustelut ja suoritettu valmistelu näin suuren periaatteellisen muutoksen tekemiselle eivät ole riittäviä.

Myöskään ei ole esitetty riittäviä takeita siitä, että puolustushallinnon nykyisen henkilöstön asema turvataisiin palvelutuotannon supistues-
sa kiinteistöuudistuksen seurauksena. Uudistuk-

sen henkilöstövaikutusten arviointi on ylipääntään vielä kesken.

Valiokunnassa saamamme selvityksen perusteella puolustushallinnon rakennusten kunto ei ole tyydyttävä eivätkä kiinteistöt ole kaikilta osin tarkoituksenmukaisia.

Vaikka ehdotuksemme kiinteistöuudistuksen pysäyttämistä hyväksyttäisiin, on välttämätöntä, että tarvittavat peruskorjaukset puolustuskii-
nteistöjen terveyshaitta- ja kunto-ongelmien ratkaisemiseksi tehdään ja hallitus tuo pikaisesti niitä koskevat esitykset eduskunnalle.

Kiinteistöuudistuksen pysäyttämistä seuraa useita teknisiä muutoksia vuoden 2003 talousarvioon: korkotulot valtion lainoista liikelaitoksille vähenisivät, puolustusministeriön pääluokkaan olisi palautettava uudisrakennuksia ja perusparannuksia koskeva momentti sekä osoitettava siihen rahoitus ja pääomavuokriin nyt käytettävät summat olisi poistettava toimintamäärärahoista.

Kiinteistöinvestointien rahoituksen osalta on kysymys suurelta osin budjettiin otettavien menojen jaksottamisesta, ei suoranaisista lisämenoista.

Siirto Senaatti-kiinteistöille merkitsisi investointien maksamista pidemmällä ajalla pääomavuokrina. Vastalauseessa ehdotettu siirron hylkäävä vaihtoehto edellyttäisi luonnollisesti lisärahoitusta vuoden 2003 budjettiin, mikäli puolustuskii-
nteistöjen rakennusinvestoinnit haluttaisiin pitää mietinnössä ehdotetun vaihtoehdon tasolla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että luvun 28.60 päätösoosan kohdan 1 toinen kappale "Valtion kiinteistöhallinnon uudelleenjärjestelyjä jatketaan vuonna 2003 siten, että puolustusministeriön hallinnassa ollutta valtion kiinteistövarallisuutta siirretään noin 1 009 milj. euron arvosta Senaatti-kiin-

Vastalause 3

**VaVM 40/2002 vp — HE 132/2002 vp, HE 249/2002 vp,
HE 253/2002 vp**

teistöjen hallintaan. Siirrettävä omaisuus merkitään lainaehdoin annetuksi vieraaksi pääomaksi. Valtioneuvosto

valtuutetaan päättämään tarkemmin siirrettävästä valtion omaisuudesta" poistetaan.

Helsingissä 12 päivänä joulukuuta 2002

Olavi Ala-Nissilä /kesk
Seppo Kääriäinen /kesk
Markku Laukkanen /kesk
Mauri Pekkarinen /kesk

Sakari Smeds /kd
Jukka Vihriälä /kesk
Liisa Hyssälä /kesk
Anu Vehviläinen /kesk

VASTALAUSE 4

Yleisperustelut

Parannusta lapsiperheiden ja ympäristön hyvinvointiin sekä työllisyyteen

Maailmantalouden tilanne näyttää edelleen epävarmalta. Tässä tilanteessa on olennaista, että valtiontalouden menopaineet saadaan pidettyä aisoissa. Talouspolitiikan tulevaisuuden suurimpina haasteina Suomessa on väestön ikääntyminen ja korkeana jatkuva rakennetyöttömyys. Suurten ikäluokkien ikääntymisen myötä työvoima vähenee ja työikäisten huoltotaakka kääntyy jyrkkään nousuun. Väestön ikääntyminen kasvattaa eläkekustannuksia ja terveystkuluja. Työssä olevien ihmisten eläkkeelle siirtymistä on tästä syystä järkevää pyrkiä pitkittämään mahdollisimman lähelle varsinaista eläkeikää.

Vastalause pohjautuu Vihreiden vaihtoehtobudjetin linjauksiin. Vihreiden vaihtoehtobudjetin lähtökohtana oli, että valtion velanottoa ei lisätä siitä, mikä oli tilanne valtion vuoden 2003 talousarvioesityksen antamisen hetkellä. Maailmantalouden kehityksen ja lamaoletusten kanalta lievästi elvyttävä linjaus on nyt perusteltu.

Peruspalvelut ja perhe-etuudet kuntoon

Kansalaisten mielestä toimivien ja laadukkaiden peruspalvelujen turvaaminen on tärkeämpää kuin verojen alentaminen. Valtion tehtävänä on taata kansalaisille perustuslain suoma oikeus tasavertaisiin peruspalveluihin. Peruspalvelut tuotetaan pääosin kunnissa. Niiden turvaaminen edellyttää siten, että valtio omalta osaltaan turvaa kuntien rahoituspohjan pysymisen terveellä tasolla. Kunnilla on hyvin epätasaisesti jakautuvia velvoitteita, jotka olisi otettava huomioon valtionosuusjärjestelmän laskentaperusteissa. Tällaisia epätasaisesti jakautuvia velvoitteita ovat esimerkiksi muuttoliike, toimeentulotukiasiakkaiden määrä, joukkoliikennepalvelujen tarve, vammaisten osuus kuntalaisista, maahanmuuttajien äidinkielen opetuksen

järjestäminen ja huumeongelmat. Näyttääkin yhä ilmeisemmältä, että kuntalaisten tasavertaisien palvelujen turvaaminen edellyttää valtionosuusjärjestelmän ja verotulojen tasausjärjestelmän rakenteellista muuttamista.

Vihreiden vastalause sisältää ehdotuksia lisäresurssien suuntaamisesta lapsiperheiden, nuorten ja vammaisten tarpeisiin tavalla, joka ei vähennä resursseja muilta väestöryhmiltä. Muun muassa Stakesin tuoreen selvityksen mukaan elinolot ovat koventuneet juuri pienten lasten perheissä. Vihreiden esitykset ovat sellaisia, jotka purevat lapsiperheiden köyhyyteen. Ehdotukset koskettavat muun muassa seuraavia sektoreita.

* Alinta äitiys-, isyys- ja vanhempainpäivärahaa esitetään korotettavaksi nykyisestä 10,09 eurosta 23,14 euroon peruspäivärahan tasolle. Hallituksen esitys alimman äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan korottamisesta 1,36 eurolla ei ole riittävä näiden kaikkein köyhimpien äitien ja isien perheiden tilanteen helpottamiseen.

* Kotihoidon tukea esitetään korotettavaksi 33 eurolla kuukaudessa. Hallituskin on moneen kertaan todennut, että perheillä on oltava mahdollisuus valita lasten kotona hoitamisen tai kodin ulkopuolella järjestettävän päivähoiton välillä. Tästä huolimatta sen talousarvioesityksestä ei löydy ehdotusta kotihoidon tuen korottamiseen.

* Vammaisten henkilökohtaisen avustajan järjestelmää esitetään muutettavaksi laajemmaksi subjektiiviseksi oikeudeksi vaikeavammaisille henkilöille ja avustajapalvelujen rahoituksen siirtämistä Kelalle. Hallitusohjelmaan kirjattiin tavoite vammaistyöryhmä 96:n ehdotusten toteutuksen aloittamisesta. Tästä huolimatta vammaisten sosiaaliseen asemaan ei tällä hallituskaudella juurikaan ole saatu parannusta.

Veropohjaa laajennettava

Suomea uhkaa lähitulevaisuudessa veropohjan kapeneminen. Hyvinvointiyhteiskunnan yllä-

pitäminen kuitenkin edellyttää riittävää verotuottoa. Energia- ja ympäristöverotuksen tiukentaminen on kestävä kehitys tukeva tapa turvata verotuotot. Hallitus esittää talousarvioehdotuksessaan verotuksen painopisteen lievää muuttamista työn verotuksesta energia- ja ympäristöverojen suuntaan. Suomen Kioto-tavoitteiden kannalta riittävästä korotuksista energia- ja ympäristöverotukseen se ei kuitenkaan ole pystynyt sopimaan.

Vihreässä vaihtoehtobudjetissa energia- ja ympäristöverojen korotusten tavoitteena oli sekä laajentaa veropohjaa että päästä Kioto-ilmastosopimuksessa Suomelle asetettuihin tavoitteisiin ilmastopäästöjen vähentämisestä. Vihreiden mielestä työn verotusta ei ole perusteltua alentaa enempää kuin mitä energia- ja ympäristöveroja nostetaan.

Kyseenalaista on myös se, että hallituksen esityksessä matalapalkkaisen työn veroalennus katetaan kuntien rahoista. Tämä on ongelmallista erityisesti nyt, kun kuntien talousnäkymät ovat erittäin ankarat. Käytännössä hallituksen toimet ovat viime kädessä johtaneet siihen, että ensi vuonna lähes sata kuntaa joutuu nostamaan veroprosenttiaan — niiden joukossa pienten kuntien lisäksi isoja kasvukeskuksia. Hallituksen harjoittama veronkevennyslinja on toisin sanoen muuttamassa verotuksen kokonaisprogresiota kohti tasaveroa.

Kunnon ote rakennetyöttömyyteen — matalapalkka-aloille kannusteita

Hallituksen veropoliittisissa linjauksissa ei ole riittävässä määrin otettu huomioon rakennetyöttömyyden ongelmaa. Rakennetyöttömyys ei vastakkaisista odotuksista huolimatta ole "sulanut" talouskasvun myötä. Päinvastoin vaikuttaa siltä, että rakennetyöttömien osuus työvoimasta on Suomessa asettunut pysyvästi 7—8 prosentin tasolle. Kun työttömyysaste on tällä hetkellä noin yhdeksän prosenttia, muodostaa tämä vaikeasti työllistettävien osuus jo valtaosan työttömistä. Rakenteellinen työttömyys rasittaa kansantaloutta vielä vuosia, ellei sen purkamiseksi löydetä nykyistä parempia keinoja.

Paitsi että ensi vuotta koskevien tuloverolinjauksen olisi pitänyt kannustaa radikaalimmin siihen, että matalapalkka-alojen työllisyys paranee, olisi niiden rinnalla pitänyt toteuttaa muita työllisyyttä parantavia toimenpiteitä, jotta veroalennuksen vaikutus olisi ollut työllisyyden kannalta oikeasuuntainen. Yleinen veroalennus tulee kalliiksi suhteessa siihen, kuinka paljon sen arvioidaan lisäävän työpaikkoja tai kuinka paljon se on tuonut helpotusta rakennetyöttömyyteen. Näistä syistä työn verotuksen alentamista ei voida perustella työllisyysargumentein, kuten hallitus nyt on tehnyt.

Edellä olevan perusteella ehdotamme, että yleisperusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta toteaa, että hallitus ei esittämiensä veronkevennysten epätarkoituksellisen kohdentumisen vuoksi onnistu rakenteellisen työttömyyden hoidossa ja että hallitus ei liian pieneksi jääneen energia- ja ympäristöverojen korotuksen ja niiden osittain epätarkoituksellisen kohdentamisen takia pääse Suomen Kioto-sopimuksen tavoitteisiin kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä, minkä vuoksi hallitus ei nauti eduskunnan luottamusta.

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Suomi on sitoutunut kehitysyhteistyömäärärahojen 0,7 prosentin BKTL-osuustavoitteeseen. Kehysriihessä määrärahojen korottamistahdiksi so-

vittu aikataulu on tätä silmällä pitäen liian hidas ja taso vaatimaton. Selvityksen mukaan yli puolet suomalaisista olisi valmis nostamaan kehitysyhteistyömäärärahojen tason BKTL:stä.

Kehitysyhteistyömäärärahojen tason korottaminen on perusteltua myös siksi, että nykyisellä tasolla Suomen kehitysyhteistyömäärärahat ovat hädin tuskin EU-maiden keskiarvossa. Suomen on vauraana maana satsattava köyhimmissä maissa asuvien ihmisten auttamiseen ja näiden maiden kehityksen tukemiseen. Määrärahojen osuus on näin ollen jo vuoden 2003 talousarviossa korotettava vastaamaan 0,36 prosentin BKTL-osuustasoa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 446/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 24.30.66 otetaan lisäyksenä 17 500 000 euroa.

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

97. Avustukset kunnille

31. Kuntien yleinen valtionosuus ja verotuloihin perustuvat tasaukset (arviomääräraha)

Kuntien todellinen taloustilanne ei vastaa valtiovarainministeriön ennusteita. Monissa kunnissa verokertymä on jäänyt arvioitua pienemmäksi ja kuntien taloustilanne on heikko. Eri kunnissa tilanne näkyy eri tavoin. Ongelmat ovat nyt kärjistymässä myös pääkaupunkiseudulla, kun yhteisöverotuotto on jäämässä huomattavasti ennakoitua pienemmäksi.

Kuntien tilannetta on edelleen pahentanut se, että valtio tasapainottaa omaa talouttaan käyttämällä kuntataloutta resurssinaan. Työn verotukseen kohdistuneet veronkevennykset on tehty kuntatalouden kustannuksella, muun muassa siirtämällä entistä suurempi osa yhteisöverojen tuotosta valtiolle.

Samaan aikaan on kunnille annettu uusia velvoitteita. Monen kunnan taloudellinen liikkumavara on tällä hetkellä jo niin pieni, että kunnallisesta itsemääräämisoikeudesta voidaan tuskin enää puhua. Valtion toiminta tuottaa kunnille selviä kannustinongelmia ja vaikeuttaa kuntatalouden suunnittelua.

Nykyinen valtionosuusjärjestelmä ja verotulojen tasausjärjestelmä eivät pysty vastaamaan kunnallisista erityispiirteistä nouseviin ongelmiin sen paremmin muuttotappioalueilla kuin ns. urbaaneilla alueilla, eli kasvukeskuksissa ja niiden ympärille syntyvillä alueilla. Ylipäätään kunnilla on epätasaisesti jakautuvia velvoitteita, jotka tulisi ottaa huomioon valtionosuusjärjestelmän laskentaperusteissa. Tällaisia velvoitteita aiheuttavat mm. kasautuvat sosiaaliset ongelmat, joukkoliikennepalvelujen tarve, vammaisten osuus kuntalaisista, maahanmuuttajien äidinkielen opetus, vankien kotiuttaminen siviilielämään, toimeentulotukiasiakkaiden määrä ja huumeongelmat.

Hallituksen tehtävänä on osaltaan turvata kuntien talouden vakaus ja rahoituksen riittävyys siten, että terveystaloudet ja muut palvelut voidaan turvata. Samalla on määriteltävä se terveydenhoidon taso, johon kaikki Suomessa asuvat ovat oikeutettuja asuinkunnasta riippumatta.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1294/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 26.97.31 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 50 000 000 euroa valtionosuusjärjestelmän laskentaperusteiden rakenteen muuttamisesta aiheutuvien menojen kattamiseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme lisäksi

momentin 26.97.31 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee valtionosuusjärjestelmän kokonaisuudistuksen, joka turvaa kuntien talouden vakauden ja rahoituksen riittävyyden kaikkialla maassa niin, että terveys-

palvelut ja muut kunnalliset palvelut voidaan turvata sekä selkeyttää niin sanotun sopimusohjauksen periaatteita tarvittaessa lainsäädäntöä tarkistamalla.

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Puolustusvoimat

16. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Suomen itsenäinen puolustus voidaan turvata jonkin verran hallituksen esitystä pienemmällä satsauksella uusiin puolustusmateriaalihankintoihin. Suomen asukasluvuun suhteutetut puolustusmäärärahat ovat yli kaksinkertaiset Natoon kuulumattomien Euroopan valtioiden keskiarvoon verrattuna. Toisaalta asejärjestelmämme on jo nykyisellään Nato-yhteensopiva. Valtionhallinnon tiukan menokurin on ulotuttava tasapuolisesti kaikille hallinnonaloille, ja viime vuosina puolustuksen pääluokka on kasvanut voimakkaasti suhteessa valtion muihin menoihin. Tämän johdosta ehdotamme, että puolustusmateriaalihankintoja leikataan viisi prosenttia hallituksen esittämästä siten, että leikkaus painottuu ulkomailta tehtäviin asehankintoihin.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1274/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentilta 27.10.16 vähennetään 26 000 000 euroa.

Pääluokka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

40. Yleissivistävä koulutus

30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Kunnilla on ollut lakisääteinen velvollisuus järjestää kuusivuotiaille maksutonta esiopetusta 1.8.2001 alkaen. Esiopetusuudistuksen lähtökohtana oli saattaa kaikki kuusivuotiaat tasa-arvoiseen asemaan. Yhdenvertaisuusperiaatteen toteutumisesta esiopetuksessa heikentää kuitenkin se, että esiopetuksen lainsäädännön mukaan esiopetukseen osallistuvilla lapsilla ei ole samanlaista oikeutta maksuttomiin kuljetuksiin kuin peruskoululaisilla. Kuljetusten puuttuminen on joissakin kunnissa, erityisesti haja-asutusalueilla, käytännössä estänyt lasten esiopetukseen osallistumisen. Jotta kaikilla kuusivuotiailla asuinpaikasta riippumatta olisi mahdollisuus osallistua esiopetukseen ja jotta koulutuksen tasa-arvo voisi toteutua, on kunnilla oltava mahdollisuus saada valtiolta avustusta kuljetusten järjestämiseen esiopetukseen oikeutetuille.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 458/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 29.40.30 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 4 200 000 euroa esiopetuksen kuljetusten järjestämiseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

momentin 29.40.30 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee vuoden 2003 aikana esityksen perusopetuslain muuttamiseksi niin, että myös esiopetukseen osallistuvilla lapsilla on samanlainen oikeus maksuttomiin kuljetuksiin kuin peruskoululaisilla.

70. Opintotuki

55. *Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)*
Tällä hetkellä noin puolella opintotuen asumislisän saajista vuokra ylittää nykyisen vuokratason. Vuokratotto ei vastaa todellista vuokratasoa. Lähtökohtana tulisi olla opiskelijoiden ja muun väestön asumisen tuen tason yhtenäisyys. Tämä on myös opetusministeriön opintotuen kannustavuutta selvittäneen työryhmän vuonna 2001 valmistuneessa mietinnössä esitetty kanta. Vuonna 2000 toteutettiin opintotuen ja asumislisän yhteensovitus. Yhteensovituksen jälkeen asumislisän piirissä olevien vuokrataso on kuitenkin noussut aravarahoitteisissa vuokrataloissa 3,5 prosenttia. Vuokraton korottaminen on siten erityisen perusteltua, koska myös asumistuen osa-asunnon normia on korotettu vuoden 2002 alusta lukien. Korottaminen kohdistuu erityiseen tarpeeseen eli asumiskustannusten korvaamiseen niille itsenäisesti asuville, joiden vuokrataso ylittää nykyisen vuokraton.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1050/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 29.70.55 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 10 000 000 euroa opiskelijoiden opintotuessa huomioon otettavan vuokraton korottamiseen siten, että se vastaa ainakin osittain yleisen asumistuen tuettavan vuokran rajoja.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

momentin 29.70.55 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee vuoden 2003 aikana opintotukilain muutoksen, jonka mukaan opintotuen asumislisän vuokratottoa korotetaan vastaamaan yleisen asumistuen perusteella tuettavan vuokran rajoja.

90. Taide ja kulttuuri

25. *Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Näkövammaisten kirjasto edistää kansalaisten yhdenvertaisuutta kirjastopalvelujen käytössä. Kirjastosta voivat lainata esim. kasettikirjoja muullakin tavalla vammaiset henkilöt kuin näkövammaiset, jos lainaustarve on perusteltu. Näkövammaisten kirjaston palvelutarjonta ja sen sekä kirjastojärjestelmien kehittäminen on turvattava riittävällä rahoituksella, jotta vammaisten henkilöiden mahdollisimman yhdenvertaiset oikeudet kirjastopalveluihin voisivat toteutua. Valiokunnan ehdottama lisämääräraha näkövammaisten kirjastolle on hyvä asia, mutta kirjaston rahoitusta pitää tästäkin kasvattaa, jotta se voisi laajentaa ja kehittää toimintaansa ottamaan huomioon nykyistä useampien vammaisryhmien erityistarpeet. Tällöin Näkövammaisten kirjastosta voisi tulla vammaisten henkilöiden erityiskirjastopalvelujen keskuskirjasto Suomessa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 447/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 29.90.25 otetaan lisäyksenä 200 000 euroa.

30. *Valtionosuudet ja -avustukset yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)*

Valtiontalouden säästötoimenpiteinä on kirjastojen lakisääteisiä valtionosuuksia siirretty veikkausvoittovarojen tuotosta rahoitettavaksi vuodesta 1994 lähtien niin, että vuoden 2001 talousarviossa alle 10 prosenttia valtionosuuksista katettiin yleisillä budjettivaroilla. Valtiontalouden tilanteen parantuessa eduskunta on useassa yhteydessä kiinnittänyt huomiota siihen, että lakisääteiset menot tulisi kattaa yleisillä budjettivaroilla. Eduskunta hyväksyi vuoden 2000 valtion talousarvion käsittelyn yhteydessä lausuman, jossa edellytettiin hallitukselta suunnitelmaa, jonka mukaisesti tällä hetkellä Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroista rahoitetta-

vat lakisääteiset valtionosuudet siirretään vähitellen yleisistä budjettivaroista katettaviksi.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 735/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 29.90.30 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa.

52. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarain taitteen edistämiseen (arviomääräraha)

Kun veikkausvoittovaroista maksettavaksi siirrettyjä yleisten kirjastojen lakisääteisiä valtionosuuksia siirretään 5 000 000 euroa katettavaksi yleisistä budjettivaroista, voidaan vastaava summa veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroja siirtää käytettäväksi elokuva-, näyttämö- ja tanssitaiteen sekä terveysliikunnan edistämiseen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 454/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentilta 29.90.52 siirretään terveysliikunnan edistämiseen 1 000 000 euroa momentille 29.98.50.

Edellä olevan ja talousarvioaloitteen TAA 736/2002 vp perusteella ehdotamme lisäksi

momentin 29.90.52 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisiin valtionosuuksiin kirjastoille varataan 71,4 miljoonaa euroa ja elokuva-, näyttämö- ja tanssitaiteen edistämiseen osoitetaan vastaavasti käytettäväksi 4 000 000 euroa.

98. Liikuntatoimi

50. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarain urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (arviomääräraha)

Kohtuullisen, säännöllisen liikunnan merkityksestä ihmisen terveydelle on yhä vahvempaa tutkimusnäyttöä. Kuitenkin suomalaisista aikuisis-

ta harvempi kuin joka toinen liikkuu terveytensä kannalta riittävästi eli lähes päivittäin.

Valtakunnallinen Kunnossa Kaiken Ikää (KKI) -ohjelma on opetusministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön yhdessä rahoittama liikuntahanke. KKI:n puitteissa on vuodesta 1995 lähtien aktivoitu yli 40-vuotiaita liikuntaharrastuksen alkuun ja säännöllisiksi liikunnan harrastajiksi. KKI-ohjelma liikuttaa aloittelijoita jo yli 600 paikallishankkeen voimin. Ohjelman tavoitteena on myös luoda eri puolille Suomea paikallistasolle pysyviä liikuntapalveluja, joita aikuisten on helppo käyttää ja joista he saavat tukea harrastukselleen. Ohjelmassa on nyt meneillään toinen vuoteen 2004 jatkuva viisivuotiskausi.

Liikunnan terveysohjelman tavoitteet ovat sekä kansanterveyden että -talouden kannalta merkittäviä. Ikääntyvien kansalaisten säännöllisen liikunnan harrastamisen edistämiseen kannattaa satsata lisää voimavaroja, jotta työntekijät jaksaisivat pysyä yhä pidempään työelämässä ja jotta vanhusväestö pysyisi entistä pidempään hyväkuntoisena.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 454/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 29.98.50. lisätään 1 000 000 euroa käytettäväksi liikunnan terveysohjelmaan.

Pääluokka 30

**MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN
HALLINNONALA**

01. Maa- ja metsätalousministeriö

49. Turkistarhaukselle aiheutuneiden vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)

Hallitus esittää, että valtion talousarvion kautta tuettaisiin turkistarhausta elinkeinolle saastuneesta rehusta aiheutuneiden kettu- ja minkki-kuolemien takia syntyneiden taloudellisten vahinkojen osittaiseksi kompensoimiseksi. Rehu-

lain mukaan rehun valmistaja on velvoitettu korvaamaan virheellisestä rehusta käyttäjälle aiheutuneet vahingot. Turkistarhaajat ovat itse kyseisen rehutehtaan pääomistajat, ja eläinten kuolemat kuuluvat näin ollen normaalin yritysriskin piiriin. Jos yhtä elinkeinoa halutaan erityisistä syistä tukea, olisi siihen löydyttävä rahat ministeriön sisältä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentti 30.01.49 ja sille ehdotettu määräraha poistetaan.

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Liikenne- ja viestintäministeriö

22. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Valiokunta ehdottaa momentilta vähennettäväksi 500 000 euroa ilman perusteluja. Liikenteen tutkimus- ja kehittämismäärärahojen leikkaamiselle ei ole olemassa perusteita. Liikenne- ja viestintäsektorien kehittäminen, niiden laadun ja turvallisuuden parantaminen edellyttää riittävää panostusta tutkimus- ja kehittämistyöhön.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.01.22 lisätään 500 000 euroa.

24. Tiehallinto

78. Eräät tiehankkeet (arviomääräraha)

Valiokunta esittää viiden eri tiehankkeen käynnistämistä ensi vuoden talousarvion puitteissa. Pidämme erittäin kyseenalaisena valtion varojen ripottelemista pieninä summina useisiin eri tiehankkeisiin sen sijaan, että sama raha olisi keskitetty muutamaankin ongelmallisimpaan hankkeeseen. On myös kyseenalaista, että samaan

aikaan, kun tiehankkeita edistetään, jätetään raitteet lisämäärärahojen myöntämisessä huomattavasti vähemmälle. Raideliikennetkaisuja pitäisi päinvastoin priorisoida, jotta liikennejärjestelmän kehittämisessä noudatettaisiin kestävän kehityksen periaatetta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 31.24.78 vähennetään 5 000 000 euroa.

Lisäksi ehdotamme

momentin 31.24.78 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että tiehankkeet toteutetaan hyöty-kustannus analyysiin perustuvassa järjestyksessä, että jokainen hanke toteutetaan kustannustehokkaalla tavalla ja että tiehankkeessa valtatie Joroinen—Varkaus noudatetaan vanhaa tielinjausta.

30. Merenkululaitos

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunta esittää momentille lisämäärärahaa väylien kunnostukseen ja sisävesikanavien kunnostamiseen ja kanavaperinteen vahvistamiseen. Emme pidä aiheellisena näin suuren lisämäärärahan myöntämistä kyseisiin tarkoituksiin ja ehdotamme lisäyksen puolittamista.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 31.30.21 vähennetään 1 000 000 euroa.

40. Ratahallintokeskus

21. Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v)

Kestävän kehityksen mukaisen liikennepoliittikan noudattaminen edellyttää raideliikenteen asettamista liikennejärjestelmän kehittämisen painopisteeksi. Perusradanpito tarvitsisi lisää ra-

haa jo meneillään olevien hankkeiden toteuttamiseen aikataulussa. Rataverkon kunnostaminen ja ylläpito sekä junaturvallisuuden parantaminen ovat edenneet hyvin, mutta kustannusarviot ovat tarkentuessaan tuoneet mukanaan kustannusten nousua.

On myös muistettava, että rataverkko päästettiin Suomessa 1990-luvulla huonoon kuntoon ja peruskorjausta vailla on edelleen 40 prosenttia Suomen radoista. Tämä seikka on otettava huomioon perusradanpidon määrärahasoaa määriteltäessä nyt ja tulevaisuudessa. Radanpidon määrärahavaje edellyttää jo nyt huomattavasti valiokunnan ehdottamaa suuremman lisämäärärahan myöntämistä momentille.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

*että momentille 31.40.21 lisätään
5 500 000 euroa.*

99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut menot

78. Vuosaaren sataman liikenneväylien rakentaminen (arviomääräraha)

Vuosaaren satamahanke uhkaa monia sataman alle jääviä sekä sen läheisyydessä sijaitsevia biotoppeja ja lajeja. Juuri alueen luontoarvojen vuoksi hankkeen ympäristövaikutuksista on ollut välttämätöntä laatia perusteellisia selvityksiä. Selvitykset osoittavat, että satamahanke heikentäisi merkittävästi kyseessä olevan Natura-alueen suojeluarvoja. Samalla se on EU:n luonto- ja lintudirektiivien tavoitteiden vastainen. Asiasta tehty valitus onkin parhaillaan Euroopan parlamentin vetoisuusvaliokunnan käsiteltävänä.

Pääkaupunkiseutu tarvitsee satamakapasiteettia, koska alueella on teollisuutta, maan suurin väestökeskittymä ja palveluita. Pääkaupunkiseudun satamakapasiteetin sijoittaminen Vuosaaren tai Helsingin rajojen sisälle ei silti ole välttämättömyys. Jo aiemmissa vaiheissa olisi pitänyt tutkia tarkemmin Vuosaaren lisäksi myös muita sataman sijoitusvaihtoehtoja pääkaupun-

kiseudulla ja miettiä, miten Suomen muiden satamien toimintaa voitaisiin tehostaa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1275/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentti 31.99.78 ja sille ehdotettu määräraha poistetaan.

Pääluokka 32

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

60. Energiapolitiikka

40. Energiatuki (arviomääräraha)

Uusiutuvien energialähteiden käytön tukeminen

Uusiutuvien energialähteiden käytön edistäminen edellyttää hallitukselta pitkäjänteisiä toimia ja ennakoitavissa olevaa tukitasoa. Uusiutuvien energialähteiden kilpailukyvyyn parantamisessa avainasemassa on teknologian kehittäminen. Valiokunnan mukaan kansallisen ilmastostrategian tarvearvio edellyttää uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseen 35 miljoonan euron perusrahoitusta vuositasona.

Toteutunut energiatuki on vuosittain jäänyt noin 10 000 000 euroa alle ilmasto-ohjelman tavoitteen. Hallituksen esitys vuoden 2003 talousarvioksi ja talousarvioesityksen toinen täydentäminen eivät nekään korjaa tilannetta. Niissä energiatukeen esitetään myöntämisvaltuutta yhteensä 31 228 000 euroa. Tilanne on erikoinen, sillä viimeksi eduskunta edellytti hallitusta toteuttamaan kansallisen ilmasto-ohjelman päätökset liittäessään ydinvoiman lisärakentamista koskevan periaatepäätöksen reunaehdoksi uusiutuvien energialähteiden käytön edistämistä ja energian säästöä koskevat ponnet.

Pidemmällä aikavälillä Suomessa on otettava käyttöön markkinapohjainen uusiutuvan energian edistämisyjärjestelmä. Myös tätä koskeva esitys sisältyy pontena eduskunnan keväällä

2002 hyväksymään ydinvoiman lisärakentamista koskevaan periaatepäätökseen. Järjestelmässä valtio velvoittaa sähköä myyvät yhtiöt tuottamaan myymästään sähköstä vuonna 2010 vähintään 25 prosenttia niin sanotuilla uusilla uusiutuvilla energian lähteillä eli biomassalla sekä tuuli- ja aurinkoenergialla ja pienvesivoimalla. Jos sähköä myyvä yhtiö ei itse tuota sähköä, sen tulee ostaa markkinoilta vastaava määrä vihreän sähkön sertifikaatteja. Näin markkinoilla toimivat yhtiöt velvoitetaan edistämään uusiutuvan energian käyttöä, mutta niille annetaan vapaus etsiä tähän edullisimmat mahdolliset ratkaisut.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 442/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentin 32.60.40 perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2003 energiatukea saa myöntää 31 228 000 euron sijasta 35 228 000 euroa.

Edelleen ehdotamme,

että momentille 32.60.40 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa myönnettäväksi uusiutuvien energialähteiden edistämiseen kansallisen ilmasto-ohjelman linjausten mukaisesti.

Edellä olevan lisäksi ehdotamme,

momentin 32.60.40 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee vuoden 2003 aikana lainsäädännön uudistamisen, joka mahdollistaa asteittaisen siirtymisen markkinapohjaiseen uusiutuvien energialähteiden edistämisyjärjestelmään.

Demonstraatiohankkeiden tukeminen

Valtioneuvoston maaliskuussa 2001 hyväksymässä kansallisessa ilmastostrategiassa linja-

taan neljä instrumenttia, joiden avulla uusiutuvan energian tuotantoa edistetään siten, että Suomi pystyy vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä Kioton sopimuksen edellyttämässä aikataulussa. Nämä instrumentit ovat investointituki, jonka vuositoksiksi strategiassa määritellään noin 33,6 miljoonaa euroa, verotuki, uuden teknologian kehittäminen ja uuden rahoitusinstrumentin kehittäminen suurille demonstraatiohankkeille.

Jälkimmäistä instrumenttia ei tähän mennessä ole sisällytetty valtioneuvoston talousarvioon kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalle. KTM esitti demonstraatiotuen sisällyttämistä vuoden 2003 talousarvioesitykseen energiatuen myöntämisvaltuus -momentille. Se joutui kuitenkin taipumaan ehdotuksesta hallituksen budjettineuvotteluissa, ja hallituksen talousarvioesityksestä vuodelle 2003 demonstraatiotuki on leikattu pois.

Ilmastostrategian ja keväällä 2002 tehdyn ydinvoiman lisärakentamista koskevan periaatepäätöksen yhteydessä hyväksytyjen lausumien valossa demonstraatiohanketuen sisällyttäminen energiatuen myöntämisvaltuuksiin on välttämätöntä. Vain sen avulla on mahdollista päästä uuden energiateknologian, kuten tuulivoiman laajamittaiseen ja nopeutuvaan käyttöönottoon tulevaisuudessa myös Suomessa. Demonstraatiohankkeiden edistämiseen olisi ilmastostrategian mukaan varattava 17—34 miljoonaa euroa noin joka kolmas vuosi. Energiatuen myöntämisvaltuutta on korotettava vuoden 2004 budjetissa 59 228 000 euroon.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1276/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentin 32.60.40 perusteluja muutetaan siten, että vuoden 2003 energiatukeen korotetusta myöntämisvaltuudesta 25 000 000 euroa käytetään yhdestä kolmeen (1—3) suuren demonstraatiohankkeen tukemiseen.

Pääluokka 33

18. Sairausvakuutus

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN
HALLINNONALA

01. Sosiaali- ja terveysministeriö

63. *Eräät erityishankkeet (siirtomääräraha 3 v)*
Sosiaali- ja terveysministeriö käynnisti vuonna 1998 viisivuotisen naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisyprojektin, jonka tavoitteena on tehdä naisiin kohdistuva väkivalta näkyväksi, vahvistaa väkivallan vastaisia asenteita, vähentää väkivallan määrää sekä kehittää uhreille ja tekijöille kohdistettuja tukipalveluita. Hanke päättyy tänä vuonna.

Yhtenä naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisyhankkeen keskeisenä päämääränä on ollut laatia kansallinen toimintaohjelma naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi. Toimintaohjelmassa aiotaan muun muassa määritellä väkivallan ehkäisy- ja auttamistyön tavoitteet ja laatukriteerit sekä suositella joidenkin erityispalveluiden lisäämistä. On tärkeää, että naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisyprojektissa käynnistetty arvokas työ ei pääty hankkeen loppumiseen tänä vuonna. Kansallista toimintaohjelmaa on sen valmistuttua ryhdyttävä järjestelmällisesti toteuttamaan ja ohjelman toteutusta on tarkkaan seurattava. Tämä edellyttää riittävien resurssien turvaamista.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 461/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 33.01.63 otetaan lisäyksenä 632 000 euroa naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisyn toimintaohjelman toimeenpanohankkeen toteuttamiseen.

60. *Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)*

Äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan vähimmäistason korottaminen

Äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan vähimmäistaso joutui leikkauksen kohteeksi vuoden 1995 hallitusneuvotteluissa yhtä lailla kuin monet muutkin sosiaaliset tulonsiirrot. Etuuskien tasoon ei näiden leikkausten jälkeen ole tullut korotusta, vaikka valtion taloudellisen tilanteen paraneminen on mahdollistanut leikkausten kompensoimisen monille muille kansalaisryhmille. Tulotilastojen ja viimeisimpien selvitysten mukaan lapsiperheistä suurimman tuen tarpeessa ovat päivähoitoikäisten lasten vanhemmat. Kasvukeskuksissa päivähoitoikäisten lasten perheiden taakkana ovat lisäksi kohonneet asumiskustannukset, jotka rasittavat tällaisia perheitä voimakkaammin kuin jo asumisolonsa vakiinnuttaneita perheitä. Suurin ongelma lapsiperheiden tulonsiirroissa koskee kuitenkin äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan vähimmäistaso. Sitä tulisi korottaa selvästi hallituksen ehdottamaa enemmän, jotta sillä olisi merkitystä tuen varassa elävien vanhempien taloudelliseen tilanteeseen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 463/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 33.18.60 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 55 000 000 euroa äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan vähimmäistason korottamiseen täysimääräisen työttömän peruspäivärahan tasolle.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

momentin 33.18.60 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee vuoden 2003 aikana sairausvakuutuslain mukaisen lakiesityksen äi-

tiys-, isyys- ja vanhempainrahan vähimmäistason korottamisesta täysimääräisen työttömän peruspäivärahan tasolle.

Lääkekustannusten korvaaminen

Lääkekorvausten omavastuuosuutta ei pidä nostaa. Suomessa potilaiden omavastuuosuus lääkemen-
nustannuksista on jo nyt huomattavan korkea muihin EU-maihin verrattuna. Lisäksi kansaneläkelaitoksen hintataulukot, joihin lääkekorvaukset perustuvat tällä hetkellä, ovat jäljessä lääkkeiden ja hoidon todellisista hinnoista. Omavastuuosuuksissa ei näin ollen ole korotusvaraa. Sosiaali- ja terveysministeriö on teettänyt valtiovarainministeriön talousarvioehdotukseen liittyen Kelalla laskelmat siitä, miten lääkkeiden omavastuuosuudet nousisivat 20 miljoonan euron lääkekorvaussäästöillä. Tuloksena oli, että lääkkeiden omavastuusiin tulisi 20 prosentin korotus nykyisestä. Hallituksen esittämä lääkekorvausten omavastuuosuuden korottaminen kohdistuu kipeimmin kaikkein pienituloisiin kansalaisiin, etenkin pienituloisiin, mutta paljon lääkkeitä käyttäviin pitkäaikaissairaisiin ja vanhuksiin.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 455/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 33.18.60 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 20 000 000 euroa lääkekustannusten korvaamiseen.

Vaikeavammaisten henkilökohtaisista avustajista aiheutuvien kustannusten korvaaminen

Vammaistiryhmä 96:n mukaan vammaisten sosiaaliturvaa olisi ajanmukaistettava ja voimavarat kohdennettava niin, että ne kannustavat vammaisia aktiivisuuteen kuten opiskeluun, työssäkäyntiin ja kuntoutukseen. Vaikka Vammaistiryhmä 96:n ehdotusten toteuttaminen sisältyi nykyisen hallituksen ohjelmaan, on päätöksenteko kompastunut hallituksen sisäisiin ristiriitoihin. Tämä on erittäin valitettavaa, sillä vaikeavammaisten henkilöiden asema vaatisi pikaista parantamista. Vaikeavammaisten henkilöiden omaehtoiset ponnistelut hyvinvointinsa

edistämiseksi eivät voi toteutua ilman välttämättömiä avustaja- ja tulkkipalveluja. Vammaistiryhmän ehdotusten toimeenpano tulisi aloittaa muuttamalla henkilökohtaisen avustajan järjestelmää laajemmaksi subjektiiviseksi oikeudeksi vammaisille henkilöille. Tämän lisäksi tulisi avustajapalvelujen rahoitus siirtää Kansaneläkelaitoksen alaisuuteen, jolloin avustajapalvelujen saatavuus ei olisi riippuvainen vain asuinkunnan vammaismyönteisyydestä.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 448/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 33.18.60 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 10 000 000 euroa vaikeavammaisten henkilökohtaisista avustajista aiheutuviin kustannuksiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

momentin 33.18.60 perusteluissa lausuttavaksi,

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee vuoden 2003 aikana lakiesityksen henkilökohtaisen avustajan järjestelmän muuttamisesta laajemmaksi subjektiiviseksi oikeudeksi vammaiselle henkilölle ja että hallitus valmistelee avustajapalvelujen rahoituksen siirtämisen kokonaan Kansaneläkelaitoksen alaisuuteen.

22. Sotilasvammakorvaukset ja eräät kuntoutustoiminnan menot

50. Sotilasvammakorvaukset (arviomääräraha)

Neuvostoliittolaiset partisaaniosastot toimivat viime sotien aikana erityisesti jatkosodan aikana Suomen alueella. Osastot tekivät vuosina 1941—1944 itärajan sivukyliin useita hyökkäyksiä, joiden uhreista huomattava osa oli vanhuksia, naisia ja lapsia. Sotilasvammalain mukaan ei kuitenkaan tällä hetkellä myönnetä korvauksia pelkästään järkyttävien tapahtumien aiheuttamista psyykkisistä seurauksista. Edus-

kunta onkin esittänyt hallitukselle (EK 35/2001 vp), että hallitus antaa eduskunnalle esityksen sotilasvammalain mukaisen korvauksen myöntämisestä myös tapauksissa, jossa sairauden syntyminen liittyy partisaani-iskujen aiheuttamaan poikkeukselliseen järkytykseen. Tähän tarvittavia määrärahoja ei kuitenkaan ole sisällytetty vuoden 2003 talousarvioesitykseen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1295/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 33.22.50 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 100 000 euroa sotilasvammalain mukaisten korvausten maksamiseen vuosina 1939—1945 Neuvostoliiton aseellisten erikoisjoukkojen hyökkäysten kohteeksi joutuneille ja heidän omaisilleen.

32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

30. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Koulupsykologipalvelujen parantaminen

Kouluterveys 2001 -tutkimuksessa 14 prosenttia koululaisista ilmoitti potevansa väsymystä lähes joka päivä, kun neljä vuotta sitten näin vastanneita oli puolet vähemmän. Myös tyypilliset stressioireet eli nukahtamisvaikeudet ja öiset heräilemiset ovat tutkimuksen mukaan lisääntyneet kouluikäisillä. Tilastot osoittavat myös alkoholi- ja huumeongelmien kasvavan nuorison keskuudessa.

Yhtenä osaratkaisuna nuorten lisääntyneisiin ongelmiin on koulupsykologipalvelujen saattaminen tarpeen edellyttämälle tasolle. Vaikka koulupsykologien määrää on lisätty, kaikki peruskoulut eivät vielä ole näiden palvelujen piirissä. Kynnyksen hakeutua ja saada psykologipalveluja on oltava matala, sillä usein psyykkiset ongelmat ovat sellaisia, että nuoret itse tai heidän lähipiirinsä eivät niitä välttämättä tunnista.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 916/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 33.32.30 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 2 000 000 euroa osoitettavaksi koulupsykologipalvelujen parantamiseen.

Kotihoidontuen tason korottaminen

Pienten lasten päivähoidon vaihtoehtona on kotihoidontukijärjestelmä. Jotta kotihoidon tuki olisi todellinen vaihtoehto päivähoidolle, on sen tasoa korotettava ja tukeen varattava lisää määrärahaa. Nykyisen suuruksella kotihoidon tuella ei käytännössä useinkaan ole mahdollista valita kotihoidon tuelle jäämistä perheen tulojen voimakkaan vähenemisen takia tilanteessa, jossa kulut ovat suurimmillaan asumisen ja pienten lasten tarpeiden takia. Valtion tehtävänä on huolehtia kotihoidon tuen riittävästä tasosta, jotta kaikki perheet olisivat tasa-arvoisessa asemassa peruspalvelujen suhteen. Kotihoidon tuen tasoa olisi korotettava 33 euroa kuukaudessa, jolloin kotihoidon tuen hoitoraha nousee perheen yhdestä alle kolmivuotiaasta lapsesta 385,28 euroon ja kustakin seuraavasta alle kolmivuotiaasta 117,09 euroon sekä kustakin muusta lapsesta 83,46 euroon kalenterikuukaudelta.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 441/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 33.32.30 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 25 000 000 euroa kotihoidon tuen tason parantamiseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme lisäksi

momentin 33.32.30 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus tekee vuoden 2003 aikana lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain mukaisen lakiesityksen kotihoidon tuen tason korottamisesta 33 eurolla kuukaudessa.

Pääluokka 34

TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

99. Työministeriön hallinnonalan muut menot

23. Siviilipalvelu (arviomääräraha)

Siviilipalvelusmiehet ovat siviilipalveluksen aikana oikeutettuja ilmaiseen majoitukseen, jonka kustantaminen on siviilipalveluslaissa säädetty palveluspaikan tehtäväksi. Käytännössä tämä laissa turvattu oikeus ei kuitenkaan toteudu. Työministeriön vuonna 2000 tekemän selvityksen mukaan vain kolmannes siviilipalveluspaikoista selviytyy asumiskustannusten korvaamisesta moitteetta. Tilanne on vakava, sillä siviilipalvelusmiehet, joiden asumiskustannuksia ei palveluspaikka korvaa, eivät yleensä saa tukea asumiskustannuksiin muualtakaan. Ongelma on jo niin laaja, ettei se ole ratkaistavissa yksinomaan viranomaisvalvontaa lisäämällä. Päinvastoin, valvonnan lisääminen johtaisi todennäköisesti jo nyt vähäisten siviilipalveluspaikkojen määrän vähenemiseen. Kuitenkin tälläkin hetkellä esimerkiksi monet kuntien organisaatiot tarvitsisivat ja ottaisivat mielellään vastaan siviilipalvelustyövoimaa, mutta niillä ei ole varoja asumiskustannusten korvaamiseen. Siviilipalvelusmiesten asumiskustannuksista vastaa-minen olisi järkevintä siirtää valtion vastuulle.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1277/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 34.99.23 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 3 700 000 euroa siviilipalvelusmiesten asumiskustannusten korvaamiseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

momentin 34.99.23 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee vuoden 2003 aikana esityksen si-

viilipalveluslain muuttamiseksi siviilipalvelusmiesten asumiskustannusten siirtämisestä valtiolle.

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

20. Yhdyskunnat, alueidenkäyttö ja luonnonsuojelu

22. Luonnonsuojelualueiden hoito ja kunnossapito (siirtomääräraha 3v)

Luonnonsuojelualueiden hoitoon ja kunnossapitoon tarkoitettua määrärahaa käytetään lukuisiin kohteisiin luonnonsuojelualueiden hoidosta ja kunnossapidosta luontokeskusten ylläpitoon. Uusina tehtävinä momentin kautta hoidettavaksi on tullut perinnebiotooppien hoito sekä maakotkien reviiirin seuranta. Luonnonsuojelualueiden määrän lisääntyminen tai uusien tehtävien sisällyttäminen momentin alle eivät ole näkyneet momentille suunnattujen määrärahojen lisääntymisenä. Kuitenkin esimerkiksi metsien ja soiden ennallistaminen tai retkeily- ja hiihtoreitistöjen rakentaminen ja ylläpitäminen on hyvin työvaltaista toimintaa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 482/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 35.20.22 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa.

64. Avustukset rakennusperinnön hoitoon

Hallitus päätti viime vuonna hallitusohjelman mukaisesti kansallisesta rakennusperintöstrategiasta. Sen tavoitteena on muun muassa huolehtia siitä, että rakennusperinnön arvot välittyvät kansalaisille ja tuleville sukupolville, turvata rakennusperinnön monimuotoisuus ja hyvä hoito samoin kuin varmistaa siihen myös taloudelliset edellytykset. Suomessa vanhaa rakennuskantaa on vähän. Esimerkiksi koko rakennuskannasta ennen vuotta 1921 valmistuneita rakennuksia on

noin 5 prosenttia. Rakennusperinnön hoitaminen on erittäin ajankohtaista, mutta valitettavasti se ei onnistu ilman riittävää resursointia. Rakennusperinnön hoito on ensi vuonna erityisen ajankohtainen aihe, koska EU on nimennyt vuoden rakennusperinnön teemavuodeksi.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteeseen TAA 737/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 35.20.64 otetaan lisäyksenä 800 000 euroa.

87. Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (siirtomääräraha 3 v)

Hallitus esittää luonnonsuojelualueiden hankkimiseen varattuja määrärahoja leikattavaksi tämän vuoden tasosta vastoin vastuuministeriön ehdotusta määrärahan lisäämisestä. Esitys on myös ristiriidassa Lipposen I hallituksen tekemän luonnonsuojeluohjelmien rahoitusohjelman kanssa. Sen tavoitteenahan on maksaa tähän mennessä sovitut suojeluohjelmat vuoden 2006 loppuun mennessä. Jo tällä hetkellä tilanne on se, että luonnonsuojelualueiden hankinnan määrärahat riittävät vuositasolla juuri ja juuri aiemmin tehtyjen luonnonsuojelupäätösten toteuttamiseen. Määrärahan leikkaaminen tarkoittaisi käytännössä sitä, että maanomistajille ei pystyittäisi maksamaan maiden lunastamisesta aiheutuvia korvauksia sovitusti. Leikkaus on myös isku vasten metsäluonnon monimuotoisuuden suojelun edistämistä eteläisessä Suomessa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteeseen TAA 1112/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 35.20.87 otetaan lisäyksenä 8 000 000 euroa.

30. Asumisen edistäminen

60. Siirto valtion asuntorahastoon

Asuntopolitiikan strategista valmistelua kiihdyttävä

Asuminen on Suomessa kallista, ja suomalaiset asuvat ahtaammin kuin esim. muut pohjoismaalaiset keskimäärin. Pääkaupunkiseudun asunnottomuusongelma kertoo siitä, että Suomea ei pitäisi kutsua hyvinvointiyhteiskunnaksi ylevin äänenpainoin. Syrjäytymässä olevien ihmisten kohdalla asunnottomuus on erityinen ongelma.

Hallituksen valtuuttamana ministeri Siimes on neuvotellut yhteistyöasiakirjan pääkaupunkiseudun ja kehyskuntien maankäytön ja asuntopolitiikan kehittämiseksi, ja hänen alaisuudessaan Peter Fredriksson laati asuntopoliittisen ohjelman. Nyt hallituskauden lopussa odotetaan kansainvälisen arviointiryhmän työn tuloksia pohjaksi asuntopoliittisille uudistuksille. Merkittävien strategisten ratkaisujen valmistelu asuntopolitiikassa on näistä toimista huolimatta valitettavalla tavalla viivästynyt. Tämän eduskunnan on vielä voitava ottaa kantaa asuntopolitiikan linjauksiin. Siksi eduskunnan on saatava seikkaperäinen selvitys asuntopolitiikan ongelmista ja vaihtoehtoisista strategioista niiden ratkaisemiseksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

momentin perusteilla 35.30.60 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle tammikuussa 2003 selvityksen asuntopolitiikan ongelmista ja vaihtoehtoisista malleista niiden ratkaisemiseksi.

Rakennusten energia-avustus

Rakennusteollisuuden, rakennustoiminnan ja rakennuskannan lämmön- ja sähkönkulutuksen osuus tuotetusta primäärienergiasta on noin 40 prosenttia. Rakentamisen energiansäästämällisyyksistä on Suomessa otettu käyttöön vas-

ta pieni osa. Pelkästään asuinrakentamisessa energiaa voitaisiin säästää seitsemän terawattituntia seuraavan 25 vuoden aikana, mikäli matalaenergiaratkaisut otettaisiin yleisesti käyttöön rakentamisessa. Matalaenergiaratkaisut eivät kuitenkaan asuntorakentamisessa lisääny ilman tukia. Onkin hyvä, että myös hallitus on lisäämässä tämän momentin määrärahaa tupopaketin kautta.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 443/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 35.30.60 otetaan lisäyksenä 6 000 000 euroa energiaavustuksiin.

Nuorten mielenterveyskuntoutujien tuettu asuminen

Asumisen suhteen erityinen ongelmaryhmä ovat nuoret mielenterveyskuntoutujat, jotka tarvitsevat erityistä tukea selviytyäkseen arjesta. Kynys palata sairaalajakson jälkeen yhteiskuntaan alentuu, mikäli nuorella on mahdollisuus saada ympärivuorokautista tukea ja apua. Käytännössä tällaisen mahdollistaisi asuntola- tai palvelutalotyyppinen asuminen, jossa olisi ympärivuorokautinen päivystys.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 918/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 35.30.60 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa nuorten mielenterveyskuntoutujien tuettuun asumiseen.

99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut menot

65. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Tältä momentilta maksettavien avustusten jakajien määrä on viime vuosina lisääntynyt, samalla kun esimerkiksi ympäristö- ja luonnonsuojelujärjestöjen tehtäväkenttä on laajentunut. Esimerkiksi ympäristöjärjestöille on tullut uusia tehtäviä kansalaisten osallisuutta edistämään pyrkivän ja ympäristöpolitiikkaa säätelevän kansainvälisen lainsäädännön kautta. Suomen luonnonsuojeluliitolla tehtäviä ovat lisäksi selvästi lisääntyneet erilaiset valtioneuvoston tulevat lausuntopyynnöt ja niihin vastaaminen. Edellä mainittujen tuen piirissä olevien järjestöjen lisäksi maassamme toimii vapaaehtoisista eläinsuojelutyötä tekeviä valtakunnallisia järjestöjä. Ne tekevät merkittävää ehkäisevää ja korjaavaa eläinsuojelutyötä, huolehtivat valtiolle kuuluvasta eläinsuojeluvalvonnasta vapaaehtoisten eläinsuojeluvalvojien avulla sekä tiedottavat eläinsuojelukysymyksistä. Tästä huolimatta nämä järjestöt eivät ole saaneet valtiolta avustusta vuoden 1992 jälkeen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1278/2002 vp perustuen ehdotamme,

että momentille 35.99.65 otetaan lisäyksenä 200 000 euroa avustusten maksamiseen valtakunnallisille ympäristö-, luonnonsuojelu- ja eläinsuojelutyötä tekeville järjestöille. Tästä summasta osoitetaan 50 000 euroa Suomen Luonnonsuojeluliitolle.

Helsingissä 12 päivänä joulukuuta 2002

Anni Sinnemäki /vihr
Ulla Anttila /vihr